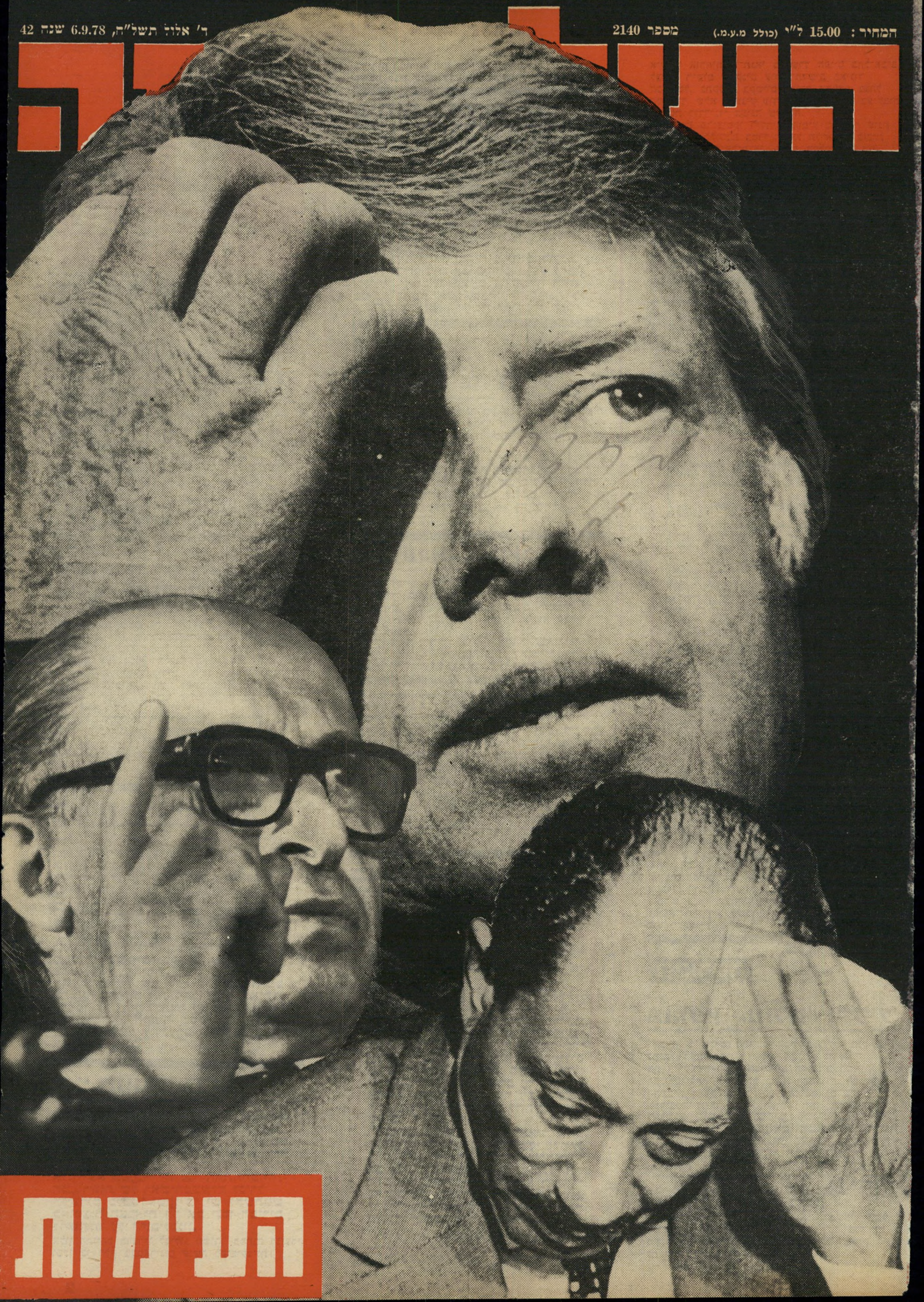
המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2140 ד' אלול תשל"ח, 6.9.78 שנה 42

השבוע

העימות

תשקיף

צופים משבר

ממשלתי

בקרב חוגי הממשלה צופים בדאגה לקראת סיומה של ועידת קמפדיוויוד, מתוך חשש למשבר צפוי ביחסים הפנימיים בממשלה יותר מאשר מחדרה לגורל המשא־ומתן עם מצריים.

שרים בממשלה התבטאו, מייד אחרי צאתה של משלחת ישראל לוועידה, כי לא רק הם אינם יודעים את כוונותיו של ראש־הממשלה מנחם בגין, בשיחות שינהל שם עם קארטר ואל־סאדאת, אלא שאפילו השרים הנלווים אליו, שר־הביטחון עזר וייצמן ושר־החוץ משה דיין, לא הובאו בסוד תוכניותיו.

ביוון ששר־החוץ ושר־הביטחון מייצגים עמדות מנוגדות, עדותה שהייתם במחיצה אחת ליצור קרע גדול ביניהם, שיביא, בתום הוועידה, לחילופי־האשמות הדדיים.

וייצמן ניסה להתחמק

שבע פעמים בשבועות האחרונים ניסה שר־הביטחון עזר וייצמן להשתחרר, בנימוקים שונים, מהכללתו במשלחת הישראלית לקמפ־דייוויד. בין הנימוקים שהעלה וייצמן כדי להישאר בארץ: לא ייתכן ששלושה השרים הבכירים יעדרו מהארץ בו־זמנית; המתיחות בלבנון והצורך לפייס את ייגאל ידין, שאותו הציע וייצמן כמי שיתפוס את מקומו במשלחת.

הדברים הגיעו עד לידי כך, שבאחת הפגישות שקדמו לנסיעה הפגין וייצמן את מורת־רוחו בכך ש„ברח" מהפגישה, וראש־הממשלה היה נאלץ לבקשו לחזור אליה.

עימות וייצמן־שרון

היחסים בין שר־הביטחון עזר וייצמן לבין שר־החקלאות אריאל שרון החריפו שוב. בימים האחרונים התנגשו השניים בדיון על שני נושאים: אופציות ההתערבות בלבנון והקמת מאחזים צבאיים בבקעת־הירדן.

בעוד שאריק מייצג את הקו התובע התערבות צבאית פעילה במיוחמת לבנון, מתנגד וייצמן לכל התערבות מעין זו. וייצמן זעם גם כשאריק הציע, כתחליף להיאחזויות הנח"ל בבקעת־הירדן, הקמת מאחזים צבאיים נוספים בבקעה ופריסת צה"ל לאורך הירדן. עזר, שראה בכך התערבות של שר אחר בתחומו, השיב בהצעה „לפרום את מישרד־החקלאות". וייצמן אף תבע לשמור על ההפרדה בין המישרדים ולהקפיד שכל שר יעסוק בתחומו מבלי להתערב בענייני מישרדים אחרים.

שני פנים לאלון

נוכח הביקורת הציבורית שנמתחה על יגאל אלון, שבתפקידו כיו"ר ועדת־המישנה של ועדת החוץ והביטחון לענייני לבנון תבע התערבות פעילה בלבנון, הופיע אלון בחוג סגור כדי להסביר את עמדותיו בנושא.

אלון יצא במעמד זה נגד ההתחייבויות המפורשות של ראש־הממשלה לגורל הנוצרים בלבנון וטען כי יש להשתמש באופציה הצבאית רק אם ינמו הסורים להשתלט על דרום־לבנון.

אלון התייחס בדבריו לפילוג השורר במחנה הנוצרי, וטען כי חלק מהמארונים עושה פרובוקציות בשירות הסורים. הוא מתח קו מבדיל בין התערבות פעילה לבין עזרה צבאית למיליציות הנוצריות.

פיחות במניות רבין

מניותיו של יצחק רבין במיפלגת העבודה נמצאות בירידה מתמדת. לאחרונה מובעת אכזבה מעמדותיו ופעילותו אפילו בחוגים שהתייצבו עד כה מאחוריו, ביניהם אנשי הקיבוץ־המאוחד ואיחוד־הקבוצות־והקיבוצים. הטענה העיקרית נגד רבין היא, שמתוך אימה לשימעון פרס הוא הפך את עצמו לילד־השעשועים של הליכוד, המשבח ותומך בעמדות הממשלה. בין מבקריו של רבין במיפלגתו נמנים לאחרונה גם גולדה מאיר, יגאל אלון, ישראל גלילי וחיים בר־לב.

בחוגי מיפלגת העבודה טוענים כי לא תהיה זו הפתעה אם בקרוב תוצע לרבין שליחות הסברה מטעם הממשלה והוא — בניגוד לאבא אבן, שדחה לאחרונה כמה פניות מסוג זה — עשוי להיענות לה.

כירסום

בקבוצת עמית

חתול שחור עבר לאחרונה בין חברים בקבוצת מאיר עמית בד"ש. תוך כדי מהלך הדיונים בדבר הצטרפות הקבוצה לקבוצת שינוי, הסתבר שמחנה עמית אינו הומוגני.

כמה חברים, המכונים „קבוצת צבי זמיר", טענו כי במקום „הריצה המכוהנת" לעבר שינוי, מוטב היה „לכת הביתה או לחזור הביתה", כשהכוונה היא להתפרק או להצטרף למיפלגת־האם — העבודה — שממנה פרשו.

מה יעשה דיניץ?

קיימים קשיים במציאת תפקיד הולם לשגריר הפורש של ישראל בוושינגטון, שימחה דיניץ. כפרס על השתלבותו במישטר החדש מבקשים להעניק לו תפקיד ממלכתי, אולם עד כה לא נמצא עבורו תפקיד הולם.

דיניץ כבר דחה כמה הצעות שחוגשו לו, ביניהן הצעה לשמש כיועץ־מדיני לראש־הממשלה, משום שראה בהן פיחות במעמדו.

הליכוד עם קרייזמן?

מגעים מתנהלים בין ראש עיריית גבעתיים, קובה קרייזמן, לבין אנשי הליכוד בעירו, על הצטרפות הליכוד לתמיכה ברשימתו של קרייזמן, אחרי שאנשי סיעת ל"ם בעיר כבר תומכים בו.

שברמת־השרון תומכים אנשי הליכוד דווקא במועמד המערך, מנחם שרמן, בטענה שכל האמצעים כשרים כדי להפיל ראש מועצה שדבק בו חשד של אי־נקיון כפיים.

כדורסלנים על חנאי

קבוצות הכדורסל מאיזור תל־אביב, המבקשות להשיג אישורי אזרחות־על־תנאי ממישרד הפנים בתל־אביב, לצורך רישום שחקנים עולים־חדשים באיגוד הכדורסל, נתקלות בקשיים לנוכח החלטת מנהל המישרד, שלא להעניק עוד אישורים כאלה בעיקבות „פרשת רודריגז" בעונה שעברה.

הכדורסלן פרנציסקו רודריגז הופיע בפתיחת עונת המישחקים הקודמת במדי הפועל תל־אביב, בזכות אישור אזרחות־על־תנאי, אולם בחלוף 90 יום לא הצליח להשיג אזרחות קבועה, מאחר שלא יכול היה להוכיח את יהדותו ואז הופסקה גם פעילותו ככדורסלן.

קבוצות הכדורסל עוקפות את החלטת מנהל מישרד־הפנים בתל־אביב ופונות למישרדים בחולון וברמת־גן, שם ניתן להשיג אישורי אזרחות־על־תנאי בקלות רבה.

חקירה בחברת „כלל"

גורמים בכירים בחברת כלל פתחו בחקירה נמרצת, על מנת לברר כיצד הועבר הדו"ח המגמתי של כלל־נדל"ן לבורסה, וגרם לביקוש רציני במניות החברה.

הסתבר כי הודעת החברה לבורסה, כי קשרה עיסקות בהיקף של 12 מיליון ל"י, התייחסה לעיסקות סיבוביות בתוך הקונצרן, שנעשו ביוזמתו של מנכ"ל „כלל־נדל"ן", יוסף אטינגר.

מקום לארתור

„על־יד צ'יצ'"

מיחמת הבחירות בתל־אביב קיבלה מימד מגוחך, אחרי שתומכיו של מועמד המערך, אשר („ארתור") בדינתן, מנסים להשוות את מעמדו, כטוען לכתר ראש־העיר, לזה של ראש־העיר שלמה („צ'יצ'") להט.

כך, למשל, פנה מזכיר הוועד האולימפי ואיש הפועל, יצחק אופק, ל־מארגני מישחק הראווה בכדורסל בין אלופת העולם הוושינגטון בולטס לבין מכבי תל־אביב, בתביעה להקצות לארתור מקום כבוד ביציע ליד צ'יצ', כדי שלא להפלות ביניהם בהופעה במעמד ספורטאי חגיגי זה. ביוון ש־צ'יצ' יושב במקום השמור לעירייה באיצטדיון יד־אליהו, לא ניתן היה להיענות לבקשתו.

העיסקות עליהן דווח היו רכישת בניין מישרדים ברחוב ריינס 6 מאת חברת כלל־מערכות בע"מ בסכום של 9 מיליון ל"י לגבי שטח של 1400 מ"ר (שפירושו 6400 ל"י למ"ר), בעוד שבמרחק שני בתים באותו הרחוב מוכרת כלל במחיר של כ־17 אלף ל"י למ"ר. בעיסקה השנייה מדובר ברכישת חנויות בפסג' בית כלל, מאת הסוכנות הסקוטית בע"מ, שהיא חברה בת של כלל־סחר לייבוא משקאות חריפים בהיקף של 2,8 מיליון ל"י.

מסקנות החקירה יועברו טלפונית למנכ"ל כלל, אהרון דוברת, השוהה בחו"ל ואשר בעיקבות הוראתו נפתחה החקירה. ייתכן וגם הנהלת הבורסה תתבקש לחקור בעניין.

הבורסה

מומלץ: „מולט" ובל"ל

ההכרזה על חלוקת דיווידנד הביניים על־ידי בנק לאומי נתנה דחיפה רצינית לשוק המניות והיפנתה את הזרקורים לעבר הסיכויים הסמונים במניות הבנקים, לאור ריווחיהם בשנה האחרונה. המגמה החיובית בשוק תימשך ככל הנראה גם בימים הקרובים, וניתן יהיה לראות ריווח בהשקעות.

השבוע מומלץ להשקיע במניות „מולט", שהתחילו לעלות בצעדים איטיים, ולאחרונה הן מעוררות התעניינות בציבור. גם הדחק הבתלי פוסק של בעלי המניות בבנק „טפחות", להגדיל את ההון של הבנק על־ידי הנפקה חדשה, עשוי לשאת בקרוב פרי ומי שיצטייד במניות „טפחות" כעוד מועד עשוי לצאת נשכר.

ההתעוררות בביקוש למניות בל"ל תשפיע ככל הנראה גם על הביקוש לשטרי־הון של בנק זה. משום כך מומלץ לרכוש בצד מניות הסטוק גם שטרי־הון 8.

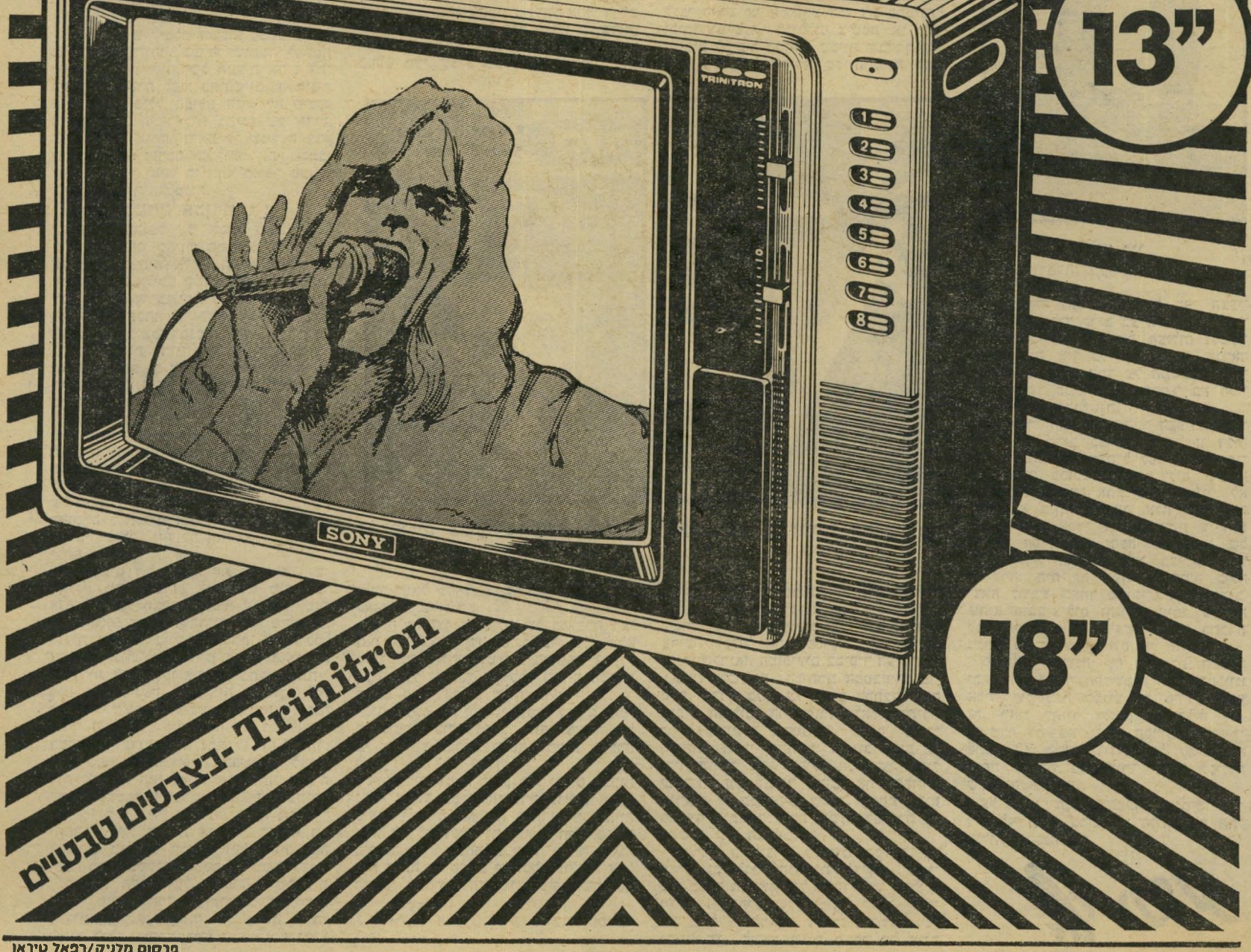
עצורי מע"צ:

מבשלים עדויות

כמה מעצורי כנופיית מע"צ, החשודים כביצוע שורה של הצתות ומעשי הבזה אחרים באיזור תל־אביב, טרם עונים כי חלק מחוקריהם מפעילים נגדם לחצים, המגווים במעשי אלימות, בניסיון להשיג מהם עדויות נגד אנשים שאוזכרו בהקשר עם „הפשע המאורגן", למרות שאין להם כל קשר עימם.

העצורים טוענים כי הובטחה להם חסינות, אם יסייעו בבישול עדויות נגד אותם אנשים, למרות שיחוקרי־הם ברור שאינם מכירים אותם אי־שית, ושעדויות מסוג זה לא תעמודנה במיבחן מישפטי. המטרה היא, לדבריהם, להסתמך על עדויות־השקר כעילה למעצר אותם אנשים.

SONY
TRINITRON

פרסום מלניק/רפאל טיראן

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־איגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ • העורך הראשי אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם כיטון • מח' המודעות: רפי זברוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קרא יקר,

מייסדיה של עפולה, בירת עמק־יזרעאל, ראו אותה בחזונם כמרכז תרבותי של האזור, היקצו מקום גם לבית אופרה מקומי. האופרה של עפולה, שלא הוקמה מעולם, הפכה מושג בפי ותיקי הארץ ומחמירים במבקרים טענו בציניות שגם האופרה הישראלית עוד לא קמה. לפני שלושה שבועות, בסיפור במדור אמנות, פירסם העולם הזה (2137) את סיפור התכ־כים והקשיים שמאחרי הניסיון שעושה הסנור בעל השם־הבינלאומי, יעקב רודן, להקמת אופרה בירושלים. תוך כדי כך אזכרה גם האופרה הישראלית, שלמרות שוועדות ציבוריות שללו את ההצדקה ה־כלכלית שבקיומה המשיכה להתקיים.

על הערת זו קיבלנו השבוע מכתב תגובה משמחה אבן־זוהר, בעלה ושותפה להקמת האופרה הישראלית, של הזמרת אדיט דה־פיליפ, שנפטרה לפני כחודשיים. העתונות הישראלית, כולל העולם הזה, לא פינקה את האופרה הישראלית בחייה של אדיט. עתה, אחרי מותה, נראה לי שנעשה צדק לזיכרה אם נפרסם במלואו את מכתבו של אבן־זוהר, שיש בו יותר מאשר מבאי־האבלות וצערי־האלמנות.

כותב שמחה אבן־זוהר:

אין זה מקובל עלי לבוא בטענות אל עורכי עתונים כאשר מתפרסמות ידיעות על האופרה הישראלית. הפעם אחרוג מ־מנהגי, פניה אליכם קשורה גם ביחס שהיה לכם לאדיט דה־פיליפ ז"ל, שהעריכה אתכם מאד ולא שכחה כי לאחר פתיחת בית־ האופרה במישכן־הכנסת לפני 20 שנה, נבחרה לאשת השנה של עתונכם בשטח האמנות. אתם גם עורתם בשעתו עם סילוק האופרה מבנין הבימה, וידעתם איזה מא־בקים היו מנת חלקנו כל השנים.

מדי פעם מתפרסמות בהעולם הזה ידי־ עות קצרות, שלפעמים משתרבב בהן שם האופרה לנושאים אחרים. עלי לציין שלא פעם נעשה לנו עוול משווע ואנו מושמצים ללא כל סיבה. אני יכול גם להבין ביקורת על המוסד, אבל לאיזה צורך לשרבב שם האופרה ל„תככים אופראיים בהקמת אופ־ רה בירושלים" (העולם הזה 2137), מה לנו ולהם?

דה־פיליפ ז"ל קיימה את האופרה הישי־ ראלית מ־29.11.1947 ועד יום מותה ב־ 15.7.78. למעלה מ־30 שנות עבודה, למע־ לה מ־5000 הצגות שהוצגו בפני מיליונים. ועדות שהוקמו בשעתו, מטרתן היתה למ־ צוא פתרונות לקיום הוגן למוסדנו, ובראש שוועדות אלה עסקו אך ורק בתכסים ומזי־ מרת גלויות־לעין, המסקנות הושלכו לסל על ידי השרים הממונים. לבוא ולנפנף אחרי 30 שנות קיום האופרה הישראלית במסקנות ועדות שלא נתקבלו, זה מגוחך.

הסיבסוד של האופרה, בהשוואה למוס־ דות אחרים, הוא נמוך. אבל זוהי עובדה קיימת שמספר תיאטרונים והאופרה בתוכם מסובסדים על ידי המדינה. ועדת החינוך־ והתרבות של הכנסת התנגדה בתוקף רב לסגירת מוסדות תרבות ועל אחת כמה וכמה מוסד כשלנו, התוסס כל ימות השנה.

מלחמת הקיום של האופרה הישראלית — זהו סיפור שאין לו תקדים בשום מדינה בעולם, שהתאפשר אך ורק משום שדה־ פיליפ דגלה בסיסמתכם „ללא מורא וללא משוא פנים". אלמלא האמת הפנימית שלה בדרכה, ולולא הצליחה לשכנע מאות אמ־ נים ועובדים לפעול בחיי מצוקה, לא היינו יכולים להתקיים אף רגע. אמת, שגם אני נרתמתי למלאכה זו, אבל סיפור חייה של דה־פיליפ ומה שעבר עליה בארץ־ישראל ובמדינת־ישראל עוד יסופר.

היא סבלה והרשמצה מאחר ולא הצטרפה למה שקרוי בשפת עתונכם „המאפיה" של חיי התרבות במדינתנו.

■ ■ ■

כמאמרכם, תוארו במדוייק השיטות של „מאפיה" זו, אבל כל הפרטים טרם התגלו, כי המושכים בחוטים מסתתרים מאחרי השלטון בכסף ובתקציבים. אנשים אלה הולכים ומסתבכים ולראייה דרך טי־ פולם בפסטיבל הישראלי, שהשנה הוא ב־ גדר שערורייה. אנשים אלה לא נתנו מעולם פרוטה למוסדנו בטענות זדון, אבל דרכם לא צלחה ובסופו של דבר יתגלו העובדות. יש שם של אישיות מסויימת המופיעה כמעט מדי שבוע מעל דפי עתונכם ולא יחוסל אחרי מותה השלה עצמו. זוהי מכונה משומנת היטב והצוות הענק מוכן לביצוע כל משימה אמנותית בעתיד.

כשבועון אשר ידע מאבקים גדולים וידע להתגבר על כולם, תעריכו מוסד אחד ש־ אולי ידע מאבקים גדולים לא פחות, והוא האופרה הישראלית ודה־פיליפ.

אני חושב שמגיע לנו יחס אחר משבו־ עונכם. האופרה יכלה להתקיים 30 שנה גם תוך ביקורת קשה, מול ביקורות יוצאות מהכלל המתפרסמות בכל העתונים. מה שברור הוא שלא מסיבות שהורות היתה הביקורת כלפינו אלא מתוך יצר השתלטות.

עד כאן מכתבו של שמחה אבן־ זוהר.

■ ■ ■

„תמונה אחת יכולה לומר יותר מ־ אשר אלף מילים," אומר כלל עתונאי ידוע, שעליו מושתתת העיתונות המצויירת, ש־ שבועון חדשות כהעולם הזה נמנה עליה. אבל גם הטוב שבציולומים זקוק למילים. ה־ מילים מיועדות למסור לקורא מידע שאינו מצוי בציולום, כמו היכן ומתי צולם, או להסנות את תשומת־ליבו לפרטים שאינם בולטים לעין במבט ששטי. אלה כלולים במה שנקרא „כותרת לתמונה".

כתיבת כותרות לתמונות היא אומנות עתונאית בפני עצמה, שגם עתונאים ותי־ קים ומנוסים אינם תמיד בקיאים בה. כשאין מדובר בציולום דיוקן, או תמונה מוכרת, מחייבת הכותרת לציולום את כותבה לפרט בפני הקורא את כל מה שהוא רואה בו, כדי שהתמה אמצעי־עזר לקורא להתבונן בציולום ולהבין את הכלול בו.

בהעולם הזה נהוגים שני סוגים של כות־ רות לתמונות: „הכותרת המסבירה", ו־ „הכותרת המגרה". הראשונה היא זו המפ־ רטת את מה שנראה בציולום, שמתחתיו מופיעה הכותרת. על פי רוב היא מופיעה בכתבות המצולמות. הסוג השני של הכות־ רות מופיע בעיקר מתחת לציולומים המת־ פרסמים במדורים כמו בעמוד זה, שהם ברובם של גיבורי הסיפור.

כותרת שניה זו מורכבת משני חלקים: כותרת ראשית, המוסרת את המידע הדרוש לגבי האיש או המאורע המונצח בתמונה; וכותרת־משנה, הכוללת ציטטה או הת־ ייחסות לסיפור הגלוה. מכיוון שבדרך כלל נחה עינו של הקורא על התמונה לפני קריאת הסיפור, מכוונת כותרת־המישנה לגרות את הקורא לקרוא את הסיפור שהיא קשורה בו. כדי שתשיג את יעדה זה היא צריכה לכלול את הפסוקים יוצרי־המתח ומגרי־הקריאה המופיעים בסיפור העיתונאי.

בעוד שכתיבת „הכותרת המסבירה" מו־ טלת, בדרך כלל, על כותב הכתבה שבה מופיע הציולום, הרי שאת מלאכת כתיבת כותרת־המישנה „המגרה" עושה עורך־ הכיתוב. אחרי שהחומר הכתוב מגיע ל־ ידיו ועובר את טיפולו המקצועי, יכול עורך־הכיתוב לבחור מתוכו את הפסוקים הנראים לו כמושכים ביותר. תפקידו הוא להוסיף אותם ככותרת־משנה לכותרת ה־ ראשית של הציולום.

הפרדה זו יוצרת לעיתים תקלות. כך אירע גם לגבי הכותרת לציולום, שהו־ פיע בפרק הראשון של סיפורו של עבריין, וידויו גלוי־הלב של שמואל קריב. שני־ דון בגיל 15 למאסר על רצח דודתו וש־ נשפט שוב לשבע שנות מאסר על אונס פרוצה כבולה (העולם הזה 2137).

כאיורים לכתבה שימשו תמונות, שנלק־ חו מאלבומו הפרטי של קריב. באחת מהן נראה קריב בתקופת שירותו בצה"ל, כש־ הוא מצולם בחברת נערה חיננית בבגד־ ים. הכותרת הראשית לתמונה, שנוסחה בידי הכתב אמרה: „שמואל קריב וידי־ דה." הכתב שלא הכיר את הצעירה שנר־ אתה ליד קריב בציולום, הניח שהיא אחת מידידותיו. אולם כותרת־המישנה שנכת־ בה לאחר מכן בידי עורך־הכיתוב נתנה מקום לפירוש מסולף ומטעה של התמונה.

עורך־הכיתוב השתמש לצורך כותרת־ המישנה בציטטה מתוך עדות היצאנית שנאנסה בידי קריב, דבר שיכול היה להת־

דליה לוי
היכרות מקרית בהחלט

פרש כאילו נאמרו הדברים מפי הצעי־ רה הנראית ליד קריב בציולום. כיוון שעור־ רך־הכיתוב לא ראה את הציולום ולכות־ רת־המישנה אין כל קשר למה שנראה בציולום, הוא לא עמד על המשמעות הת־ מורה שיציר במקרה זה ההקשר בין הכו־ תרת לכותרת־המישנה.

רק אחרי הפירסום זיהתה הצעירה שהו־ פיעה ליד קריב בציולום, היתה זו דליה לוי, שהשתחררה מצה"ל לפני כשנה, עו־ בדת כיום כסוכנת־ביטוח. דליה שירתה עם קריב ביחידה אחת בחיל־האוויר. לא רק שלא היתה ידידתו, אלא שלא היה לה כל קשר אישי עמו. בתקופת שירותם הצבאי אפילו לא ידעה על עברו של קריב. היא הונצחה עמו בציולום אחד במיקרה. היה זה בעת שהיחידה כולה יצאה לנופש באחד מחופי־הרחצה. קריב, שהוא חובב־ציולום והנושא עימו מצלמה לכל מקום, ביקש מידיד לצלמו בחברת דליה. כך הגיע הציולום אל אלבומו.

פירסום התמונה עם הכותרת המטעה יכול היה ליצור התרשמות שלא התכוונו אליה. על מנת למנוע כל פירוש מעין זה, ראוי לחזור ולציין כי דליה לוי, העומדת להינשא בימים הקרובים לבחיר־ ליבה, לא היתה ידידתו של קריב ולא היתה קשורה בכל צורה שהיא לפרשה שתוארה בווידויו.

על עוגמת־הנפש והצער, שנגרמו לד־ ליה לוי שלא במתכוון, שלוחה לה הת־ נצלותנו הכנה.

דה־פיליפ בשער „העולם הזה"*
בלי מורא ובלי משוא פנים

אבן־זוהר בחלוויית דה־פיליפ
יותר מאשר כאב־האבלות

מזמן נשאל עלי־ידכם: היתכן שלא תפוטר, לאור הכישלונות?

אלה שחפצו בחיסולה של האופרה רצו זאת לא בגלל שהמוסד אינו טוב, אלא מפני שרצו להשתלט על האופרה הישר־ אלית ועל ידי כך על כלל החיים המוסי־ קליים בארץ. ב־30 שנות האופרה הישר־ אלית נעשו כתריסר ניסיונות להקים אופ־ רה נוספת. כולם נכשלו. זוהי עובדה. כל מי שחושב שהוא מישהו מקים אופרה בארץ! וזה לא הולך.

דה־פיליפ עמדה כצוק מול גנסים, ובכוח נפשי עילאי עסקה אך ורק בנושא אחד: טיפוח וקיפור האופרה הישראלית. בחייה זכתה להצלחות אישיות, וכאשר חסרי־מצפון ביקרוה, היא ענתה בעבודה ביתר שאת. זאת היתה דה־פיליפ שהלכה לעולמה. אבל המוסד שהקימה חי ומי שציפה שהמוסד

* גיליון 832 שהופיע ב־24 בספטמבר 1953.

לעבור
את הקיץ
עם קפה קר
עלית
עלית
קפה נמס
ELITE INSTANT COFFEE
100% טהור 100% PURE

מכתבים

אישיהשנה

אני מציע לכם לחכות עם בחירת איש־השנה שלכם עד לאחר ועידת קמפ־דייוויד. שם יוכרע למעשה מי יהיה איש־השנה: מנחם בגין או אנוואר אל־סאדאת.

נתן דורף, נתניה

איש־השנה הוא הרופא, שהצליח להחיות את מנחם בגין אחרי שאפילו חבריו בממשלה כבר כינוהו „המנוח".

שלמה איזנברג, תל־אביב

...ומדוע שלא תעניקו את התואר לשר־האוצר שמחה ארליך שהשפיע השנה על חיי האזרח הישראלי יותר מכל אדם אחר?

עמיחי אזן, ירושלים

אחרי הראיון שלו ב„עלי כותרת" אין לי ספק: איש־השנה הוא הרב מאיר כהנא.

יורם זיכטר, תל־אביב

קשה לי להחליט מי יכול להיות איש־השנה אבל יש לי כמה מועמדים לתואר־המישנה שאתם מעניקים בתחומים השונים. למשל: האשה של השנה — עירית דותן; איש המשפט — הפרופסור אהרון ברק; איש־השנה באמנות — הפסל דני קארוואן; והאיש המצחיק של השנה — מזכיר־הממשלה אריה נאור.

רבקה צור, באר־שבע

שנת סיכוי לשלום

גלויית הברכה לקראת השנה החדשה, המוצעת בזה, באה לאחל שנה־טובה תוך הצגת הבעייה המרכזית הניצבת בפנינו — השגת השלום לעמים שמשני צדי הקו־הירוק.

מישלוח גלויית הברכה לחוג רחב של

הגויה שך חן
משני צדי הקו הירוק

קרוביך, ידידיך ומכריך יתרום להסברת הנושא. את הגלויות ניתן להשיג בחנות לוטוס, ברח' אלנבי 101 בתל־אביב.

יעקב חן, תל־אביב

המלאכה הקדושה

כשבאתי אמש לבקר בדיות חסידי הרי קרישנא ברחוב הירקון 3 בתל־אביב, ראיתי חבלה שנעשתה במנעול הכניסה ו־שרידי ההצתה שבוצעה שם. הפיגועים האלה דומים לאותם שנעשו בשנה שעברה בבניין האגודה למדיטציה ברחוב יבנה בתל־אביב וזה מחזק את השערתי, שידה של מאפיה דתית בפוגרומים. כאשר בחו"ל מחללי בתי־כנסת זועקים היהודים חמס, „אנטישמיות!" והנה כאן בארצם חוזרים בני העם הנבחר על אותם פשעים. כל הכבוד לכם יהודים נבחרים! למדתם את המלאכה הקדושה מהגויים „הטמאים" ואתם מבצעי אותה ביד חזקה למען השם יתברך.

בתעודת־הזהות שלי כתוב שאני יהודי. אני ממש גאה על כך. יחי עם ישראל חוי.

חנן גולדברט, חולון

שימחת רבים

אני מצפה במתח לפירסום עליית האינ־דקס בחודש אוגוסט השנה. זהו החודש שבו נעדר שר־האוצר שמחה ארליך כמעט שלושה שבועות מהארץ. אם יסתבר שב־חודש זה לא עלה האינדקס יותר מאשר

בחודשים הקודמים — סימן ששר־האוצר מיותר, והוא יכול להמשיך לטייל ברחבי העולם למרות מצוקתה הכלכלית של ה־מדינה.

סדים נומה, רמת־גן

ביקורו של שר־האוצר שמחה ארליך במדינות דרום־אמריקה נועד ככל הנראה להעלות את המוראל שלו. בהשוואה ל־אינפלציה המקובלת במדינות אלה אין לנו באמת במה להתבייש. אני רק מקווה שארליך לא למד שם איך ניתן לחיות גם עם אינפלציה של מאה אחוזים ויותר בשנה.

ציון ברנס, אשקלון

נסיעות עבודה

במאמרו הנדון „ארבעה יהודים טובים" (העולם הזה 2138) כותב אורי אבנרי: „להכין בחיפזון ובאילתור ניירות־עבודה; לגבש ניירות־עבודה עבור הממשלה..." כידוע „נייר עבודה" הוא תרגום מילולי מדוייק מאנגלית WORKING-PAPER. זהו תרגום קלוקל משום שלמילה העיברית „נייר" אין אותו משקל ואין אותה הס־תעפות־משמעים שיש למילה האנגלית PAPER. במקום נייר־עבודה יש לומר לכתוב: „ראשי־פרקים"; „הצעות־לבי־רור"; „הצעות־תוכנית"; או „טיוטת־מצע". אנחנו מקווים שהממשלה תגיש טיוטות־מצע בקמפ־דייוויד אשר יוליכו לשלום בר־קיימא באזורנו.

בן־ציון ברניר, גבעתיים

הפתרון הסופי

לאחר פתרון הבעיה הקשה והסבוכה של עקורי בירעם ואיקרית והכרזת איזור בירעם כ„שמורת־יער" מוצע לאמץ שיטה זו ולהכריז גם על אזורי יהודה ושומרון כ„שמורות־טבע", „שמורות נוף ויער" וכן אזורים בעלי עניין מיוחד לשוחרי אר־כיאולוגיה, גיאולוגיה ועוד. מה לנו קאר־טר, אתרטון, ואנס וחבר מרעיהם? לנו יש שמורות למיניהן.

והרי משוואה מתימטית פשוטה ביותר לכל בעיות המזרח־התיכון:

1. הכרזה על „שמורת־יער" בגליל־העליון — פתרון בעיית פליטי תש"ח.
2. הכרזה על „שמורת־נוף" ביהודה ובשומרון — פתרון לבעיית הפליטים הפלסטינים.

(המשך בעמוד 8)

אם אתה אדם יוצר, תצטרך לרסן השבוע את יצריך, כדי להביא לסיום מוצלח של עבודה מסויימת. אתה מגזים בטיפוח ביתך על חשבון עבודה אמ־נותית שהינך מצפה לה זמן רב והעשויה להביא לך מחמאות. התלבטויות יתר במ־צב הרומנטי שאתה שרוי בו עכשיו, עלו־לות להביאך לדכאון נפשי. להיענות ל־אהבה שמציעים לך עכשיו. אל תחמיצו!

* * *

בן שור, נסיעה קצרה עשויה לרענן אותך מלחצים שאינם מרפים ממך, למרות שאתה חושב כי טומנים לך מלכודת. מבחינה עס־קית צפויה לך הצלחה, אך היא לא תספק את מאווייך. הימנע מהת־רגשויות סרק. מצבך ילך ויתבהר בהמשך ה־חודש. תפסיק כבר להיות אימפולסיבי!

* * *

זה פשוט לא מתאים לך! בן תאומים. קשה להבין כיצד הרשית לעצמך להידרדר עד כדי כך שלא תבחין בין שונא לאוהב. רצוי שתעשה חשבון־נפש מחודש — בטח תגיע למסקנה שצלילות ה־דעת חשובה, אך אין כמו הרגש ליופי. אז לא להגזים בהפעלת הראש, כי הוא פרי על אצלך בלאו הכי ללא כל מאמץ.

* * *

יש לך קסם אישי אך לעיתים את משתמשת בו לרעה. רצוי שתחשבי פעמיים לפני שאת פורשת את סנפי־ריך לראווה. ואתה, בן סרטן, עם כל הצלחתך בעבודה ובלימודים, קשה לומר שהפלירטים שלך הם מה שאתה ב־אמת רוצה בחיים. אתה מנסה לשכנע את עצמך שאינך אוהב אותה, למעשה אתה מת עליה; רצוי שתכיר בעובדה חשובה זו. אל תצא מהבית ביום רביעי — זה עלול להזיק לבריאות שלך.

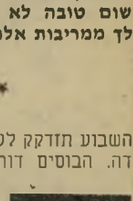
* * *

צפוייה לך התמוטטות מפתיעה — דווקא בשטח ממנו היית מרוצה עד כה, נהג בזהירות, פקח עיניך ואל תהיה להוט ו־מסנוור. אם תישמר מוויכוחי־סרק, תוכל לזכות בהערכה מחו־דשת של הסובבים אותך, ואף לעלות שנית בסולם החברה. התחשב ברגשותיה של בת־זוגך. ותר לה, כי שום טובה לא תצמח לך ממריבות אלה. הדרך לאושר, פשוטה!

* * *

השבוע תזדקק לעצבים חזקים בשטח העבו־דה. הבוסים דורשים ממך מעל המצופה, מבלי להתחשב ומבלי לתת תמורה. עשה כפי שהם דורשים ממך, אפילו אם בת־זוגתך מתרעמת מדי־פעם, אל תראה זאת בשלילה, ואל תחשוב שהיא ממורמרת. קשה לה, והיא זקוקה לעידוד רב, כמוך. היה זהיר.

היזהר מפיטפוט יתר; שמור בסודי־סודות את פירטי המיבצע עליו אתה עובד כרגע. כדאי שתיזהר דווקא מזה שאתה חושב ש־הוא ידידך הטוב — הוא ולא אחר אורב לכל רמז שייצא מפיך, לכל טעות מיקרית, או לכל מישגה שתעשה. אתה בודד, לכן, ויהיה עליך לעמוד באתגר הזה לבדך, ללא גיבוי של איש. אם תצליח — זרי הדפנה שיעטרו את קודקודך יהיו רק מעט מזעיר ממה שיבוא לך אחר־כך.

* * *

שמע לעצת זקנים וחכמים ממך. בדרך זו תצליח להתגבר על קשיים רבים, ולהימנע מעשיית טעויות. זכור כי הטיפש לומד משגי־אותיו־הוא, ואילו חכם משגיאותיהם של הא־חרים. אמת־חיים זו נכונה גם לגבי חייך הרומאנטיים. וגם אם נראה לך שספגת אצ־לה מפלה — אל תת־ייאש, נסה שוב. כוכביך מורים שתצליח.

* * *

אם רק תצליח להתגבר על ביישנותך, תו־כל לפעול בהתאם ל־השקפותיך ולהיות נמ־רץ בביצוע החלטותיך. עם זאת מוטב שתלך בדרך הפשרות והווי־תורים בחוג משפחתך. הערצתו של אדם מסו־יים תחמיא לך ותגרום לשינויים מרחיקי לכת בהערכתך העצמית. נס־יון חדש בשטח הרו־מאנטי יעודד אותך לפעילות חברתית.

בניגוד לחששותיך לא תעכב התנגשות קטנה את התפתחותה המשמחת של פרשה מסויימת. יחסיך עם אחד מבני מזל שור יהיו מתוחים במיק־צת. ייתכן שבקרוב תתגשם תוכניתך להח־ליף את מקום מגוריך בעזרת תמיכה של קרו־בים שדעתם עליך תש־תנה לטובה. הקפד על הגיינה ודאג שאשתך וילדיך יעשו זאת.

* * *

אם תחליט כן להשתתף במיבצע מסויים, בו הוצע לך לקחת חלק פעיל, תראה ברכה במעשיך. עקש־נותך עלולה לסבך אותך בצרות, הטה אוזן ל־עצות טובות שישיא לך בן מזל עקרב לפני ש־תעשה דברים שליליים. צפויות לך פגישות סו־מינטליות רבות בסוף השבוע. אחת מהן, ש־תהיה קשורה במשהו בהיר, תגרום לך אושר רב — ואולי אף יותר מזאת. אל תהסס.

* * *

אנשים דורשי רעתך ילעיזו על אדם קרוב אליך, כי הוא מידרדר. אל תקדישי להם תשומת־לב: אין זה נכון. תככים מתנהלים מסביב לחייך, אנשים רבים מדי מתערבים בהם. השתדל להימנע מלצאת השבוע בחברה שבה אתה מרבה לחת־רועץ. נסה לנוח ולהי־רגע מן העצבנות הק־לה שנתקפת בה. עלי־לת אהבים מתחילה לשעמם אותך. הפסק אותה — ומהר.

לון מזמינה אותך לבלות

יום עם פָּארָה

לקראת הצגת סדרת תכשירי טיפוח השיער
"פארה פוסט" של פברז'ה, מכריזה לון על מבצע
יחיד במינו:
בילוי יום עם פארה, בעת ביקורה הקרוב בארץ.
כל הקונה ממוצרי הדס או פברז'ה בסכום של
100.— ל"י ומעלה עשוי לזכות באחד הפרסים הבאים:

פרס ראשון

בילוי יום שלם בחברת פארה פוסט מייג'ורס
בעת שהותה בארץ וזכות קנייה בסך 5,000.— ל"י
ב"בית היופי לון".

פרס שני

זכות קנייה בסך 4,000.— ל"י ב"בית היופי לון".

פרס שלישי

זכות קנייה בסך 3,000.— ל"י ב"בית היופי לון".

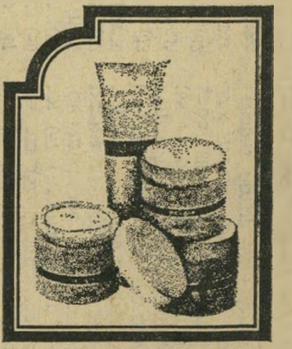
כל מה שעליך לעשות הוא למלא בעת הקנייה
את תלוש ההשתתפות ואולי את או אתה תהיו הזוכים
המאושרים שיזכו לבלות יום גדוש חויות
בחברת פארה פוסט.
דרשו את תלוש ההשתתפות בתמרוקיות, אצל דיילות
היופי של לון בשק"ם, בהמשביר לצרכן,
בכל־בו שלום וב"בית היופי לון".

המבצע יסתיים בסוף חודש אוקטובר.

לון. פברז'ה. הדס.
תכשירים לאיפור וטיפוח החן שעושים לך יופי.

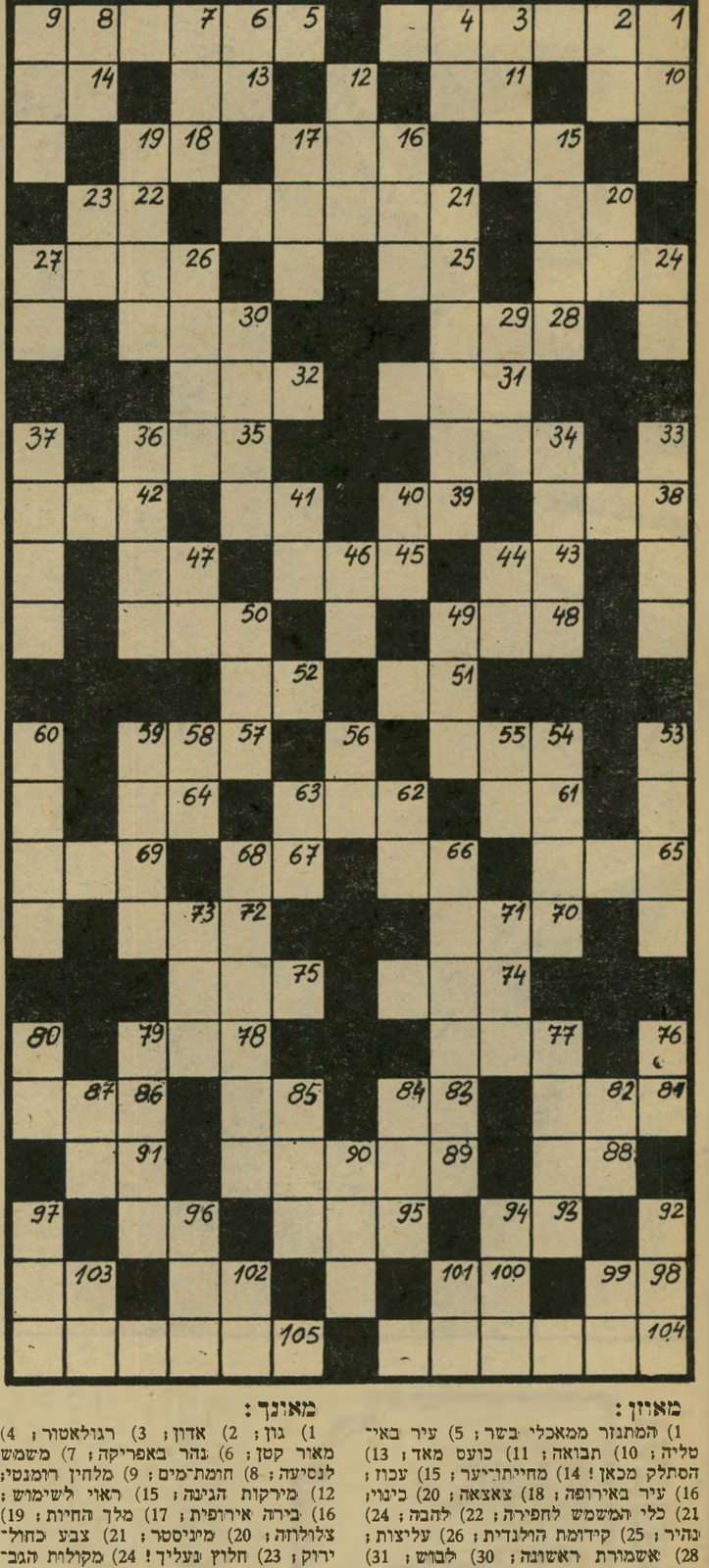

FABERGÉ

adas

תשבץ העולם הזה 3140

מאוזן:

1) המתנגר ממאכלי בשר; 5) עיר באיטליה; 10) תבואה; 11) כועס מאד; 13) הסתלק מכאן! 14) מחייתו־יער; 15) עכוז; 16) עיר באירופה; 18) צאצאה; 20) כינוי; 21) כלי המשמש לחפירה; 22) להבה; 24) נהיר; 25) קידומת הולנדית; 26) עליצות; 28) אשמורת ראשונה; 30) לבוש; 31) דרגה מישטרתית; 32) עלייך להיות! 34) שאלה של זמן; 35) ראש־לישכה (ר"ת); 38) זן אנושי; 39) מפרנס; 41) רך בכבשים; 42) עם־הארץ; 43) מונח בתורת החשמל; 45) עב; 47) הדרך הקצרה ביותר בין שתי נקודות; 48) פאנורמה; 50) צלל במים; 51) כלי בישחמת; 52) בור מים; 54) משמשת בחפירה; 57) זכר בעיזים; 61) אילן; 62) סמל לאומי; 64) חזר; 65) רגוע; 66) מעופף; 67) גוף שני יחידה; 69) בצורתא; 70) פורץ; 72) קבוצה של בהמות־בית; 74) גמול מיוחד; 75) בכי; 77) מחצית; 78) מחל על זכותך! 81) נבון ביותר; 83) מצבת־זיכרון; 85) מלווה כל אדם; 86) דיותה; 88) מטבע צרפתי קטן; 89) הליכה המונית אל... 91) סופו של יום; 93) קידומת צרפתית; 95) מישור מוגבה; 96) תן לי! 98) רוח רעה; 100) רשוב במיקצת; 102) מרחם; 103) מילת־שלילה; 104) ואנדאלי; 105) שמשה.

מאונך:

1) גון; 2) אדון; 3) רגולאטור; 4) מאור קטן; 6) נהר באפריקה; 7) משמש לנסיעה; 8) חומת־מים; 9) מלחין רומנטי; 12) מירקות הגינה; 15) ראוי לשימוש; 16) בירה אירופית; 17) מלך החיות; 19) צלולוזה; 20) מיניסטר; 21) צבע כחול־ירוק; 23) חלוץ נעליך! 24) מקולות הגברים במקהלה; 26) קלף; 27) בת־קול; 29) קפל בשרוול; 30) כלי־ישיט; 33) שלא־בכוונה; 34) מישכן; 36) יחידה בחודש; 37) שפכטל; 40) מן השוואים; 41) עצם בפה; 44) תאריך בחודש שבט; 46) יישן; 47) קריית־קודש (ר"ת); 49) לא זוגי; 50) יום המנוחה; 53) השקפה; 54) מעגל; 55) תחמושת הקשת; 56) שוטר גדודי (ר"ת); 58) הוורייה; 59) פריך; 60) מכר; 62) עלה בספר; 63) מילת־שלילה; 66) פושע; 68) פרופאגאנדה; 71) קול פיצוץ; 73) השכלה; 76) נקי וטהור; 77) חביב נחמד; 79) קמל; 80) שאין בישמה באפו; 82) כיסא־כבוד; 84) שעט; 85) בעייה, פגע; 87) תרופה; 90) אגם גדול; 92) האזנה מרוכזת; 94) קריאה בטלפון; 96) שיתקו! 97) מיכסה הפתח; 99) אם־הפנינה; 101) נועם, רוך; 102) יום טוב; 103) מילת־תחינה

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

התוצאה — ארץ־ישראל תישמר כ„שמורת־טבע" ללא אוכלוסיה ישראלית וערבית.

דן יהב, תל־אביב

● ● ●

לא חובה ולא חינם

עם פתיחת שנת־הלימודים מתפארים ראשי מישרד־החינוך בכך, שלראשונה בישראל, מונהג חינוך־חובה־חינם מגן־

חובה ועד בית־ספר תיכון. לא דובים ולא יער. לא חובה ולא חינם. כל הורה יודע שהוא נאלץ לשלם עבור בנו או בתו הלומדים במוסד ממלכתי כמה אלפי לירות טובות כל שנה אם כי לא כשכר־לימוד רשמי. גם החובה היא פיקציה. חובה ללכת לבית־ספר. אבל אין חובה על המורים ללמד. מספר הנושרים הוא מדהים ומספרם של אלה המסיימים בית־ספר עממי מבלי לדעת קרוא וכתוב הוא מעורר חרדה. עכשיו עוד נוספת שביתת־המורים ומסתבר שחובה אולי על התלמידים ללכת למוסדות־החינוך אבל אין שום חובה כזאת על המורים.

ריטה וינקלר, תל־אביב

● ● ●

יש סיוג לפקודה

הסתייגותו של דובר תנועת „שלום עכשיו" ממיכתב 100 האזרחים לראש־הממשלה, שבו הם מודיעים על סירובם להגן על ההתחלויות מעבר לקו־הירוק, תמוהה בעיני.

אין ספק שיכול להיות ויכוח לגבי התבונה הפוליטית שבפירסום המיכתב הנ"ל ולגבי עיתויו, אולם הטענה המרכזית שבפי דובר „שלום עכשיו" (לפי העיתונות), כי „השירות בצה"ל לא יוכל להיות על תנאי," מפליאה אותי מאד.

אולי לא ידוע לדובר תנועה זו, אבל מאז מישפטי נירנברג שנערכו לאחר מילחמת־העולם השניה, נקבע על דעת כל עמי התרבות כי יש סייגים למילוי פקודות, או, במילים אחרות: לכל שירות בצבא קיימים סייגים. אין חייל חייב למלא פקודות אשר נוגדות את המוסר האנושי, ובוודאי אין הוא חייב למלא פקודה הנוגדת את החוק האזרחי של מדינתו. כלל זה התקבל באורח חד־משמעי גם במדינת־ישראל, בעיקבות פסק־הדין במישפט כפר־קאסם משנת 1957. יתרה מכך: חייל הממלא פקודה מנוגדת לחוק האזרחי של ארצו, האחריות לגבי תוצאות מעשיו תחול עליו, ולא יוכל לגולל את האשמה על הממונים עליו, ובכן, ממש כפי שזה מקובל בכל המדינות הדמוקרטיות בעולם, השירות גם בצה"ל הוא על תנאי.

ההתנחלויות מעבר לקו־הירוק, בשטחים הכבושים, בנוסף להיותן מיכשול בפני כל הסדר שלום אפשרי בינינו לבין עמי־ערב, הן תוצאה של הפרת חוקים בין־לאומיים (הסכמי ז'נבה הידועים, שעוסקים במיכלול הזכויות והחובות של עמים ב־מילחמה, שטחים כבושים וכו') עליהם חתומה גם ממשלת־ישראל. כל פעולה של התיישבות אזרחית בשטח כבוש, מנוגדת להסכמים הללו וממשלות ישראל השונות, באשרן התיישבות כזאת, פעלו בניגוד לחוקים הבינלאומיים הללו, עליהם הן היו והינן חתומות.

סירוב להגן על התנחלויות אזרחיות בשטחים כבושים אינו יכול להיחשב כפעולה מנוגדת לחוק או לשבועת החייל. הוא פשוט אי־נכונות למלא פקודה בלתי־חוקית. ולסיכום: מי שסובר כי „השירות בצה"ל לא יכול להיות על תנאי", רצוי שיחשוב במלוא הרצינות על המשמעות האמיתית של דבריו, וכן על המסקנות המעשיות הנובעות מקביעתו זו.

יונת פדר, קיבוץ מעברות

● ● ●

הומור יקר

לקראת שנת הלימודים החדשה פירסמה הוצאת עם עובד מודעה בעיתונות על ספרי־הלימוד שהיא מוציאה־לאור. בין הספרים מצויים גם ספרי הומור וסאטירה לבתי־הספר. והנה מסתבר, לפי המודעה, שההומור הממלכתי יקר יותר בשתי לירות מאשר ההומור הממלכתי־דתי. התוכלו לומר לי מדוע?

דן גראור, פתח־תקווה

● או שלדתיים יש פחות הומור או שיש להם פרוטקציה אצל שר־החינוך הדתי.

הומור וסטירה לבתי־ספר ממלכתיים (חטיבת הביניים)
מחיר: —.18 ל"י

הומור וסטירה לבתי־ספר ממלכתיים־דתיים
מחיר: —.16 ל"י

המודעה של הוצאת „עם עובד"
פרוטקציה לילדי דתיים

● ● ●

שמורת בירעם

תמהנו לקרוא בעיתונכם (העולם הזה 2136) בפרק העוסק בפרשת עקורי בירעם ואיקרית את הקטע הקרוי „תחבולה". הידיעה־כביכול, או הפרשנות שבעיקבותיה, מכילה כל־כך הרבה פרטים חסרי־שחר, בלתי־בדוקים וחסרי ידיעה בסיסית בנושא, וחבל שעיתון כהעולם הזה יספק אינפורמציה מסוג זה לקוראיו.

ולהלן העובדות: יער בירעם הוא יער אלון־מצוי היחידי הקיים בארץ. שיטחו כ־1.500 דונם ולפי מחקרים גילם של עצים רבים בתוכו כמה מאות שנים. ייחודו וייפיו בנוף בלטו גם לאנשי בירעם, והם שמרו עליו מפני כריתה והריסה. העצים מתנשאים לגובה של 6 מ' בממוצע, כש־מתחתיהם מצויה צמחיה שגם היא נדירה ביותר, סוגי פטריות שאין כמותם בארץ, סחלבים נדירים, טחבי־סלע מיוחדים ועוד ועוד.

רשות שמורות הטבע מטפלת באתר מיוחד זה כבר משנת 1962 כאשר עוד היתה אגף קטן במישרד־החקלאות. בשנת 1965 הוחלט לפעול להפיכת המקום לשמורה בוועדה הראשונה, אולם הדרך עד להכרזת מקום כשמורת־טבע ארוכה ומפו־

(המשך בעמוד 18)

"על כל צרה שלא תבוא"

מבצע מיוחד!

כשאת קונה טמפוני טמפקס – סופר או רגולר – באריזה של 40 יחידות, את חוסכת 10%.
זאת ועוד: לכל אריזת 40 טמפוני טמפקס, מצורף כעת מיכל חינם, בו תוכלי לשים שני טמפוני טמפקס ולשאת אותם בארנקך! כך תרגישי בטוחה ונינוחה בכל מקום ובכל זמן.

אך זיכרי – זהו מבצע מיוחד, וכמות המיכלים מוגבלת. הזדרזי לדרוש את האריזה החסכונית המכילה את השי.
טמפוני טמפקס הנוחים ביותר לשימוש, הודות למיכל ההחדרה שלהם.

חינם! מיכל לשני טמפוני טמפקס לנשיאה בארנק.

חני בניסטי אילן / צילום גדי עציב הכט

העולם יהיה שונה לאחר נואיבה

— אללה הוא אכבר ! אללה הוא אכבר !

עאדל, רועה־עיזים בדואי, חסר השכלה פורמאלית, כרע ברך וקרא לאלוהיו.

— שמעתי אותך ! — מילמל אעדל — שמעתי את האותות, וראיתי את המופתים, ועכשיו אני רץ לספר לכל השבט !

בני שבט אבו־עמרה, נוודים שקבעו את מישכנם הזמני בסביבות העיירה מרג׳ במערב המידבר הסעודי, התגודדו מסביב לעאדל, שהגיע מתנשף, והובא בפני איבראהים, ראש השבט.

— אללה דיבר ! — אמר אעדל — וסלעים נבקעו !

כל המבטים, חרושי הרוחות המידבריות, ביקשו את תגובתו של אבי השבט.

— שטויות ! — פסק חאג׳ איברהים אבו־עמרה — שמעת את פסטיבל הבוב !

ההתרחשות הנ״ל השתקפה במישקפת־השדה הצבאית של סאחבק, שניצב אותה שעה מן העבר השני של ים־סוף, בין שני מיגדלי־ענק הנושאים עליהם את מערכת הסטריאו הגדולה ביותר בארץ.

— יא אללה ! — קראנו ביחד, נעמה, עזרא, יורם וסאחבק, מול הסטרי־או האלוהי.

ארבעה אנשים צעירים היינו. ארבעה חבר׳ה שהגיעו לנואייבה באחר־הצהריים של היום החמישי, העשרים וארבעה בחודש אוגוסט, כדי להשתתף בפסטיבל הפופ.

ארבעה בני־אדם, הנראים כמישפחה אחת, שמאחדים אותה האהבה למוסיקה, האהבה למידבר והאהבה לאהבה. מי שראה אותנו מאוחדים מול הסטריאו האלוהי, לא היה מאמין כי נפגשנו לראשונה שעות ספורות לפני כן, על הספסל האחורי של אוטובוס ,,אגד״ שנסע מירושלים לנואייבה. ברשותכם, כדי שיובן איך פסטיבל־פופ משנה לגמרי את הטבע האנושי, נחזור לרגע למקום מיפגשנו.

ראשון עלה לאוטובוס, שעמד ברציף הנסיעות המיוחדות ב,,אגד״ ירושלים, עזרא, שנשא שק גדול, שמתוכו נשמעו צלילים מתכתיים חשודים. על־ידו, בספסל האחורי, התיישב יורם, סטודנט שנה גימל בפקולטה למשהו.

קשה לא להבין מדוע התיישב סאחבק על־ידם, אם יודעים שלפני כן התיישבה שם נעמה, נערה כבת (אז עוד לא ידעתי כמה), שהיתה הסיבה לכך שארבעתנו פתחנו מייד בשיחה סוערת, כיאה לדור חדש ומשוחרר הנוסע לפסטיבל־פופ.

עזרא אמר שהוא נוסע לפיקניק, אבל לא איכפת לו שגם ינגנו. יורם־שנה־גימל הבטיח שהעסק הולך להידפק ,,ישראלים לא בנויים לאווירה המיוחדת של פסטיבל־פופ.״ סאחבק צחק על שלושת התמימים שקנו כרטיסים. ,,לפסטיבל פופ מתפלחים !״ נעמה אמרה כי זו יכולה להיות חוויה שלא נשכח כל החיים.

עברנו על פני ערים וכפרים. עלינו בקעות וירדנו הרים. ובארבע וחצי אחרי־הצהריים הגענו לשטח. את פנינו קיבלו נהגים עבי־זרועות של סמי־טריילרים עמוסי־בירה, ובדואים, שחומי־פנים, על גמלים נושאי חשיש.

היו שם עוד כמה אלפי אנשים, ואני נזהר לא להגיד ,,כמונו״, כי מה שמייחד את האיש שבא לפסטיבל־פופ הוא העובדה שיש לו משהו שמייחד אותו מכל אלפי האנשים האוהבים כמוהו את כל השירים שהוא אוהב.

— כישלון מוחלט ! — קבע יורם־שנה־גימל לאחר שסיים לספור את הנוכחים — ארבעת אלפים שבע מאות שלושים וארבע בסך הכל ! הישראלי המרובע שוב הוכיח כי אינו מסוגל להשתחרר. המפיקים יפסידו לפחות מיליון ורבע לירות !

עזרא, שבא לפיקניק, לא הפסיד רגע. מתוך השק החשוד הוא שלף חצי חבית קטנה, רשת, פחמים, ושיפודים. דקות מיספר לאחר שהתמקמנו מתחת לעץ דקל, כבר עלה עשן מעל לשישליק.

עם רדת הלילה הלכנו, בעיקבות שאר המאמינים, לחזות בסטריאו. הגדרות היו גבוהים מדי, השומרים — רבים מדי, הנועזים — מעטים מדי. שילמתי כרטיס.

— תנו לשמש יד ! — מכר לנו צביקה פיק הדקיק את החומר הרגיל שלו. ריצ׳י היבנס, מוודסטוק, היה הרבה יותר מדליק לפני שהיו לו שיניים בפה. עד שתיים בלילה הם החזיקו אותנו עם מוסיקה.

אור בעיניים. בוקר. פותח את הרוכסן בשק־השינה הצבאי. מרגיש חול בגב. פורם את כפתורי אוהל־הסיירים. מוציא מהתד״ל נרתיק כלי־רחצה. לובש מכנסיים. נועל את נעלי הקומאנדו. יוצא החוצה, אל הדיונות. משהו חסר לי. מה, לכל הרוחות, חסר כאן ? פיתאום אני תופס.

שומרי־לילה חרפו, ומישהו סחב לנו את הטנקים של הפלוגה. אין דבר, סאחבק נרגע, הסטריאו נשאר. האוייב לא הבחין בו.

יום שישי עובר על הגב. ליורם־שנה־גימל יש פרספקטיבה היסטורית. ,,פעם,״ הוא אומר, ,,ניתן היה לאסוף כל־כך הרבה אנשים רק כדי להקשיב לברל כצנלסון. היום,״ הוא ממשיך, ,,אנשים מוכנים לנסוע חמש מאות קילומטר רק משום שאיזה אמרגן הצליח להביא אוסף מיקרי וחסר־קשר של זמרים.״

,,למה ?״ שואל שנה־גימ״ל, ,,למה לא הביאו הנה את שימי תבורי ?״

בערב הופיעו יגאל בשן, ועוד כמה. סאחבק לא זוכר פרטים. סאחבק הגיע לאתר הסטריאו עם ראש מלא מבקבוק שטוח מסופרמרקט בירושלים.

— אתה מסטול לגמרי ! — אמר עזרא.

— חזק — שח לו סאחבק — חזק החומר הזה של הבדואים...

רק עוד דבר אחד אני זוכר מערב־שבת. פיתאום התחילו כולם לרקוד כמו משוגעים. שאלתי מה קרה, והסבירו לי שמצלמים אותנו לסרט.

— תראה להם מצלמות — אמר שנה־גימ״ל — ופיתאום הם משתחררים לגמרי ומתחילים לרקוד.

בשבת בצהריים כבר לא יכולת לעשות ,,מה נשמע״ לאף אחד. לכולם היה גב שרוף. שמועה עקשנית שהסתובבה במחנה סיפרה כי מישהו מת משימוש מופרז ב,,ולווטה״.

לפנות ערב ראיתי את יורם־שנה־גימ״ל מחייך למצלמות־הקולנוע.

— הפסטיבל הזה הוא הוכחה שצעירים מכל העולם יכולים לחיות באהבה — הכריז יורם — העולם יהיה שונה לאחר נואייבה !

קפטן ג׳ק הופיע בערב האחרון של הפסטיבל לפני שלושת אלפים איש. דורי בן־זאב הנחה. מי שעצם אוזניים בשלושת ימי הפסטיבל, לא יכול היה לדעת אם הוא מקשיב לגלי־צה״ל או לרשת־גימ״ל.

— צילמו אותי רוקדת לסרט — אמרה לי נעמה — כמו בוודסטוק !

— נדמה לי — אמרתי — שהם מהטלוויזיה הישראלית.

— אוי ואבוי — היא אמרה — אסור שישדרו את זה !

— למה ?

— הורי בטוחים שנכעתי לבני־דודים שלנו בחיפה !

בהמשך התברר שהנערה סיימה מזמן (כימעט חודשיים) את החמישית. ומה שיותר חמור — היא עוד לא ראתה את ,,אסקימו לימון״.

לסיכום: עזרא מבטיח לעשות בשנה הבאה סטייקים על־יד הפרמידות. יורם־שנה־גימ״ל יזכיר אותנו בדוקטורט שלו (,,נואייבה ומרד הצעירים״). לסאחבק נותר מיספר־טלפון, שאולי יהיה שווה פעם משהו.

ובלב, נותרה ללא מענה השאלה: האם יועלה מחירם של המוצרים המסובסדים ?

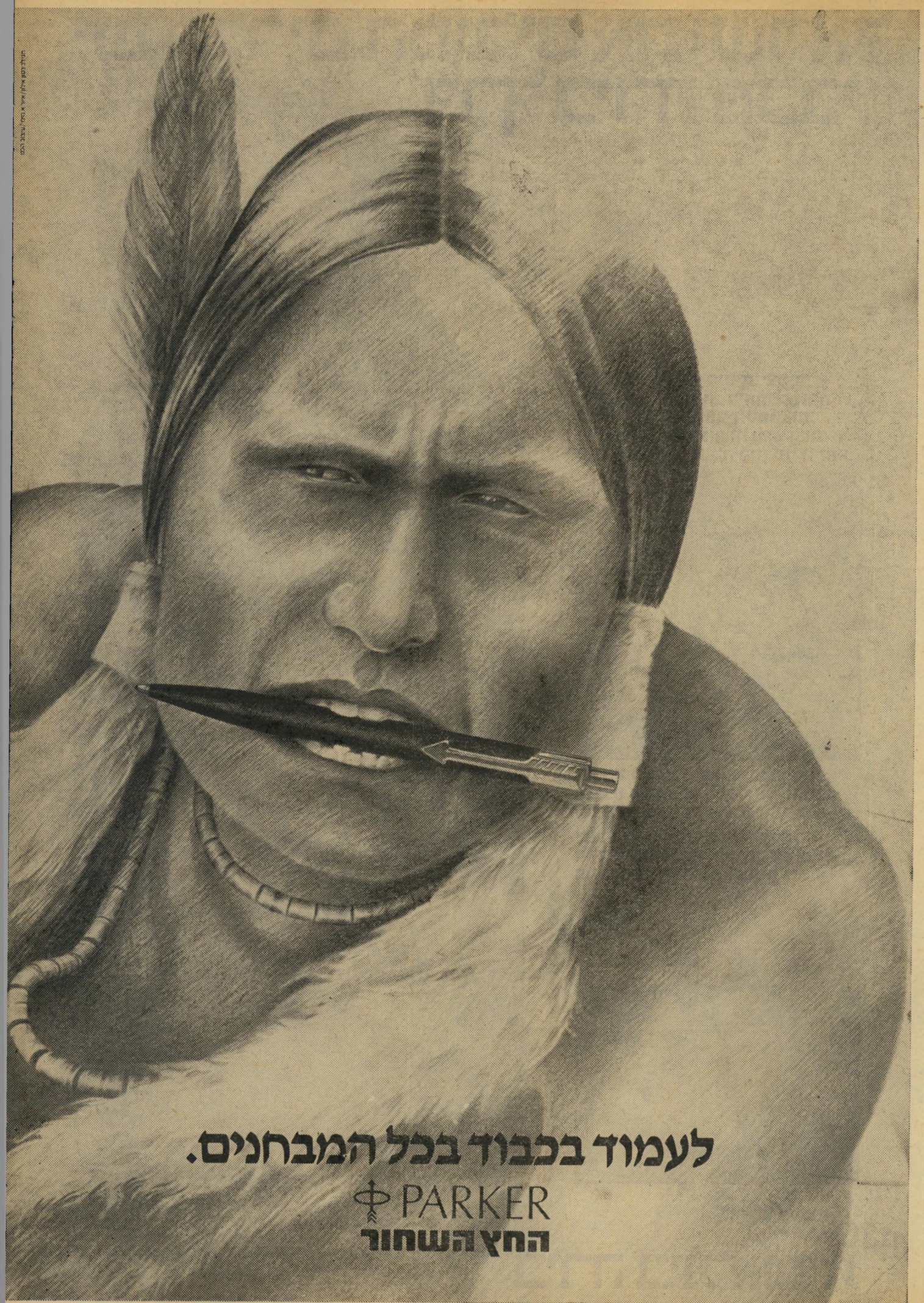
זעקי מנמים

יוספה וחיים יבין במסיבה

לעמוד בכבוד בכל המבחנים.
PARKER
החץ השחור

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי.

יפו. סירות דייגים. צלילי מוסיקה. ריחות המזרח ורחש גלי הים מעל הסמטאות. ידים שזופות המגישות שוב ושוב כוסות שהקצף עולה בהן על גדותיו.

את בירה מכבי ויפו אוהבים כאן בשבע שפות. כי לטעם של בירה טובה וצוננת אין לאום ואין גבולות.

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי. ויש ישראלים המכירים דרכה את העולם.

maccabee
בירה בינלאומית

הקוויזלינגים שלנו

כינוי הבוז „קוויזלינג" נכנס לשימוש בינלאומי אחרי מילחמת־העולם השנייה, לתיאור מנהיג מקומי המגיע לשילטון בעזרת האוייב הזר, והמשתף עימו פעולה. להגדרה הזו של אורי אבנרי („העולם הזה", 16.8.78) רצוי להבהיר ולהדגיש: שיתוף־פעולה עם האוייב הזר פירושו — עזרה לאוייב להשיג את מטרותיו, המכוונות נגד בני עמו של הקוויזלינג. זה יכול להיות דיכוי וניצול, אבל זה יכול להיות גם השמדה פיסית — כפי שקרה ליהודים תחת שילטון האוייב הנאצי.

וידקון קוויזלינג היה שר־הביטחון של נורווגיה. ב־שנת 1932 הוא עזב את הממשלה לשם ייסוד „מיפלגת האיחוד הלאומי", שדגלה באידיאולוגיה הנאצית. כש־הנאצים כבשו את נורווגיה ב־1940 הם הירשו לו להקים ממשלה מקומית, שפעלה בשירות שילטון ה־כיבוש הגרמני. ב־1945, כשגרמניה הובסה, הוא הודח מהשילטון, הואשם בבגידה והוצא להורג. מאז מסמל שמו את מי שמשתף פעולה עם שילטון כיבוש, למען האינטרסים של כת בזויה מקומית. קוויזלינג לא היה יחידי. בהולנד עשה דבר דומה אנטון מוסרט, בצ'כיה — אל"מ עמנואל מוראווץ', ביוגוסלביה—אנטה פאווליץ', ואפילו בסין הרחוקה נמצא קוויזלינג לשילטון הכיבוש היפאני בנינקינג — ואנג צ'ינג ווי — „נשיא ממשלת סין".

למעשה, לא היתה מדינה כבושה אחת שלא היה לה „קוויזלינג" משלה. כל אלה טענו שקיבלו על עצמם את התפקיד למען העם, שיש לדאוג לו גם תחת כיבוש זר. טענה זו יכלה לתת להם מעמד אחר בהיסטוריה אילו ניצחה גרמניה במילחמת־העולם השנייה, וכבר היו דברים מעולם. לרוע מזלם (ולמזלו של העולם החופשי), הביא טירופו של היטלר לתבוסת גרמניה ולנפילת ה־משיטרים ששיתפו פעולה עימה. המנוצח משלם את המחיר, וזה רק מיקרה שהמנוצח היה גם הרשע. וידקון קוויזלינג שילם תוספת מיוחדת: הפיכת שמו לאות־קין מודרני של בוגד בארצו.

לעם היהודי היה חשבון מיוחד עם הקוויזלינגים, אחראי לנושא, והצהיר: „אין הממשלה מחפשת קוויז־לינגים" (לניהול האזרחי בשטחים); „ולמרות שנש־מעים קולות מן העבר, מופיעים כבר הביטויים לתמורות שהתחוללו מעמדותיהם של רבים מתושבי השטחים." את טיבן של „תמורות" אלו ראינו ארבעה חודשים מאוחר יותר, כשבבחירות המוניציפליות ביהודה ושומ־רון ניצחו המסיתים הקיצוניים ביותר נגד ישראל.

■ ■ ■

אין זה מיקרה שבבחירות אלו שמענו רק על שלושה גושים: לאומני־אש"פי, פרו־ירדני, וקומוניסטי. אף אחד לא העלה על דעתו שיכול לקום גם גוש פרו־ישראלי. אף אחד לא העלה על דעתו שבשמונה שנים של חינוך, בבית־ספר הפועל תחת שילטון ישראלי, מותר (והיתה אפשרות!) לזרוע בו גם משהו שיצמיח אווירת שלום בדור העתיד של ערביי יהודה ושומרון. והנה — דווקא תלמידי בתי־הספר, שאת עיקר חינוכם קיבלו תחת שילטון ישראלי ובכסף ישראלי, הם שהתמלאו שינאה לישראל ונכונות להקרבה — כשיצאו בידיים ריקות מול חיילים חמושים, בהעזה מרדנית שאין דומה לה ב־ארצות השכנות. וכדי להביא את האבסורד לשלמות, שיגר ראש עיריית רמאללה החדש, כרים חלף, תזכיר לראשי מדינות ערב, שבו מואשמת ישראל על כי „מעשי הכיבוש שלה עולים באכזריותם על מעשי הנאצים."

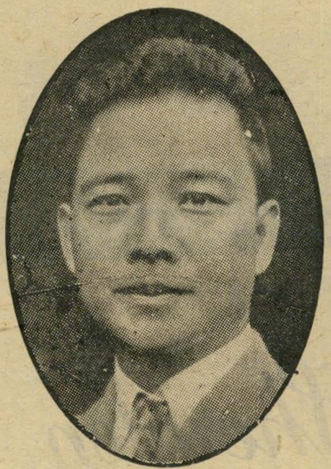
יש דבר גרוע מקוויזלינג.

בדוגמאות מההיסטוריה שהביא אורי אבנרי, וגם בדוגמות שהובאו בסיפרי „הביטחון הלאומי של יש־ראל" צויין, שכמעט בלי יוצא מהכלל, זכה כל שילטון כיבוש במשתפי־פעולה — ולאו דווקא מתוך העולם התחתון — של הארצות הכבושות. הדוגמה של קוויז־לינג (שהגיע לדרגת שר־ביטחון לפני שאומץ על־ידי היט־לר) בהחלט מאלפת בעניין זה. המישטר של ישראל ביהודה ושומרון אינו ניתן לכל השוואה עם שילטון הכיבוש הנאצי, ששדד ארצות, התעלל בתושבים ורצח אזרחים חפים מפשע. ישראל הביאה ליהודה ושומרון מיעוטים לאומיים ולרכוש את נאמנותם. העם היהודי, בעניין זה, טרם יצא מהגלות ומהגטו, גם כשמדובר על דור שלישי של ילידי הארץ. המייג'רים סעד חדאד וסאמי שידיאק, שיצאו להגן על בני עדתם בדרום־לבנון, זוכים אצלנו בתואר „קוויזלינג", כאשר „ממשלתם ה־חוקית" בביירות משתפת פעולה עם הסורים, הטובחים בגלוי בבני־עמם. אם נישאר נאמנים להגדרה המקורית של „קוויזלינג" — היכן משתפים חדאד ושידיאק פעולה עם אוייב עמם? האם ישראל היא אוייב הלבנונים? האם ישראל קבעה לעצמה, אי־פעם, כמטרה, להשמיד או לשעבד את העם הלבנוני? האם התואר „קוויזלינג" אינו מתאים בדיוק לאלה הנקראים „הממשלה ה־חוקית של לבנון"?

אנטה פאוליץ
הקוויזלינג היוגוסלבי

ואנג צ'ינג־ווי
הקוויזלינג הסיני

עמנואל מוראוויץ'
הקוויזלינג הצ'כי

אנטון מוסרט
הקוויזלינג ההולנדי

שליטי ערב מתפרנסים, מזה שנים, בשוק הפוליטי, מהצגת ישראל כאוייב הערבים. אנו יודעים שאין ל־ישראל כל מטרה לפגוע, ביוזמתה, בארץ ערבית כלשהי. מכאן — שמשתף־פעולה ערבי עם ישראל אינו יכול — מעצם הגדרת המושג — להיות „קוויזלינג", הפועל ב־שירותו של אוייב, נגד עמו שלו. מדוע זה יהודים להוטים כל־כך לאמץ נוסחאות של אויביהם (האמי־תיים), לפני שיחשבו לרגע, בראש צלול, על מעמדנו וזכויותינו לפעול כמדינה ריבונית, שאינה דוחה בני עמים אחרים המוכנים לעמוד לצידנו?

יוסף דוריאל, תל־אביב

תנו לבכות בשקט!

ההלוויה הממלכתית הפכה מוסד של קבע בחווי הישראלי. את רוב הזימונים מספקים לנו הטרור ה־אכזרי ופיגועי המחבלים.

השבוע השתתפתי בעוד הלוויה עגומה ומדכדכת. אין נורא מן השכול, והקדיש של אבות על בנים ובנות הוא מן התופעות הסורוליסטיות של חיינו בישראל. מאחר שטכס ההלוויה הממלכתי הפך מוסד־קבע, לאסוננו, חשוב לתת את הדעת על התופעות התרבותיות והחברתיות המתלוות לטכס זה.

על כר־הדשא של אחד מבתי־הספר החקלאיים ש־במבואות חיפה הממתינו, בדריכות ובכאב, המוני המלווים של קורבן הפיגוע: הורים אומללים, מנהלי הכפר, מו־רים, תלמידים, בני־משפחה ואנשי ציבור. השמש זרחה ויקדה, שמש־קייץ של אמצע אוגוסט, והשוחט שחט. הורים, אח ואחות וחבר, שעולמם חרב עליהם ב־24 השעות האחרונות, נקלעו לפתע לטכס ממלכתי.

צבא אנשי ציבור וסוללה של מצלמות־טלוויזיה עטו על הבמה הצנועה, מכוסת השחורים, שהוצבה במרכז הדשא הירוק. תוך המולת המישלחות ומיתקפת ה־עדשות של התיקשורת האלקטרונית, נדחקו לצד בני־המישפחה חפוויי־הראש. הרב המקומי נשא דיברי חס־פד. החזן סילסל בקולו.

אחד מחבריה לעבודה, של דיילת־חן, שקיפחה חייה מיד רצחנית, נשא דיברי־הספד קצרים. מן הדשא ה־ירוק אשר בכפר־מגוריה, נעה שיירת האבלים והמיש־לחות לבית־העלמין שבסביבה.

כאן, החל הכל מחדש. רב אחר קרא פירקי תהילים ונשא דיברי הספד; רב צבאי פיקודי חזר על אותו התהליך, תוך שינוי הפרק בתהילים; חזן אחר הוסיף את חלקו לטכס; מנהל החברה נשא דיברי הספד, ולבסוף אמר דברו שר בממשלת ישראל.

אומנם, מאז ומעולם שימשו טיכסי הלווייה אחרי מערכות חשובות, הזדמנות להצהרות חשובות. כך נהג פריקלס באתונה, וכך נהג לינקולן בשדה־הקטל של גטיסברג (בשני המיקרים דובר על מהות הדמוקרטיה:

(המשך בעמוד 15)

עבור ל"שרתון"
ENGLISH BLEND

היא נועדה לגברים כמוך.

"שרתון" היא סיגריה עם אישיות.
התערובת המשובחת שבה הוכנה בקפדנות
מעלי וירג'יניה מובחרים, כמיטב הסיגריות האנגליות.
אם עדיין לא ניסית-קח "שרתון" עוד היום.

(המשך מעמוד 13)

שילטון העם, למען העם, על־ידי העם). אך היו אלה נאומים בעלי איכות בלתי־רגילה, ומעין צו עקרוני־נורמטיבי־הומאני למען הדורות הבאים. אצלנו, עוסקים המספידים הממלכתיים בפוליטיקה של היום־יום.

הטכס נמשך שעה ויותר, כשהמישפחה האומללה, הקורבן העיקרי של תעלולי המרצחים, כאילו עומדת בצל. אף לא יצרו פסק־זמן על־מנת להזיל דימעה על הקבר הרענן.

■ ■ ■

לאחר־מכן מגיע תור הנחת הזרים על־ידי המיש־לחות. וכאן מגיע החיזיון המקאברי לשיאו. טכס הנחת הזרים הוא מעין פולחן של הפיצול המינהלי וריבוי הרשויות בישראל. כל לטיפונדיה — וחזר שלה. תחילה הונח זר של נשיא המדינה, לאחר־מכן זר של הכנסת, לאחר־מכן זר של הממשלה, כאילו שאי־אפשר לייצג את ריבונות ישראל, על כל האורגנים שלה, באמצעות זר אחד. עתה הגיע תור ה„חברים לעבודה": זר ההנהלה; זר ועד העובדים; זר הדיילים; זר מועצת המנהלים.

ושוב, חוזרים לשררה: זר המוסד לביטוח לאומי ועוד רשות שילטונית, ועוד ועוד. מעין תמונות מן ה־תערוכה של מיבנה המינהל הציבורי בישראל, על כל פיצוליו וקרביו. השמש יוקדת, ההורים, האח, האחות והחבר מתמוטטים מחולשה. בארון שממול מוטלת גומת־החן שלהם שנקטפה כשהיא פורחת כאביב, ושרי הטכס עוסקים במלאכה הפולחנית, המכנית, המסובכת, של הלווייה ממלכתית.

איש מהם לא נעדר, כולם חייבים להתבלט, לתפוס כותרת בעיתון, לתפוס גימיק בתיקשורת האלקטרונית. קורבן הפיגוע הוא סמל למאבק האכזרי שבו נתונה ישראל, אך ההלווייה הממלכתית הופכת סמל של סטא־טוס, עוד במה של הפגנה מימסדית.

איש אינו מרחם על ההורים, האח, האחות והחבר. איש אינו מאפשר להם להתייחד עם אסונם, שהוא אך אסונם שלהם. אין נותנים לבכות בשקט, לא נותנים לזעוק.

■ ■ ■

ההלווייה הממלכתית הפכה סמל נוסף של התרבות הפוליטית בישראל: ניצול כל במה להבלטת הנוכחות של מרכיבי המערכת הפוליטית; תרבות של הצהרות; התפצלות לכל הבוקה, המבוקה והמבולקה של המינהל הציבורי, הממלכתי והדתי של החברה הישראלית.

לא הייתי מעלה על הכתב הירהורי־לב ראויים לציניה, אלמלא הייתי עד לכך שתופעה זו התפשטה על כל הלוויותינו הממלכתיות, והיתה לאריח־קבע ב־תת־תרבות חדשה המתפתחת אצלנו.

דומה שישראל ועמה יפילו קורבנות נוספים בעתיד. קורבנות אלה הם קודם־כל יקירי מישפחותיהם. הדם אינו ניתן לחלוקה ואף לא לקולקטיוויזציה. על הדם השפוך משלמים מחיר שטני קרובי הקורבן.

לכן, מן הראוי לקצר טכסים כאלה ולהשאיר ב־מרכזם את היגון האותנטי, האכזר והנורא. תנו ל־מישפחה השכולה, לידידים ולקהילה הטיבעית של ה־קורבן, לבכות בשקט.

פרופ' שבח ויים, חיפה

לינץ' תרבותי

את המיכתב הבא קיבלתי מיצחק ארצי, ממלא־מקום ראש עיריית תל־אביב.

צופי המשדר „עלי כותרת" שבו לקחת חלק, מסרו לי שכיבדת אותי במחמאה „ארצי החכם". הכל הבינו שלא התכוונת למובן של „נתן החכם" ללסינג. לפי מיטב זיכרוני, לא נפגשנו מעולם לשיחה ממצה, פנים אל פנים, כדי שתהיה מסוגל לעמוד על רמת השכלתי, על תכונותי האינטלקטואליות והנפשיות, ותהיה עקב זאת מוסמך לחוות דעה עלי בפומבי.

אבל כיוון ש„הסיגנון הוא האדם", הרי מובהר שהעלבה בצורה שלוחת־רסן שייכת לאותה המערכת של אלימות מילולית, ההופכת אותך „לדמות מעניינת" בקריה האמנותית שלנו. גם אילו סיגנונך האמנותי היה מחוץ לכל ויכוח כי גם אז, אין בכך כדי להצדיק רמה מוסרית ואנושית, המוצאת ביטוי בהטחת עלבונות חינם, בראש חוצות, כתחליף לוויכוח ענייני.

גם זרם בלתי־פוסק של גסות־רוח והפקרות לשונית לא ישנו את העובדה שהפסל, שבו רצית לגלם את מו־שגי „השואה והתקומה", אינו „עובד על הקהל", ואינו אומר ולא כלום לגבי הנושא למרבית האזרחים והאור־חים הפוקדים את עירנו. אם פסל זה יישאר במקום שבו הוא ניצב עכשיו, הוא לא יהיה יותר מאשר עצם פרוב־למטי, בחלל כיכר מלכי ישראל, נוכחותו הפיסית והשם שהודבק לו תוך לחץ ותקיפות, אין בהם כדי להפוך יצירה זו לביטוי של נושא רגיש, החי בלב רובה של אוכלוסיית תל־אביב ואשר מרם מצא את ביטויו האמנו־תי בעירנו.

הצעתי, לפני שנתיים, להעביר את הפסל למקום אחר; הצעה זו לא זכתה אז בתמיכה בהנהלת העירייה. אי־רוניה וולגרית בטלוויזיה לא תשנה את גישתי. הזדמה לגישה של רבבות אזרחים.

■ ■ ■

וזאת תשובתי למר ארצי:

„כלום נכוחה היא שחיי חכם יהיו תלויים במשפט כסילים? מי שמטרתו למצוא־חן בעי־ניהם לא יצא לעולם ידי חובתם. הרי זה תחום שאין לו צורה לתפיסה ואין בו ממש לאחיזה."
מישל דה־מונטין

בתשובה למכתבך ברצוני להבהיר כמה דברים:

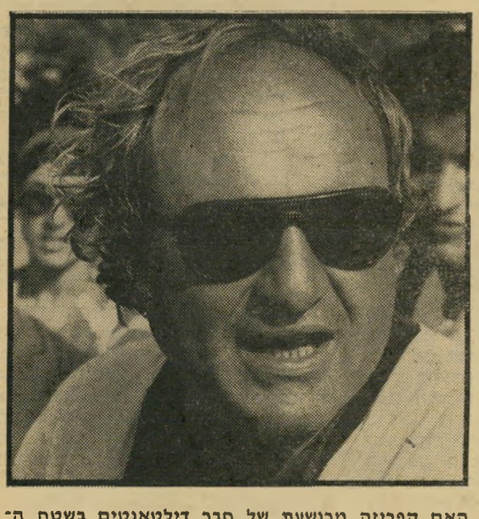
● **עשרות מכתבים לעיריה לא זכו לתגובה או תשובה, מילה כ„ארצי־החכם" זיכתה אותי במכתב בן 276 מילים — — — אין צורך להכיר אישית עסקן צבורי על־מנת לקבוע דעה עליו. פועלך בשטח התרבות ואמנות מדבר בעד עצמו. אשר הוצב בזמן כהונתך בעיר יכול היה לפאר את כיכרות העיר חלם ברוב כבוד.**

● **מעולם לא היתה האמנות קשורה בטעם הקהל הרחב. אלו נאלצו התרבות והאמנות לעמוד בקריטר־יונים של משאלי־עם ותרבות אבנאיבי וברוך ג'מילי כי אז גם לנו לא הייתה עיריה, היינו ממשיכים לגור־בעצים. מפעם־לפעם זוכה הצוויליזציה לאנשים נאורים אשר בזכותם מוקמים אותם סמלים ונעשים המעשים המעידים כי מותר האדם מן הבהמה.**

● **אתה טוען כנגד סגנוני. דרושה צביעות מרובה לבוא אלי בטענות־סגנון. כאשר אתה ושכמותך קוראים עלי לינץ' תרבותי לבקרים, ע"כ „טול קורה מבין עיניך" — — —**

● **מעולם היה תפקידו של איש־ציבור נאמן להיות מגינו של איש־הרוח בפני בערות ההמון. אל־לו לאיש הציבור לעשות פובליציסטיקה והון פוליטי מבורותו. לא כל שכן ליבוי היצרים והסתה כנגד יצירת־אמנות הינם דבר פסול.**

● **אם נדבר על יושר ואומץ־לב אזרחי, רשאי איש־הציבור לבקר יצירת־אמנות, למרות שהנו מגן עליה. בוודאי שאינו רשאי להוליך שולל אנשים רק על־מנת להיות פופולארי. אתה יודע היטב שאין אפשרות להזיז את הפסל; מבחינה חוקית קיימת החלטת בג"ץ הן באשר למקומו של הפסל והן על צורתו. דבר שני:**

האם קפריזה מרושעת של חבר דילטאנטים בשטח ה־אמנות מצדיקה הוצאה של 3-4 מיליון ל"י, זהו מחיר הזזת הפסל כיום.

לבסוף, במלוא הכנות, אני מוכן להעמיד את פועלי האמנותי בעיר תל־אביב מול פועלך, לחוות־דעת בפני כל אדם ו/או ועדה האמונים ומוסמכים בשטח האמנות ולקבל את חוות־דעתם.

נ.ב.
אני חוזר ומצהיר: אני בטוח בצדקתי ובשלי־חותי כאמן שהאנדרטה לשואה ולתקומה תעמוד במקומה, ובמשך הזמן תהיה לסימלה של תל־אביב.

יגאל תומרקין, תל־אביב

הנהג המכוער

האיטלקי מחפש במכונית את צורתה המושכת. הגרמני דורש ביצוע טכני מעולה מהמנוע. האנגלי מחפש מנוע קטן וחסכוני. האמריקאי בדרך־כלל, מעדיף מכונית גדולה עם מנוע גדול וחזק.

הישראלי בוחר לו מכונית לפי הצופר. הצופר חייב להיות קולני, צורם ומרגיז. כי הנהג הישראלי המכוער הוא גיבור הצופר.

עדיין האור הצהוב ברמזור, והנהג אחריך, חסר־הסבלנות, כבר צופר. ראיתי נהג הצופר לנהג טנדר שבגלל תקלה טכנית נעצר, הרים את מיכסה המנוע והחל מטפל במנוע. ראיתי יהודי עם זקן הצופר לנהג מונית שעצר לפניו כדי להעלות נוסע. למה הוא צופר? הרי צפיתו לא תעזור. נהג המונית יקח את הלקוח שלו, ובגלל הצפירה יעשה זאת יותר לאט.

בחו"ל יש נשק נגד הצופרים ללא סיבה. עוצרים את המכונית, ובמתינות ניגשים לנהג הצופר ושואלים אותו למה הוא מקים רעש. כל אחד ממהר, ואיש לא עוצר את מכוניתו בתנועה מתוך תענוג.

תן שאנס לשני, תוריד את ידך העצבנית והחולה מ„הדק" הצופר. אל תצפור, ואל תמריץ את הנהג שלפניך. הוא שווה לך. אל תהיה יותר חכם ממנו, הוא נוהג בדיוק כמוך, ואולי יותר טוב ממך. אם הוא לא זריז מספיק בשבילך, חכה בסבלנות, צפירתך לא תעליב אותו. בנהיגה מישהו מוכרח לוותר. מעבר הולכי־רגל לא יהפוך למעבר הולכי־רכב. שנהג יעצר בפתאומיות כדי להפחיד הולך רגל, שנהג יצפור להולך רגל אם נדמה לו שהוא חוצה את המעבר לאט מדי.

הולך רגל יחצה את המעבר בשלווה ונחת, והמכו־נית תחכה. איפה זה נשמע שנהג לא יאיט את מהירות המכונית אם יראה מרחוק הולך רגל חוצה כביש במע־בר־חצייה?

תמיד יש זכות עדיפות להולך־רגל במעבר־חצייה. הולך־הרגל אינו חייב לרוץ כדי לא להידרס.

■ ■ ■

באוטובוס כתוב בפירוש „לא לעשן". זהו החוק. אבל הנהג לא כופה את החוק, ובצדק. למה שיחפש לו ויכוחים וצרות, אם המישטרה אינה די קשוחה כדי לאכוף את החוק? למה שהנהג יהיה ה„רע"? די שעליו לעבוד עם קהל חסר נימוס אלמנטרי. יש אנשים הנכ־נסים עם חבילות המפריעות לאחרים, ודוחפים את כל מי שנקרה בדרכם. יש הנכנסים לאוטובוס ומלקקים גלידה, אוכלים פיצה, אוכלים פלאפל, מלכלכים ומטר־פים את הנוסעים האחרים ובתום האכילה מנגבים את הידיים על הספסלים כדי שאתה, במכנסיך הנקיים או את בשמלתך החדשה, תנגבו. לכל התופעות האלה יש פתרון, ועליו אכתוב בפעם אחרת.

מובן שבין ציבור הנוסעים יש גם כאלה המתנהגים כבני־אדם. בלי צעקות קולניות, יושבים בשלווה, מכב־דים את השני ומפנים מקום לנוסעים אחרים, כחובה אנושית ואזרחית. התחשבות באדם אחר — דרך־ארץ. יש לי הרושם ש„הגדולים", שרי־ממשלה, חברי־כנסת, מנהלי־חברות, שופטים, מנהלי־בנקים וכו', לא הש־תמשו בהסעה ציבורית מעולם, או לפני הרבה שנים, כשעדיין פחדו וכיבדו שוטרים בריטיים.

אני מודיע לך, נהג המכונית: הולך־הרגל הוא אדם כמוך, לא אזרח ממדרגה שנייה; ולמרות היותו חסר מכונית, הוא שווה לך.

המנטאליות של הרבה נהגים אומרת: „הנימוס הוא חולשה של רכי־הלב". ואני אומר: „נימוס זה גבריות — זה חוזק". הייה מנומס — הייה גבר.

דרך־ארץ — זו מצווה. פילוסופיה יהודית — גלו־תית טוענת „מה איכפת לי — העיקר שאני בסדר, שהשני ישבור את הראש." לאנשים הדוגלים בפילוסופיה כזו אין זכות קיום.

הנהג הצופר בתמידות הוא חולה צופר. לצפור זה לא גבריות. אתם, הנהגים, במקום להקשות את החיים אחד על השני, עליכם להנעים ולהקל את החיים לכולם.

שרגא מץ, טורונטו, קנדה

● שרגא מץ הוא ישראלי שירד לקנדה בשנים הרא־שונות של המדינה. הוא מבקר עתה בארץ כדי לבדוק את האפשרות לחזור ארצה.

זה היה העולם הזה שהיה לפני 25 שנה

„העולם הזה" 828
תאריך: 3.9.53

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש כתבת־תחקיר, שהשתרעה על פני חמישה עמודים, מלווים בתצלומים, לנושא „פושעים צעירים". הכתבה ניסתה לפענח את תהליך עליית עקומת העבריינות בקרב בני־הנוער, סיבותיה ושלביה, ותיארה את הכוחות המצומצמים המסים להתמודד, מחוסרי־כלים מול גל הפשע הגואה. המדור „צבא" הוקדש לכתבת־השער, תחת הכותרת „קול בחשכה", שהוקדשה לסיפורו של פוליטרוק חטיבת „גיבעתי" במילחמת השיחרור, אבא קובנר, שקיבץ את רישמי המילחמה ופירסמם בספר ששמו „פנים אל פנים" *.

בשער הגיליון: הלוחם אבא קובנר, עם צאת סיפרו „פנים אל פנים" לאור.

5 שנפלו בדרך לפטרה ✶ משה דיין: „אהבתי את יצחק שדה מפני שהיה האב הרוחני של חוסר־האחריות!"

העם

דם

הלהבה היבהבה מול תמונת־ענק של יצחק שדה. על הבמה דיברו האלופים על חוסר המתח החלוצי, על חוסר הדם של הנוער העיברי. עשרת האלפים שבאו להתייחד עם יצחק שדה, על קיברו, ביום השנה למותו, הקשיבו בדומיה.

בין האלפים היו שלושה צעירים ושתי צעירות. בליבם התנגנה תוכנית נועזת: לחצות את הגבול ולחזות בסלעים האדומים של פטרה. היה זה מסוג התוכניות שצעירים רבים הוגים בהן בחשאי, אך רק מעטים מגשימים אותן. מעטים אלה הפכו גיבורים בהווגם, מניחי היסוד של ספורט לאומי חדש.

אילו נשאלה גילה, הצעירה התמירה מכפר־יהושע, מדוע רצונה להגיע לפטרה, מן הסתם לא היתה יודעת מה לומר. כי היתה זו תשוקה אינסטינקטיווית: לפרוץ את הגבול הצר, המחניק, לתור במרחב, להוכיח שיש לנוער דם, להוכיח קודם־כל לעצמה שמפקדת מחלקה קרבית בפלמ"ח לא הפכה בורגנית, לא הסתגלה למציאות הנפשית השוררת במדינה.

החמישה שילמו מחיר יקר מאד עבור תשוקתם זו. אדם העובר את הגבול בין ירדן לישראל הופך גיבור בין חבריו, אם אינו נתפס. אולם אם נתפס, אחת דינו: מוות.

החמישה שהיה להם דם, שפכו אותו על אדמת ירדן. חכמים ופיקחים יגידו, מן הסתם, שהם מתו לחינם, שלא היה כל טעם במיבצעם. הם יצדקו בהחלט. אולם מאות אלפי אזרחים, וביניהם ותיקי הנוער העיברי, יבינו בדיוק מה היה טעמם.

כי דם מדבר אל דם.

הגבול

חמישה יצאו

בקצה בית־החולים, בכניסה לביתן לבן, ישבו כמה אנשים בדממה כמעט מוחלטת. אלה ששוחחו ביניהם דיברו בקול נמוך, מדוכא. היו אלה קרובי החמישה שנפלו בדרך לפטרה, שבאו לזהות את הגוויות בחדר־המתים של תל־השומר.

שלוש גוויות כבר זוהו. שמות שני האחרים לא פורסמו, עד אשר יגיעו קרוביהם. לפנות ערב הופיע יהודי בגיל העמידה, בעל גוף מוצק, לבוש חאקי וחבוש כובע טמבל — איכר טיפוסי. „אני רוצה לראות את בני," הוא מילמל בקול נמוך. כולו נרעד. „אני רוצה לראות את אריק."

רב־סמל של חברא־קדישא הצבאית ניסה להרגיעו, וביקש ממנו להמתין מעט. אך האב השכול לא יכול להתאפק: הוא יצא ממושב עין־עירון, בסביבות פרדס־חנה, מייד עם הגיע אליו הבשורה האיומה, ועהה רצה לראות את בנו.

קציר הדמים. בתוך הביתן, באולם מסוייד, היו מונחים חמישה ארונות־עץ פשוטים על הריצפה, סביבם היתה פזורה אדמה חולית. רב־סמל הביא את העגלה, ואחד הארונות הועמס עליה והשיירה העגומה התקדמה לעבר המכון הפאתולוגי. שם זוהתה גווייתו של אריק מאגר, איש עין־עירון ואחת הדמויות המוכרות בקרב הנוער העיברי.

אריק, גבוה, בעל גוף אתלטי, פנים חייכניות עטורות זקן שחור פראי, שופע לבביות של נער, היה ידוע מאז ומתמיד כאדם אוהב מסעות. ההעניינותו בארכיאולוגיה וחקר העבר הובילה אותו על פני שבילים רבים ברחבי הארץ. אותה משיכה, בצירוף ההרפתקנות הלא־איכפתית שלו, היא שדחפה אותו למסעו האחרון.

על המסע חלמו החמישה זמן רב. עוד במסע־ההרפתקות הגדול אל מעמקי הנגב (העולם הזה 759), הודיע אריק על כוונתו להגיע לסלעים האדומים. הוא מצא עוד ארבעה צעירים שמשיכת הטבע הפראי והבלתי־נודע קסמה להם, כולם אנשי פלמ"ח ותיקים, ידועים בארץ. הם תיכננו את המסע זמן רב.

כך זה קרה. הם נפגשו בכינוס ה־פלמ"ח בגבעת־ברנר, החליטו לבצע את הדבר מייד. לפני צאתם לדרך התייעצו עם כמה אנשים, ביניהם פרופסור נלסון גליק, שיעצם להימנע מן המסע והזהירם מפני הסכנות. גם כשהגיעו לחצבה (עין חוסוב), דרש מהם אחד מאנשי הערבה האחראיים „לא להתנהג באופן ילדותי." החמישה הבטיחו לרדת רק עד אילת, עלו על משאית „סיטאניק". אולם בהגיעם עם ערב לביר־מליחה, גבר קול הדם על קול ההיגיון. הם ירדו מן המשאית, הודו לנהג בנימוס ונפרדו ממנו.

את המשך הסיפור אפשר לשער:

החמישה עברו את הקווים, הלכו כל הלילה, עד שהגיעו לפטרה. אין לדעת מתי בדיוק הרגיש בהם הלגיון הערבי. מצב הגוויות מוכיח שקרב הפנים־אל־פנים היה נוקשה ביותר. חיילי הליגיון הזועמים הוסיפו להתעלל בגופות, וכרתו את אוזנה של אחת מהן.

החמישה, שהיו מזויינים במיספר אקדחים, לא נתנו את חייהם בחינם. הם נאבקו עד לרגע האחרון מול רובים וסכינים.

מטחי־האש הרצחניים קצרו שוב את קציר הדמים. הפעם היו אלה מיטב השיבולים בשדה הנוער העיברי.

וחיקים

שני בנים

שני בנים היו ליצחק שדה: יגאל אלון ומשה דיין. שניהם היו טוראים תחת פיקודו ביום העלייה על הקרקע בחניתה. את שניהם אהב בכל ליבו עד ליומו האחרון.

אולם הזקן ידע להעריך יפה את ההבדלים בין השניים, שהם טיפוסים כימעט הפוכים. ביגאל אלון ראה את הבן הבכור, את ממשיך הדרך. ואילו משה דיין היה בן־הזקונים, פורץ הגדרות, ונוסף לכל גם איש מפא"י. „יבוא יום ומשה יבוא לאסור אותי," אמר שדה בערוב ימיו בחיבה אבהית. היתה הרגשה שה„שייגץ" קרוב לליבו, לפעמים, אף יותר מן היורש.

השבוע, כשבאו רבבות פלמ"חאים לגילוי המצבה הפשוטה והיפה על קברו של הזקן, בגיבעת־ברנר, ישבו שני הבנים, זו הפעם הראשונה אחרי הרבה מאד זמן, זה בצד זה. כשקם יגאל אלון ומסר את רשות הדיבור למשה דיין, ידעו האלפים שישמעו כמה דברים מעניינים. אולם גם הם לא פיללו שהדברים יהיו מעניינים עד־כדי־כך.

„אהבתי את יצחק שדה מפני שהיה האב הרוחני של חוסר־האחריות!" אמר החייל מס' 2 של צה"ל לתוך המיקרופון, בנעצו את עינו האחת בקהל. „חוסר האחריות הוא דבר טוב בימי קרב. יצחק היה חולם, אך משולל כוח־ביצוע. את הביצוע השאיר לצעירים, מפני שחלם עד ליומו האחרון. אהבתיו."

כשסיים את דבריו, שררה דממה עמוקה באמפיתיאטרון. אולם משה דיין היה מרוצה, מכך שאמר מה שחשב לומר, והתיישב בנחת. הקשיב לנאומו הפיוטי של אבא קובנר ולשיחתו הלבבית של ישראל גלילי. יצחק שדה, אם הקשיב לנאום, חייך בוודאי את חיוכו הרגיל, מרוצה שיש דם לחניכיו.

הכנסת

מכירה כללית

מיפלגה היא אגודה של אנשים הלוחמים על רעיון מסויים — כך כתוב באנציקלופדיות. אולם מחברי ספרי־החוכמה הללו לא הכירו את המציאות הישראלית.

השבוע ביצעה הכנסת השנייה את אחד המעשים המחפירים ביותר של בגידה כללית, שניתשמו בתולדות המיפלגתיות הישראלית. בניגוד מוחלט לדיעותיהן ה־מוצהרות הפקירו מפא"י ושותפותיה את כל ענייני הנישואין והגיטין במדינה לסמכות הבלעדית של הרבנים. תמורת זה מכרו שתי הסיעות הדתיות את מצפונן הטהור, והצביעו בעד גיוס הבנות הדתיות, תוך הפרת דינה של מועצת גדולי התורה.

אחרי מאמץ גדול זה יצאה הכנסת לפגרה, כדי לאפשר למצפון העייף של חבריה לחזור, בסופה, לכנסת במישנה מרץ.

אנשים

● כשניסה צלם זריז לצלם את **שמעון אבידן** בכנס הפלמ"ח (ראה במדינה), הייך המפקד־הטרקטוריסט: „אני מזהיר אותך, אינני פוטוגני." באותו רגע חדלה המצלמה לעבוד, מחמת קילקול בלתי־ברור. סיכם אבידן: „אמרתי לך, אני כל־כך לא פוטוגני עד שזה שובר את המצלמות."

● במסיבה שערך נשיא־המדינה, **יצחק בן־צבי**, לסגל הפיקודי הגבוה של צה"ל, ניראה חניכו לשעבר של אבידן, אלוף **צבי** (צ'רה) **צור**, גיבור נגבה, שותה כוס מיץ־עגבניות. העיר האלוף **יוסף אבידר**: „חשבתי שיש לך דם, אבל אני רואה שיש לך מיץ־עגבניות."

● לעומת זאת הוכיח צעיר הח"כים **שלמה היזי** (מפא"י) שיש לו דם, שעה שטען בכנסת, בדיון על חוק נישואין וגירושין: „זה כבר לא חוק נישואין וגירושין, זהו חוק אונסין."

● שעה שדרש ח"כ מפא"י ויו"ר ועדת־הכספים של הכנסת, **ישראל גורי** • לדון בהעלאת משכורות השופטים עור לפני צאת הכנסת לפגרה, העיר ח"כ חרות ד"ר **יוחנן בראדר**: „השופטים עומדים בפני הבעיה של האמלט — לשפוט או לשבות."

● ראש עיריית חיפה, **אבא חושי**, בחר בצאתו לחופשה בדרך היאה לראש עיר־נמל, והצטרף ל־350 המכיילים שיצאו על סיפונה של א/ק נגבה לטיול בקפריסין. איתו יצאו אשתו, מזכירתו ונהגו.

• אביו של המשורר חיים גורי.

סילבי קשת

לפני 25 שנים בדיוק סיפר **העולם הזה** במדורו של העורך דפוס של **העולם הזה**. העורך סיפר כי הבחורה מהדפוס התנדבה למלא את מקומו של מיכאל אלמז, מבקר הקולנוע של **העולם הזה** (כיום כתב שידורי ישראל בלונדון) שנסע לחו"ל — תוך כדי כך נתגלתה גברת קשת הצעירה כבעלת חוש־הומור עוקצני. כעבור זמן־מה הטילה המערכת על סילבי קשת לערוך מדור בשם „מיכתבים לרותי", וכך התחילה הקאריירה העיתונאית של סילבי קשת בעיתונות הישראלית.

• מייסדי מערכת „העולם הזה" בראשית שנות החמישים נימנו עם לוחמי חטיבת „גיבעתי".

"להתכייף" בא לי בסנדלי גלי

ים, חופש, קיץ שובב, אני ו"הגלי שלי"
תמיד ביחד. סנדלי "גלי" האורירים והקלילים
עושים לי כיף בקיץ.
כל החברה יספרו לכם איזה
רומן ארוך יש להם עם גלי, לפני
ש"התלבשנו" על גלי ניסינו הרבה
אחרים אך ת'שמעו לנו... לגלי אין
תחליף.סנדלים שאוהבים את החברה.

ושלא יעבדו עליכם... גלי זה רק עם
סמל הצפרדע!

Gali-גלי®

הקיץ בא לי...בסנדלי "גלי"

פרסום מלליק | סטודיו M&M | רחם

למען התענוג...

אני כבר מצאתי את התענוג האמיתי.
אירופה, דלת ניקוטין בעישון, עשירה בטעם.

אל-אל.

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

תלת ונמשכת שנים רבות, צריכה לעבור ועדות שונות ואיסטנציות מקומיות, מחוזות וארצות שונות.

גם במיקרה הנוכחי הדבר לקח שנים ארוכות. אין שום דבר שנעשה בחשאי ובמהירות, ואין ביכולתו של אדם בודד להחליט בנושא. משנת 1972 נכנס הטיפול בהכרזת השמורה לתהליך יותר מואץ. אולם גם הוא נמשך שנים. באמצע שנת 1977 הופקדה התוכנית סוף־סוף בוועדה המחוזית של מרום הגליל, פורסמו התוכניות בעיתונות ואפשר היה להגיש התנגדויות. ואומנם, כאלה הוגשו ב־26.5.77 על־ידי תושבי בירעם. אולם לישיבה שדנה בנושא איש מהם לא טרח להגיע. גם הם לא טענו כי אין באפשרותם לחזור לכפר עם הכרזת היער כשמורה מאחר שחלק זה מעולם לא היה מעובד, ובחלקים שנית־נים לרעייה נקבע במפורש שתינתן להם אפשרות זו.

אנו בטוחים כי ידיעות מסוג זה, שהתפרסמו באחרונה בעיתונים, היתה בהן מגמה לנגח אישים פוליטיים, אולם לרשות שמורות הטבע אין שום נגיעה ומגמה פוליטית. היא ממלאת את השליחות היחידה שהוענקה לה על־ידי המדינה: שמירת הטבע ואיכות הסביבה. שני אלמנטים אלה חיוניים לשמירת איכות חיינו כבני־אדם בעיקר, נוכח ההתפתחות הטכנולוגית המודרנית. אין שום ספק כי מיער זה, שהוא נדיר ביופיו, ייהנו תושבי בירעם כמו כל תושבי מדינת ישראל, במידה שהוא יטופל ויטופח וישומר על־ידי רשות שמורות הטבע שזהו תפקידה.

יעל שהם, דוברת רשות שמורות הטבע תל־אביב

● ● ●

הסברה דתית

לאסתי דינור מתל־אביב, שמיכתבה התפרסם בעיתונכם (העולם הזה 2137): אכן, את שיגורת בא. החוגים הדתיים בירושלים דאגו לשכפל את קיטעי הכתבה שציינת, שכתב אהרון בכר בידיעות אחרונות, והפיצוהו בכל רחבי בירת ישראל.

הם גם שיכפלו מאמר אחר של מר בכר בעניין גיוס בנות, שממגו השתמע בצורה חד־משמעית „מוסר" חיילות צה"ל לדיברי מר בכר וכמו־כן שיכפלו החוגים הללו כתבה של סופרו הצבאי של העיתון ידיעות אחרונות הנושאת את הכותרת „הבן מוריד את הכיפה והבת מחללת את הצבא" (על מחקר שנערך מטעם מישרד־החינוך על נערים ונערות דתיים המתגייסים לצה"ל).

יותר מזה, הם אף גזרו קטעים מסיפרה של העיתונאית הפמיניסטית לסלי הייזל־טון צלע אדם. הקטע ששוכפל והופץ ברחבי הבירה נלקח ממדורו של הסופר דן עומר בהעולם הזה, „נמר של נייר", שנתן את הכותרת לקטע „צלע החייל". גם אני חשבתי שהדתיים טיפשים, אבל הנה מתברר שהם יודעים גם את מלאכת „ההסברה" ומנצלים כל מידע למטרות השפלות שלהם.

אהרינה ציקרמן, ירושלים

● ● ●

כלי פעולה בקיבוץ

תגובתכם על סיפורי שהתפרסם ב־בקיבוץ, השבועון הפנימי של הקיבוץ המאוחד (העולם הזה 2137), לוקה בחסר. ברצוני להבהיר, כי הסיפור הוא פרי דימיוני הפרטי, ללא שום קשר עם האמת. לכן כל דימיון בין הדמויות למציאות הוא מיקרי בהחלט.

חשיבותו של הסיפור לגבי, היא הצגת הבעיות החריגות ותגובות החברה בקיבוץ. בעיות אלה יכולות להופיע בצורות שונות ותגובות שונות. נוח וקל היה לי להציג את הרעיון בצורה כזו, משום שהבעייה שהופיעה בסיפורי היא המיקרה היחידי שלא נתקלתי בו, בשום צורה שהיא, לא בקיבוץ, לא בעיר, לא בצורה אישית ואף לא דרך שמיעה.

גם הכותרת הראשית שניתנה לתגובה. „אהבת נשים מסעירה קיבוץ", היא מוטעית מיסודה לאור האמור לעיל. כמו־כן, לייחס לי תארים כמו „מוזרה ותימהונית" ללא שום יסוד — מפני שאיש מהמערכת לא נפגש אתי אישית? כדאי לבדוק ולאמת יסוד זה.

תרז זהבי, חפצי־בה

3 קווים לאלוהים

אם יש בלישכתו של הקדוש־ברוך־הוא מרכזת טלפונים, הרי המלאך הממונה עליו בוודאי יוצא בימים אלה מדעתו.

היה עליו להתקין כאופן דחוף שלושה קווים ישירים — ונפרדים — למחנה־דוויר.

כי עתה מתכנסים שם שלושה אישים, שכל אחד מהם נמצא בקשר רצוף ובילעדי עם אלוהים. אין ספק שלפני כל מפגש ואחריו ירצה כל אחד מהם להתייעץ באופן דחוף עם הסמכות העליונה, כדי לקבל ממנה אישור למעשיו.

בזוויה אחת של השילוש הקדום הזה נמצא אנוור אל־סאדאת, בן הכפר מית אבו־אל־כום בדלתא של הנילוס, אדם המציין, בספרו האחרון, שכל אחד מצעדיו בימי חייו הונחה על־ידי אללה הרחמן והרחום.

על הקשרים המיוחדים הקיימים בין מנחם בגין ובין ריבון־העולמים אין צורך לבזבז מילים. הדברים ידועים. הרי על בגין הטיל ה' צבאות את התפקיד להנחיל לעמו את הארץ אשר נתן לאברהם ולזרעו.

ואילו ג'ימי קארטר — לא היה עוד נשיא בארצות־הברית שעמד בקשר כה הדוק ובלתי־אמצעי עם האב, הבן ורוח־הקודש. הוא עשה את מלאכתם כמטיף בכנסייה, את מערכת־ההבחירות שלו ניהל ישוע האדון המשיח בכבודו ובעצמו.

אכן, בשבוע הקרוב יהיו הקווים בלישכה העליונה עסוקים מאד־מאד.

■ ■ ■

מה יכול לקרות כאשר שלושה אנשים כאלה נפגשים במקום אחד?

בעזרת השם, אן שא אללה, GOD WILLING, יקרה נס.

חוץ מנס, שום דבר אינו יכול לעזור.

אם ירצה אלה, יבין מנחם בגין לפתע פיתאום כי טוב שלום מארץ־ישראל השלמה.

אם ירצה אללה, ישכח אנוור אל־סאדאת את קיומו של העם הפלסטיני.

אם ירצה האדון הטוב, יאזור ג'ימי קארטר עוז להתמודד עם הלובי היהודי הערבי, ויכפה על הצדדים הסכם סביר שיבטיח שלום לכל, ביטחון לישראל ומולדת לפלסטינים.

כי אלוהים הוא כל־יכול.

אך חוששני, שאין לסמוך על התערבות מגבוה. אולי נמאסו עליו הציצקוים הכפתי־פוסקים. אולי הורה למלאך צלצאל לנתק את שלושת הקווים האדומים.

(ידידי המנוח, ג'ורג' לה־פירה, מי שהיה ראש עיריית פירנצה וקאתולי אדוק, כימעט־נזיר, אמר באחד מנאומיו: „אלוהים — הוא יכול לעשות את הכל. הוא יכול לעשות במחי־יד שלום בין היהודים והערבים. אבל הוא רוצה שידחפו אותו!")

בהעדר הנס המיוחל, לא תיתכן הצלחה בקמפ־דייוויד.

כי כל אחד משני החריבים בא למחנה־חנו־פש מבלי שישינה את גישתו הבסיסית. וכין שתי הגישות רובצת תהום.

■ ■ ■

אם כן, מדוע כינס ג'ימי קארטר ביכלל את פגישת הפיסגה המשולשת הזאת? מדוע נעתרו המוזמנים להזמנתו?

שאדה מעין זו התעוררה זגבי כי אחת מוועידות־הפיסגה שנערכו בעת החדשה.

אחדות מהן הסתיימו בטיחה ומני של ניגודים, כמו פגישת נפוליון האלכסנדר. אחדות הסתיימו באסון, כמו פגישת היטלר־צ'מברליין־מוסוליני־דאלאדייה („הסכם מינכן"). ואולי גם פגישת רוזבלט־סטאלין־צ'רצ'יל („ועידת יאלטה"). אחרות הסתיימו בכישלון רגיל, כמו פגישות ניקסון־ברז'נייב־פורד וכרושצ'וב־קנדי.

רק ועידות־פיסגה מעטות מאד נשאו פרי רות חיוביים כלשהם.

בעבר הקרוב שלנו, פגישת סאדאת־בגין בירושלים הסתיימה באפס. מילבד חיוכים ודיבורי־סרק, למרות יוזמתו ההיסטורית אדירת־המשמעות של הנשיא המצרי. ועידת־אי־סמאעיליה הסתיימה באסון.

מדוע?

הסיבה היא טבעית למדי. אבסורד הוא להניח כי בעיות מורכבות וחמורות, הנוגעות לאינטרסים הבסיסיים של עמים ומדינות, התגוררמות למילחמות, תיפתרנה או תיעלמנה מפני ששלושה פוליטיקאים נפגשים פנים־אל־פנים.

האפשרות קיימת, כמובן. אם בשני הצדדים מתחולל שינוי נפשי פיתאומי, אם המנהיגים הנפגשים מתעלים מעל לכל תפיסותיהם עד כה — יכול לקרות הנס.

אך נסים כאלה, נדירים מאד בהיסטוריה.

אם כן, מדוע נכנעים הפוליטיקאים שוב ושוב לפיתוי הגלום בוועידת־פיסגה? מדוע הם אצים אליה, כמו העש אל הנר הדולק?

■ ■ ■

מעבר לשיקולים פוליטיים, פועל כאן גורם אנושי פשוט.

הוא טמון בעצם מהותו של בעל־החיים המוזר הקרוי פוליטיקאי.

כל פוליטיקאי הוא בעל הערכה עצמית מנופחת ביותר. לולא כן, לא היה מעז לעלות על במה ציבורית, להשמיע דיעות, לשלוח את ידו אל השילטון.

הפוליטיקאי המצוי הוא אדם רדוד, הרגיל להשמיע עד בוש דיעות באנאליות, „לישאת את דברו" באסיפות ללא־ספור, לזכות במחיאות־כפיים ובכותרות. אחרי כמה שנים של הקשבה דרוכה לנאומי עצמו, הוא משתכנע כי פין מפיק מרגליות.

כאשר מגיע הפוליטיקאי אל השילטון העליון באראו, מוכרח האגו שלו להתנפח לממדים אדירים.

המלאך צלצלאל: כל הקווים תפוסים

כל בדיחה תפלה שלו נענית ברעמי־צחוק לאומיים. כל גאום שלו מהווה מאורע. את פסוקיו הבאנאליים ביותר הוא משמיע לפני סוללה של עשרות מיקרופונים, למען האנושות הצמאה לדבריו. צופרי־יאפנרעים מלווים אותו באשר ייסע, תצלומו תלוי על כל קיר.

לא ייתכן כלל שאדם כזה ישמור לאורך ימים על הערכה עצמית שקולה. אנשים נדירים מסוגלים לכך — אולי מפני שלא היו מלכתחילה בעלי שיגעון־הגדלות הדרוש לתפקיד. אפשר לחשוב כאן על לוי אשכול ויצחק רבין.

המנהיג הלאומי הנורמלי (אם יש דבר כזה) מאבד, במוקדם או במאוחר, את קני־המידה הסבירים. בהיותו מוקף הנפנים ואומרי־הן, המתפרנסים מהערצתם אותו. אין לו מנוס מן המסקנה שהוא חכם ונבון, הוגה־דיעות מעמיק, איש־ביצוע מעולה, מנהל משא־ומתן גאוני.

ובעיקר: שהוא בעל כושר־שיכנוע מופלא, המסוגל להנחיל לכל בעלי־שיחו את האמת הצרופה אשר בפיו.

■ ■ ■

משום כך, בהגיע ההזמנה לוועידת־פיסגה נוספת, לא יעלה איש כזה על דעתו לסרב לה.

במיקרה שלפנינו, סירוב כזה היה קשה ממילא. לבגין לא הייתה כל אפשרות לסרב, כי הדבר היה מכתים אותו סופית כקנאי נוקשה, המחבל בשלום. וגם לאל־סאדאת לא היה הדבר קל ונוח.

אך בטוחני שרעיון כזה לא צץ כלל במוחם. איזה מנחית לאומי יסרב לעלות לפיסגה?

כל מי שקרא את כתבי קארטר, אל־סאדאת ובגין יודע כי כל אחד מן השלושה משוכנע לחלוטין כי הצדק עימו. כל אחד מהם מאמין באמונה שלמה מחונן באישיות מקסימה וכובשת. שאין גבולות לכושר־השיכנוע שלו, שהוא מקרין כאריזמה ומפעיל כימיה.

בהיותו מצוייד באמת צרופה ובקסם אישי שאין לעמוד בפניו, מאמין כל אחד מן השלושה כי פגישת־הפיסגה מעניקה לו, סוף־סוף, את ההזדמנות המייחלת לשכנע את שני עמיתיו בצידקתו המוחלטת. „הייתכן," הוא אומר לעצמו, „כי שני בחורים כל־כך נבונים לא יבינו את האמת ויתכחשו לטענות הצודקות שבפי? בוודאי שלא!"

שלושה מנהיגים נהדרים נפגשים עתה במארינה.

■ ■ ■

עוד? הפיתוי הגדול הזה יש להוסיף פיתויים קטנים יותר, אך לא פחות אנושיים ולא פחות פוליטיים.

ועידת־פיסגה היא הדמה של כינוס־התיקשורת. היא מרתקת את האנושות כולה.

מסביב למקום־המיפגש מתקבצים גדודים של שדרני טלוויזיה, חטיבות של אנשי־רדיו, אוגדות של עיתונאים. כל מילה נרשמת, כל תנועה מונצחת לעולמי־עד.

גם האגו המפונח של המנהיג הלאומי, הרגיל לכל גינוני פולחן־האישיות בארצו, משתוקק להכרה בינלאומית. בוועידת־פיסגה מגיע האגו שלו לשיא פריחתו.

מי יכול לעמוד בפני פיתוי שכזה?

פעם היו המנהיגים נפגשים בשדה־הקרב. הקטור ואכילס, דויד וגולייה, אוקטאוויאנוס ומארקוס אנתוניוס, צלאח־אל־דין וריצ'ארד לב־האריה נפגשים פנים־אל־פנים, לשימחתם של משוררים והיסטוריונים, שהנציחו את הדראמה של המיפגש.

כיום, בעידן הדרמה המפוברקת של כלי התיקשורת ההמונית, ממלאה ועידת־הפיסגה תפקיד דומה. המנהיגים מכינים את המיזי־חמות בכונקרים, אך כפיסגה הם מתמודדים פנים־אל־פנים, ומחליפים מכות של כאריזמה.

■ ■ ■

אין היה בסיס כלשהו להסכמה, לא היה כלל צורך בהצגה זו.

אילו יכלו אל־סאדאת ובגין להסתדר ביניהם פנים־אל־פנים, היתה הכימיה פועלת (כלשון יורשיהם של הומרוס ושקספיר במערכות הצהרונים) בירושלים או באיסמאעיליה.

אילו היה משא־ומתן סבלני ומייגע יכול להשיג תוצאות, היה ההסכם מתגבש בדרג של שרים ועוזרים.

האמת הפשוטה, המכאיבה, האכזרית היא שאין כל בסיס להסכם בין מנחיגים אלה.

מנחם בגין לא יוותר לעולם על ארץ־ישראל השלמה, גם לא למען שלום מוחלט עלי אדמות. אנוור אל־סאדאת אינו מוכן ואינו מסוגל לבגוד בעולם הערבי ולהפקיר את ירושלים, הגדה המערבית ורצועת־עזה. קארטר אינו מסוגל בשעה זו להפעיל את הלחץ המאסיבי הדרוש כדי להזיז את בגין, וגם אינו מסוגל לוותר על הנפט הערבי ועל שאר האינטרסים העצומים של ארצות־הברית בעולם הערבי.

שום ציטוטים מן התנ"ך, הקוראן והברית־החדשה לא ישנו מציאות יסודית זו. גם אם יקרינו שלוש הכאריזמות כשלושת אלפים שמשות, לא יהיה בכוחן להמס את הקרח הזה.

אם כן, האם נגזר על ועידה זו להסתיים באסון?

■ ■ ■

יש אימרס אחד משותף לשלושת המתוועדים ב־מחנה־דויד: למנוע את האסון הזה, או לפחות את מראיתו.

בגין אינו יכול לחזור הביתה, ולהכריז שהשלום מת. הדבר היה עלול להרוס את מעמדו. אל־סאדאת אינו יכול לחזור לקאהיר, ולהודות בכישלון הסופי של יוזמתו ההיסטורית. הדבר היה מכריח אותו להסיק מסקנות, שאין הוא שש אליהן. ואשר לג'ימי קארטר — כישלון בולט וחד־משמעי בקמפ־דייוויד היה סותם את הגולל על נשיאותו.

לכן קיים תמריץ אדיר לשלושתם לסיים את הוועידה במשהו — אפילו לא יהיה זה אלא מיקסם־שווא של כלי־התיקשורת.

במיקרה הטוב ביותר תהיה זאת נוסחה כלשהי, שתכלול מילים הרבה ומשמעות מועטה. בלהה־בלה שניתן יהיה להציגו באמצעות שלוש מכונות־התעמולה הגדולות, כ„פריצת־דרך".

במיקרה הפחות טוב, תושג הסכמה על „מכניזם של המשך המשא־ומתן", סידרה נוספת של פגישות־סרק שיקיימו את מראית־העין של הידברות מתמשכת.

ורק אם לא יושג אף הסכם על כך, תיגמר הוועידה באסון גלוי.

כך או כך — הוועידה תסתיים, האכן יתפזר, הגיבורים יחזרו הביתה. ועד עם־ישראל יהיה, כדבריו של עיר וייצמן לפני שנה, „ישים את הראש תחת ברז המים הקרים ויחשוב."

גורודיש הפך אחיו של הקיסר בוקאסה ה־1

וידין טוען שהוא השתתף בקרב לטרון

■ תגובתו של סגן ראש־הממשלה, **יגאל ידין**, על הראיון המפורסם של האלוף (מיל.) **שמואל** („גורודיש") **גונן** היתה: „לא נכון שלא הייתי בקרב. הייתי, למשל, בקרב בלטרון." לגופו של עניין מסרב ידין להגיב, ורומז על צעדו הבא: „ייתכן שה־עניין הוא בכלל סוב־יודיצה. משום שאני ו**חיים יסקוב** נתבע את גורודיש לדין."

■ תגובתו של יסקוב על דיברי גורודיש, שכינה אותו אידיוט, היתה: „הפוסל — ב־מומו פוסל."

■ אגב, גורודיש, שחזר לפני כמה ימים מהקיסרות ה־מרכז־אפריקאית, נחשב כיום לאחיו של הקיסר **בוקאסה הראשון**. הישראלי והאפרי־קאי הפכו אחים בטכס מקומי מיוחד, שבו אוכלים שני המיו־עדים להיות אחים מאותם ה־כלים.

■ הבדיחה הנפוצה ביותר השבוע אמרה כי צפוייה מיל־חמה מיידית, ביגלל נסיעתו של שר־הביטחון **עזר וייצ־מן** למיפגש מחנה־דויד. „את מקומו ימלא ייגאל ידין. רק עכשיו האשים גורודיש את ידין, כי מעולם לא השתתף בקרב. עתה יש לידין סוף־סוף וסיפרה לאגמון כי בדיוק ביגלל אותם הנימוקים הציעו בזמנו לראש־הממשלה מנחם בגין לבחור בה כנשיא המדינה.

■ אגב, שר הדתות, **אהרון אבי־חצירא**, מכנה את האפיפיור החדש: „פופ מת־קדם".

■ כאשר שמעה מי שהיתה ראש־הממשלה, **גולדה מאיר** על ההתלבטויות של שר־ה־תחבורה, **מאיר עמית**, אם להצטרף לתנועה הדמוקרטית, או לשינוי, או להקים תנועה חדשה, או לחזור למערך, הגי־בה: „למה כבר מסוגל הבן של **חיה פלוצקי** חוץ מל־שחק בבובות?" כידוע, אי־סוף בובות, ממינים שונים ומ־גדלים שונים, הוא תחביבו של עמית.

■ במסיבה שנערכה ב־ירושלים לרגל הופעת סיפרו של **שלמה נקדימון**, אלט־לנה, נצרכו כמויות גדולות של מיץ, אך כימעט איש לא נגע במשקאות החריפים. גם מנחם בגין, אורח הכבוד, נטל לידו כוס מיץ בילבד. „בכל חיי, לא נגעתי מעולם בטיפה של אלכוהול," הודה.

■ באותה מסיבה אמר בגין לאורי אבנרי, כי צפה בראיון שלו בטלוויזיה, שבו סיפר על הקשרים עם אש"ף, אך „אני נרדמתי באמצע." ראש־הממשלה מיהר להתנצל: „זה לא ביגלל הראיון. הייתי עייף. אני קם כל בוקר בשעה חמש."

■ מסתבר כי גם מינהג זה שמור עם בגין מאז נעו־ריו. סיפר אחד מעוזריו: פעם, כשבגין היה שר־בלי־תיק ו־**משה דיין** היה שר־הביטחון, צילצל דיין לבגין בשעה חמש בבוקר, בעניין דחוף, ונדהם להיווכח כי בגין כבר קם. „מילא," אמר דיין, „אני נא־לצתי לקום — אבל למה אתה ער בשעה כזאת?"

■ בגין, שניראה במצב בריאות מצויין, התלוצץ על הדואגים למצב בריאותו ואמר: „מי שהיתה לו התקפת־לב וה־גיע לסף המוות, לא חושב על זה לאחר מכן."

■ כמה יעלה לטלוויזיה הישראלית סיקור ועידת מח־נה־דויד? על שאלה זו השיב שדרן־הטלוויזיה **חיים יבין**, כאשר נשאל על כך בערב ראיונות שערך איש יחסי־ה־ציבור **איתן דנציג**. יבין סיפר כי הסיקור יעלה עשרת אלפים דולר טבין ותקילין.

■ ראש־הממשלה מנחם בגין החליט לא רק לדווח ל־ראשי האופוזיציה, **שימעון פרס ויגאל אלון**, בנפרד, על ההתפתחויות המדיניות, אלא גם לדאוג לכך שהדבר יונצח. הוא הורה להזמין צלם ללישכתו, בכל אחת משתי ה־פגישות, ולהעביר את התמו־נות לעיתונות.

■ אחת ההוראות הרא־שונות של ח"כ **חיים כרי־כ**, אחרי שנכנס לתפקידו כ־מזכ"ל מיפלגת העבודה, היתה לתלות על קירות מיסדרונות בית־המפלגה שלטים האומרים: „קרא לחברך בשמו הפרטי". שמע על כך שר־החוץ, משה דיין, ואמר לברי־לב: „אתה עוד תהפוך את מיפלגת הע־בודה למישפחה אחת." השיב הזדמנות לפתוח במילחמה, ו־הוא לא יחמיץ אותה." כש־סופרה הבדיחה ל**מנחם בגין**, השיב בכל הרצינות: „הירגעו. לא תהיה מילחמה!" ואילו מז־כיר־הממשלה, **אריה נאור**, הסביר כי אין לשר־הביטחון הסמכות לפתוח במילחמה, אך יש לו הסמכות לגייס את כו־חות־המילואים.

■ כאשר ריאיין **דן מרגלית** את ח"כ **נאוה כהן** בתוכנית עלי כותרת, ערך עי־מה חזרה קצרה לפני השידור החי. הוא פנה אל הח"כית בנוסח „גברת כהן", אך גאו־לה הפסיקה אותו באומרה: „כך פונה אלי מנחם בגין, כשהוא כועס עלי!"

■ באותה תוכנית סיפרה ח"כ כהן על פגישתה עם מי שנבחר לאפיפיור החדש, **יו־חנן פאולוס הראשון**. אחרי סיום התוכנית פגשה **יעקב אנגמון** („יענקלה") שהציע לה: „מדוע שלא ימנו אותך לשגרירת ישראל בוואטיקן — את מכירה את האפיפיור, את אשה, את מעדות־המיזרח וזו גם תהיה הזדמנות פז להיפטר ממך בארץ." כהן לא נעלבה

מנחם בגין בנשף שנערך לכבוד משלחת אורחי „ראש הממשלה" נישק את נשותיהם של ה־תורמים לקרן המיוחדת לפתרון מצוקת משכנות העוני. אולם בגין הקפיד לעשות זאת מאחורי גבה של אשתו, „כדי שהיא לא תקנא."

ראשי העדות הקתוליות בישראל

מזמינים את כב' להשתתף לעלוי נשמתו של האפיפיור (זצ"ל)

פאולוס הששי

התפילה תיערך ע"י מעלת הבישוף **יוחנאן כלדאני**

בכנסית "הבשורה" הלתינית, בנצרת

פאולוס ה־6 זכה השבוע להגדרה בלתי־שיגרתית לגמרי. בהזמנה מטעם הכנסייה הקתולית לטכס לזיכרו, שנכתבה בין השאר גם בשפה העברית, צורפו לשמו ראשי־התיבות זצ"ל (זכר צדיק לברכה), תואר המוצמד בדרך־כלל רק ליהודים.

אופירה נבון אשת הנשיא, ירדה השבוע אל העם. פידה אופירה על חוקי הכשרות ושמירת השבת. היא נראית כאן במסעדה הסינית הכשרה שעל שפת ימה של תל־אביב.

לאנשים הנכונים!

777 הברנדי הלאומי שהוא בינלאומי.

אנשים

לו בר־לב: „אחרי שאתה עזבת, גם זה אפשרי.“

■ למרות הביקורת הציבורית על שהותו הממושכת של שר־האוצר, **שימחה אר־יך**, בחוץ־לארץ, נראה כי גם הוא נדבק בקדחת הנסיעות המאפיינת שרים ופקידים בכירים. החודש יוצא ארליך לארצות־הברית לשיחות עם אנשי קרן המטבע הבינלאומית, ובחודש נובמבר יחזור לשם שוב, הפעם כדי לשוחח עם ג'יימס בייקר, שר־המשפטים האמריקאי.

■ אולם לא רק ארליך נוסע. כימעט כל הממשלה נוסעת לחוץ־לארץ בחודש זה, ויש כבר המכנים אותה ממשלה גולה. מלבד ארליך יסעו, כמובן, השרים היוצאים למחנה דוידי: ראש־הממשלה מנחם בגין, שר־החוץ משה דיין ושר־הביטחון עזר וייצמן. כן יהיו בחוץ־לארץ שר־האנרגיה, **יצחק מודעי**, בשליחות המגבית לאוסטרליה, שר־הדתות, אהרון אבו־חצירא, כאורח ועדה הספרדית בצרפת, ושר־התעשייה, **יגאל הורביץ**, בענייני מישרדו בדרום־אפריקה.

■ כאשר הישווה מישהו בהלצה את מזכיר־הממשלה, אריה נאור, למי שהיה מזכיר המיפלגה הקומוניסטית הסובייטית, הגרוזיני יוסף ויסאריונוביץ (**„סטאלין“**) דז'וגאשווילי, סיפר נאור כי אין זו הלצה כלל. „פעם הודיעו לי שזוג גרוזינים, הוא והיא, רוצים לדבר עימי על צרורתיהם. לא היה לי זמן. אבל אחרי שעתיים, כשראיתי שהם יושבים עדיין בשמש, הוריתי להעלותם אלי. הם פתחו ואמרו: 'אדוני המזכיר, אתה הוא איש הכי חשוב במדינה.' העדתי אותם על טעותם ואמרתי: 'האיש הכי חשוב במדינה יושב קומה אחת מתחתי, והוא לא נקרא מזכיר'.“

■ במטה הארצי של מישטרת־ישראל נפוצה הבדיחה הבאה, המיוחסת לאחד הקצינים הבכירים: מדוע עצרה המישטרה את חברי כנופיית מע"ץ? משום שבטעות חשבו השוטרים, כאשר שמעו כי חברי הכנופיה מתכוונים לפוצץ את מכונית שר־המישפטים, כי הכוונה לשר־המישפטים הקודם, **חיים צדוק**, אילו ידעו כי הכוונה היא לשר־המישפטים הנוכחי, **שמואל תמיר**, היו נמנעים מהמעצר, או לפחות דוחים אותו.

■ ישראלי שפגש באחרונה בניו־יורק בבמאי הקולנוע, **אוטו פרמינג'ר**, שאל אותו מדוע ויתר על זכויות הסרטה של סיפרו האוטוביוגראפי של משה דיין, אבני דרך, שהיו בידיו. הסביר פרמינג'ר: „אשתו של דיין, **רחל**, רצתה שהוא יופיע בסרט על תקן של קדוש. אי־אפשר היה להסריט את הסרט בלי התערבותה.“ בינתיים הסתבר כי גם תוכניתו של המפיק הישראלי **ארנון מיכאלי**, להפיק סרט־קולנוע לפי הביוגראפיה של דיין, נתקלת בקשיים בגלל התערבותה של רעיית שר־החוץ, שתבעה לעצמה זכות לקבוע גם מי יהיו השחקנים שיופיעו בסרט. מיל־צ'ן חושב עתה להפיק סידרה בת שלושה סירטי טלוויזיה, על־פי הביוגראפיה.

■ מי שמתמודד על ראשות עיריית חיפה, ח"כ **אמנון לין**, מינה את **חיים מלניק** כמנהל מערכת הבחירות שלו. ידוע בחיפה כבעלים של בית־קפה בכרמל וכדוגמן פירסומת.

■ מועמד המערך בחיפה, **אריה גוראל**, החליט להיכלם עד חורמה בלין ולגייס לשם כך את הפנסיונר **יעקב חושי**, אחיו של מי שהיה ראש עיריית חיפה, **אבא חושי**. לין, בעל בתו של אבא חושי, **רות**, וגוראל ביקש מאחיו של ראש־העיר המנוח, שיספר מה היתה דעתו של אבא חושי על חתנו.

■ פעמיים קיבלה בשבועות האחרונים **דליה ידלין**, אשתו של האסיר **אשר יד־לין**, מי שהיה מנכ"ל קופת־חולים, דפיקות לב. בפעם הראשונה זה קרה לפני כשבוע, כאשר ראתה בעיתון מודעת־אבל על מותו של דודיק גולומב. דליה היא אחותו של ח"כ **דויד** („דודיק“) **גולומב**, שניהם בניו של מפקד ההגנה **אליהו גולומב**. אלא שהנפטר היה דודיק גולומב אחר, שאינו קרוב מישפחה כלל. בפעם השניה קרה הדבר כמה ימים לאחר מכן, כשראתה מודעת־אבל על מותה של **חנה ידלין**, אשר הנושאת את שם חותנתה. שוב, היתה זו חנה ידלין אחרת, שאף אינה מבנות המישפחה. אגב, בשבוע שעבר הופיעה ידיעה בעיתון זה, כאילו דודיק גולומב אינו בנו של אליהו גולומב. אלא בן אחותו שאומץ על־ידי מפקד ההגנה. היתה זו טעות: בן האחות שאומץ על־ידי אליהו גולומב הוא ד"ר **חרי גולומב**, מרצה באוניברסיטת תל־אביב.

■ „מסע אלונקות המרציפנים“ — כך כינתה ח"כ המערך **אורה נמיר** את מיצעד המלצרים, שנערך ברחובות ירושלים בעת מסיבת יום־ההולדת של מנחם בגין.

■ אחד מוותיקי התנועה הרביזיוניסטית, **שמואל מרין**, נזכר בשיחה שהיתה לו לפני שנים רבות עם **אבא אחימאיר**, מייסד בית־ה־ביריונים הקיצונית. אחימאיר אמר לו: „אני מאמין שכל תנועת־שיחרור זקוקה לכך שאחד מאנשיה ייתלה בידי השילטון. רציתי שזה יהיה אני. אבל התחתנתי, ואשתי שינתה אותי.“ אגב, התוצאה של השינוי הזה הוא בנו, **יעקב אחימאיר**, איש־החדשות בטלוויזיה.

■ טייס אל־על, **גדעון ארבל**, טוען כי נמאס לו לכהן כראש מועצת נווה־מונוסון, למרות שהצליח מאד בתפקידו זה. במקומו תציג את מועמדותה **עליזה טימר**, אשתו של קריין הרדיו **משה טימר** ואם שתי בנותיו.

הגורילות

מהיחידה המיוחדת לשמירה על אישים, נראים בדרך־כלל כדמויות קרות ועניניות כאשר הם מלווים את ראש־הממשלה ושרי החוץ והביטחון לכל מקום. אולם באירוע חברתי שנערך בשבוע שעבר, הופיעו כל שומרי הראש של האישים עם בני־משפחותיהם, הנשים והילדים, ובאותו ערב ניגלו שתי תגליות מפתיעות. האחת: למרבית יש נשים יפהפיות, והשנייה: כאשר שומרי־הראש הם בחברת הנשים והילדים שלהם, הם שונים לגמרי: מחייכים, צוחקים, בעלי חוש הומור ונינוחים בהחלט. בתמונה מימין: שמוליק, אחת הגורילות הוותיקות שעזב לפני כמה שבועות את תפקידו והקים לו משק חקלאי, עם אשתו ושני ילדיו. בתמונה משמאל: אחד מוותיקי שומרי־הראש עם אשתו היפהפיה, הנמצאת עתה בחודשי הריון מתקדמים.

רם כספי

עורך־הדין

הידוע הופיע השבוע בקבלת־פנים ירושלמית כשהוא לבוש מדים בצבע זית. לכל המעוניין הסביר שניצל את פגרת בית־המישפט כדי לשרת במילואים.

פסוקי השבוע

● שר־התחבורה **מאיר עמית**: „הבעייה שלי אינה האם להישאר בממשלה, אלא איך לצאת ממנה.“

● שר־החוץ **משה דיין**, לאחר שהרמטכ"ל **רפאל איתן** („רפול“) פינה לו כסא בעת ישיבה שנערכה בבית ראש־הממשלה: „לא, תודה, על כסא הרמטכ"ל כבר ישבתי מספיק.“

● ח"כ **אבא אבן** על ברית המילה: „הסדר כפוי.“

● ח"כ **שימעון פרס** על ברית המילה: „הסדר חלקי קבוע.“

● **חנן בן־יהודה**, עוזר ראש עיריית תל־אביב, על תחנה המרכזית החדשה: „פילק לבן.“

● **ארט בוכוואלד**, בהרצאה לפני סטודנטים: „בין אם עכשיו הזמנים־הטובים־ביותר או הזמנים־הרעים־ביותר, זה הזמן היחיד שיש לנו.“

● העיתונאי **עמנואל בר־קדמא**: („יאנוש“) „פגשתי נערה ששאלה, למראה המיספר על זרועו של מישהו, ממתי רושמים מיספרי טלפון על היד?“

שלמה נקדימון

יועץ ראש־הממשלה לתקשורת־פנים, היה אורח־הכבוד בקבלת־פנים שנערכה לרגל הופעת סיפרו רב ההיקף על פרשת האונייה „אלטלנה“. נקדימון קיבל את הבאים כשלצידו אשתו זהבה, עו־רכת־דין במישרד פרקליט־המדינה. המברך הראשי היה ראש־הממשלה שאמר בברכתו: „למען המו"ל אני מקוה שרבים יקנו את הספר ולמען המחבר אני מקוה שרבים יקראוהו“. משמאל: נקדימון בין ראש הממשלה ובין מנהל חברת־ההוצאה, אשר וייל.

אנשים

■ מי שהיתה אשת־חברה מפורסמת בתל־אביב של שנות החמישים, **עדה מכנס**, החליטה לפלוש גם לפוליטיקה. מכנס, שהיתה ממארגנות תערוכת תחריט בשנת העשור למדינה, ומעסקניות האגודה אל־סם, שואפת להיות חברת מועצת עיריית תל־אביב מטעם המיפלגה הליברלית, שבה חבר בעלה, הפרדסן לשעבר **אריה מכנס**. היא גם החליטה להתייחס לעיתונאים כיאה לפוליטיקאית. אותם שיכתבו עליה טובות, אמרה, יזכו ל„הדל־פות", ואותם שלא יכתבו עליה בנימה אוהדת „יפסידו הדל־פות". אחד מתומכיה הנילהבים הוא האיש החזק של הליברלים בתל־אביב, ח"כ **יצחק ברמן**, שהוא גם ידיד מישפחה של המכנסים.

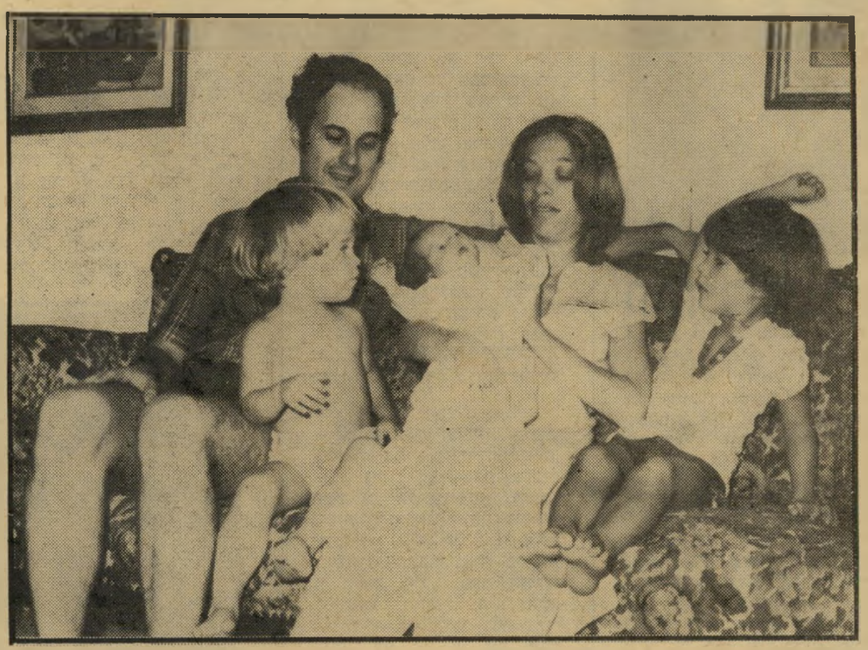
■ מקרה עצוב מאוד איים על חופשתו של ח"כ המפד"ל **דויד נדב**, שתיכנן חופשה בנתניה, עם אשתו **ברכה** ועם ילדיהם. אולם אמה החורגת של ברכה נפטרה והאבל כימעט וקילקל את החופש. כדי לא לאכזב את הילדים החליטה המישפחה שהאב ייצא עם הילדים, כמתוכנן, ואילו האם הצטרפה אליהם רק כשתמו שבעת ימי האבל.

■ כדי להפסיק את הרכילויות על הקשר בין ראש עיריית ירושלים, **טדי קולק**, והשגי מורעמד המערך לראשות עיריית תל־אביב, **אשר** („ארתור") **בן־נתן**, שניהם ביקשו מרוליק לעבוד כדוברים בעת פגרת הכנסת. רוליק בחר בטדי קולק.

■ הרמטכ"ל, רב־אלוף **רפאל** („רפול") **איתן**, ערור עליו את חמת חיילי צה"ל כשהחליט לבטל את הלהקות הצבאיות שהפכו מוסד צה"לי מוכר וחשוב. מסתבר כי לרמטכ"ל, המכונה כיום בצה"ל „אבו־כומתה", אין דבר נגד האמנות, רק נגד אמני צה"ל. כשנכח באחרונה במופע הקרוי פינת העמק הקטנה, המספר על תולדות ההתיישבות בעמק ושבו משתתפים כמאה חברי קיבוצים, נקנה עד כדי כך שבא לראות את המופע שנית, בקיבוץ עין־השופט, והביא איתו את שר־הביטחון עזר וייצמן. בתום ההופעה עלה הרמטכ"ל אל מאחרי הקלעים וביקש מהמשתתפים — שכולם מופיעים בהתנדבות — להופיע לפני חיילי צה"ל. הקיבוצניקים סירבו, בטענה שהם עסוקים בעבודתם היומיומית ומשרתים די במילואים. הרמטכ"ל רפול התעקש, והבטיח להם כי חיילי צה"ל יעזרו להקים את התפאורה ולפרקה אחרי ההופעה. כשהורים שלים, **טדי קולק**, והשגי מורעמד המערך לראשות עיריית תל־אביב, **אשר** („ארתור") **בן־נתן**, שניהם ביקשו מרוליק לעבוד כדוברים בעת פגרת הכנסת. רוליק בחר בטדי קולק.

■ הרמטכ"ל, רב־אלוף **רפאל** („רפול") **איתן**, ערור עליו את חמת חיילי צה"ל כשהחליט לבטל את הלהקות הצבאיות שהפכו מוסד צה"לי מוכר וחשוב. מסתבר כי לרמטכ"ל, המכונה כיום בצה"ל „אבו־כומתה", אין דבר נגד האמנות, רק נגד אמני צה"ל. כשנכח באחרונה במופע הקרוי פינת העמק הקטנה, המספר על תולדות ההתיישבות בעמק ושבו משתתפים כמאה חברי קיבוצים, נקנה עד כדי כך שבא לראות את המופע שנית, בקיבוץ עין־השופט, והביא איתו את שר־הביטחון עזר וייצמן. בתום ההופעה עלה הרמטכ"ל אל מאחרי הקלעים וביקש מהמשתתפים — שכולם מופיעים בהתנדבות — להופיע לפני חיילי צה"ל. הקיבוצניקים סירבו, בטענה שהם עסוקים בעבודתם היומיומית ומשרתים די במילואים. הרמטכ"ל רפול התעקש, והבטיח להם כי חיילי צה"ל יעזרו להקים את התפאורה ולפרקה אחרי ההופעה. כשהורים

„אבו־כומתה" החליט לבטל את הלהקות הצבאיות. אך רוצה שהקיבוצניקים יופיעו

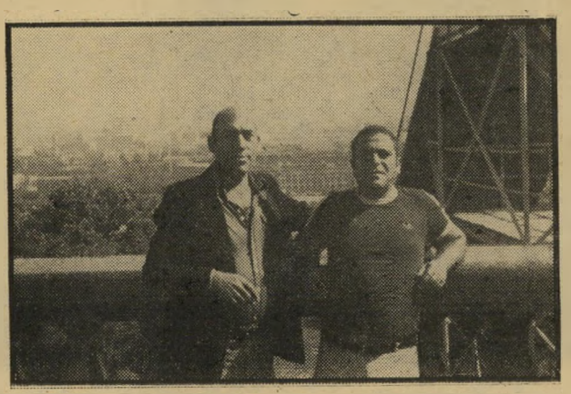
אורי פאר תינוקם החדש של איש הרדיו והטלוויזיה מני פאר ואשתו, קרני, נקרא, לטענת אביו, על שם חבר שהלך לישיבה. לאורי שני אחים: עופר (מימין) בן החמש ואילן בן השנתיים. מני טוען כי ידע שייוולד לו בן. את בריתות־המילה של בניו נוהג מני לחגוג בווילה של הורי אשתו בנוף־ים. כשצילצל להודיע כי נולד לו בן, אמר לחבריו: „אותו מקום, אותה שעה."

סיביל דאנינג שחקנית הקולנוע האוסטרית, התאהבה בישראל מאז הופיעה בארץ בתפקיד המרגלת הגרמנית בסרט מיבצע יונתן. סיביל השתתפה באורח פעיל בשבוע האופנה הישראלי, אך לא הסתפקה בכך. כשביקש ממנה אבי־הפצועים, שימחה הולצברג, לבוא למסיבה שערך לכבוד פצועי אוטובוס הדמים, נענתה בשימחה והיוותה את האטרקציה במסיבה. היא פגשה בפצוע אריה זיינפלד שהוא עיוור, חרש וקטוע שתי רגליו.

לי שילה בנם בן שבע השעות של טליה ואסף שילה, נולד בלונדון. אביו שסיים לימודיו הגבוהים בצילום, צילם את כל מהלך הלידה של אשתו.

אורי ליפשיץ הצייר וגאזי חקק הסטייקאי שחזרו מקובה פגשו בפידל קאסטרו שניסה להרים את גאזי נמוך הקומה ומשלא הצליח טפח על שכמו.

נונים על כך שקיבל מכונית־שרד קורטינה, כמו שרים במשלה, החזיר מנכ"ל חגיגות ה־30, **דויד אדמון**, את מכונית הקורטינה למינהל הרכב הממשלתי והחל להשתמש במכונית הפרטית שלו, מסוג וולוו. אולם זה לא עזר להפסקת הרינונים. אדמון התחיל לשמוע, כי מאשימים אותו בכך שמכונית הקורטינה לא היתה די טובה בשבילו, ולכן דרש וקיבל מכונית וולוו שרד.

■ שנים אוחזים במזכיר ודובר סיעת המערך בכנסת, **ישראל** („רוליק") **פלג**. האחד הוא ראש עיריית ירושלים, והשני מנכ"ל משרד ראש הממשלה. שניהם מכהנים בתפקידיהם זה כשנתיים, ושניהם מתקרבים לסוף תקופת כהונתם. מי מהם יישאר בתפקידו? מי יהיה הראשון שיפרוש? מי יהיה השני? שאלות אלה מעסיקות את כל מי שיש לו עניין בפוליטיקה.

■ שר־המודיעין לשעבר של מישטרת ישראל, **שמי נחמיאס**, טען כי הכינוי „שודדי־קרקעות" אינו הולם את השודדים. אמר נחמיאס: „מדוע קוראים להם שודדים? הם פשוט לוקחים. איש לא עומד בדרכם. עשב שוטה צומח במקום שאין בו מחרשה."

■ מה קורה לשני בניזוג, שמנת המישכל שלהם גבוהה במיוחד? יו"ר האירגון העולמי של מנסה, **ויקטור סרביאקוף**, השוהה עתה בישראל, נראה סועד לבדו במיסעדה תל־אביבית. כשנשאל על־ידי מכרים שפגשו בו מדוע הוא בגפו, השיב: „היה לי ריב עם אשתי האנגליה. לא הייתי צריך להתחתן עם אשה חכמה מדי." מנת המישכל של הגברת סרביאקוף גבוהה במיוחד: 161.

אנשים בעולם

המחשוף של נאנסי ✷ היורשת של מרגארט ✷ האלכוהוליזם של ג'ואן

מרגארט

נראית זקנה ואומללה לאחר גירושיה מהצלם **טוני ארמסטרונג-ג'ונס**. הזוג התגרש לפני ארבעה חודשים, ומאז מבלה מרגרט את מרבית זמנה בבתי־חולים שונים באנגליה. אגב, במישפחה המלכותית לא אירע מיקרה גירושין מאז שנת 1541 — אז התגרש המלך **הנרי ה־8**. על־פי הסכם הגירושין מותר לטוני לראות את ילדיו, **דייוויד** בן ה־16 ו**שרה** בת ה־14, בתקופות החופש בבתי־הספר. אולם טוני מתנחם בזרועותיה של **לוסי לידנסי־הוג**, עוזרת־הפקה בטלוויזיה הבריטית, לה הוא עומד להינשא בקרוב. לוסי היא בתו של תעשיין טכסטיל אירי, בת 34, שהיתה נשואה לבמאי טלוויזיה בריטי ידוע, **מיכאל לינדסי־הוג**. לוסי יוצאת עם טוני כבר יותר מ־3 שנים. עם נשואיה תקבל את התואר „הדוכסית סנאודן ה־2". בינתיים זכה טוני במישרה מפתיעה. למרות שמלכת אנגליה, **אליזבת**, רוחשת לו טינה, מינתה אותו הנסיכה **אן**, בתה של אליזבת, לצלם הרשמי שלה, וטוני כבר הספיק להפיץ סידרת צילומים מעולה של אן בקרב כל סוכנויות הידיעות והעיתונים הלונדונים הגדולים.

ג'ואן קנדי

אשתו של הסנאטור טד קנדי, נראתה לפני שבועיים במצב שעורר תדהמה, במסיבה פרועה, יחד עם הפסנתרן **פטר צ'דרין**. קנדי בת ה־44 החלה להתמכר למשקה אחרי פרשת טביעתה של מזכירתו של בעלה, ומאז עברה כבר טיפולי־גמילה רבים. לדיברי ידידיה הסתיימו הטיפולים בהצלחה וג'ואן נגמלה לחלוטין מהאלכוהוליזם. אולם עתה התברר כי היא עדיין מכורה לבקבוק, ואותם ידידים מסבירים זאת בכך שהיא חיה עתה בנפרד מבעלה הנראה בפומבי עם אלות־סקי צעירה ויפהפיה. בין אלה שניסו להיחלץ לעזרתה של ג'ואן קנדי היתה אשתו של נשיא ארה"ב לשעבר, **בטי פורד**, אולם זו אמרה לידידיה כי היא „מרימה ידיים".

נאנסי קיסינג'ר

היתה האטרקציה במסיבה שנערכה בניו־יורק לכבוד בעלה, מי שהיה שר־החוץ האמריקאי, **הנרי קיסינג'ר**. שלא כמינהגה, הופיעה ננסי במחשוף עמוק ובשימלה בעלת גב חשוף. האורחים, שידעו על טעמו השמרני של קיסינג'ר, השתוממו למראה אשתו. המסיבה נערכה לכבוד צ'ק בן מיליון דולאר, שאותו קיבל קיסינג'ר כמיפרעה ראשונה עבור זכרונותיו, שמלאכת כתיבתם עדיין לא הסתיימה. באותה מסיבה היה קיסינג'ר עליז במיוחד, וסיפר לכל משתתפיה כי הוא מקבל משכורת על 20 אלף לירות ישראליות.

אידי אמין

לאחר שקיבל פירסום בינלאומי, בעיקבות מסע הצייד שלו, שבו הצליח לדבריו להרוג היפופוטאם. אמין החליט להמשיך במסעות־צייד, כשהוא מלווה בצבא צלמים ועיתונאים. כאן הוא נראה כשהוא מדגים איך יודים כידון לעבר חיה משתוללת, בעיירה קוטגם, במרחק 350 קילומטרים מקמפאלה בירת אוגנדה. לאחרונה מינה אמין את עצמו גם לשר־החוץ של ממשלתו, כי לדעתו, הוא יכול לשפר את יחסיה של אוגנדה עם אומות העולם, מאחר „ואני רוצה שלום ואהבה עם כל הארצות בעולם." כאשר הזמין את הנשיא **ג'ימי קארטר** לבקר באוגנדה אמר אמין: „האמריקאים נורא נחמדים."

העולם הזה 2140

תמרורים

מונתה • כיושבת־ראש המועצה הציבורית למען המפגר, רעיית ראש־הממ־

עזיזה בגין
יו"ר למפגר

שלה **עזיזה בגין**. המינוי נחתם על־ידי שר־הרווחה, **ישראל כ"ץ**, בעיקבות בקש־תה האישית של בגין.

מונה • כמנכ"ל מישרד־החוץ **יוסי צ'חנובר** (46), אחד ממאמניו הוותיקים של שר־החוץ **משה דיין**. צ'חנובר הכיר את דיין כשהיה שר־החקלאות. הוא היה אז היועץ המישפטי של המישרד. כאשר מונה דיין לשר־הביטחון, לקח עימו את צ'חנובר ומינה אותו ליועץ המישפטי של מערכת־הביטחון. לפני ארבע שנים מונה צ'חנובר כראש מישלחת מישרד־הביטחון בארצות־הברית, והיה אחראי על הרכש שם ב־תקופת שיקומו של צה"ל לאחר מילחמת יום־הכיפורים. כבר לפני כשנה התבקש צ'חנובר על־ידי דיין לקבל את תפקיד מנכ"ל מישרד־החוץ, אולם הוא דחה את הבקשה משום שהוא היה בעיצומם של לימודים לתואר דוקטור במישפט רבני.

גישאו • שחקנית הטלוויזיה **קיית ג'קסון** (28), המלאכית שחורת־השיער ו־בעלת עיני־השקד מהסידרה המלאכים של צ'ארלי, **ואנדרו פטיכנס**, הצעיר ממנה בחמש שנים, שחקן־מישנה בסדרות טלווי־זיה ובנה של השחקנית המפורסמת **סטרה סטיבנס**.

נולד • למנחה **מני פאר** ולאשתו **קרני** בן שלישי. פאר היה בטוח כי תיוולד לו בת, ואף רכש אביזרי־תינוק לילדה. הסב של התינוק מצד אמו הוא **ג'ורג' וידאק**, חלוץ עדשות המגע בישראל.

נפטר • **רוברט שאו** (51), שחקן קולנוע וסופר בריטי, בעת שקיבל התקף־לב, כשנהג במכוניתו מאירלנד ללונדון. שאו התפרסם ככוכב קולנוע בסרטים: העוקץ (הגנגסטר שרומה על־ידי **פול ניומן** ו**רוברט רדפורד**), מלתעות (צייד הכרישים שנטרף על־ידי הכריש), יהלומים (של **מנחם גולן**) ויום א' השחור (איש המוסד הישראלי). הוא כתב כמה ספרים, ביניהם האיש בתא הזכוכית, המבוסס על מישפט אייכמן. השאיר אחריו עשרה ילדים, ארבעה מהשחקנית **ג'ניפר וורקה**, ממנה התגרש, ארבעה מ**מרי יור**, שהיתה קודם לכן אשתו של המחזאי **ג'ון אוסבורן** ואשר התאבדה, ושניים מאשתו הנוכחית, שבילתה עמו ועם שני ילדיהם את החופשה האחרונה באירלנד, בה נפטר.

נפטר • סיר **מאכס מלאוון** (74), ארכיאולוג מפורסם ומי שהתפרסם גם כבעלה של מחברת ספרי־המתח **אגאתה כריסטי**, שנפטרה לפני שנתיים. משך 45 שנות נשואיו לכריסטי, נהג מלאוון לקחת את אשתו למסעות החפירה שלו, בין היתר גם לחפירה המפורסמת ב־בגדאד, שנתנה לסופרת ראיונות רבים בהם השתמשה בכתיבתה.

נפטר • **נורברט נישוויסקי** (65), שהיה ידוע יותר בשם־העט שלו **פיליפ בן**. בן החל את דרכו העיתונאית בפולין (ושנים רבות אחר כך זכה לפירסום עולמי כשכיסה את ההתקוממות הפולנית הגדולה), גוייס לצבא הפולני במילחמת־העולם ה־שניה, ערך עיתון צבאי והגיע לישראל במדי הצבא הפולני ב־1943. הוא החל לעבוד ברדיו וב־ידיעות אחרונות ועבר, עם **עזריאל קרויבך** המנוח, למעריב. משנת 1949 שימש ככתב־נודד של מעריב ושל לה־מונד הפריסאי, וב־1961 מונה לכתב העיתונים האלה בארצות־הברית. לפני חודשים אחדים בא לישראל, כדי להסדיר את תנאי כרישתו, חלה ואושפז.

התאבד • השחקן האמריקאי יליד צרפת **שארל בואייה** (79), יומיים לאחר מות אשתו, השחקנית הבריטית **פטרי־שיה פטרסון** (67), ממחלת הסרטן. חמי־שה חודשים רצופים ישב בואייה ליד מיטת אשתו הגוועת, כשהוא מקפיד שלא לגלות לה כי היא חולה במחלה הממארת. כשנפטרה אשתו, סרב בואייה לטוס ל־הלוויה, שנערכה בקליפורניה. פטרסון נק־

שארל בואיה
סיפור אהבה

ברה ליד בנם, **מייק**, שהתאבד לפני 13 שנה, כשהיה בן 21, אחרי אהבה נכזבת. בואייה התאבד בעזרת גלולות, מבלי ש־הותיר אחריו מיכתב. הוא החל את ה־קאריירה שלו כשחקן בסרטים אילמים. במילחמת־העולם השניה חזר מארצות־הברית לצרפת והתגייס לצבא, אולם ה־ממשלה הצרפתית החליטה לשחררו, כדי שיחזור להוליווד. היא נימקה זאת בכך, שתרומתו התעמולתית למאמץ המילחמתי גדולה יותר מכל תרומה אחרת, שאותה יכול היה לתת כחייל.

נהרג • בתאונת דרכים, עת התפיצץ צמיג קדמי במכוניתו, שדהרה בדרום־צרפת, יצרן שמלות הכלה הצרפתי־היהודי **אנרי מיקמאכר**, שעשה מהפכה בעולם הערבי כשפתח סניפים לסלון הכלות שלו בסעודיה, כווית, ומצריים. מלבד הנסיכות הערביות, שהיו נישאות על פי הוראות הטכס שלו, עיצב מיקמאכר את שימלת־הכלולות של בתו של נשיא מצריים, **אנואר אל־סאדאת**, לאחר ש**ג'יהן סאדאת** ביקשה לראות את כל הדגמים שברשותו. מיקמאכר תיכנן לפתוח סניפים גם בישראל, ולערוך מיבצע־כלות מאירופה ומארצות־הברית שתינשאנה בישראל. ב־תאונת הדרכים בה נספה נהרגו גם בנו **מארק** בן ה־29 וכלתו **מרי**.

נפטר • **בנימין פרשקוביץ** (71), מי שנחשב לגדול ולוותיק שבין הכורמים בישראל. פרשקוביץ, בן לאחת המישפחות שייסדו את ראשון־לציון, נחשב למומחה הייקבים הגדול בישראל וחידושים משלו, בפיתוח גפנים, הפכו לדעת רבים את ייצור וייצוא היינות בישראל לענף משגשג.

נפטר • **שאול אביגור**, בן 79, מי שהיה יד ימינו של גיסו, מפקד ההגנה **איזיו גוזמכ**, ראש המוסד לעליה ב' וסגן שר־הביטחון. אביגור היה ממניחי היסוד לש"י, „שירות הידיעות" של ההגנה, ממקימי התעשייה הצבאית ונודע כאחד מארבעת הגיסים: **משה שרת**, אליהו גולומב ו**רוב הוז**. אביגור היה אחיה של **ציפורה שרת**, אשתו של ראש־הממשלה לשעבר. בשנה שעברה קיבל אביגור, ששמו הקודם היה מאירוב, תואר דוקטור־כבוד מאוניברסיטת תל־אביב, יחד עם מי שהיה נשיא המדינה, הפרופסור **אפרים קציר**.

חן טרמפ לחייל

הזמן כבר עתה מקום
למודעות בגיליון
ראש השנה
של
העולם הזה
שיופיע ב־27.9.78

אתה והלירה

עורך מדור זה, יגאל לביב, נמצא בחופשה שתימשך כמה שבועות. במקומו עורך את המדור דוב ארמוני.

הקרב על תוצרת הארץ

תעשיינים בענף הטכסטיל הביעו ב־שבוע שעבר תמיהה על כך שדווקא **דב לאוטמן**, סגן נשיא התאחדות התעש־יינים, נחלץ למאבק למען תוצרת־הארץ. היה זה אחרי שלאוטמן תבע מראש עיריית תל־אביב, **שלמה („צ'יצ'") להט**, לחזור בו מדברי השבח שהעטיר על חנות „דראגסטור 1", שהוקמה ב־„דיזנגוף סנטר", שבה נמכרים, לטענתו, רק מוצרי־ייבוא יקרים. לדעתו של לאוטמן, ביזו דבריו של ראש־העיר את תוצרת־הארץ ועודדו מכירת מוצרי־ייבוא.

אנשי ענף־הטכסטיל שבהתאחדות ה־תעשיינים טענו, שלאוטמן הוא אולי נאה דורש אבל לא־כל־כך נאה מקיים. לאוטמן הוא הבעלים של חברת „דלתא" לייצור לבני־טריקו וכותנה סרוקה. את חומר־הגלם לייצור מוצרי טריקו אלה ניתן לרכוש במטוויות בארץ. בעת גי־אות הביקוש בשווקי העולם מנועים בעלי המטוויות בארץ מלמכור את תו־צרתם בחו"ל, נאלצים למוכרם בארץ במחירים נמוכים מאלה שיכלו לקבל ב־חוץ־לארץ.

האם זו דוגמה לעידוד תוצרת־הארץ? שואלים מקטרגיו של לאוטמן.

„נכון," מודה דב לאוטמן, „אני נאלץ לרכוש תוצרת של מטוויות זרות, אבל אין לי ברירה. במחירים של המטוויות בארץ פשוט לא אוכל לייצא. המטוויות בארץ אינן מסוגלות להתחרות במחירים של השוק העולמי. משום כך, עבור התו־צרת של מיפעלי, הנמכרת בשוק המקומי, אני רוכש תוצרת מהמטוויות בארץ, אבל לתוצרת המיועדת לייצוא, אני נאלץ לרכוש תוצרת משווייץ, ספרד ויוון. זהו פשוט ייבוא לשם ייצוא. אם לא אייבא במחירים נמוכים — לא אוכל לייצא. מה שמגוחך בכל העניין הוא, שהמט־וויות שאני רוכש את תוצרתם משתמ־שות בכותנה ישראלית. בארץ גדלה כות־נה פאנטסטית, באיכות מעולה. אבל ה־מטוויות המקומיות פשוט אינן מסוגלות להתחרות במחירי המטוויות הזרות. לרכוש את התוצרת במחירים שלהם פי־רושו לאבד את הייצוא."

ועוד טענה נוספת של בעלי המטוויות, כלפי לאוטמן, נדחתה על־ידו. אנשי ה־טכסטיל טענו כי בעוד שלאוטמן מצהיר, לצרכי מס־קניה, על פחת בשיעור של 33%, הרי שבמכירותיו למישרד־הביטחון מכירים לו בתחשיב בפחת של 11% בל־בד. „זוהי שטות גמורה," טוען לאוטמן. „לא מכרתי למישרד־הביטחון אפילו ב־לירה אחת. אני מייצא את תוצרת מיפ־עלי לצבאות נאט"ו, אבל לא למישרד־הביטחון הישראלי."

סגן־נשיא לאוטמן
נאה דורש, לא נאה מקיים

דווקא עתה, כאשר כל השוק העולמי נמצא בשפל ומטוויות מקומיות הולכות ונסגרות, נדהמו בעלי מטוויות מקומיים לשמוע כי מיפעל „דלתא" הזמין חומ־רי־גלם במטוויות ביוון, שווייץ וספרד.

איך להרוויח מ„בונדס"

מחקר שנערך לאחרונה בבנק־ישראל העלה, כי עלות איגרות־הבונדס למשק הישראלי מגיעה מדי שנה לעלות של הלוואה רגילה, שניתן לקבל בבנקים מיסחריים בחו"ל. אולם מסקנה חשובה יותר מצביעה על פירצה, שבאמצעותה יכולים אזרחים ישראליים להפיק רווי־חים נאים מאיגרות ה„בונדס".

המסקנה, הנשמרת בסוד, קשורה ב־פירצה שהתגלתה אחרי המהפך הכלכלי. מסתבר כי למרות שהתנאים הבסיסיים של איגרות הבונדס מדברים על תקופת פרעון ארוכה, התחייבה ממשלת־ישראל לפרוע איגרות אלה גם אם יוגשו לפר־עון במועד מוקדם יותר.

אזרחים ישראליים גילו כי ניתן כיום לרכוש איגרות „בונדס" בארצות־הברית בשיעור של 92% ממחירן הנקוב ולפרוע אותן בשיעור של 96%. כלומר: ניתן לרכוש איגרת־חוב של ה„בונדס" על סכום של 100 דולאר במחיר של 92 דולאר, להקדים ולהגיש אותה לפרעון מוקדם ולקבל על כל 92 דולאר „בונדס" סכום של 96 דולאר, המקנה ריווח נאה לכל הדיעות, במיוחד אם רוכשים כמות ניכרת של איגרות. כרגע מחפשים אנשי האוצר דרך לסתום פירצה זו.

הבנק מרוויח תמיד

נראה כי מקורות הריווח של הבנקים בישראל הם אינסופיים. ככל שמעמיקים לעסוק בכך, כן נחשפים מקורות חדשים.

הסיפור האחרון בתחום זה קשור ב־חוסכים הקטנים, המשקיעים כספיהם בתוכניות החיסכון של הבנקים. תוכניות אלה, הכוללות הטבות מפליגות לחוס־כים, מאושרות על־ידי מינהל החיסכון באוצר. קבלת ההטבות כולן כרוכה באי שגירת החיסכון במשך כל התקופה — שש שנים לפחות.

הנתונים מצביעים על כך שרק כ־65% מתוכניות החיסכון נפדות בתום תקופת־החיסכון. 35% מהחוסכים בממוצע שוב־רים את החיסכון תוך כדי תקופת החי־סכון, ומבקשים את חסכונותיהם חזרה. כאשר חוסך שובר את חסכונו חייב ה־בנק להודיע על כך לבנק־ישראל, ואז חדל הבנק ליהנות מההטבות שהוא מקבל ביגלל חשבונות החיסכון המופקדים אצ־לו. מאחר והריבית על החיסכון הולכת וגדלה ככל שמתמשכת תקופת החיסכון, משלם הבנק לחוסך את כספו בהתאם לתנאים שעליהם חתם בראשית תקופת החיסכון.

מסתבר כי יש בנקים המשלמים ל־חוסכים את כספם בתוספת הריבית ממקורותיהם העצמיים, ואילו את ההו־דעה לבנק־ישראל, על הפסקת החיסכון, הם מעבירים רק בתום התקופה שבה עולה החיסכון לדרגת ריבית גבוהה יו־תר. ההפרש בין הסכום שהחזיר הבנק לחוסך לבין הסכום שהוא מקבל מבנק־ישראל הוא ריווח נקי של הבנק. חברי ועדת־הכספים של הכנסת, שגילו מקור זה לריווחי הבנקים, סבורים כי ניתן להרוויח בדרך זו כמה עשרות מיליוני ל"י בשנה.

מושביץ („עלית") – ג'יבלי („כור") 0:2

יריבות שוררת בין **מרק מושביץ**, מבעלי קונצרן „עלית", לבין **בנימין ג'יבלי**, מנכ"ל „כור־מזון". מקורה של יריבות זו בשאיפותיו של ג'יבלי להרחיב את אימפריית המזון שהוא עומד בראשה ולכלול בה גם מיפעלי קפה. לפני כמה שנים עמד ג'יבלי להגשים את חלומו זה, אולם לא הקפיד לשמור את התוכנית בסוד ונכשל. ומעשה שהיה כך היה.

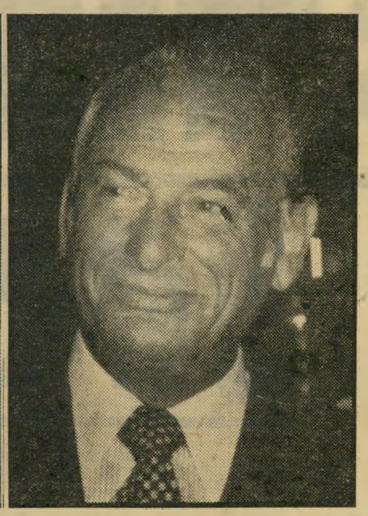
כאשר ביקשו בעלי חברת „ליבר" למכור את מיפעלי הקפה והשוקולד שלהם, סיכם עימם ג'יבלי ש„כור" תרכוש את המיפעלים, ואף נחתם זכרון־דברים בנדון. שמח וטוב־לב יצא ג'יבלי לעסקיו בחו"ל. בדרך פגש את מרק מושביץ, במלון שבו התאכסן. השניים נועדו יחד לארוחת־צהריים ואז גילה ג'יבלי למושביץ, כי תוך זמן קצר יהיו מתחרים בשוק הקפה. מושביץ שמע והחריש. אולם מייד בתום הארוחה, כך טוען הסיפור, מיהר מושביץ לנמל־התעופה ושב ארצה. עוד באותו הערב נפגש עם בעלי „ליבר" וסיכם עמם את תנאי הרכישה של מיפעלם. בין הסעיפים עליהם סוכם נכלל גם סכום שנועד לתשלום הקנס, שנקבע בגין חזרה מזכרון־הדברים שנח־תם בין „ליבר" ל„כור". לג'יבלי נותר רק להצטער על כך שלא ידע לנצור את לשונו.

המערכה השניה בחזית זו התחוללה לפני כמה שבועות. „כור־מזון" ייבאה ארצה 25 טון קפה נמס „סברין", בקופסות וצנצנות. ג'יבלי הציג את עניין הייבוא הזה בפני חברי הנהלת „כור", כמיבחן אם יש מקום להיכנס לענף הקפה. כל הקפה המיובא נחטף במהירות ובנימין ג'יבלי, שהופיע בפני הנהלת „כור" עם כל יועציו, שיכנע את חבריו כי הכניסה לשוק הקפה המקומי היא כדאית.

מושביץ חיפש תשובה הולמת לתרגיל זה ומצא אותה במהירות. בין מיפעלי

בעל מושביץ

מנכ"ל ג'יבלי

החוזה והכסף בידי הלשון

המזון של קבוצת „כור־מזון" נמצא גם מיפעל „בלובנד־תלמה". 50% ממניות המיפ־על מוחזקות בידי המשקיע הגרמני **פקטור**, שנציגו בארץ הוא **עמוס ספיר**. יתרת המניות נמצאת בידי „כור". לייצור השוקולד רוכש מיפעל „עלית" שמניס מוקשים מחברת „בלובנד־תלמה". כשנודע למושביץ על העניין שמגלה „כור" בשוק הקפה הורה להפסיק את רכישת השמנים לייצור השוקולד ב„בלובנד־תלמה". הש־פעת החרם הורגשה תוך זמן קצר. המשקיע הגרמני זעם על ג'יבלי ולזה לא נותר אלא לפייס את שותפו, תוך הבטחה למושביץ לחדול מניסיונותיו לחדור לשוק הקפה תמורת הסרת החרם מ„בלובנד־תלמה". עכשיו יכול מושביץ לשיר: „עלית ניצחה שנית."

„אחווה" בע"מ: 51% מינימום

אנשי־העסקים התל־אביביים **חביב פנן**, לשעבר מבעלי החברה הישראלית לשילוח בינלאומי, ושותפו **סלמן חפיף**, מי שהיה המנהל הכללי של בנק „מרכנתיל", הקימו באחרונה חברת השקעות בשם „אחווה" בע"מ.

פעילותם של השניים מורגשת היטב ב־שוק ההשקעות בארץ. השניים רכשו 1/3 ממניות חברת הדפוס „אומנים מאוח־דים", וכתוצאה מכך הינם גם בעלי מנ־יות של היריחון החדש „מוניטין". רכי־שה נוספת שביצעו השניים באחרונה היתה זו של בית־החולים התל־אביבי הפרטי „דנציגר".

אולם עיסקה שאינה מסבה לשניים נחת היא רכישת מאפייה „ברגר" בבאר־שבע. **ליאון ברגר**, בעל־המאפייה, הס־תבך בשעתו בהעלמת הכנסות ואף נש־פט על כך. מאפייתו היא הגדולה באי־זור הדרום ומספקת חלק ניכר מצריכת־הלחם של צה"ל. למרות הסיכום החיו־בי על רכישת המאפייה מתקשה ברגר למלא את חלקו בחוזה ולהעביר את המאפיה רשמית לפנן וחפיף, למרות שקיבל כבר סכומים נכבדים על חשבון העיסקה.

ככלל קבעו השניים לעצמם כי פני־הם לרכישת מיפעלים המצויים בקשיים, בתנאים נוחים אבל בתנאי שיוכלו לר־כוש 51% ממניות החברה הנרכשת. נראה כי קשריהם הענפים מסייעים ב־ידם בקשירת עיסקות ריווחיות ומעניינות.

רפואה במטבע זר

אחיות בתי־החולים, ששבתו לפני כמה חודשים, בתביעה להטבת תנאי העבודה ולהעלאת השכר, מתהלכות כיום ממורמרות נוכח ההישגים המועטים שבהן זכו עד כה. בחדרי חדרים החלו האחיות להכין מאבק מחודש לשיפור תנאי שכרן. במיסגרת הכנות אלה הזמי־נו האחיות סקר סודי בחברה לחקירות כלכליות, שמטרתו להצביע על העיוותים בשכר האחיות לעומת שכר הרופאים על מרכיביו השונים.

פרק מיוחד בסקר מוקדש לאפשרויות הפתוחות בפני רופאי בתי־החולים לע־סוק גם בפראקטיקה פרטית. פירסומו ברבים של פרק זה עלול לגרום אי־נעי־מות לכמה מבכירי הרופאים בארץ. מדו־בר ברופאים המטפלים באופן פרטי ביח־סנים, הזוכים לקבל חדרים פרטיים ב־בתי־חולים עירוניים או ממשלתיים, וב־נוהג חדש של תשלום במטבע זר על־ידי אזרחים ישראליים עבור הטיפול הרפואי שהם מקבלים.

סעיף אחר בפרק זה עוסק בהכנסות הרופאים מטיפול באזרחי־חוץ, במיוחד כאלה הבאים מאיראן לקבל טיפול רפו־אי בארץ. יש כמה רופאים היוצאים, לפחות אחת לחודש, לאיראן כדי לטפל שם בכמה עשרות חולים מדי יום, כש־לא ברור מה עולה בגורל ההכנסות מבי־קורים רפואיים אלה.

בית־המישפט העליון נתן השבוע פסק־דין הנושא בחובו סכנה חמורה ביותר לחופש העיתונות בישראל

עם כל הכבוד: לא!

שופט בית־המישפט העליון לנדוי
בגלל אייכמן?

לא קל להגיד „לא!" לבית־המישפט העליון של המדינה.

בית־המישפט הוא מיבצר הדמוקרטיה. הוא המגן העליון של שילטון־החוק. הוא המצווה לשמור על חוקת המדינה, שאינה קיימת.

לא קל להגיד „לא!" לשופט העליון משה לנדוי. למדתי להעריכו, ואף לאהבו, בימים הנוראים של מישפט אדולף אייכמן, כאשר ישב על בימת־השופטים. אנושי והגון, כאילו כאנטי־תיזה היה למסכת הרשע והחושך שנגולה במישפט.

אך יש רגעים, כאשר ציווי עליון הוא להגיד „לא!" גם לבית־המישפט וגם לשופט נכבד.

רגע כזה הגיע עתה.

ברוב של ארבעה נגד אחד, בהנהגת השופט לנדוי, נתן הרכב מורחב של בית־המישפט העליון פסק־דין מאיים, לדעתי השקולה, על יסודות הדמוקרטיה הישראלית, ואין גבול לסכנות החבויות בו. נפסקה הלכה, שהיא עתה ההנחייה העליונה לכל בית־משפט בארץ, והמהווה למעשה את חוק־הארץ, עד אשר תחוקק הכנסת חוק אשר יבטל אותה.

קשה להאמין שהכנסת הנוכחית, בהרכבה העדוב והאינפנטילי, אכן תעשה זאת.

שופט בית־המישפט העליון שמגר
כמו באמריקה?

● מכונית פאר למנהל

הענין שגרם להלכה מסוכנת זו הוא בקיצור כלהלן:

במארס 1967 פירסם העיתון הארץ מאמר מאת יאיר קוטלר, שהעלה טענות שונות נגד חברת־החשמל, גוף ממשלתי מונופוליסטי, בין השאר נטען במאמר כי מכונית־פאר, שנרכשה בתקופת־המיתון עבור מנהל החברה, אומנם נמסרה להלכה למכירה, אלא שלמעשה לא היתה כלל כוונה למוכרה, מכיוון שהמנהל חשק בה, והתכוון להחזירה לעצמו אחרי שוך סערת־הביקורת.

החברה הגישה תביעה נגד העיתון על פי חוק־לשון־הרע הידוע־לשימצה, והיא ניצחה במישפט בבית־המישפט המחוזי. העיתון הגיש עירעור לבית־המישפט העליון, וזכה בו, ברוב של שניים נגד שלושה ביטל בית־המישפט העליון את פסק־דינו של בית־המישפט המחוזי.

השופט העליון מאיר שמגר, שנתמך ע"ידי השופט צבי ברנזון, קבע הלכה חשובה, שהפכה בן־לילה למגילת־הזכויות של העיתונות הישראלית החופשית.

הוא קבע שגם אם נכשל העיתון בהסקת מסקנות בלתי־נכונות ובהערכה מוטעית, הרי ביקורתו על פעולות רשויות־הציבור מוגנת על פי החוק, בתנאי שעשה זאת בתום־לב, שנקט לפני הפירסום אמצעים סבירים כדי לבדוק את אמיתותו, ושלא התכוון לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה.

בזעמה הרב על חופש־העיתונות, לא קיבלה חברת־החשמל הלכה זו. היא תבעה דיון חוזר בבית־המישפט העליון, בהרכב רחב יותר. הרכב זה פסל את פסק־הדין הקודם ברוב של ארבעה (משה לנדוי, שכתב את פסק־הדין, יצחק כוהן, מרים בן־פורת

מאת

אורי אבנרי

ומשה עציוני) נגד אחד (שוב מאיר שמגר. השופט ברנזון יצא בינתיים לגימלאות.)

מבין ששת השופטים העליונים שעסקו עד כה בעניין, החלוקה היא, איפוא, 6 מול 2.

פסק־דין זה חורג בהרבה מעבר לתחום המישפטי הצר. נקבעה כאן הלכה בעלת משמעות חוקתית, הנוגעת לעצם מהותה של העיתונות, וליכולתה למלא את תפקידה בחברה הדמוקרטית החופשית.

כאחד הנושאים בתפקיד זה, הרואה בו שליחות חברתית ואומית, עדי להודיע לבית־המישפט, בכל הכבוד, שלא נוכל לקבל הלכה זו. אני מבקש את בית־המישפט, את הכנסת ואת כל בעלי־הדעת במדינה לשקול אותה היטב מחדש.

● האגרוף והחומס

עיקרה של ההלכה של השופט לנדוי טמון בכמה פסוקים תמציתיים, שבהם הוא פוסל מכל וכל את גישתו של השופט שמגר:

„אין, לדעתי, להציב את העיקרון של חופש־הביטוי במערכת המישפט שלנו במעמד בכורה לעומת זכותו של אדם לשמו הטוב.

„שכן, לדעתי, אין ליצור דירוג, אנוכי' של ,זכות־על' כנגד זכות־סתם, אלא תיחום אופקי של זכויות בעלות מעמד שווה.

„עומדת כאן חרות האזרח מול זכות האזרח, דהיינו, חרות להשמיע את אשר עם ליבו, ולשמוע מה שיש לאחרים להשמיע, כנגד זכותו שלא להיפגע בכבודו ובשמו הטוב. ואם ביכלל יש מקום לדרוש בין השניים, הייתי מעמיד את הזכות מעל לחרות."

ובאופן ציורי: „זכותו של אדם להניף את זרועותיו נגמרת בדיוק במקום שבו מתחיל חוטם חברו."

על כך אני מבקש להעיר:

היחסים בין אזרח א' ובין אזרח ב' אינם דומים ליחסים בין עיתון ובין שליח־ציבור.

העיתון אינו אזרח סתם, ושיחת־הציבור אינו אזרח סתם.

יתכן כי ההלכה של השופט לנדוי נכונה ומוצדקת לגבי היחסים מן הסוג הראשון. אזרח א' מניף אגרוף, ואזרח ב' יש חוטם רגיש. החוטם זקוק להגנה יותר מאשר האגרוף.

אולם לגבי היחסים מן הסוג השני — היחסים בין עיתון ובין מוסדות־השילטון, הלכה זו פסולה מעיקרה. כי במיקרה זה, בעל האגרוף הכביר הוא השילטון, ובעל החוטם הפגיע הוא האזרח. העיתון הוא המגן על החוטם מפני אגרוף, והוא הזקוק והזכאי להגנת החוק והמישפט בתפקידו החיוני.

מי שמכה את העיתון, מי שמגביל את יכולתו לפעול כראוי, הריהו מפיל לבעל־האגרוף — השילטון — לפגוע בבעל־החוטם, האזרח. הוא הורס את המחסום העומד כנגד השרירות, ההתנשאות והעריצות.

● בייגלאך והרשות הרביעית

ה עיתון נמכר בקיוסק כמו בייגלאך. אבל העיתון אינו בייגלאך. אין הוא מיצרך רגיל בשוק, כמו מסטיק וגרביים. למרות שהוא מופעל בידי אנשים פרטיים, ולמרות שהוא מקיים עצמו באמצעים מסחריים, הוא ממלא תפקיד ציבורי ראשון־במעלה.

מי שריצה להחיל על העיתונות את אותם הכללים והמיגבלות החלים על יצרני הבייגלאך והמספטיק, פוגע — בעל כורחו — בעצם יכולת־הקיום של המישטר הדמוקרטי.

כפי שטענתי לא פעם, העיתונות היא בעיני „הרשות הרביעית". לצד שלוש הרשויות המקובלות — הכנסת, הממשלה, בית־המישפט — ממלאה העיתונות תפקיד שאינו פחות חיוני מאשר תפקידי החקיקה, המימשל והשיפוט, ואולי הוא חשוב אף יותר.

כי תפקיד זה — תפקיד המידוע והביקורת — הוא תנאי למימוש הזכות של כל שלושת התפקידים האחרים.

זרם חופשי, רצוף ובלתי־מופרע של מידע הוא תנאי מוקדם לפעולה תקינה של הכנסת, הממשלה ובית־המישפט. רק אזרח המקבל את כל המידע האפשרי יכול לבחור בחברי־הכנסת הרצויים לו, בהכירו לאשורם את דיעותיהם, מעשיהם ומחדליהם, תכונותיהם הטובות והרעות.

הביקורת המתמדת, היומיומית, הבלתי־נרתעת, היא השומרת על הממשלה מפני התדרדרות לתהומות העריצות והשרירות, היא המגנה על הכנסת מפני ההתנוונות והחסתאבות, היא המציקה גם את בית־המישפט מן הספנות האורבות לפיתחו.

● המהפכה האמריקאית

מ שום־כך, אין כאן רק עימות בין „חרות" ל„זכות" — חרות־הביטוי של אזרח א' מול זכותו של אזרח ב' לשמו הטוב.

יש כאן עימות בין שתי זכויות — זכותם של כל האזרחים לזרם חופשי של מידע וקיום עיתונות בוחמת, הסוככת עליהם מפני שרירות השילטון, וזכותם של אנשי־ציבור לשמם הטוב.

הזכות הראשונה היא בהחלט „זכות־על", מפני שהיא חיונית לקיום צורת־החיים החברתית שבחרנו בה — הדמוקרטיה. הזכות השנייה היא „זכות־סתם", ואף פחות מזה, מפני שאדם המקבל על עצמו שליחות ציבורית — הן כפוליטקאי, הן כמשפל בכספי הציבור, הן כפקיד המפעיל את סמכויות־הציבור — נדרש לחשוף את עצמו לביקורת, ולוותר תוך כדי כך על הרבה מן ההנאות של הפרטיות.

החוקה האמריקאית, שמנסחיה היו מודעים למיצוות הדמוקרטיה יותר מאשר חניכי המסורת האוטוקראטית של אירופה חישנה, הבינו זאת היטב, ועל כן העניקו לחופשי־הביטוי ולחופשי־העיתונות מעמד מובהק של „זכות־על".

על כן נאלץ השופט לנדוי להתווכח עם ההלכה האמריקאית, אשר „לפיה כל מי שמפרסם דברי־ביקורת על איש־ציבור בעניין ציבורי אינו חייב בשל הוצאת שם רע, אפילו מכלים דבריו הצגת עובדות כוזבות, כל עוד נעשה הפירסום בתום־לב." הוא פוסל אותה.

המציאות הישראלית קיבלה את ההלכה האמריקאית. עם כל ההבדלים הפורמאליים בין הדמוקרטיה האמריקאית והישראלית, יזהי הדוגמה העומדת לנגד עינינו. בעיקבות המהפכה, שחולל העולם הזה בשנות ה־50 בעיתונות הישראלית, שהוכתרה בהצלחה מוחלטת, שואפת עתה כל העיתונות הישראלית, להידמות לעיתונות האמריקאית.

הנסיון לפסול כדיעבד מהפכה זו, באמצעות הזכה של בית־מישפט, היא מסוכנת מאד, ואני גם סבור שלא תצלח. לכל היותר, יסתיים בהשחתת עורכי־עיתונים לכלא.

● המראומה של אייכמן

ב התנגדותו לתפיסת־החרות האמריקאית, מגיע השופט לנדוי לאחת ההשוואות המוזרות ביותר שהופיעו אי־פעם בפסק־דין ישראלי.

יזהי פיסקה מעניינת כשלעצמה, מפני שהיא מצביעה — כך נדמה לי — על אחד המקורות הפסיכולוגיים לתפיסתו של לנדוי. אפשר לקרוא לו: הטראומה של משפט אייכמן.

איש לא יכול היה להאזין למישפט ההוא, יום אחרי יום, מבלי להיפצע פצעים נפשיים עמוקים. אב־בית־המישפט, שהקשיב לכל מילה, בוודאי סבל יותר מכל אדם אחר. זכר מישפט אייכמן בצבץ גם בפסק־דין זה. וכך כותב לנדוי:

„לא מן המותר הוא להזכיר שאחד האמצעים היעילים ביותר, שבהם השתמשו היטלר ומרעיו כדי למוטט את המישטר הדמוקרטי בגרמניה של וייאמר, היה בהשמצה שלו חת־דסן של ראשי־המישטר, תוך הפרחת שקרים על התנהגותם, מבלי שבתי־המישפט הגיבו על כך כראוי. יש בדברים אלה משום אזהרה לכל מי שמוכן להתיר את הרצועה יתר על המידה ולמחול על הפצת דברי־כזב נגד אנשי־ציבור, מחשש שמא תיפגע ההגנה על עיקרון חופש־הדיבור כעיקרון מוחלט. אך יש לחשוש שמא תחזור ההיס־טוריה על עצמה."

וכדי שיהיה ברור כי הדמוקרטיה האמריקאית מגזימה בחרויותיה, מזכיר לנדוי את החלטתו של בית־המישפט האמריקאי, שהתיר לא מכבר את מיצעד הנאצים האמריקאים בעיירה סקוקי, בשם חופש־הביטוי המובטח בחוקה.

לכאורה, יש משום אמת בטענתו של השופט.

הנאצים אכן השתמשו בהשמצת ראשי־השילטון כבאמצעי להפלת המישטר הדמוקרטי של הרפובליקה הגרמנית, שחוקתה נוסחה בעיר וייאמר.

הדוגמה הקלאסית לכך ניתנה על־ידי יוסף גבלס, ראש התעמולה של המיפלגה הנאצית והגאולייטר (מנהל־המחוז של המיפלגה) בברלין, כאשר החליט להפיל את הפקיד היהודי הבכיר בעיר־הבירה הגרמנית. היה זה סגן מפקד־המישטרה, אחד ברנארד וייס.

וייס היה פרוסי אמיתי, גיבור־מילחמה בעל עיטור קרבי גבוה. גבלס החל מנהל נגדו מסע־השמצות בלתי־פוסק, מכיוון שהשם ברנארד לא נראה לו יהודי די צורכו. הדביק לו גבלס באיזו שרירותי את השם „איזידור", שעורר אסוסיאציות אנטי־שמיות. אישי־המישטרה הגיש תביעת־דיבה לבית־המישפט וזכה במישפט. בית־המישפט אסר על גבלס לכנותו בשם „איזידור וייס". גבלס לא נרתע, החל כותב על „איזידור" סתם, מבלי להזכיר את וייס, וכך המשיך במסע עד להפלת המישטר.

ניצול־דרעה של חופש־העיתונות? בהחלט. אך הנאצים ניצלו־דרעה באותה ציניות שטנית גם את הבחירות הדמוקרטיות ואת החסינות הפרלמנטרית. הם הפכו את יומן־הקונגרס למכשיר רב־עוצמה במיר־חמתם. היטלר עצמו דחר מאסיפה באסיפה במכונית. האם משום־כך יש לבטל את הבחירות, להגביל את החסינות הפרלמנטרית, לאסור יומני־קונגרס (וסרטי־טלוויזיה), ולהפסיק לנסוע במכוניות?

חוששני שהזיכרונות הנוקבים מימי הנאצים עלולים לשבש את המחשבה. הנאצים היו האויבים המושבעים ביותר של חופש־העיתונות וחרות־הביטוי. בריידך השלישי עונו עורכי־עיתונים עד מוות במחנות־הריכוז, עיתונאים חופשיים נרדפו, גורשו, נכלאו, נרצחו.

מי שבא להגביל את חופש־העיתונות כדי למנוע את הישנות הזוועה הנאצית, הריהו דומה למי ששורף את הבית כדי להיחם בפישפשים.

בצדק מעיר השופט שמגר, בפסק־הדין הנפרד שלו, כי הדוגמה של שילטונות ברית־המועצות, שתבעו לאחרונה שני כתבי־חוץ מערביים לדין בעוון הוצאת־דיבה על המישטר הסובייטי, נוגעת לעניין יותר מאשר הזיכרונות על אייכמן ואדוניו.

בית־המישפט האמריקאי התיר את מיצעד הנאצים, באומרו שיש להעניק גם לגוף המבחיל ביותר את חופש־הביטוי. שאם לא כן, תוגבל מחר חרותו של כל גוף המטיף לדיעות בלתי־פופולאריות, והדבר יביא לעריצות של בעלי־הדיעות־המקובלות.

אני מודה שהחלטה זו הביאה אותי במבוכה נפשית ומחשבתית. אך דווקא השופט לנדוי עלול לשכנע אותי שבית־המישפט האמריקאי צדק. איני מוכן לשרוף את חופש־הביטוי כדי למנוע — כביכול — את הישנותו של אסון יחיד־במינו בהיסטוריה האנושית.

וחיץ מזה, קשה לי מאד לראות את גרישום שוקן, עורך „הארץ", בדמותו של יוזף גבלס, שליח השמן.

לסיכום האנאלוגיה התמוהה: הרפובליקה של וייאמר לא נפלה בגלל עודף של דמוקרטיה. היא התמוטטה מפני שלא היתה בריאה לדמוקרטיה זו. רבים משופטיה, מקציני־צבאה וממפקדי־מישטרתה שנאו את הרפובליקה ואת רוחה.

שר־תעמולה גבלס
מה זה נוגע לשוקן?

הדמוקרטיה אינה נעשית יותר בריאה כשהיא נעשית פחות דמוקרטית. מי שמסבור כך, מעיד על עצמו שהוא — לפחות — פסימי מאד לגבי טיכויי הדמוקרטיה.

● השר ובן־הזונה

א דם המשמיץ את חברו, לתענוגו הפרטי או מתוך אינטרס אישי — מן הדין שיהיה מוכן להוכיח את הדברים, ושיבוא על עונשו אם לא יצליח בכך.

אך מה הדמיון בין מצב זה ובין פעולתו של עיתון כלפי איש־שרירה?

אזרח הגון, הטוען כי שכנו גנב — חזקה עליו שהוא מכיר את השכן, יודע את אורחות חייו, ועל כן חזקה עליו שיש לו קשר בלתי־אמצעי לעניין. יש בהחלט מקום לקני־מידה מוחלטים ואובייקטיביים לגבי מיקרה זה.

אך עיתון — הרי זה מגנגון גדול של הרבה עשרות או מאות אנשים, המעבד מדי יום (או מדי שבוע) אלפי עובדות, תוך חלוקת עבודה וסמכויות בין דרגים שונים ותחומי־אחריות שונים. על כולם מנצח העורך, שיש באפשרותו לקרוא מראש רק חלק קטן מן החומר. אך הוא המנצח על המערכת כולה והנושא באחריות לה.

כאשר עיתון זה מפרסם מאמר חופשי על פעולותיו של שר מסויים, הרי עוסקים בכך כתבים שונים, העורך האחראי לתחום זה, האיש האחראי לכותרות, הצלם ועורך התמונות, אנשי־מחקר, עורך־סיגנון או איש־שיכתוב — ולכל אחד מהם חלק במוצר הגמור. העורך מנחה, מחווה דיעה, מתייעץ בשעת הצורך עם עורך־דין, מקבל החלטות, ולפעמים עובר בעצמו על הכתבה מילה במילה.

האם אין שום הבדל בין מיבצע מורכב זה ובין מעשהו של ראובן מקומה א' האומר על שימעון מקומה ב' שהוא „בן־זונה"?

איני רוצה להיתפס גם אני לאנאלוגיות מפוקפקות, אך הייתי רוצה להצביע על השוואה מתחום אחר. פקודת־החוק־הפלילי אומרת דברים ברורים מאד על הריגה ורצח. והנה יש במדינה מגנגון, שכל אחד מרבבות אנשיו לומד להרוג בדרך היעילה ביותר. מגנגון זה — כל מטרתו היא, בעצם, להרוג בשעת־הצורך.

האם חל החוק הפלילי בפשטותו על הצבא? האם בכל פעם שחייל צה"ל הורג אדם בקרב ימונה חוקר־מיקרי־מוות, ייפתח תיק־חקירה?

עצם השאלה מצביעה על האבסורד. יש כללים לצה"ל, יש חוק־שיפוט צבאי, יש דין למיקרים של חריגה מסמכות, של מילוי פקודה בלתי־חוקית, של ביצוע מעשה־זוועה. קצין האחראי להריגת שבויים יועמד לדין. חייל ההורג אזרחים להנאתו כפי שעשה מנכ"ל הסוכנות היהודית — אמור לשאת בעונש. אך דברים אלה נחתכים בצורה המתאימה לתפקידו ולמיבנהו של הגוף הקרוי צבא.

אותו כלל צריך לחול על העיתונות. זהו גוף בעל תפקיד ציבורי ממדרגה ראשונה. כדי שימלא את תפקידו, הוא מורכב בצורה מסויימת, פועל על פי שיטות מסויימות, זקוק לתנאים מסויימים.

איש אינו רוצה כי העיתונות תפעל בחלל ריק של הפקרות, כשהיא משוחררת מכל חוק, עושה ככל העולה על דעתה, משמיצה כאוות נפשה. חלילה! דווקא מפני שהיא נושאת בתפקיד כה אחראי, זקוקה העיתונות לרמה גבוהה של אחריות.

אך חוק החל על העיתונות צריך להיות חוק מיוחד, המתואם לעיתונות, לתפקידה, לאופייה, לצרכיה, ליכולתה.

(המאמר הבא בסידרה זו: „מדינת־ישראל נ. אליהו הנביא")

במדינה

העם

יומו של יומו

הטרוריסט של אתמול הוא הבן־הברית של מחר

„הטרוריסט של אתמול הוא המדינאי של מחר," אומר הכלל הידוע.

בשבוע שעבר, כאשר הגיעה למנוחת־עולם יומו קניאטה, נשיא קניה ואולי המדינאי המכובד ביותר באפריקה השחורה, אושר כלל זה שוב.

מאחרי ארונו של קניאטה צעד קהל דגול של נשיאים, שרים, דיפלומטים ואישים אחרים מכל העולם, ביניהם גם הנציג המוסמך של מדינת־ישראל.

אולם לפני 25 שנים בילבד נחשב יומו קניאטה לטרוריסט המיפלצתי ביותר עלי אדמות, ושמו היה שם־נרדף לאכזריות צמאת־דם ולקנאות מטורפת.

זוועה יעילה. שום מחתרת במאה ה־20 לא עוררה תגובה כה קיצונית של פחד וסלידה כמו מחתרת מאו־מאו בקניה. השם עצמו נבחר כדי לעורר פחדים סתומים. חבריה לא רצחו רק בלי אבחנה גברים, נשים וילדים — הם גם הקפידו לעשות זאת בשיטות שהקפיאו את דם השומעים. האכזריות של עובדי־אלילים פרימיטיוויים נמהלה במשיכה בחשבון הקר של טרוריזם חסר־מעצורים.

בהשוואה למאו־מאו, הטרוריסטים של בארד־מיינהוף והצבא האירי הרפובליקאי הם לוחמים תרבותיים, וגם הפידאיין הפלסטיניים הקיצוניים ביותר נראים כאבירי ההומאניות הצרופה.

קניאטה נחשד כמנהיג המחתרת הזאת, ועל כן נכלא. מעולם לא הכחיש את אחריותו למעשיה. הוכח כי מעשים אלה היו יעילים ביותר, שכן קניה השיגה את עצמאותה לפני רוב מדינות־אפריקה האחרות, והאוכלוסיה הגדולה שתפסה בה את מרבית השטחים הפוריים („הרמה הלבנה") נסה על נפשה כל עוד רוחה בה.

פעולת אנטבה. ברגע שנסתיימה מילחמת־השיחרור, בא יומו הגדול של יומו. הוא הפך עמוד־התווך של מישטר מתון ויציב. האנגלים נשאו־ונתנו עם מנהיג המאו־מאו, העבירו לו את השילטון. גדולי העולם, וביניהם גדולי ישראל, חיזרו אחריו.

קניאטה הפך בעל־ברית נאמן למערב. הוא פעל נגד מישטרים רדיקליים, כמו זה של שכנו, אידי אמין, ושיתף פעולה עם ישראל בפעולת אנטבה ובמיבצעים פחות ידועים.

מי שראה השבוע מעל מסך הטלוויזיה את יורש־העצר הבריטי, הנסיך צ'ארלס, צועד בראש האבלים באחרי ארונו של מנהיג המאו־מאו, יכול היה להעלות בדמיונו כי בעוד 25 שנה יצעד ראש ממשלת־ישראל דאז אחרי ארונו של יאסר ערפאת, כאות לידידות בין שני עמים שביניהם התנהלה פעם מילחמה עתירת זוועות ודם.

ערב הטראומה

השואה תחדור לכל בית בישראל — וישוב יתעוררו הזיכרונות הנוראים

זה עומד לקרות. במשך כמה שעות, ימים, ואולי שבועות, תהיה ישראל שרוייה שוב בטראומה הנוראה של השואה.

זה יתחיל כאשר תקרין הטלוויזיה הישראלית, בארבעה המשכים בני שעתיים כל אחד, שיוקרנו במשך שבועיים, את הסידרה שואה.

לגבי ניצולי השואה, יהיה זה זעזוע נפשי, שיעלה מניבכי ההדחקה התת־הכרתית את הזיכרונות הנוראים ביותר שלהם. לגבי כל האחרים, יעלה הדבר רגשות עמוקים של פחד, אשמה, שינאה, חמלה.

כי בלי כל קשר לאיכותה של הסידרה עצמה, הנושא הוא כה כביר, עד ששום ישראלי לא יוכל להימלט ממנה, כאשר כלי־התיקשורת החזק ביותר של החברה המודרנית, הטלוויזיה, יחדיר את הזוועות לכל בית.

תאי־גאזים ואספיריו. יחד עם הטראומה, יתלהט גם הוויכוח. האם צריכים להקרין את הסידרה או לאו? האם היא משקפת את השואה נאמנה, בצורה מכו־

נשים יהודיות בברלין בעת שליחת חבעד למחנה־ריכוז
כיצד עלתה המיפלצת הפאשיסטית?

פרטיזנים מפוצצים מזקשים בקיב הכבושה
מה קרה לעם היהודי?

גטו וארשה — יחודים מועברים להשמדה
האם זה עלול לקרות שוב?

בדת, או שהיא הופכת לקיטש בלתי־נסבל?

כאשר הוקרנה הסידרה בארצות־הברית, היא עוררה ויכוח דומה. בעלי־מחשבה רבים שללוה מכל וכל. היו שראו בה חילול זכר השואה, מיסחור מגעיל של טרגדיה אנושית יחידה־במינה, וולגאריזציה של חורבן של עם.

חלק מן הביקורת נובע מתופעה צדדית. כאשר הוקרנה הסידרה בארצות־הברית, נהגו בה כמו בכל סידרה אחרת. הסרט הופסק שוב ושוב, ברגעים המתרידים ביותר, כדי להקרין קטעי־פירסום. לעיתים היה נדמה כאילו קיטעי־הפירסום שובצו במתכוון על־ידי במאי בעל מוח מעוות או סאדיסטי. אחרי רצח ילדים בסרט, הופיעו על הבד ילדים אמריקאיים נחמדים, מנומשים, שזללו פופ־קורן. אחרי תיאור הזוועה בגטו ורשא, הופיעה אשה אמריקאית מודאגת, שהכביסה שלה אינה לבנה דיי־צורכה. אחרי תיאור המוות ההמוני, הופיע רופא נחמד שהמליץ על אספיריו נגד כאבי־ראש. כל זה בשפת־הפירסום האמריקאית המרגיזה.

הקהל הישראלי לא יראה קטעי־פירסומת אלה. הוא גם לא יראה את הסידרה בצביעים, כמו במקור, אלא בגוונים מתאימים יותר לנושא: שחור־לבן.

חשש אחר נתעורר, בעיני מי שלא הספיק לראות את הסרט, כאשר נודע כי ביים אותו האיש שביים את הסידרה שורשים. שורשים היא, בלי ספק, סידרה של קיטש מבחיל, מיסחור וולגארי ביותר של טרגדיה של עם, ברמה אינפנטילית. רבים הניחו, אוטומטית, כי שואה היא בעלת רמה דומה.

למעמקי הפשע. מהי באמת אי־כותה של סידרה זו?

קשה לחרוץ עליה את הדין במונחים מוחלטים.

מפיקי הסידרה ובמאיה השתדלו לעשות עבודה נאמנה ומכובדת. הם ניגשו אל הנושא ביראת־הכבוד המירבית שטלוויזיה עממית ומיסחרית מסוגלת לה.

הדברים נכונים ואמיתיים, מילבד פרטים קטנטנים חסרי־חשיבות. המאורעות מתוארים כפי שאכן קרו. שתי המישפחות בסרט — היהודית והגרמנית — אכן יכלו לראות את הדברים כפי שהם רואים אותם בסידרה. מבחינה זו, זוהי סידרה כימעט־תעודית, ואכן שולבו בה תצלומים וסרטים תעודיים מקוריים לא־מעטים.

יש בסידרה רגעים של קיטש, כאשר נעשה נסיון נואש להכניס לחומר המחריד מעט אהבה אנושית, יחסים של בעל־אשה ובחור־בחורה. אך אלה אינם מפריעים יותר מדי.

הרגעים הנוראים ביותר הם דווקא אלה שאין בהם פאתוס, אך שיש בהם לקח עמוק לכל עם. למשל: חגיגת חג־המולד, ילדים גרמנים עליזים שרים עם ההורים מסביב לפסנתר לילה שקט, לילה קדוש. הפסנתר מזייף. פותחים את המיכסה ומוצאים בין המיתרים תצלומים ישנים. אלה הם התצלומים של המישפחה היהודית, שממנה „הוחרם" הפסנתר, ושנשלחה לגטאות ולמחנות־המוות. פעם היו שתי המישפחות — הגרמנית והיהודית — מיודדות. עכשיו מדחיקים הגרמנים את הזיכרון. התצלומים העליזים עולים באש באח.

מי שאינו יודע דבר על השואה, או מי שיודע עליה רק דברים מופשטים וכלליים, יקבל באמצעות הסידרה שיעורים מרוכזים על מה שאירע באמת — כיצד יכול היה עם תרבותי להתדרדר למעמקי הפשע הלאומי, כיצד הלכו היהודים אל תאי־הגאזים כצאן לטבח. אם שונו הפרטים פורציות, הרי זה לטובת מרד־הגטאות, שנדמה כי קיבל בסידרה הדגשה מעבר לממדיו האמיתיים.

האיש שהתעקש. ובכל זאת, אין הסידרה מעניקה לצופה את התחושה העמוקה, המזעזעת באמת, של השואה.

אף בריגעי־השיא שלה, אין היא מגיעה לקרסוליה של החוויה הנוראה, שעמדה באולם הירושלמי של מישפט אייכמן, כאשר עדים פשוטים עמדו על דוכן־העדים וסיפרו במילים פשוטות מה שאירע. התפאורה הפשוטה של בית־המישפט, הנוהל המישפטי היבש, ההימנעות מכל אפקט דרמאתי, עזרו אז להעלות את החוויה הנוראה מכל בימוי.

כאשר התעלף ק. צטניק על דוכן־העדים, כאשר מיצמץ אדולף אייכמן מאחורי משקפיו הבאנאליים, כאשר סיפר גבר על מה שקרה לו כנער במחנה־ריכוז — עמדה לנגד הצופה והמאזין המציאות הנוראה

(המשך בעמוד 32)

שוב התחוללה סערה בכוס־מים סביב הקאנצלר המחוספס

ה גטו היהודי באירופה, שהיה תמיד דרוך לקראת הפוגרום הבא, חי כל ימיו על סף ההיסטריה. די היה ברמז של איום אנטי־שמי, כדי שגלי ה־היסטריה ישטפו את הקהילה כולה. רפלכס זה התפתח במשך מאות שנים של רדיפות.

כאשר בא האיום מצד יהודי, נכנס לפעולה רפלכס נוסף: השינאה ההיס־טרית ל„משומד", ל„מלשין". גם תגובה זו התפתחה במשך מאות בשנים, שבהן סבלו היהודים לא פעם מרדיפות מידי יהודי שהתנצר.

שלושה דורות של ציונות, ו־30 שנים של עצמאות, אמורים היו לשחרר את מדי־נת־ישראל וקופת־הקומה מרפלכסים אלה של הגטו. אך השבוע נסתבר כי די בלחי־צה על כפתור, כדי שההיסטריה היהודית תפרוץ גם בישראל בנחשול כביר, תשטוף תוך שניות כל שריד של הגיון קר.

הפעם לחץ על הכפתור הזה, כדי להודות לו, כי כך עוד קרייסקי כמדר, אין צורך להתייחס אליו. אבל כאשר קרייסקי אינו בסדר...

טירוף ביגלל „טירוף"

ה היסטריה הגדולה החלה כאשר נת־קבלה בארץ ידיעה של סוכנות רוי־טרס הבריטית, על ראיון שהעניק הקאנצ־לר האוסטרי לשבועון פרוטסטנטי הולנדי בשם טרוף.

„התקפה חסרת תקדים!" צרחו מנסחי־החדשות בכלי־התיקשורת הממלכתיים. „ראש־הממשלה היהודי" יצא בהתקפה שלוחת־רסן „על ראש־ממשלת ישראל, ה־מדינה והעם היהודי!"

על פי הידיעה, אמר קרייסקי כי בגין הוא „עורך־דין פולני קטן" ו„חנווני"; כי ישראל היא „מדינת־מישטרה" וששו־רר בה „אפארטהייד"; כי ליהודים אין זו מידה שיפץ להחריף אותם, תוך כדי תירגום.

מן הראיון המתומצת והחריף לקחה סוכנות רויטרס כמה קטעים, לא כציטוט ישיר אלא כתמצית וסיכום — וכך החרי־פה את הדברים עוד יותר. הגוונים הדקים, שהם ההבדל בין הבעת־דעה חריפה ובין עלבון, נעלמו בתהליך זה. כל כלי־התיק־שורת בעולם, וביניהם גם סוכנות־הידיעות האוסטרית עצמה, ציטטו את רויטרס, מבלי לבדוק את הדברים בעיתון ההולנדי.

מה שיצא בסוף היה קאריקטי־רה של ראיון — לקט של אמרות־כנף חריפות ביותר, שנקרעו מן ה־הקשר המחשבתי, ושאבן דמו לי קומוניקאט אנטי־שמי.

עורך־דין פולני

מ ה אמר קרייסקי באמת? לראש־הממשלה האוסטרי, שנפש עד נשיה, הוריד את הראש בתיקווה שהגל יעבור.

בכך ההמולה הזאת לא היזכרה עוכדה קטנה אחת: באותו רגע לא היה מצוי בארץ אף העתק אחד של הראיון של קרייסקי, שגרם לי־המולה. כל הזעם נשפך ביגלל ידי־עה קצרה של „רויטרס", שפרטיה לא נבדקו. כאשר נמצאים במירוץ, אין זמן לעמוד לקרוא.

הסיגנון של ליבוביץ

מ ה קרה באמת?

ברונו קרייסקי אינו אוהב לשים מח־סום לפיו. הוא אוהב לדבר באופן חופשי, להגיד מה שהוא חושב, בסיגנון שהוא לא פעם מחוספס מאד. בכך הוא דומה לפרופסור הישראלי ישעיהו ליבוביץ, שגם לדיעותיו הוא קרוב מאד.

כאשר נתקל קרייסקי בעיתונאי המוצא אינטליגנציה מיוחדת אלא רק דיעות־קדומות, וכדומה באלה.

תוך 24 שעות הצטרף לאורגיה ההיס־טרית כל מי שיש לו גישה לכלי־תיק־שורת בישראל. ממנחם בגין („בוז קר... שונא את אביו ואמו"), דרך טדי קולק („זקוק לפסיכיאטר") ועד לאחרון העי־תונאים, מיהרו הכל לטפס על העגלה האנטי־קרייסקית. כל פוליטיקאי המבקש להיבחר בבחירות העירוניות הקרובות, כל חבר־כנסת המשתעמם בפגרה, כל שואף־פירסום שנפשו חשקה בכותרת קלה, מיהר לנסח הודעת־גינוי, תוך התחרות בביטויים הקיצוניים וההיסטריים ביותר של קודמיו.

כמה מראשי מיפלגת־העבודה, שחששו להיקבר מתחת למפולת, הצטרפו לקהל־הלינץ' ותבעו לנתק את היחסים עם קרייסקי ומיפלגתו. אפילו שימעון פרס, שקרייסקי הוציא אותו השנה מתהום ה־חן בעיניו, הוא מסוגל לבלות עימו שעות על גבי שעות, לשיח באוזניו באופן חופשי לגמרי, לבקש מפעם לפעם שלא לפרסם קטע זה או אחר. הוא סומך על האינטלי־גנציה וההגינות של העיתונאי, שיבחין בעצמו בין המותר לפירסום ובין האסור.

כך קרה גם כאשר העניק את הראיון לעיתונאי ההולנדי. הוא דיבר עימו כחמש שעות, מהם שעתיים במיסגרת ראיון עי־תונאי. מפעם לפעם ביקש את ההולנדי שלא לפרסם קטע מסויים. אך ספק אם העיתונאי הבין גרמנית די הצורך כדי להבחין בין קטעי השיחה החופשית ובין הקטעים שנועדו לפירסום.

בבואו הביתה, הוציא ההולנדי מן השיחה הארוכה את הקטעים שנראו לו פיקאנטיים ביותר. לא כרור באיזו מידה שמר על הנוסח האותנטי של דברי קרייסקי, ובאי־היום השלישי השבוע באי הספרדי פלמה־דה־מאיורקה, שם יש לו בית קטן, לא היה חשק להכחיש, להתנצל ולבקש סליחה. הוא גא ועקשן מדי לכך. גם הוא לא קרא את הראיון המקורי בטרוף. אך הוא היה מוכן לשחזר את הדברים שאמר. בשיחה טלפונית עם העולם הזה, עשה זאת.

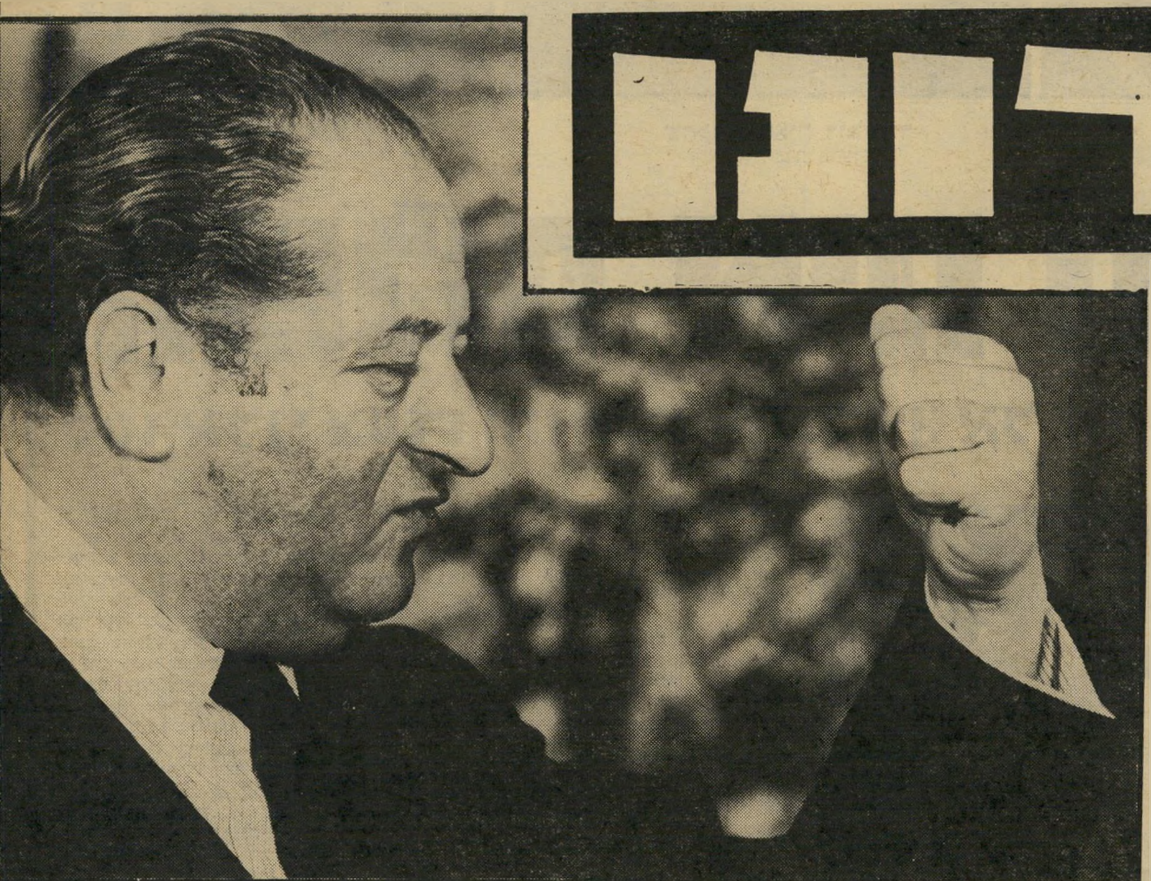
הדיעות שהשמיע קרייסקי אינן שונות בהרבה מן הדיעות שהשמיע הפרופסור ישעיהו ליבוביץ בטלוויזיה הישראלית, בתוכנית עלי כותרת, לפני שבוע. הדמיון ביניהם רב. כמו ליבוביץ, אוהב קרייסקי לנסח את דבריו בצורה פרובוקטיבית. הם לא חרגו מהשמעת ביקורת חריפה על מדיניות ממשלת־ישראל.

למשל:

● קרייסקי אמר, לדבריו: המדיניות של ארץ־ישראל־השלמה מובילה להקמת

(המשך בעמוד 32)

ברונו

כוונה, ברונו קרייסקי, ראש־הממ־שלה היהודי של אוסטריה, אדם שיחסיו עם ישראל דומים לפרשת־אהבה ממושכת, אומללה ונכזבת.

מאמצים כפויי־טובה

מ אז נפילת ממשלתו של יצחק רבין, היה נדמה כאילו חל שיפור ניכר ביחסים בין וינה וירושלים.

קרייסקי לא אהב את רבין; ורבין, כתל־מידה הנאמן של גולדה מאיר, לא אהב את קרייסקי. הקאנצלר האוסטרי, מנהיג האינטרנציונל הסוציאליסטי, העדיף משום־כה את שימעון פרס על פני יריבו.

כאשר עלה מנחם בגין לשיל־טון, לא נבהל קרייסקי. מעטים יודעים כי הוא מילא תפקיד חשוב, ואולי מכריע, בסידרת הדרך לפני בגין בחברה הבינלאומית.

לשווא הזהירו ידידים ישראליים את קרייסקי כי בגין הוא איש־עקרונות קנאי, שלא ינטוש את חלומות ארץ־ישראל־השל־מה בשום מחיר. קרייסקי השווה את בגין למנהיגים לאומניים אירופיים, מן הסוג הידוע, והיה בטוח כי בגין יתגלה בשיל־טון כפוליטיקאי פרגמטי, מפוכח, אשר ימיר את הסיסמות הלאומניות של האר־פוזיציה במדיניות אחראית המתאימה ל־שילטון.

בחודשים הגורליים של ראשית תקופת־בגין, היתה לדעתו זו של קרייסקי השפעה רבה בחוגים חשובים. הוא השמיע אותה באוזני סגן נשיא ארצות־הברית, וולטייר מונדייל, כאשר זה ביקר בווינה. הוא הטיף לה אצל ניקולאס צ'אוצ'סקו, מנהיג רומניה. הוא הנחיל אותה לאנוור אל־סאדאת, ידידו.

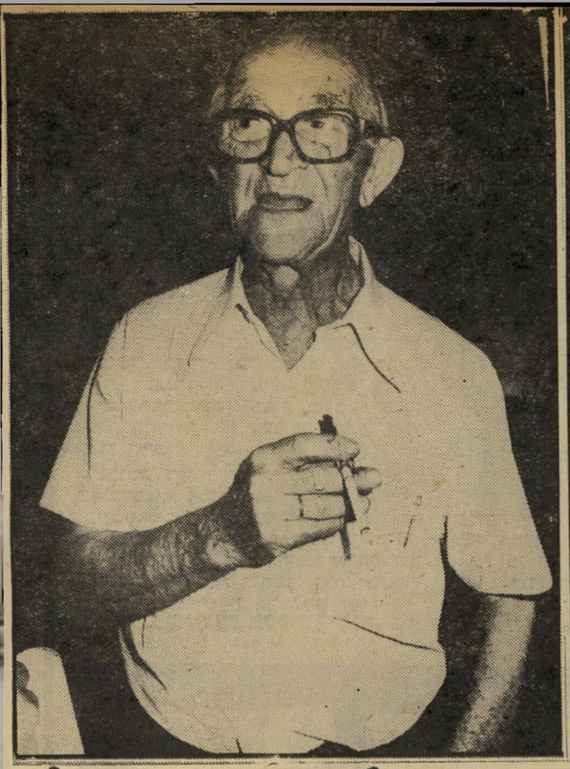
אל־סאדאת הודה לאחר מכן כי החליט על יוזמת־השלום שלו אחרי שצ'אוצ'סקו הבטיח לו חגיגית כי בגין הוא בלב־ליבו איש־שלום. באיזו מידה הושפע המנהיג הרומני בחוות־דעת זו מקרייסקי? באיזו מידה השפיעה שיחת קרייסקי־מונדייל על קבלת־הפנים הנלבבת שערך הנשיא ג'ימי קארטר לבגין, בביקורו הראשון של זה בוושינגטון?

איש לא הודה לקרייסקי על מאמציו, אך האווירה הכללית השת־תפרה.

קרייסקי התערב בפעם נוספת, בצורה [illegible]אד, בעת ביקורו של אל־סאדאת [illegible]וא שיכנע את אל־סאדאת להזי־[illegible]שימעון פרס לשיחה, והדבר הוליד [illegible]פגישת אל־סאדאת־וייצמן בזאלצ־[illegible]מיסמך קרייסקי־בראנד היה מאמץ [illegible]ב להחייאת יוזמת־השלום, שהחלה גו־

גם על כך לא זכה קרייסקי ל־שום תודה. איש לא יצא מגידרו

הזה

מהנרם זמן שלמה
„הם יודעים רק לדבר!"

שחקנית מאיה רוטשילד
„אסור לשבת מהצד."

קיבוצניק נח סגל
„לייצג את הקיבוץ המאוחד..."

„השלום אינו חלום!"

100 אלף צעדו והזהירו את בגין: אל תחזור בלי שלום

ל ונתן גזית הגיע מחיפה ואברהם יכין בא מירושלים. סטיב ריינהיימר בא מרחובות ואיציק וגרייס לוטברגר הגיעו מהרצליה. זלמן שלמה מתל־אביב לקח עימו את נכדתו ונח סגל, מקיבוץ משאבי־שדה של הקיבוץ־המאוחד, הופיע עם כרזה שחורה גדולה שהפגינה את נוכחות אנשי הקיבוץ־המאוחד.

הם, ועוד כמה רבבות, שצעדו בשבת האחרונה במשך קרוב לשעה בתהלוכה ארוכה מבניין מוזיאון תל־אביב ועד כיכר מלכי־ישראל, הרכיבו את הפגנת־המחאה הגדולה ביותר שידעה המדינה אי־פעם: הפגנת תנועת שלום עכשיו ערב כינוס ועידת קמפ־דייוויד.

היתה זו גם ההפגנה השקטה והמאופקת ביותר שנראתה מזה שנים. הם באו מכל חלקי הארץ: בהסעות מאורגנות מכל זרמי ההתיישבות העובדת; באוטובוסים שיצאו ממקומות־הריכוז בערים או בכוחות עצמם. מעבר לפנים המוכרות מהפגנות דומות קודמות, היו שם רבבות אחרים, שהיתה זו להם ההפגנה הראשונה בחייהם בה נטלו חלק.

נחש של כרזות וסיסמאות התפתל לאורך המסלול. רובן היו בנוסח אחיד: „קמפ־דייוויד — שער אפשרי לשלום", „ויתור אינו ותרנות!", „ההתנחלות — התנכלות לשלום!". אך היו גם רבים שהביאו עימם כרזות מקוריות משלהם: „בגין — צא מהמחתרת!", „בגין — בלי שלום אין לך מה לחזור מקמפ־דייוויד", או „השלום נכס — המילחמה נאחס!". פה ושם גם קראו במקהלה סיסמאות כמו אחד, שניים, שלושה מיליון — יהודים רוצים שלום!". אבל כשהתקהלו במקום הריכוז או כשהתחילו לצעוד, לא נשמעו קריאות אלה.

קיבוצניקים בנימין ומרים אמיר
„לעזור לממשלה להחליט!"

סטודנטים עוזי ומינה פריידקין
„למען המצפון..."

שיטי המחאה בעצרת השלום
בלי דחיפות, בלי צעקות

מילאו את כיכר מלכי־ישראל והקשיבו ל־נאומים שנישאו מעל הבמה, הם ניצבו בשקט ובדומיה. לא היו דחיפות ולא התגודדות אל קירבת הבמה. לא היו צעקות ולא לחט יצרים. הזעקה בה ליוו את צאת משלחת־ישראל לוועידת הפיסגה בקמפ־דייוויד היתה זעקה דוממת.

שחקנים לא אדישים

„אני חושב שיש ערך בהפגנה מעין זו, לא כל כך כלחץ על ה־ממשלה לשנות את עמדותיה, אלא כמיפגן של יחסי־ציבור בינינו לבין העולם,“ אמר סטיב ריינהיימר (35) מרחובות. סטיב, יליד ארצות־הברית שעלה לפני שמונה שנים לארץ, הוא מתכנן של המחלקה־להתיישבות של הסוכנות היהודית — אבל רק של

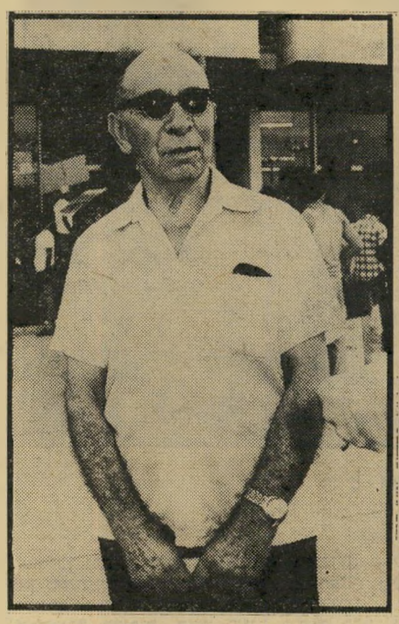

מורה דני אוסיה
„האמת הערומה...“

יישובים שבגבולות הקו־הירוק. „העולם רואה אותנו כעם שמפנה את פניו מ־השלום,“ סבור סטיב, „חשוב מאד שהעולם יראה שיש קבוצות חשובות ורבות־מישקל בעם, המוכנות לשלם את המחיר הנדרש בעד השלום.“

„ההזדמנות העומדת בפנינו עתה היא הזדמנות יחידה במינה,“ אמר אברהם יכין (55), צייר מירושלים. „מה שאנחנו יכולים לעשות זה ללחוץ על הממשלה, שתוותר קצת למען השלום.“ יכין אינו רואה עצמו שייך לתנועת שלום עכשיו. זוהי ההפגנה הראשונה של התנועה שהוא נוטל בה חלק. כמוהו גם יונתן גולן (45), סופר, תושב חיפה. עד כה לא ראה את עצמו מחוייב לצאת אל הרחוב. הפעם נטל את אשתו ובנו עמוס ובא למיצעד־השלום. „אנחנו עומדים בפני האתגר הכי רציני שניצב בפנינו עד כה,“ אמר, „צריך להבהיר לממשלה שאסור לה להחמיץ אותו.“

בסרבל הרמון סגלגל ושיער ג'ינג'י טבעי הגולש בתלתלים על עורפה, באה מאיה רוטשילד בת ה־26, שחקנית תיאטרון חיפה. היא הגיעה לכיכר בחברת קבוצה מחבריה לתיאטרון. עד כה הזדהתה עם מטרות שלום עכשיו, אבל לא באופן פעיל. „פשוט אין לי זמן לבוא לכל האירועים והאסיפות,“ הסבירה, „אחרת הייתי פעילה. אדם שחי בארץ ואיכפת לו מה נעשה צריך לנקוט עמדה ולא לשבת בצד. בקרב שחקני התיאטרון יש תודעה רבה למה שקורה בארץ למרות שחושבים שאנחנו אדישים. אני חושבת שההפגנה הזאת חשובה. בה, ככל שהממשלה תראה שיותר אנשים מפגינים למען השלום ורוצים בו באמת, כך יש סיכוי שזה יזיז להם משהו.“

קיבוצניק מיכאל הררי
„רגע היסטורי...“

מנתח־הלב דניאל גור פשט את חלוק הניתוחים הירוק שלו ובא לכיכר במכנסי ג'ינס. „אני מזדהה עם אנשי שלום עכשיו מההתחלה,“ אמר. „אני חושב שחייבים ללחוץ על הממשלה להחזיר שטחים תמורת שלום. עכשיו עושים זאת בהפגנות. אבל אם אחרי ועידת קמפ־דייוויד יתברר שלא הושג דבר, יצטרכו ללחוץ יותר אגרסיבית. פשוט אסור לוותר על ההזדמנות הזו בשום מחיר.“

בין המפגינים בלט מיספרם של הקשישים, כמו זלמן שלמה בן ה־77, שהתלבש בהידור והביא עימו את נכדתו. הוא היה חבר מפא"י משנת 1929 אך עזב את המיפלגה: „58 שנה אני בארץ. עליתי מרוסיה. הייתי חלוץ, פועל ומהנדס. עכשיו

יונת השלום מעל כמת הנואמים בכיכר מלכי־ישראל

„השלום — נכס. המילחמה — נאחס!“

חשוב מאד שהעם יביע את עמדתו על החלטות הממשלה. ההפגנה הזו יכולה לקרב את השלום בכך שיהיה לחץ של דעת־קהל, שיגמיש את עמדות־הממשלה. אני צופה מישאל־עם אחרי קמפ־דייוויד שבעקבותיו תתפטר הממשלה. ממשלת־הליכוד לא תוכל לעולם להביא את השלום. הם יודעים רק לדבר. אבל בוועידה יציעו לנו האמריקאים הצעות שבגין לא יוכל לקבלן. ההפגנה הזאת תגרום לפחות לשיפור תדמיתנו בעולם.“ כמו שלמה כך גם מיכאל הררי, בן ה־74, מקיבוץ עין־שמר, משתתף בפעם הראשונה בהפגנה של שלום עכשיו. „אני מרגיש שזה רגע היסטורי,“ אמר, „צריך לתת יד לאלה שעושים למען השלום.“

בת־הזוג על הכתפיים

מול הבמה ויונת־השלום הלבנה והדי־נאמית שריחפה מעליה, ניצבו זוגות חבוקים. עוזי ומינה פריידקין בני ה־27 מהרצליה פיתוח, המתגוררים כיום בירושלים, שם הם לומדים פילוסופיה באוניברסיטה העברית, ניסו לנתח את המעמד בצורה פילוסופית: „באנו, כדי שאם ישאלו אותנו הדורות הבאים מה עשינו אנחנו למען השלום נוכל לספר להם, שלמרות הפסימיזם השתתפנו בהפגנה הזאת. למען המצפון רצינו לדעת שהיינו כאן. מול הפסימיזם של השכל ניצב האופטימיזם של הרצון.“

לא הרחק מהם עמדו חבוקים איציק וגרייס לוטברגר מהרצליה. איציק בן ה־26 הוא מסגר במיקצועו, לשעבר חבר קיבוץ העוגן. הוא שהה בטיול בבריטניה, הכיר שם את גרייס, נשא אותה לאשה והביא אותה לארץ. תשעה חודשים חיו בקיבוץ. לפני שבוע עזבו. „אבל את ה־רעיון אסור לעזוב,“ אמר איציק. „כל מי שמזדהה עם רעיונות שלום עכשיו אינו יכול להסתפק בהזדהות פאסיבית. חשוב לבוא להפגנות כדי להמחיש שהרוב ב־עם סבור ששלום חשוב יותר משטח.“

גם בנימין אמיר בן ה־29 הוא מסגר במיקצועו. אבל הוא לא נטש את קיבוצו עין־החורש, למרות שגם הוא, כאיציק, נשא לאשה אזרחית זרה. מרליס אשתו הגיעה לפני ארבע וחצי שנים כמתנדבת מהולנד, הכירה את בנימין, נישאה לו וחיה עימו בקיבוץ. הבלונדית תכולת־העיניים דוברת כיום עיברית שוטפת. היא יודעת בדיוק למה הגיעה להפגנה: „כדי לעזור לממשלה להחליט בכיוון של ויתורים למען השלום.“

דני אוסיה בן ה־26 מירושלים, מורה לתרבות־הגוף בשיטת אלכסנדר, בא גם הוא עם בת זוג. אבל הוא נשא אותה על כתפיו. היתה זו מחציתה התחתונה של בובה, שהשלטים שעליה שיקפו את דעתו: האמת העירומה על כושרה של הממשלה ללכת לקראת השלום. „אני לא בטוח ש־הפגנות מסוג זה יכולות להשפיע,“ פיקפק דני, „אבל אני חייב להיות שלם עם עצמי, שלפחות את שלי אני עושה.“

החברים נגד המזכירות

„למרות הפיקפוקים יש תקווה שמשהו יזוז,“ סבור נח סגל (39), לולן מקיבוץ משאבי־שדה השייך לקיבוץ־המאוחד. על אף החלטת מזכירות הקיבוץ־המאוחד, שלא להשתתף בהפגנה, הרגישו הוא וחבריו שאינם יכולים לקבל החלטה זו. „בזמן כזה אסור לעמוד מנגד. באנו אומנם רק ארבעה מהקיבוץ, אבל הברכה

(המשך בעמוד 42)

סופר יונתן גולן
„האתגר הכי רציני“

מתכנן סטיב דיינהיימר
„על פרשת דרכים...“

צייר אברהם יכין
„הזדמנות יחידה במינה...“

מנתח־לב דניאל גור
„לחץ יותר אגרסיבי“

ברגו הנוראי

(המשך מעמוד 29)

פרוטקטוראט על מיליון ערבים. פרוטקטוראט כזה מוכרח להוביל למדינת־משטרה, בעלת תכנים פאשיסטיים."

את אותם הדברים בדיוק אמר ליבוביץ, ושותפים להם מאות אלפי ישראלים. מכאן יצא, בגילגול הסופי, כאילו אמר קרייסקי כי ישראל היא "מדינת־משטרה", ושהיא בעלת אופי "פאשיסטי".

● קרייסקי דיבר על המציאות הישראלית הדומה לא־פעם ל"אפארטהייד" הנהוג בדרום־אפריקה.

טענה זו הושמעה אף היא על־ידי ליבוביץ, כימעט באותן המלים, וישראלים רבים השתמשו בדוגמה זו כאשר מתחו ביקורת על תופעות כגון האיסור החל על ערבים לגור בכרמיאל וברובע היהודי בירושלים העתיקה ועבודת הילדים הערביים בדרום.

● קרייסקי אמר כי ביקורו של אל־סאדאת בירושלים היה מעשה היסטורי כביר, שהיה ראוי למיחוה דומה מצד ממשלת ישראל, אך ראשי ישראל התחילו להתמקח עליה כמו אנשים בעלי "נשמה של חנווגים". הם התווכחו על כל מילה כמו "עורך־דין מפולין."

מכאן ההגדרה המתומצתת (אך הכוזבת) כאילו אמר קרייסקי כי ראש־ממשלת ישראל הוא "חנווני קטן" ו"עורך־דין קטן מפולין".

"עד כמה שזכור לי, לא הזכרתי שום שם," אמר קרייסקי ה־שבוע לעורך "העולם הזה".

● באמרו כי היהודים אינם יותר אינטליגנטים מכל עם אחר (פעם הואשם שארל דה־גול באנטי־שמיות, מפני שאמר את ההיפך), הצביע קרייסקי על ריבוי הגנרלים בצמרת הישראלית — תופעה שכל זר שם אליה את ליבו.

גם אלה הן דיעות שחושמעו לא פעם בישראל, מפי ליבוביץ ואחרים.

אין ספק שכאשר יפורסם בארץ הראיון המלא של קרייסקי, כפי שפורסם בעיתון ההולנדי, יצטערו רבים שהצטרפו להיסטריה ההמונית ברגע הראשון. אך אז זה יהיה מאוחר מדי. ליחסי וינה־ירושלים נגרם נזק שלא יתוקן במהרה.

קרייסקי עצמו נשמע השבוע עצוב ופילוסופי. "הקדשתי עשר שנים לניסיונות לעזור להשכנת השלום בין ישראל והערבים," אמר. "השתדלתי להפגיש את האנשים המתונים משני הצדדים. הרבה אנשים, שתליתי בהם תיקוות, איכזבו. אולי אניח לכל העניין הזה, ואתמסר לבעיות אחרות. יש לי הרבה מה לעשות באוסטריה עצמה." ולעצם הראיון:

"בעוד כמה ימים תסתיים פגישת קמפ־דיוויד. אם ייצא משהו, אקום ואתנצר. אם לא ייצא דבר, כפי שאני חושש, אמשיך לחשוב שצדקתי בדברי."

קרייסקי
מיהו חנווני?

תי שום שם," אמר קרייסקי ה־שבוע לעורך "העולם הזה".

● באמרו כי היהודים אינם יותר אינטליגנטים מכל עם אחר (פעם הואשם שארל דה־גול באנטי־שמיות, מפני שאמר את ההיפך), הצביע קרייסקי על ריבוי הגנרלים בצמרת הישראלית — תופעה שכל זר שם אליה את ליבו.

גם אלה הן דיעות שחושמעו לא פעם בישראל, מפי ליבוביץ ואחרים.

אין ספק שכאשר יפורסם בארץ הראיון המלא של קרייסקי, כפי שפורסם בעיתון ההולנדי, יצטערו רבים שהצטרפו להיסטריה ההמונית ברגע הראשון. אך אז זה יהיה מאוחר מדי. ליחסי וינה־ירושלים נגרם נזק שלא יתוקן במהרה.

קרייסקי עצמו נשמע השבוע עצוב ופילוסופי. "הקדשתי עשר שנים לניסיונות לעזור להשכנת השלום בין ישראל והערבים," אמר. "השתדלתי להפגיש את האנשים המתונים משני הצדדים. הרבה אנשים, שתליתי בהם תיקוות, איכזבו. אולי אניח לכל העניין הזה, ואתמסר לבעיות אחרות. יש לי הרבה מה לעשות באוסטריה עצמה." ולעצם הראיון:

"בעוד כמה ימים תסתיים פגישת קמפ־דיוויד. אם ייצא משהו, אקום ואתנצר. אם לא ייצא דבר, כפי שאני חושש, אמשיך לחשוב שצדקתי בדברי."

ח"כ דורון
"נעימות הליכותיך ידענו"

במדינה

(המשך ממעמוד 28)

בצורה בלתי־אמצעית. הסרט אינו יכול להגיע לכך.

מדוע?

"ייתכן שהתשובה טמונה בעצם מהותה של הטלוויזיה. מכשיר ההופך כל נושא לחווייה שיטחית, רדודה. כפי שאמר יצחק ליבני, מנכ"ל רשות־השידור: "עד היום לא יצרה הטלוויזיה, בכל העולם, אף יצירת־אמנות אמיתית אחת."

מכל הכלים, הטלוויזיה היא, כנראה, הכלי הפחות מתאים לתיאור חווייה כה עמוקה וחד־פעמית. הטלוויזיה האמריקאית בוודאי אינה אמונה על כך.

אך אין צורך להאשים את הטלוויזיה יותר מדי. גם שאר צורות־הביטוי לא הצליחו הרבה יותר. שום מחזה, שום סרט, שום רומאן, שום שיר, שום ציור, שום מיבנה, שום פסל לא הצליח עדיין להתקרב לרמה הדרושה כדי לשקף את השואה. השואה היא חד־פעמית, וזיכרה חזק יותר מכל אמנות — לפחות לפי שעה.

מוך הוויכוח? בנתונים אלה, האם היה זה נכון להקרין את הסידרה?

השוללים ישיבו כי מוטב היה לוותר על כך, ולהקרין תחת זאת קטעים ממישפט אייכמן, למשל. הם יגידו כי הסידרה מקטינה את השואה, מגמדת אותה, מעבירה תופעה אנושית יחידה־במינה לדפוסים אנושיים קטנים, רגילים.

המחייבים יגידו כי הסידרה תהווה מכשיר להנחלת זכר השואה להמוני הדור הצעיר, וגם למבוגרים רבים, שאינם יודעים את פרטיה. חשוב לזכור ולחשוב מדי פעם, כיצד עלתה המיפלצת הפאשיסטית, מה קרה לעם היהודי, והאם זה יכול לקרות שוב.

ייתכן כי הוויכוח הזה יסתיים בתום ההקרנה, כאשר יתגבש פסק־דין ציבורי אוטומטי, בליבם של מאות אלפי הצופים.

אך ייתכן גם שהוויכוח לא יסתיים גם אז, וכי המחייבים והשוללים ימשיכו להתווכח בלהט, כששני הצדדים משמיעים טענות נכונות בהחלט.

הכנסת

חגיגה לזוזות

הצעת־חוק שהוגשה הכנסת, נועדה לסיק את הזוזות מן הרחובות וההקף עד חייהן

שוב לא תצטרכנה לכתת רגליהן ברחובות אפלים ולהמתין בקרנות רחוב. לא תהיינה צפויות לאיומים, סחיטות ופגיעות מצד בריונים, ועלבונות ופגיעות מצד אזרחים. מקור הישועה לעוסקות במיקצוע העתיק ביותר בעולם: הצעת־חוק חדשה, שאם תאושר תוכל כל זונה לעסוק בעבודתה בדירה שכורה או בבית־מלון, באופן חוקי בהחלט. התיקון לחוק העונשין (עבירות־זנות) תשל"ח—1978, שהוגש על־ידי ח"כ הליכוד שרה דורון, כבר הספיק לעורר שימחה אצל זונות לא מעטות, וכמה מהן אף כתבו מיכתבי תודה נרגשים לח"כית. העומדת לגאלן מיסוריהן.

אחת הזונות, שהיתה כנראה משוררת לפני שעברה הסבה מיקצועית, כתבה מיכתב בזו הלשון: "לכבוד הח"כית הנכבדת והיקרה, שרה דורון. נעימות הליכותיך ידענו. אני בחורה אשר עבדתי במכון מסג'ים. זה כבר שנה פיזרו אותנו. אנחנו יותר מעשרים בחורות מסתובבות ברחובות. מדוע היה לנו שם בית, והרווחנו יום־יום. אלה שיש להן דירות־פאר מרוויחות אלפים. לא רואים אותן. הבארים מלאים כחורות מרוויחות אלפי־אלפים. זאת אומרת, ח"כית הנכבדת, מה זה חטא שלנו. יכולים פעם לשמש גם למדינה. זאת אומרת לעשות, לקיים את החוק ישאם את תעשי דבר גדול, וכל הכבוד שלך. בכל הכבוד, בשם עשרים בחורות שושנה."

במיכתב אחר, של אחת החתמת בשם חמישים בחורות, נאמר: "הסרטים מלאים פרנגורפיה. רק אצלנו בהחורות צריכות להיות ברחוב שאין לנו רשיון. אנחנו יגעות ורעבות. למה? אנחנו כימעט חמישים בחורות המסתובבות. תעשי בשבילנו חוק."

קריאה ובירדג'. "יש משהו שדוחף אנשים להיות עסקנים ציבוריים," סיפרה השבוע ח"כ דורון בגילוי־לב. חברת־הכנסת נולדה בליטא לפני 56 שנה. בגיל 11 עלתה לארץ ולמדה בגימנסיה הרצליה. אחר־כך נרשמה לליימודי מישפטים בלונדון, אך התוכנית שובשה עם פרוץ מילחמת־העולם השנייה. ראשית פעילותה היתה כמדריכה בצופים. תשע שנים כיהנה כחברה במועצת עיריית תל־אביב—יפו, ו־מייד עם היבחרה לכנסת התפטרה ממועצת העיר. הח"כית, שציפורניה משוחות בלכה אדומה, כצבע שימלתה, אוהבת לקרוא, לשחק בריבדג', וכמובן, לשחק עם שני נכדיה, התאומים.

"אני נלחמת למען זכויות הנשים," הסבירה דורון. "הגשתי הצעות־חוק אחרות בעניניי שיוויון זכויות לנשים שנתבדות. אל הזונות הגעתי מתוך ראיית המצב החמור שבו הן נמצאות עכשיו. זוהי תופעה מלאת צביעות. האנשים שהתופעה אינה לרוחם רוצים לשכנע שהיא אינה קיימת. מישהו אמר לי שיש לי אומץ־לב, כי בכל זאת ההצעה קצת מתירנית. מי שמכיר אותי יודע שאני טיפוס שקט. אחרים יכולים להשוב אותי כרודפת סנסציות, אבל אני טיפוס די ליברלי בהשקפת־העולם שלי.

"עיקר הצעת־החוק הוא להוציא את הזונות מהרחובות. זה מראה מאד לא אסתטי, לא חינוכי, שהילדים שלנו יראו אותן בעבודתן. הצעת־החוק מתייחסת גם לזונות ממין זכר. מעולם לא נפגשתי איתן, אך בעיקבות המיכתבים שקיבלתי הייתי מאד מעוניינת להיפגש עם אחת מהן.

"אם תאושר ההצעה לתיקון החוק, יפתחו מיקרי האונס, וייקטנו מיקרי התעללות בזונות. הזונות תוכלנה לעסוק במיקצוע במכונית ובכלי־שייט, בדירות שכורות ובבתי־מלון."

"אישית, הייתי מסתייגת אם היתה לי שכנה זונה," הודתה בעלת ההצעה, "אולם אני מקוה שיתגו להן איזור מיוחד, שבו הן תוכלנה לגור ולעבוד, וזה לא יפריע לאף אחד.

"האמת היא שיש שני טיפוסי זונות. אחת פרימיטיבית, שלא תדע להעזר בחוק, אלא אם עובדת סוציאלית תיכנס לתמונה. החוק יתן גם הגנה לזונות, הרוצות לחזור למוטב, והגבר דורש מהן באיומים להישאר זונה. גבר כזה יהיה צפוי לפי התיקון בחוק לחמש שנות מאסר.

"הייתי רוצה גם להחמיר לגבי קטינים העוסקים במיקצוע. לגבי הגברים, הם לא יצטרכו לשוטט בגנים הציבוריים. אינני מבדילה בין הגבר והאשה העוסקים במיקצוע זה. הזונות במיקרים מיוחדים לא תהיה חוקית, כי החוק לא ירשה כתי־בושת. הפיקוח הרפואי שיינתן לזונות ימנע מהן להסתבך בהפלות בלתי־חוקיות. זה יכול לפגוע בהן לכל אורך החיים."

בכיכר ובצד הכביש. שרה דורון מאד אופטימית לגבי קבלת הצעת־החוק. היא צופה לתמיכה של רוב בליכוד. מילבד התגובות האוהדות שקיבלה מאזרחים המתעניינים בנושא, ביניהם גם גברים, קיבלה גם כמה איומים טלפוניים. אשה דתית צילצלה אליה וטענה: "את לא ליברלית ולא יהודיה מה זה דת ומה זה להיות אם לחמישה ילדים." אך להפתעתה של דורון נתקלה בתגובות חיוביות מצד חברים דתיים בכנסת, כמו אברהם מלמד, דויד גלס ויהודה בן־מאיר.

"אי־אפשר לחיות בעיר כמו תל־אביב ולהעלים עין ממה שקורה בה," מסכמת שרה דורון, "בכיכר המדינה ובכביש חיי הנשוא. ובמצב כזה אני רואה בהצעת־פה יכול כל אזרח תל־אביבי להצביע על החוק הזו את הרע במיעוטו."

צה"ל

סירוב פקודה

צה"ל נסוג מהעימות עם הסטודנטית שסירבה להתייצב לשירות־מילואים

"אני מוכנה לשאת בתוצאות של מעשיי" הכריזה תלמה שילוני, הסטודנטית בת העשרים ושש, ביום בו נצטוותה להתייצב לשירות־מילואים וסירבה להיענות לצו. "אני מחכה שהמישטרה הצבאית תבוא אלי הביתה. שיעשו מה שהם חייבים לעשות כשמפרים פקודה. שישפטו אותי ויקחו אותי לכלא. אני לא אאשים אותם. להיפך, רק כך תוכל מחאתי להישמע."

תלמה שילוני סירבה למלא אחר צו הקריאה אותו קיבלה לפני חודש ואשר זימן אותה לשירות־מילואים מן השלישי בספטמבר. האלחוטנית של חיל־הקשר, שבעבר התייצבה לכל שירותי המילואים להם נקראה, ענתה במיכתב אל יחידת המילואים שלה, ובו אמרה:

"ברצוני להודיעכם כי לא אתייצב לשירות־מילואים כמחאה על קבלת החוק המתיר השתמטות בנות משירות במסווה של אמונה דתית. ברצוני להדגיש כי צר לי על הטירחה שאני גורמת לכם ביחידת המילואים שלי ועל הטירחה שאני עשויה לגרום למערכת המישפטית הצבאית בשל

סירובי להתייצב לשירות־המילואים. עד כה מילאתי את חובותי לצבא במלואן. הייתי ממשיכה לשרת גם הלאה, אילו הייתי משוכנעת ששירותי יועיל למדינה. אולם במסגרת החוק הנוכחי אני רואה בכל יום של שירות תרומה לעירעור ה־מוסר בארץ. לכן לא אוכל למלא את הצו".

אקט של מחאה. תלמה שילוני הש־תוללה מזעם, כאשר שמעה לראשונה כי התקבל החוק לפיו תקבל פטור משירות בצה"ל כל מי שתצהיר על עצמה כדתיה, וימנע הפטור ממילואים מכל הרווקות או הנשואות ללא ילדים מתחת לגיל שלושים.

"מטבעי אינני טיפוס מרדן, אני לא זו־כרת שהלכתי להפגנה אחת בחיי, ומעולם לא חתמתי על עצומה. אבל יש דברים שמקפיצים אותי ממקומי. סירובי לשרת במילואים לא בא לצורך הנוחיות הפרטית שלי או משום שנמאס לי לעשות מילו־אים. זהו אקט מחאה נגד קבלת החוק הנוגד כל מוסר חברתי מינימאלי לדע־תי, ומחנך אנשים לרמות ולשקר. במחירו של מוסר העם, פורעים הפוליטיקאים בארץ שטרות שהתחייבו עליהם במסגרת ההסכם הקואליציוני, וכופים על הציבור חוקים שהם נגד דעת הציבור בארץ. זהו חוק אלים, וברור כי כאשר ממשלה פו־עלת בצורה אלימה כלפי הציבור שלה, עליה לקחת בחשבון שגם מחאות הציבור יהיו אלימות."

תלמה בישלה את תוכנית המחאה שלה מיום ששמעה על קבלת החוק. הקריאה למילואים היתה ההזדמנות שלה חיכתה. היא ידעה מה מצפה לה. מישפט ובית־כלא צבאי. זה בדיוק מה שרצתה: לעשות צרות לצבא כדי שישמעו אותה.

תלמה היא סטודנטית בשנה שלישית ל־פסיכולוגיה ויעוץ־חינוכי, עובדת כיועצת למדריכי־נוער במועדוני תרבות בבית־שמש, במסגרת התוכנית של החינוך הבל־תי פורמאלי. היא גדלה בבית־זרע, וטו־ענת כי החינוך שקיבלה מעולם לא היה אנטי דתי.

"אני מאמינה שיש בנות שהשרות ה־צבאי מתגשם אצלן עם עקרונות דתיים. אין לי כלום נגד דתיים באמת, שלא מתגייסים לצבא. אבל כמו שיש מי שאו־מרת שלא התגייסה כי היא דתייה, יש אחרת שאומרת שלא התגייסה כי היא הצהירה."

נערה שמנמונת, שיער קצר, עיניים כחו־לות מאד, לא נאיביות למרות הצבע. מדברת בקול נמוך, מאופק מאד: "אל תשאלו אותי על עניינים אישיים, יש לך חבר, אין לך חבר, לא אניח להיכנס לזה. המחאה שלי היא לא אישית, היא עק־רונית ורציונית. תנו לי לשמור על התד־מית הזאת." מבקשת תלמה מן העיתונאים.

אך אם קיוותה תלמה שילוני לעמוד לדין ולעורר סנסציה בציבור, הספיקה כבר להתאכזב. יום לאחר שפורסם המיק־רה, יצא דובר צה"ל בהודעה כי במקרה שלה נפלה טעות מצערת וכי צו־הקריאה שנשלח אליה חרג מההוראות הצבאיות האומרות כי רווקה או אישה נשואה ללא ילדים, אשר הגיעה לגיל 25 — לא תי־קרא למילואים.

סרבנית־גיום שילוני
"לעשות צרות לצבא!"

חוק השיפוט הצבאי אמנם קובע במפו־רש כי גם אם צו צבאי אינו חוקי ואינו תקין, חובה לציית לו, להתייצב ורק אחר־כך לפנות לבירור העניין. על כל מיקרה של אי־התייצבות ינקטו צעדים משמע־תיים, אומר החוק. ואולם, תלמה שילוני לא תועמד לדין, כפי שמסר דובר צה"ל.

"זוהי התחמקות אלגנטית מאד מצד צה"ל," הגיבה תלמה שילוני על הודעת הדובר. "יש לי רושם שרוצים לנטרל אותי כיוון שאני יותר צעקנית מאחרות. אבל גם התירוץ שנפלה פה טעות, עדיין אינו פותר את השאלה מה יהיה עם בנות אחרות, המשרתות במילואים למרות שהן מעל גיל 25. אני אישית מכירה הרבה בנות כאלה, ואם גם הן נקראו בטעות, זה באמת מדאיג אותי שצה"ל עושה טעו־יות במאסות כאלו..."

לקחו ממנה את הנשק שלה, והוציאו לה את הרוח מהמיפרשים. כך היא מרגישה לאחר הודעת הדובר. "לא היתה לי כל מילחמה נגד הצבא. הצבא היה רק מכ־שיר בידי למחות נגד החוק של נבחרי העם. אם יקחו ממני את המכשיר הזה, אם פתאום יתנו לא פטור, למשל — אמצא לי מכשיר אחר להילחם בו," היא מבטיחה.

שמועות שהספיקו להתגלגל מפה לאוזן סיפרו כי מתארגנת סביבה קבוצת בנות התומכות בה ומוכנות להילחם עימה. אר־מרת תלמה: "סתם שמועות חסרות שחר. לא אקים כל תנועה ואינני מתכוונת לאר־גן גופים לוחמים. אם תתארגן תנועה כזו באופן ספונטני מקרב הבנות בעם, אברך על זה. הבעתי את מחאתי כשאני לבדי במערכה. לא אסחוב אחרי אף בחורה."

תלמה מתעודדת לשמע תמיכה במאב־קה. למשל, שמחה מאוד לקבל שיחה טלפונית מנערה, שסיפרה כי זה זמן רב שהיא כותבת לשרים שונים ומביעה דע־תה השלילית על חוק שרות־בנות. תלמה תשמח לדעת כי המחאה שלה, שנקטעה באיבה, היתה תמריץ לאחרות לנהוג ב־אותה דרך. אבל ספק אם תמצא עוד מי שתהיה מוכנה לנהוג כמוה, אחרי הודעת צה"ל כי מקרה תלמה שילוני לא ייחשב לתקדים, וכל בת אחרת אשר תודיע על סירובה למלא אחר צו־קריאה שיגיע אליה — אכן תועמד לדין.

צ'יצ', ארתור וז'ק אמיר מכחישים בתוקף - אמנון לין מאשר - פלאטו אינו מכחיש

ע ד דבר אחר מסכימים כל היריבים הפוליטיים בספטמבר 1978 זה עם זה: לא כדאי להיראות ברחוב הראשי בחברת ח"כ שמואל פלאטו־שרון. תהיה דעתם של שלמה ("צ'יצ'") להט ואשר ("ארתור") בן־נתן על זה כאשר תהיה, הם תמימי־דעים על כך שפלאטו הוא רעל פוליטי, מוקצה מחמת מיאוס.

כך התברר בימים המעטים, מאז פירסם בשבוע שעבר העולם הזה (2139) את הכתבה "פלאטו ישלם".

הכתבה גילתה כי קיימות הקלטות של שיחות־טלפוניות, האמורות להיות שיחות בין פלאטו־שרון ובין שורה ארוכה של עסקנים עירוניים. בהקלטות אלה מבקשים כל העסקנים כי פלאטו יממן את מערכת־הבחירות שלהם.

סיכם אז העולם הזה: "מרבית הקולות שנשמעו בהקלטות זוהו על־ידי חברי־המערכת, ששוחחו כבר עם האישים הללו בטלפון או בעל־פה בהזדמנויות אחרות. ההכחשות המוחלטות, ובמיקרים רבים הנרגזות, של העומדים לבחירות, מעוררות תמיהה רבה — אלא אם כן זוייפו ההקלטות ביד אמן."

השאלה — אמיתיות או מזוייפות? — נשארה מרחפת השבוע מעל ההקלטות — ומעל כל החיים הציבוריים בעיריה.

פלאטו לא הכחיש

ל מחרת הפירסום ניתכו ההכחשות הנזעמות כמו גשם חורפי.

"זיוף זדוני או היתולי!" רעם אשר בן־נתן.

"אני שוקל הגשת תביעת־פיצויים נגד פלאטו, אלא אם כן יכחיש את הדבר!" איים צ'יצ'. "ואם ישמיעו לי הקלטה שביקשתי ממנו תרומה — אפרוש מן המירוץ!"

"שקר גס!" הכריז ז'ק אמיר מדימונה, באמצעות עורך־דין, ואיים בתביעת־פיצויים על רבע מיליון לירות.

ואילו פלאטו עצמו שמר על שתיקה רועמת. "זה עניין פרטי שלי," כך הגיב על שאלות העיתונאים, שנסו לחיות בה — בואו ועזרו לי, למרות הבדלי השקפת־הדיעות ביניכם בנושאים פוליטיים־מדיניים, והריני מצהיר כאן בפניכם: כי אזרחי חיפה כולם יזכו לאהדתי להם — ללא כל קשר לשאלה לאיזו מיפלגה הם משתייכים. אולם, תמיכה אקבל אך ורק מתנועות ציוניות.

כאשר ח"כ פלאטו־שרון הביע נכונות — בשיחות עמי — לעזור לי, שמחתי והסכמתי. ניהלתי עימו שיחות בנדון — כחברי כנסת העומד בראש תנועה ציונית.

מעולם לא שמעתי מפיו של ח"כ שרון מלים גסות המובאות בכתבתכם. פשוט אינני מאמין שח"כ שרון אומנם מסוגל להו־ציא מפיו מלים כאלה.

מכל מקום, הריני מנצל הזדמנות זו ומציע לכל קוראי העולם הזה להצטרף אלי, ולעזור לי לפעול לקידומה ופריחתה של עירנו חיפה.

עד כאן מיכתבו של אמנון לין.

אמיתי או מזוייף?

שפנו אליו מכל עבר. הוא לא הכחיש את השיחות, שפורסמו בהרחבה ובפרוטרוט מעל עמודי שבוע עון זה.

מבין כל העסקנים שהוזכרו בכתבה, אחד לא הכחיש — ולמעשה אישר את הדברים הנוגעים אליו. לאי־הכחשה זו יש משמעות רבה גם לגבי העסקנים האחרים.

כתב אמנון לין, במיכתב מפורט למערכת "העו־לם הזה":

קראתי את הכתבה "פלאטו ישלם", והרי תגובתי: —

(א) אין אני רואה צורך להתייחס לכל תוכן הדברים המו־באים בכתבה, בין אם חלקם מסולפים ובין אם חלקם נכונים.

(ב) האמת כולה היא: שח"כ פלאטו־שרון עצמו ייזם שיחות עמי בדבר התייצבותי בראשות רשימה לעירייה — ואף הביע רצונו ונכונותו לעזור לי כספית. גכון הדבר כי באותן שיחות הוא עדיין ציפה שאהיה מועמד הליכוד.

(ג) מייד עם קבלת החלטתי להתייצב בראש רשימה על־מיפלגתית לראשות העירייה, הצהרתי הצהר וחזור, כי כל תושב חיפאי המשתייך לתנועה ציונית, זכאי לפעול עמי — להצלחת רשימתי.

(ד) כל תרומה הבאה ממקור ציוני רצויה — וכשרה.

(ה) תמיד התייחסתי לרשימתו של ח"כ פלאטו־שרון — ובעיקר לקהל בוחריו — כאזרחים ישראליים, ציונים, אוהבי־ישראל. קולם רצוי לי, וכן גם תרומתם ועזרתם.

(ו) זאת ועוד — במיפגשי הרבים עם חוגים נרחבים בחיפה הצהרתי בפני אוהדי תנועת־שלי — הציונית: אתם ובניכם מתגוררים בחיפה. חשוב לכם שחיפה תהיה נקיה — חשוב לכם שחיפה תהיה עליזה — חשוב לכם שחיפה תחזור למפה כעיר

מעבדה לזיהוי פלילי

מ וכן שככך אין הפרשה יכולה להסתיים. העניין חשוב מדי — הן לגבי גורל העסקנים שהוזכרו בפרשה זו, הן לגבי ההיגיינה הציבורית בארץ.

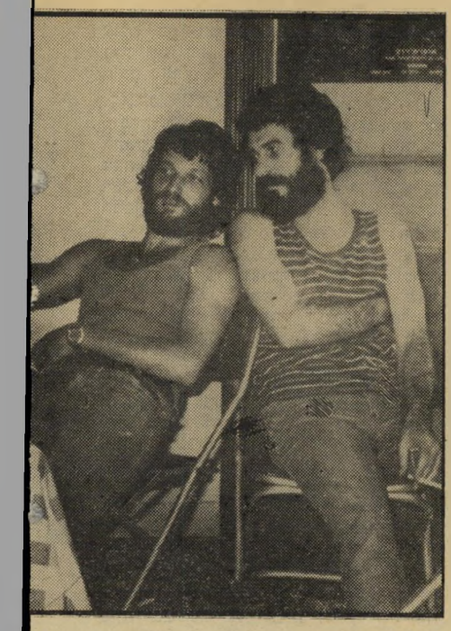
הדבר הפשוט ביותר היה למסור את סרטי־ההקלטה למעבדה לזיהוי פלילי, ולברר בצורה מדעית ומוסמכת אם הם אמיתיים או מזוייפים.

העולם הזה לא היה יכול לעשות זאת השבוע, כי הוא מצווה, על פי האתיקה העיתונאית, על שמירת מקור־המידע שלו בסוד. אין הוא יכול לעשות דבר לגבי ההקלטות, בלא הסכמת הגורם שמסר את המידע.

אולם אין העולם הזה מוכן להניח לדברים כפי שהם, תלויים באוויר. מה גם שיש לעניין השלכות מישפטיות, התובעות הכרעה.

לפיכך החליט "העולם הזה" להקדיש את השבוע הקרוב לבירור יסודי של העניין. מנוי וגמור עימו למסור לציבור בשבוע הבא את המסקנות המתחייבות, בצורה חד־משמעית.

אורלי זילברשץ גילחה לעצמה קרחת - ומא

הסתדרתי עם ההורים בבית, ורציתי להתרחק מהעיר. הלכתי לקיבוץ אפיקים, כדי לעבוד ובעיקר כדי להירגע. הקיבוץ באמת עזר לי. עבדתי שם בכל מיני מקומות, כמו מיטבח וכרם. גרתי עם החבר שהיה

לי אז, עופר, עד שהתגייסתי לצבא. אז עזבתי את הקיבוץ ואת עופר וחזרתי הביתה עם מיטען כוחות חדש.

„בצבא הייתי קודם חיילת בחיב"ה (חיילות בשירות המישטרה). אחר כך ניגשתי

קרחת מק

לבחינות בתיאטרון צה"ל. בין הבוחנים שלי היו רפי בן־משה וחנן שניר. התקבלתי לתיאטרון והתחלתי לשחק בהצגת מלקולם הקטן ומיל־חמתו בסריסים. שם הכרתי את ענת עצמון, שבעצם הייתה צריכה לעשות את התפקיד של הבחורה במחזה הזה, אך היא הלכה לעשות את הסרט אסקימו לימון והתפקיד נשאר שלי.

„כשיצאתי מהמספרה חבשתי לראשי מיטפחת. טילפנתי לענת עצמון ואמרתי לה שיש לי הפתעה בשבילה. באתי אליה הביתה, הורדתי את המיטפחת וענת, שהייתה הראשונה שזכתה לר־

אות אותי עם קרחת, הגיבה מייד: „את לא־נ־מלית, אבל זה נורא יפה!".

„אחר כך נסעתי להורים שלי. שוב בא עם ראש מכוסה. הפעם היה לי כובע. אבא ש־מה פיתאום אני חובשת כובע, אך כשהסר־אותו אבא ואמא אהבו את זה מאד, אמרו ש־יפה. אבא אפילו אמר שעכשיו אני מתחרה כי גם הוא קרח.

„אך הרעש האמיתי התחיל אחרי זה, כשה־חלתי לצאת לרחוב. התגובות היו בלתי רגילה מלבד מבטים קרובים ורחוקים מכל אחד, עצ

פרופיל של קרחת

אורלי היא נערה בעלת פנים יפות, קודקוד מושלם ועיניים חומות גדולות. באוזנה הימנית היא עונדת עגיל אחד, „כי יש לי פנים קטנים, ושני עגילים לא מתאימים לי," טענה.

„הלו קוג'אק!"

!„רוצה מסרק?"

„היי אני מכיר אותך, את דוגמנית!"

„כינים, יא סחבק?"

תגובות כאלה מופנות אליה מכל עבר. עוצרים אותה ברחובות ולוחצים את ידיה. אומרים לה „כל הכבוד!" או גוערים בה „למה עשית את זה?" יש גם תגובות ענייניות יותר. מציעים לה להצטלם באופן מיקצועי, לשבת כדוגמנית לציירים. בשוק הכרמל אפילו זרקו עליה ענבים.

„מה כל הרעש הזה סביבי?" משתאה אורלי זילברשץ בת העשרים וחצי. „בסך הכל יש לי קרחת!"

אורלי היא נערה בעלת פנים יפות, קודקוד מושלם ועיניים גדולות וחומות. על אוזנה הימנית עונדת עגיל אחד. „כי יש לי פנים קטנות ושני עגילים פשוט לא מתאימים לי," היא אומרת.

היא באמת לא מזיקה לאף אחד. היא ילדה טובה מבית טוב, אך מאז אותו יום בו נכנסה למספרה, ברחוב אבן־גבירול, וביקשה שיגלחו את ראשה, השתנו חייה. היא מעוררת תשומת־לב רבה בכל מקום אליו היא הולכת.

„את לא־נורמלית"

היא נהגה בדירתו של השחקן שמואל עצמון, שנסע עם אשתו לטיול בחו"ל והשאיר את הדירה לבתו ענת. ענת היא השחקנית מהסרט הישראלי המצליח אסקימו לימון. אורלי וענת הן חברות טובות מאז שרתו יחד בתיאטרון צה"ל והן גרות עכשיו יחד עד שהעצמונים יחזרו ארצה. היא מדברת בקול עמוק ושקט, מעשנת בשרשרת ושומרת על דיאטה.

היא מספרת: „נולדתי בתל־אביב. אבא מנהל כספים במיפעל מסויים ואמא אחות מוסמכת. למדתי בעיר בבית־ספר עממי אהבת ציון ובתיכון עירוני י"א. ממש לפני בחינות הבגרות הרגשתי בלחץ נוראי. הלימודים פתאום היו לי קשים ולא

לפני ואחרי

איך התחיל כל העניין? מספרת אורלי: „לפני חודשיים השתחררתי מהצבא, לא היתה לי עבודה והייתי די מצוברחת. החלטתי שאני צריכה אירוטו שינוי.

נכנסתי למספרה רגילה, התיישבתי, חשבתי, שיניתי את דעתי, קויצאתי, ושוב חזרתי. לבסוף לקחתי שם זוג מספריים, וגזרתי קצת שכדי שלא אוכל להתחרט. אמרתי לספר לקצץ הכל. זה עלה לי 170 ל

...חו רגע השחנו חי"ה מן הקצה אל הקצה

...צאן ומכאן

אותי ברחוב צלמים, ציירים וכל מיני אנ־ שים אחרים עודדו אותי בקריאות והיו גם כאלה שצעקו עלי. אפילו אנשי הכת של הארי קרישנה פנו אלי והזמינו אותי לבקר אצלם ב„מיקדש" שלהם ברחוב הירקון. הם הזדהו איתי מייד, כי גם הם קרחים."

„יפה וגם נוח"

מ ה עכשיו? התוכניות לעתיד הק־ רוב ברורות לה. היא נרשמה לאוני־ ברסיטה בתל־אביב ותלמד בתחילת השנה הבאה בפאקולטה לתיאטרון. היא חיפשה עבודה עד תחילת הלימודים, ומצאה חנות למוצרי ספורט בדיזנגוף־סנטר שחיפשה זבנית. אך הקרחת שלה „צעקה" מדי, ובעלי החנות ביקשו ממנה שתחבוש משהו על ראשה. לבסוף עזבה את העבודה.

„למה עשיתי קרחת?" חוזרת אורלי על השאלה, „כי זה יפה וגם נוח בקיץ החם שלנו. תיארתי לי שזה ימשוך תשו־ מת־לב, אך לא ידעתי לאיזה ממדים זה יגיע."

איך מטפלים בקרחת?

„אין בעיות עם זה. אני חופפת כל יום את ראשי בסבון רחצה רגיל. לא צריך לייבש, לא צריך לדאוג לסידור. אני שמה לב יותר למה שאני לובשת עכשיו. יש בגדים שלא מתאימים לי כרגע. פעם בשלושה שבועות אני הולכת למספרה, מגלחים אותי בעשר לירות ונגמר הסיפור.

„חתיכים נטפלים אלי יותר מאשר לפני שהיתה לי קרחת. חושבים שאם יש לי קרחת אולי אני גם בחורה יותר משוח־ררת, ומעוניינת בהצעות יותר מפתות. פנה אלי צלם אחד והציע לי להצטלם עבור לוח־שנה, אך הוא רצה בתמונות עירום וזה לא רציתי.

„אני רוצה להיות מוכרת בגלל היותי שחקנית ולא בגלל הראש שלי. אולי אלמד לנגן על פסנתר עד שאמצא עבודה ב־ תיאטרון או בסרט. יש לי דוגמה טובה במשפחה, המלחינה נורית הירש היא הבת־דודה שלי."

אורלי מכירה כמה צלמים מיקצועיים, גם דרך אחותה הגדולה ארנה איב. ארנה היתה פעם דוגמנית תל־אביבית, שגישאה לבלש פרטי בשם מוטי גפני, וחיה עימו עכשיו בטורונטו שבקנדה.

„זה משגע!"

ב ינתיים היא מתסיסה את הרחובות בתל־אביב. להרבה אנשים יש מה לה־ גיד עליה. רבקל'ה מיכאלי הגיבה כש־ ראתה אותה ברחוב: „הפעם הגזימו קצתי!" המחזאי יוסף מונדי, לעומת זאת, אמר: „אני לא מתעלף מזה, כבר ראיתי דברים כאלה. אפילו אם היה לה צבע ירוק על הראש לא הייתי מתרגש." בקפה רוזל בתל־אביב הציע לה אדם אחד לבוא לבור־ סת היהלומים לביקור.

פז שגיא, בן ה־19, רקדן בלהקת שרירן, אמר שזה „משגע". נהג־מונית עצר את מכוניתו באמצע הרחוב והציע לה לנסוע איתו לאיפה שהיא רוצה.

תדהמה

הרעש האמיתי פרץ אחרי שהתחילה לצאת לרחוב. התגובות היו בלתי־רגילות. נוסף על מבטים מכל עובר־ושב, עצרו אותה ברחוב צלמים, ציירים ורבים־רבים אחרים אשר עודדו אותה בקריאות ואף צעקו עליה.

סקרנות

„למה עשית קרחת?" עצרה את אורלי בחורה שעברה ברחוב. אורלי כבר עייפה מלתת תשובות לכל השואלים. היא בסך־ הכל חיכתה לאוטובוס. התשובה? היא עשתה לעצמה קרחת, כי זה פשוט יפה.

מה קרה לה?

שתי בחורות שעברו ברחוב וראו את אורלי, שאלו בתמיהה זו את זו: „מה קרה לה? אולי היא חולה? אולי היא שייכת לאיזו כת מיסתורית או דת חדשה?!" אנשי הכת של הארי קרישנה הזמינו אותה לבקר אצלם ב„מיקדש". הם הזדהו איתה, כי גם הם קרחים.

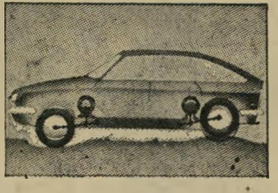

אדיאלי

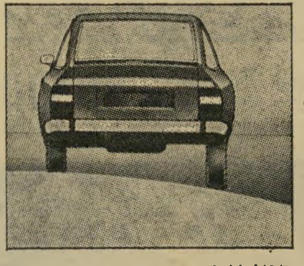
CITROËN GS

זו לא רק מכונית, זה סגנון חיים:

סיטרואן מגדולי יצרני המכוניות בעולם המייצר 800,000 כלי־רכב בשנה, משלב במכוניות המיוצרות על־ידו טכנולוגיה אבנגארדית (המיחדת את דגמי סיטרואן) עם נוחות, איכות, בטיחות ועיצוב.

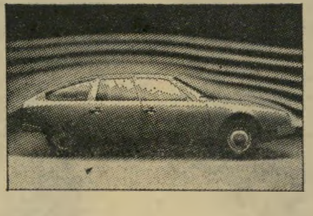
נוחות
מערכת מתלים הידרופנאומטית (בלעדית לסיטרואן), המאפשרת לכל גלגל בנפרד להצמד לקרקע בכל מעמס, בצורה מושלמת הגורמת לנסיעה חלקה ונוחה ללא תנודות.
מושבים רכים ונוחים במיוחד, שפע של מקום לנחג ולנוסעים.
תא מטען מרווח ונוח לטעינה ופריקה.

בטיחות
לא לחינם זכו דגמי ה-GS בפרס הבטיחות.
המערכת ההידרופניאומטית חבלעדית לסיטרואן מעניקה למכונית יציבות ורכות בנסיעה בכל תנאי דרך ומעמס.
מערכת בלמי כוח עם 4 מעצורי דיסק (מערכת כפולה) מבטיחים עצירה מושלמת.
המרכב הקשיח מגן על תא הנוסעים.
הנעה קדמית, שיטת היגוי משוכללת ושדה ראיה רחב מוסיפים מימד חדש של בטיחות לנוסעים.

עוצמה
מנוע מקורר אויר, שקט ודינמי בעל הספק של 59 BHP(DIN) אמין וחזק בנסיעה גם בדרכים קשות ומרחקים ארוכים.
עוצמת המנוע מבטיחה זינוק מהיר, עקיפה בטוחה ומהירות מקסימלית 150 קמ"ש. *

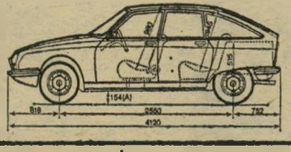
עיצוב
עיצוב אלגנטי אירודינמי המעניק למכונית בנוסף למראה ספורטיבי גם ניצולת טובה יותר של המנוע הודות להקטנת התנגדות האויר בעת הנסיעה.

מחיר
מחירים מפתיעים הנמוכים ללא כל השוואה ממחירי מכוניות אחרות בגודלן.

1,130 סמ"ק– G. Special דגם 78'
כולל— חגורות בטיחות אוטומטיות — צמיגים רדיאלים — שעון זמן קוורץ — מושבים קדמיים נשכבים.
החל מ-
185,300 * ל"י

1,220 סמ"ק– G.S. Pallas דגם 78
כל הנ"ל ובנוסף, צבע מטלי — חימום שמשה אחורית — מד סיבובי מנוע פנסי הלוגן
החל מ-
206,300 * ל"י

דוד לובינסקי בע"מ

מפיץ סיטרואן בישראל.

* המחירים נכונים להיום. לא כולל מ.ע.מ.

15

דוד לובינסקי בע"מ, **תל־אביב:** רח' שונצינו 16, טל. 6־33214; **ירושלים:** רח' הס 3, טל. 222666, 228888
סוכנויות: תל־אביב: ב.ג. מוסכים ומפיצים בע"מ, רח' חרוץ 12, טל. 03־31339; **חיפה:** רכב הצפון בע"מ, שד' בן גוריון 8 טל.04־538228
באר־שבע: אשנב הנגב, דרך חברון 3, טל. 057־77021.

CITROËN

שולי חנני: משגב שלח אותי למנדוזה
לידסקי: מנדוזה היא סוכנת מדיחה
הבל פה?

שולי חנני וביש בבית־המישפט
„אז מה אם יחקרו אותך?"

„מ דיניות „העולם הזה", מאז ומתמיד, היתה להיאבק באנשים בעלי־עוצמה, ואין להעולם הזה שום עניין להיאבק באנשים חלשים. אינני רוצה להרבות בדברים, ואינני רוצה להביך את הגברת חנני. מצבה, ברגע זה, אינו מצב של אדם בעל־עוצמה, ובניסוח זה מובן שלהעולם הזה אין שום טענות ושום דבר נגדה."

עורך־הדין אמנון זיכרוני, פרקליט העולם הזה, עמד על דוכן העדים בפני השופט המחוזי יעקב קדמי, ואמר את דבריו. זיכרוני היה אמור לשמש עד־תביעה במישפט של שולי חנני, הדוגמנית המואשמת על־ידי המישטרה בהדחת עדים, אך התביעה החליטה לוותר על עדותו.

עורך־הדין צבי לידסקי, סניגורה של חנני, החליט לנצל את זכותו לחקור את העד חקירה נגדית, והזמין את זיכרוני ל־העיד. אמנון זיכרוני אמר מה שאמר, ואף מסר לבית־המישפט כי מתוך הגינות אינו עומד על כך שכמקובל, תשלם הנאשמת את הוצאות בית־המישפט.

מייד לאחר־מכן הוזמנה שולי חנני אל דוכן העדים, עדיין באותה חצאית סגולה ובאותה גופיה שחורה, אך הפעם ללא האיפור הכבד, שאיפיין את הופעתה בפ־עמים הקודמות שבהן הופיעה בבית־ה־מישפט. היא חזרה, פחות או יותר מילה במילה, על מה שכתבה במיכתב שמסרה ביום שבו עלתה לקבר אביה, לסגן־ניצב יעקב אריאלי, ראש המדור לפשעים חמו־רים של המישטרה.

במיכתב נכתב, בפירוט מלא, מה שאמ־רה שולי חנני בראיון בילעדי להעולם הזה. היא האשימה, הן במיכתב שהובא למישפט והן מעל דוכן העדים, את עורך־הדין התל־אביבי חיים משגב כאילו שלח אותה אל איזבלה מנדוזה, כדי לנסות להשפיע עליה כי תשנה את עדותה. כת־בה שולי: „באותו יום שבו הופיעה עלי הכתבה בהעולם הזה, צילצלתי למשגב. הוא שמח מאד שהתקשרתי, כי הכיר אותי מהעיתונות, ואמר לי: ‚את חייבת לתבוע את העולם הזה, והוסיף: ‚איך את מרשה להם להשמיץ אותך?' הוא אמר לי: ‚בואי מייד למישרדי ואעשה עבורך את תביעת הדיבה.' סיפרתי לו שעורך־הדין שלי, לידסקי, סירב להגיש בשמי תביעת־דיבה, והוא ענה לי: ‚לידסקי פוחד מ־העולם הזה, ואני לא!'

„הוא החתים אותי על ייפוי־כוח בו־במקום, ואמר לי: ‚שולי, אני כל־כך בטוח שתזכי, שאני אפילו לא מעוניין בכסף. הפירסום שהעניין יתן לי חשוב לי יותר מכסף, כי אני בטוח שתזכי.' שילמתי לו רק 1,200 לירות, בשביל אגרת בית־המיש־פט, והתפלאתי שלא רצה כסף. הוא אמר לי: ‚פירסום כזה, שאני בטוח שאזכה בו בעיקבות הגשת התביעה, חשוב לי יותר.'

„תגידי שעשית על דעת עצמך"

א חר־כך מספרת שולי, במיכתבה, על השתלשלות המאורעות בינה לבין הגברת איזבלה מנדוזה וכי לא הכירה אותה, ועל התקרית בינה לבין אשתו של קוקי מנדוזה בבית־המישפט. לאחר־מכן היא עוברת לספר כיצד בעצם הדיח אותה עורך־הדין משגב, לפי טענתה, להדיח את הגברת מנדוזה שתחזור בה מעדותה:

„לפני לכתי, חיים משגב עצרני במדר־גות ואמר לי: ‚יש לי הכתובת של מנ־דוזה ברעננה. אצלצל אלייך ואתן לך את הכתובת.' הוא צילצל ונתן את הכתובת ברעננה, ואמר: ‚שולי, לכי אליה ושאלי אותה מה פיתאום היא אומרת שהיא מכירה אותך.' לא הלכתי, כי לא התחשק לי וכל העניין לא נראה לי מספיק חשוב.

„אחרי יומיים צילצל אלי משגב ושאל: ‚נסעת?' אמרתי שלא, והוא לחץ עלי ואמר: ‚בשביל מה השגתי לך את הכתובת שלה? לכי בררי למה היא משקרת ואו־מרת שהיא מכירה אותך.' הוא הסביר לי שאחרי שהגברת מנדוזה העידה ברעננה, זה חשוב למישפט. אחר־כך שוחחתי איתו באותו יום, ארבע־חמש פעמים. החלטתי לנסוע לרעננה. כשגמרו שם, ביום שישי בבוקר, הוא צילצל אלי בצהריים ואמר שאבוא למישרדו מייד."

אחר־כך עוברת שולי לספר כיצד ביקרה אצל הגברת מנדוזה ברעננה, ולאחר־מכן: „ביום שישי, בשתיים וחצי, צילצל אלי

משגב (ימינה), לידסקי, שולי ואחיה ג'קי (למטה)
„עבירה שיוצרה ולא נוצרה"?

משגב ואמר שאבוא אליו מייד. כך עשיתי, והוא אמר לי עוד: ‚זיכרוני אמר שכשבת, אחרי שהיית אצל מנדוזה, המישטרה תע־צור אותי על הדחה לעדות־שקר.' צחקנו. משגב לא התייחס לזה, בכל אופן לא הרי־אה שהוא מתייחס, אבל הבחנתי שהוא מוטרד. שתינו קפה בדיזנגוף, והוא אמר לי ושזה שטויות, מה עשיתי? כלום. ביקש שלא להזכיר את שמו ולא להגיד ששלח אותי לשם. הבטחתי לו, ונסעתי הביתה.

„הוא נראה לי מאד מוטרד, צילצל אלי כל חצי שעה, איזה חמש פעמים אחרי־הצהריים, ואמר: ‚שטויות, שולי, אז מה אם יחקרו אותך?' אחרי שנתפסתי בחקי־רות בירושלים, והביאו אותי להארכת מעצר, פגשתי את חיים משגב במיסדרון. הוא רץ לעברי מהר, ומסר לי הודעה: ‚שולי, שטויות. לידסקי מוציא אותך בערי־בות עכשיו, וחוץ מזה למה לא לקחת אותי לזה?' עניתי לו שעל לידסקי אני סומכת יותר, ואז הוא אמר לי: ‚שולי, אל תגידי שאת ואל תערבי את שמי בעניין. תגידי שאת פשוט עשית זאת על דעת עצמך." עד כאן מיכתבה של שולי חנני.

אחרי התגובה הנועמת הראשונה של עורך־דין משגב, כפי שפורסמה בידיעות אחרונות, כי אילו יכול היה לפרסם את הידוע לו על קשריה של שולי חנני עם הפשע המאורגן, ואז היתה יושבת שנים רבות בכלא, החליט עורך־הדין המפורסם להגיב באופן מתון יותר, ואמר: „אם אומר שמה ששולי חנני אומרת עלי הוא נכון או לא נכון, זה יהיה כמו התערבות בה־ליכי המישפט. אינני רוצה להזיק לשולי, ולכן בשלב זה אינני מגיב על דבריה."

„אין־סוף סתירות..."

ב יום שני השבוע חודש מישפטה של שולי. הפעם הביאה התביעה את טיעוניה. עורך־הדין שלמה ורטהיים, יצא בין השאר גם להגנת עמיתו, עורך־הדין משגב, ואמר: „היא טוענת שמשגם אמר לה ללכת ולברר מדוע הם אומרים דברים ושאינם נכונים, על סמך טענתה שאינה מכירה את האנשים. אני חושב שמה שעש־תה הנאשמת, אין לי בשבילו מילים.

„שולי חנני ניסתה להציל את עורה, ולהאשים עורך־דין שלא היה כאן כדי להתגונן. לכן אין לייחס לדבריה שום משקל. אני יכול להצביע על אין־סוף סתירות בדבריה של שולי חנני, אך אין טעם להאריך בסיכומים. אין להאמין לה, ואני תובע להחשיע אותה בדין."

לעורך־הדין לידסקי היו טיעונים רבים להגנתה של חנני. בין השאר טען, כי התביעה טענה ששולי הלכה להשפיע בצור־רה בוטה על גברת מנדוזה. „לא הוכח כי הגברת מנדוזה העידה, ועדותה לא הוגשה בתיק," אמר. „צריך היה להביא ראיה שגברת מנדוזה נמצאת בחו"ל. בלעדי רא־ייה זו אי־אפשר להגיש עדות מוקדמת. לכן אני מבקש מבית־המישפט להתייחס אל העדות כאילו לא הוגשה."

עוד טען לידסקי, כי הגברת מנדוזה היא אישה פיקחית ומפוכחת, אשתו של איש העולם־התחתון מדרום־אפריקה, ואי־שר כי הוא עוסק בהימורים לא־חוקיים, ולכן היו לה שיקולים להיות נחמדה אל המישטרה. טענתו המרכזית היתה כי איזבלה מנדוזה שימשה סוכן מדיח של המישטרה, וכי העבירה שביצעה שולי חנני, כביכול, נעשתה בחסות המישטרה, בעידודה ובידיעתה, כאשר שלושה אנשי־מישטרה מסתתרים בחדר הסמוך. לכן, טען לידסקי, זוהי עבירה של הבל־פה שיוצרה ולא נוצרה. הוא טען כי איזבלה מנדוזה אישרה שפעלה לפי הוראות המישטרה, וציטט מעדותה: „פניתי לאלישע ופעלתי בהתאם להנחיית המישטרה."

לידסקי גם הביא, כראייה את עדותו של הבן, יוג'ין, שאמר: „זוהי הפעם הראשונה שאמי פועלת מטעם המישטרה." משום כך טען לידסקי כי העבירה בוצעה על־ידי המישטרה עשיתי כל מה שנתבקשתי על־פי מצבה המישפטי ומאחר שנוצרה על־ידי המישטרה, הרי שהיא בטלה.

עורך־הדין לידסקי ביקש לציין כי התביעה, למרות שטענה שיש בידיה הקלטות של שיחות מרשיעות בין שולי חנני לאיזבלה מנדוזה, לא הביאה אף הקלטה כזו כראייה, וכשהובאה הקלטה אחת ויחידה עליה התביעה.

טענה נוספת, מרכזית, של לידסקי: „לא הוכח שגברת מנדוזה היתה עדה. בתיק האזרחי ברור ששני העדים המרכזיים ב־מישפט־הדיבה הם קוקי מנדוזה וטוביה אושרי, אך לא גברת מנדוזה. מכאן ששולי לא ידעה שהגברת מנדוזה אמורה להיות עדה, וגם אם הדיחה אותה, הדיחה אותה סתם כאדם ולא כעדה במישפט."

עוד טען לידסקי, כי מנדוזה הודתה שכאשר מסרה לידי שולי חנני את 300 הראנד בדרום־אפריקה, היה מראיה שונה ושערה, שהוא היום חום, היה אז אפור." עורך־הדין לידסקי ביקש, כמובן, לזכות את לקוחתו.

פרט פיקאנטי שלא הובא כהוכחה בבית־המישפט, היה יומניה של שולי חנני, ובהם פרטים מלאים על מעשיה ועל פני־שותיה בשנים האחרונות. לידסקי התנגד להגשת היומנים, והתביעה ויתרה.

השופט, יעקב קדמי, החליט לדחות את פסק־הדין ליום השישי הקרוב.

אירית ומיכי דותן
„אני אפוצץ אותו —

אחרי ששיגעה את המדינה בסיפור אהבתה לש״קה

אירית בקו

„אני מאשפזת את עצמי בבית־חולים לחולי־רוח בבת־ים. אם שייקה רצה לשגע אותי, הוא הצליח. בגללו אני הולכת לבית־משוגעים, כי אני לא יכולה יותר.״

הזמרת אירית דותן טילפנה למערכת העולם הזה ומסרה את דבריה. קולה היה יציב ובטוח. למזכירה שקיבלה את השיחה הסבירה, כי אינה יודעת מדוע כולם טועים שהיא מטורפת. היא הולכת, כך אמרה, להתאשפז מרצונה, איש אינו כופה עליה אישפוז. עוד באותו הלילה טילפנה שוב ומסרה: „לא אצא מבת־ים עד ששייקה אופיר יחזור לישראל. אני מתכוונת להיות בבית־משוגעים עד שהוא יבוא ויוציא אותי משם. אני אחכה לו בבת־ים.״

אירית בהצגת הבכורה (עם ראש עיריית גיבעתיים, קובה קרייזמן)
— באופן טוטאלי!״

רומנסרו לבית אבא

השבוע האחרון עבר על אירית דותן, לדבריה, בשביתת־רעב. היא סיפרה כי שכבה במיטתה, במלון עמי, ושתתה רק מים. עד כדי כך התעייפה מהשביתה, שלא נותר בה כוח לטפל בילדתה, בת חמישה חודשים. היא טילפנה לבעלה, דודו דותן, וביקשה ממנו שיקח את התינוקת ויטפל בה.

ביום השני, בשבוע שעבר, הפסיקה אירית את שביתת־הרעב שלה. עוד באותו הערב, אחרי שאכלה לדבריה ארוחת־ערב רציונית, כדי להשביע את רעבונה, לבשה חצאית ירוקה אופנתית וחולצת תחרים לבנה, קשורה מעל לבטן, התאפרה בכבדות ויצאה לבלות. צעירה בלונדית, שנהגה במכוניתה הפרטית, לקחה אותה להצגת הבכורה של המחזה רומנסרו לבית חוזר חלילה: בכל לידה היא נתקפת בפסיכוזה המחייבת אישפוז.

מיקרה אחר הוא אשה אצלה מסתיימת הפסיכוזה הראשונה כבמטה־קסם, מייד עם הופעת הווסת הראשונה שלאחר הלידה. האשה מבריאה, אבל ההתקפות חוזרות אליה מדי קבלת הווסת.

המיקרה הקשה ביותר הוא, ללא ספק, כאשר הפסיכוזה לא חולפת אלא מתגברת ומגיעה לממדים של מחלת־נפש. וכך, מה שהיתה בהתחלה התפרצות דיכאונית של לאחר־הלידה, הופכת להיות הראשונה בשרשרת התקפות של מחלת־נפש ארוכה, שעתידה ללוות את האשה כל חייה. תהיה זו הסכיזופרניה או המאניה הדפרסיבית — אחת משתי הקבוצות הגדולות של מחלות־הנפש ושם מחלתה: שיגעון שלאחר לידה.

קריין טלוויזיה או שחקן תיאטרון

המוכרת ביותר מבין מחלות־הנפש בקבוצת הסכיזופרניה היא הפאראנויה. היא מוכרת לא רק בשל היותה שכיחה, אלא גם בגלל חוקי האישפוז המאפשרים לפאראנואידים רבים לחיות בחברה כאנשים נורמאלים לכל דבר, ולנהל סדרי־חיים חופשי לגמרי. אין שום חוק היכול להכריח חולה־נפש להתאשפז בבית־חולים אם החולה איננו רוצה בכך, ואפילו אם שיקול הדעת הרפואי אומר כי הטיפול במיסגרת בית־החולים חשוב כדי לשפר את מצבו של החולה עצמו. מותר לאשפז חולה בניגוד לרצונו רק אם הוא מסכן את חייו או חיי אדם אחר. כלומר, אם הוא גם מעוניין וגם מסוגל להרוג את עצמו או אדם אחר. ועד שזה לא הוכח — אי אפשר לאשפזו.

הפאראנויה — ששמה העברי „מחלת הרדיפה״ מתאר רק את חציה האחד — מאופיינת על־ידי שני „שיגעונות״: שיגעון הרדיפה ושיגעון הגדלות או החשיבות. פאראנואיד קלאסי משוכנע, כי הוא נרדף כיוון שהוא חשוב כל כך. שהשכן מלמעלה רוצה להרוג אותו מפני שגילה שהוא סוכן חשאי של מעצמה זרה. הפאראנואידית יכולה להאמין שהיא חשובה מאד, שכולם חושקים בה, שכל הגברים היו רוצים אותה. לפעמים היא נכנסת לפנטסיה שגבר מסויים, קריין טלוויזיה או שחקן תיאטרון שפגשה לאחרונה, מאוהב בה מתמיד, ולא יניח לה עד שיתחתנו.

הדימיון החולני הוא חזק ומשכנע מאין כמוהו, וכח ההפעלה שלו אדיר. בשל סיפור האהבה הדימיוני שלה יכולה האשה החולה לעשות כל דבר שבעולם. היא יכולה לנתק קשרים עם חברים, להתגרש מבעלה, לעזוב את ילדיה, לעלות על מטוס לחו״ל — כל זאת כדי שתוכל להגשים את האהבה שבדימיונה. היא חסרת מעצורים, ותעשה כל מה שישרת את אמונתה.

מקובל להניח כי החשיבה החולנית של פאראנואידית היא סמלית: כשהיא חושבת כי כל הגברים רוצים לשכב איתה, משמע שהיא היתה רוצה לשכב עם כל הגברים, אך היות והיא יודעת שזה אסור — היא משליכה את רצונה על אחרים. לכן, אין טעם להציג לפניה את המציאות הברורה.

להרוג את המלך בכל מחיר

גם ההיסטוריה, שלא היתה חסרת משוגעים, רצופה דוגמות המוכיחות עד כמה „רצינוי״ יכול חולה־הנפש להיות, ועד לאן הוא יכול להרחיק במחלתו. מי שהרג את הגרי הרביעי למשל, האמין בכל מאודו כי עליו מוטלת החובה הלאומית להציל את צרפת הקאתולית מסכנת הכלייה שמלך זה טומן לה: מכירתה לידי הפרוטסטאנטים. יש להרוג את המלך בכל מחיר, ומייד. אמר — ועשה.

הפאראנויה אינה המחלה היחידה שיכולה לתקוף חולת־נפש לאחר הלידה. סוג אחר של סכיזופרניה היא המחלה הקטטונית, בה קופא החולה על מקומו ונשאר ללא תנועה ובתנוחה אחת במשך זמן רב; לפעמים — שבועות רצופים. אין לחולה כל תחושת כאב. אפשר לעשות נסיון ולהחרים את ידו, והוא יישאר עם היד תלוייה באוויר במשך ימים רבים.

אצל החולה הסכיזופרני נותק הקשר עם מה שנקרא ההגיון הבריא או השכל הישר. חשיבתו מופרעת, שיפוטו לקוי, דיבורו יכול להיות חסר שחר ולא מאורגן, והמישפטים היוצאים מפיו, יותר משיש בהם סדר הגיוני, יש בהם קפיצות מאסוסיאציה מעורפלת אחת לשנייה.

אצל חולה סכיזופרני פעמים רבות אין כל קשר בין מה שאומר פיו ובין מה שמביעות פניו. הוא יכול לאמר לך בשיא השאגנות, כי הוא משוכנע שהשכן שלו רוצה להרוג אותו, או לספר לך שאמו נפטרה אתמול, ולצחוק כאילו סיפר בדיחה.

הטיפול הניתן לפאראנואיד, ולסכיזופרני בכלל, יכול להיות טיפול שיחתי, פסיכולוגי, במידה ומצבו מאפשר יצירת קשר מינימלי הגיוני עם אדם אחר. אבל יש שהוא כל כך מנותק, עד שאי אפשר בכלל לדבר אליו, והוא יכול לקבל רק תרופות. שמטרת פעולתן לשנות סימפטומים מוגדרים מאד. חלק מהתרופות יכולות לפעול על אירגון החשיבה, אחרות על הקשר והקשב אל המציאות. ויש שמטרתן להרגיע את החולה כאשר הוא אנרגיתי במיוחד או תוקפני כתוצאה מן הפנטסיות המעוררות אותו.

שיגעון הלידה הוא אולי מחלת־נפש ככל מחלה אחרת, מבחינת הסימפטומים ודרכי הטיפול בחולה. אך הוא נבדל מכל השיגעונות האחרים בשל הפרובלמטיקה שהוא מעורר. כי מחד, מופיעה המחלה מייד לאחר הלידה, מקושרת על פי רוב עם הלידה, ולכאורה היא הסיבה למחלה. מאידך, אין הדעת סוברת כי התופעה הבריאה והטבעית ביותר בעולם היא זו היוצרת את השיגעון. האומנם בלידה טמונים אלמנטים חולניים, או גורמי מחלה?

אשה זו, שלקתה בשיגעון עקב לידה, אין להניח שהלידה היא שגרמה לשיגעון, אלא שאותה אשה היתה קודם הלידה חולת־נפש־בכח והלידה היתה רק זו שהוציאה מן הכח אל הפועל, מעין „טרמפ״ בדרך החוצה. אין ספק כי מי שהיתה חולה בנפשה בעבר, קל יהיה לאירוע כמו לידה לדרדר את מצבה. מאידך, ספק גדול אם אירוע כמו לידה היה יכול להיות גורם למחלה החדשה.

וכך, כשהפסיכוזה פורצת בגיל 25, סביר להניח כי כבר בגיל 17 או 18 התפתחה המחלה בתהליך זוחל וסמוי מן העין. כלפי חוץ היו לנערה חיים רגילים ונורמאליים. איש לא ראה, איש לא הבחין בדבר. רק לפעמים היה מי שאמר כי היא מין מוזרה שכזו, קצת סגורה, תימהונית

מה זה „שיגעון לידה״?

אופיר, החליטה לאשפז את עצמה
הקוקייה

אבא, שאותו הפיק שמואל יהלומי, האיש שעמד להפיק את ערב שירי היחיד שלה. קודם לכן ניהלה, לדבריה, משא־ומתן עם המפיק המצליח דודו אלהרר, שהתחייב לשלב בערב היחיד שלה תיזמורת גדולה. המשא־ומתן עלה, לדברי אירית, על שיר־טון והיא החליטה להפקיד את הופעתה בידיו של מפיק בלתי ידוע. בהצגת ה־בכורה משכה תשומת־לב רבה ראף הצטל־מה בחברתו של ראש עיריית גבעתיים, קובה קרייזמן, שנתן חסותו למופע.

אך כבר למחרת שונה מצב רוחה, והיא החליטה, על דעת עצמה, לבקש עזרת רופאים ולהתאשפז בבית־החולים לחולי־נפש על שם אברבנאל בבת־ים.

„אירית שהכרתי" ו„אהבתי"

פני שאישפזה את עצמה הספיקה להעביר למערכת מאמר, שאותו הכ־תירה כך: „אודות שייקה אופיר". המא־מר מדהים בגלוויין. הוא כתוב בכתב־יד מסודר למופת, כולל סיפור על יחסיה עם שייקה אופיר, את דעתה עליו וכן פרטים אינטימיים כביכול, על האמן. אח־רי ששייקה אופיר הגיש חביעה מיש־פטית נגד השבועון להיטון ביגלל פרשה זו, הפכו חלקים מן הכתבה בבחינת סוב־יודיצה, ואינם ניתנים לפירסום. קטעים אחרים עלולים להיות בגדר השמצות ו־הוצאת־דיבה. לפיכך החליט העולם הזה לפרסם רק כמה קטעים מן הכתבה — למורת רוחה של אירית, שדרשה כי ה־מאמר יפורסם כלשונו. הוסבר לה שזה בלתי־אפשרי. לבסוף הסכימה כי יפורסמו רק חלקים מהמאמר (ראה משמאל).

כל אותה עת המשיך בעלה, דודו דותן, לעמוד בלוח ההופעות הרגיל שלו, כשהוא ממלא אולמות ורץ מהופעה להופעה. דודו, שהפך בעיקבות המשבר שפוקד את רעייתו מוקד לסקרנות, טוען כי הקהל שבא להופעותיו סימפטי ומער־דד. בביתו מתגוררות עתה המשפלת בתי־נוקת ואחותו. כיצד משפיע עליו המשבר של אשתו?

מספר דודו דותן:

„אירית טילפנה אלי וביקשה שאקח את התינוקת, מכיוון שאיננה מסוגלת לטפל בה. מייד לקחתי את מיכל, ושכרתי מטפ־לת המתגוררת בביתי יום ולילה. אירית נמצאת בטיפול, וכל זמן שהיא בטיפול אני אעמוד לצידה. אני בטוח שאם המצב היה הפוך, היתה עומדת היא לצידי. אני לא מכריז הכרזות ואינני מצהיר שאקבל אותה בחזרה הביתה בכל מצב. קרו המון דברים בשבועות האחרונים. כרגע היא זקוקה לי ואני אתן לה את מלוא העזרה והסעד שאני מסוגל לתת. אני לא פסי־כיאטר ואינני יכול לקבוע מהו מצבה הנפשי, אך הרופאים בבת־ים טענו שהיא איננה מסוכנת לציבור וסירבו בתחילה לאשפז אותה. אירית התעקשה וביקשה את עזרתם, לבסוף שוכנעו והיא אושפזה בבית־החולים. כעת היא נמצאת במחלקה הפתוחה של בית־החולים. היא יכולה לצאת ולבוא כרצונה, לקבל טלפונים ולטלפן החוצה.

אני רואה אותה כל יום ונמצא איתה בקשר מתמיד. אני מקווה שהעניין יסתיים בכי טוב, וכי אירית תחזור לעצמה אחרי שתקבל את הטיפול המתאים. היא בחורה טובה, כואב הלב על מה שקורה לה ואני מקווה שיניחו לה. היא מחפשת פירסומת, רוצה שיפרסמו בעיתונים כל מילה שהיא אומרת. זה כנראה חלק מהמשבר שפוקד אותה. אני מתפלל לאלוהים שהכל יגמר ואירית תשוב להיות אותה אירית ש־הכרתי ושאהבתי.

עד כאן סיפורו של דודו דותן.

כעבור שבוע של טיפולים בבית־החו־לים, טילפנה אירית דותן וסיפרה כי היא מקבלת טיפול טוב, והרגשתה משתפרת. העובדה כי ביקשה לאשפז את עצמה מוכיחה, כי היא רוצה להיחלץ מהמצב שאליו נקלעה. ידידיה הרבים, שהכירו אותה כבחורה שקטה ונחבאת אל הכלים, מקווים שבעזרת הטיפול הרפואי שהיא מקבלת תשוב אירית לעצמה.

ביום שני בשעות הצהריים יצאה אירית דותן מבית החולים בו היא מאושפזת. היא נסעה במונית מיוחדת למלון עמיר, שם שהתה משך שלושה השבועות האחרונים והסדירה את ענייניה. במישרד־הקבלה של המלון, השאירה מעטפה סגורה ובה מיכתב נוסף „אודות שייקה אופיר". במיכתב היא מספרת על דברים שאמר לה שייקה, כפי שהיא מתבטאת: „כטוב ליבו ביין", דב־רים הכוללים פירוט נרחב על יחסיו, כפי שהיא טוענת, עם נשים רבות, ביניהן נשים ידועות. כן טוענת אירית באותו מיכתב, כי בידיה מידע שעלול להפליל את שייקה אופיר מבחינת החוק.

בינתיים בברלין המערבית שבגרמניה מבלה שייקה אופיר חופשה עם שני ילדיו, גיגי וקארין ועם אשתו, לידיה. שייקה ה־נמצא בחופשה מצילומי סרטו של מנחם גולן הקוסם מלובלין, שם הוא מגלם את ה־תפקיד השני בחשיבותו לצידו של השחקן האמריקאי אלן ארקין, אמר בשיחה טל־פונית כי הוא ומשפחתו מאושרים עד אין קץ ויחזרו לישראל עם תום צילומי הסרט. „שום דבר בעולם לא ישנה את תוכניותי", אמר שייקה. ובינתיים, נשבעה אירית דותן לחכות לו בבית המשוגעים.

מעט. אבל שום דבר ברור לא קרה. כך, בחשאי, התמלאה כוס השיגעון טיפה אחר טיפה, עד הרגע שבו חסרה היתה רק טיפה קטנה אחת — **משבר** קטן אחד כמו לידה — כדי שכל המים יישפכו.

סיפור פסיכואנליטי מהחיים

ל כולה הלידה להביא לאשה מחלות שונות, אך היות והיא חווייה מישפח־תית ביסודה, אינה פוסחת גם על הגברים שבמישפחה. יש שבטים אפריקאים שבהם בכל פעם שהאשה כורעת ללדת, ממהר הגבר שלה וגוטל סמים הפועלים על קיבתו וגורמים לעצירות קשה. כך הוא מצליח להתייסר בלידה בצוותא עם אשתו.

בתרבות המערבית אין הגברים ממהרים כל כך לייסר עצמם עם הלידה. אבל יש והדיכאון הכבד אוחז דווקא בגבר. מה, אם כן, קורה לגבר „היולד" בתרבות המערבית? כאן באה לעזרתו הפסיכואנ־ליזה, המסבירה כי האב הטרי משחזר לעצמו את התקופה שבה אמא שלו הבי־את הביתה את קטן, והוא כל כך קינא, והיה כל כך עצוב והנה עתה עושים לו את זה שוב. הרך הנולד, בנו יוצא חלציו, מתחלף אצלו עם האח הלא־רצוי, המתחרה על אהבת האשה־האמא. והתגו־בה: דיכאון „גברי".

או — וגם זה סיפור פסיכואנליטי מ־החיים — שהגבר לא פתר היטב את תס־ביך האדיפוס שלו, ואשתו הצעירה, שזיכ־תה אותו בילד, היא עבורו הדמות הנשית, האמא שרק אותה הוא אוהב ושרק אותו הוא רוצה שהיא תאהב. התינוק החדש הוא מתחרה שלו, כשם שאביו התחרה בו פעם, ואז הוא שונא את אבא כל כך... והתגובה: דיכאון „גברי".

גם לשיגעון הלידה הנשי יש הסבר פסי־כואנליטי: האשה היולדת נכנסת לפסי־כוזה, מזדהה עם אמא שלה, שאותה ראתה במצב דומה כאשר האם ילדה. תיאוריה גנטית מרחיקה לכת, וטוענת כי הפסי־כוזה בלידה היא פאתולוגיה העוברת בתו־רשה מאם לבת. הסבר אחר, לעומת זאת, מציג את הלידה כתופעה שינתה את המערכת ההורמונלית בגוף האשה, ולכן הנזק הוא בר־תיקון, ומי שלקתה בפסי־כוזה עקב לידה תוכל להבריא אם תקבל את הטיפול ההורמונלי הנכון.

במציאות, פני הדברים שונים מעט. והטיפול ההורמונלי הוכח כמוגבל. הוא עזר אומנם בכמה מתופעות הדיכאון ש־לאחר הלידה, אך לא הועיל הרבה כשה־מדובר היה בשיגעון ובמחלה של ממש.

ממוצ"ש 9.9 עד מוצ"ש 16.9

שבוע אקזוטי

מיטב מוצרי המזרח הרחוק

אסור להחמיץ הזדמנות בלתי חוזרת זו לרכוש את מיטב
יצירות המזרח הרחוק במחירים נמוכים כל כך.
אנו מביאים כאן דוגמאות אחדות מתוך המבחר הענק,
כדי שתוכלו לשפוט בעצמכם.

כלי עץ וסכו"ם

כלי עץ תיק –
צלחות, קערות
קעריות, סכינים,
מזלגות, כפות וכפיות
החל מ- 39 ל"י

אביזרים ושטיחים מנצרים

מבחר שטיחים קלועים
אביזרים דקורטיביים
ושימושיים
החל מ- 19 ל"י

מערכות כלי קרמיקה

מערכות קפה
ומערכות אוכל
במבחר ענק
החל מ- 36 ל"י

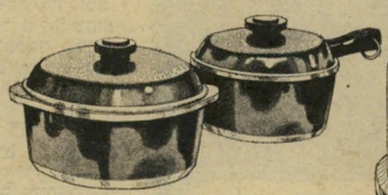
כלי זכוכית

להגשה לאחסון
ולקישוט במבחר
גדלים ובמאות
עיצובים במסורת
המזרח.
החל מ- 24 ל"י

כלי בישול ואפיה

סירים, קדרות
ומחבתות ממתכת
החל מ- 59 ל"י

תיקים וסלים

ארנקים ותיקים
לגברים ולנשים
מנצרים בד וסקאי.
לגברים: תיק טריק
החל מ- 129 ל"י

זבנוסף: מפות תחרה; אהילים; וילונות מנצרים; מערכות אכילה לפיקניק ועוד מאות פריטים.

בעת ובעונה אחת:

תל-אביב
קפאו
דיזנגוף 224

ירושלים	חיפה	באר-שבע	אילת
מלון מוריה קרן היסוד 39	מלון נוף שד' הנשיא 101	מלון נאות מדבר	מרכז תיירות חדש

שעות הפתיחה: במוצ"ש מצאת השבת עד חצות. באמצע השבוע מ-10 בבוקר עד 10 בלילה.

קשר פרסומאים

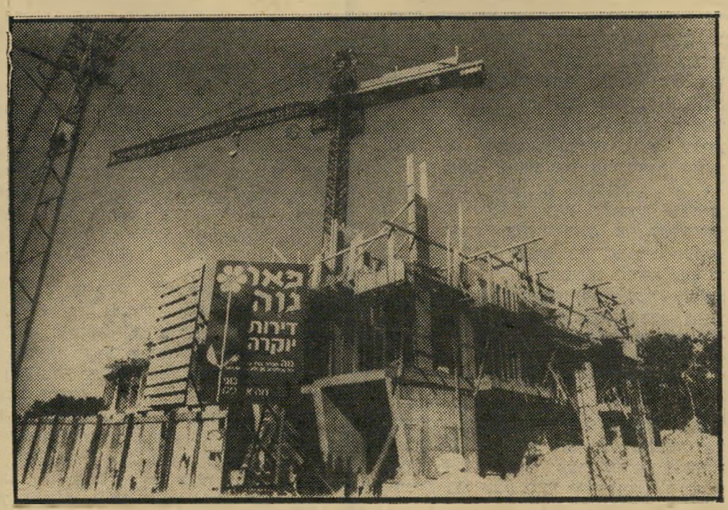
העיריה מוכרת את הריאות הירוקות של תושביה - תמורת מיליונים

מלבורת הגאדים

לפני כשבוע התעורר דייר בקומה הראשונה של בית ברחוב אלכסנדר ינאי שבצפון תל־אביב, וגילה כי נעלם אור היום מחלונו. מול החלון התנשא קיר־בטון ענקי, אטום. הקיר, כך הוסבר לו, משתייך לאגף המיזרחי של חניון־הענק שמקימה חברת נווה, לנוחיות הדיירים ש־יתגוררו בשלושת מיגדלי־הדירות שהיא מקימה בסמוך — ברחוב יהושע בן־נון, במקום בו שכן פעם בית־המיטבחיים.

במשך עשרים שנה היו תושבי רחוב אלכסנדר ינאי השקט שבצפון העיר מתעוררים לקול געייתן של פרות המובלות לשחיטה. בית־המיטבחיים יצר מיפגע צ־בורי ומירחב תברואתי. שנים רבות ניהלו תושבי האיזור מאבק להרחיקו משם. ה־מאבקים הוכתרו סוף־סוף בהצלחה, ובמשך עשר השנים האחרונות התחלפו היתושים בציפורים והסירחון העז באיזור שב להיות ריח עירוני „תקין". התושבים התעודדו בעיקר משמיעה שגובה לאוזניהם, כי העירייה מתכוונת להקים במקום פארק צי־בורי, ריאה ירוקה שתשרת את איזור־המגורים היישן והצפוף.

אך התיקוות בירוק לא ארכו. בשנת 1969 החליטה עיריית תל־אביב, כי בשטח של בית־המיטבחיים היישן טמונים מיל־יונים רבים, שיוכלו לרפד מעט את קופתה הנקובה. הוועדה המקומית לתיכנון ולבנייה של העיר תל־אביב—יפו הגישה, איפוא, לוועדה המחוזית לבניין־ערים תוכנית, ש־על־פיה ייבנו במקום הפארק, שלושה מגדלי־שחקים שיכילו יחדיו כ־120 דירות־פאר. ולא שכחו מתכנני העיר לציין, שכל דירה תהיה מצויידת במקום־חנייה.

בניין־פאר מס' 1 ברח' יהושע בן־נון
„מרעילים אותנו!"

אבל העירייה אינה קבלן. השטח, שייעודו שונה, נמכר לחברת נווה כדי שזו תקים במקום פרוייקט־ענק למגורים. הפרוייקט החדש כולל שלושה מגדלי־שחקים שמאחד־ריהם חניון תת־מיפלסי, המכיל לפחות 120 מקומות־חנייה. החניון פונה ממש אל תוך חלונותיהם של תושבי רחוב אלכסנדר ינאי, הנמוך בכמה מטרים מיהושע בן־נון.

חומת החניון, שיציקתה הולכת ונשלמת בימים אלה, מגיעה עד לגובה הקומה ה־שנייה של שישה מבתי הרחוב, ומסתירה מעיניהם את אור השמש.

במקום סירחון הפרות — יתעוררו ב־עתיד תושבי „שיכון הרומנים" הוותיק (שנבנה ב־1946), לקול התנועתן של 120 מכוניות מאחורי הידהודיו של קיר־בטון. ריאותיהם, שהספיקו בינתיים להתנקות קצת מסירחון השחיטה, יתמלאו באידים של גאזים רעילים, שכן פתחי־האיוורור של קומת־החנייה התת־קרקעית פונים היישר אל חלונות הקומה הראשונה שלהם.

תושבי אלכסנדר ינאי מרביתם פנסיו־נרים שאינם מנוסים במאבקים ציבוריים, וישכירת שירותיו של עורך־דין נראית להם כהוצאה של סכום־עתק. אלא שהגיעו גאזים עד נפש ואוכלוסיית הקשישים, שבחלקה החלה מתחלפת באחרונה וכוללת כבר כמה מישפחות צעירות, יוצאת למאבק.

עתה הסתבר להם, כי בשטח הבנייה — שולטים החזקים יותר.

קיר־המריבה (בתחתית התמונה)
מכוניות במקום פרות

תיקים נעלמים

חברת „נווה" פעלה באישור שניתן לה מן העירייה. יום אחד הובא טרק־טור, שהרס את גדרות הבתים מיספר 9, 7, 5, 3 באלכסנדר ינאי ואת מיתקני־האשפה הצמודים להם, ובמקומם הוחל בהקמתו של קיר־בטון.

ביום 29.8 הגישו כמה מהדיירים תלונה במישטרה על הסגת־גבול ופגיעה ברכוש. המישטרה לא ששה לקבל את התלונה, בטענה שממילא אין ביכולתה לעשות דבר. פניות הדיירים בכתב אל חברת נווה לא נענו. הפניות לעירייה נעצרו במזכירות.

ביום ה' 31.8, בילתה אחת הדיירות שעות ארוכות במישרדי מחלקת הנדסה של ה־עירייה, בניסיון לאסוף את מירב הנתונים הדרושים כדי להתחיל בביקור יסודי של הבנייה. לכאורה, אמור היה כל החומר להיות מרוכז בתיק אחד ולעמוד לרשות הציבור (בשעות הקבלה) — שכן מדובר בחומר שאושר כבר בוועדות המתאימות. אחרי המתנה ממושכת קיבלה את התיק המיוחל, מיספר 1069, אך כשהתחילה מעיינת בו באופן יסודי, התברר לה כי התיק אינו רלוואנטי כלל. כל החומר המצוי בו התייחס לשנים 72־1969, ושמה של נווה לא נזכר בו אף פעם אחת. אומנם, בהערה בכתב־יד צויין כי קיים חומר נס־פח, אך לחומר זה לא היה זכר בתיק. הדיירים פנו למהנדס העיר, מר מארק, שהסביר להם, בנימה מתנצלת למדי:

„עליכם לדעת שנעלמים תיקים בעירייה. מחר בבוקר תיערך ישיבת ועדת הבניין המקומית, ומר שמואל פן (סגנו של מר מארק) כנראה לקח את כל החומר לביתו, מחשש שאולי יבוא מישהו ויגנוב להעלים את התיק. אנשים רבים, בעירייה, ובכללם קבלן ומהנדס, אמרו כי ידוע שקל מאד להעלים חומר מתיקי מחלקת־ההנדסה. כל אזרח רשאי לבקש תיק לעיון, תמורת הפקדת תעודת־זהות. כשמחזירים את התיקים, אין איש בודק את תוכנם.

הזמן החל דוחק. חברת נווה עש־תה בחצרות רחוב אלכסנדר ינאי כבתוך שלה. הקיר התרומם והלך, וביום השישי עמדה להתכנס ישיבת ועדה שאליה הוזמנו נציגי נווה אך לא נציגי הדיירים. אחד הדיירים, מר עמוס גפן, התקשר ב־יוזמתו למר יגאל גריפל, סגן ראש־העיר ויו"ר ועדת הבניין, והסביר לו את הבעייה באופן תמציתי. גריפל הצהיר: „הרישיון ניתן בטעות!"

הוא אף סיפר כי מהנדס העיר כבר פנה לאנשי נווה וביקשם להפסיק את הבנייה עד לבירור, אך בעונה בשלילה, והציע למר גפן, להימצא „במיקרה" בסביבת חדר ה־ישיבות של העירייה, בקומה ה־12, ביום שישי בשעה 8 בבוקר.

ביום ו', ה־1 בספטמבר, התכנסה ועדת־בניין־ערים המקומית בראשותו של יגאל גריפל ובהשתתפות כל נבחרי הציבור (ביניהם האדונים פרץ אוניקובסקי, קאנטור זיעניקלביץ) וכן מר שמואל פן, סגן־מהנדס העיר, המטפל בנווה.

קודם שהחלה הישיבה התרחשה דרמה קטנה במיסדרון, ליד חדר־הישיבות ישבה וחיכתה סוללה בת חמישה מאנשי נווה, ובניהם המנכ"ל אשר ארבל, האד־ריכל גרשון ציפור, והיועץ המישפטי של החברה. לידם ישב נציג דיירי הבתים באלכסנדר ינאי, עמוס גפן. אנשי נווה, שלא הכירו את גפן שוחחו ביניהם באופן חופשי.

היועץ המישפטי הסביר למנכ"ל שיש לו ניסיון רב בנושאים כאלה וחציע: היות ושרחוב בן־גון גבוה מרחוב אלכסנדר ינאי — קדם כל יש למלא את השטח באדמה וליצור עובדות. ארבל שלח, בר־במקום, אחד מאנשיו, לתת הוראות לביצוע. פניהם חשכו במיקצת משנכנסו לאולם ה־ישיבות, וגילו מי האיש שישב עימם בחוץ.

הרעלה ברישיון

גאל גריפל הציג את הבעייה בקצרה, ונתן את רשות הדיבור לעמוס גפן. זה תיאר את „מלכודת הגאזים" שלתוכה מכניסים כיום את תושבי אלכסנדר ינאי, וסיים במילים בוטות: **„אתם חוכים להרעיל אותנו!"**

על כך הגיב האדריכל ציפור: „נכון, אנחנו מרחיבים לבעייה, אבל יש לנו רי־שיון." גפן: „יש לכם רישיון פטירה!" ציפור: „נכון, יש בעייה, אבל אנחנו צרי־כים להתנות שם 120 מכוניות!"

אנשי נווה, שהיו עוייגים מאד בגישתם משך הישיבה כולה, התעלמו לחלוטין מכל היבט של בריאות התושבים באיזור, היבט שמשום־מה נעלם גם מעיני העירייה.

לזכותו של פרץ אוניקובסקי ייאמר, כי בשומעו את הדברים הצדיר שזוהי שערו־רייה. „אם בנייה צריכה לפגוע באיכות החיים," אמר, „לא צריך לבנות בתל־אביב!"

אנשי העירייה הציעו לחברת נווה למצוא פתרונות כלשהם, אך זו סרבה לשתף פעו־לה. לבסוף סוכם כי בניית חניון־הגאזים תיפסק עד יום ד' ה־6 בספטמבר, שבו ייגשו כל חברי הוועדה לשטח, להתרשם ממראה־עיניים.

אבל נווה היא חברה גדולה. היא יכולה להרשות לעצמה לעשות צחוק מהעירייה, מהדיירים, מכולם. ביום הראשון השבוע המשיכו בבניית חומת הבטון, תוך התעלמות גמורה מן ההסכם שהושג בעירייה. פקחי העירייה, שהוזעקו למקום בעקבות תלונות חוזרות ונשנות של הדיירים, אישרו ש־העבודה אכן נמשכת.

ואז נזכר יגאל גריפל שהבחירות לרשו־יות המקומיות קרבות והולכות — ושלף מכיסו את קלף־הקסמים. הוא „גילה" כי נווה עדיין לא קיבלה רישיון־בנייה לשבי־הבניינים הנוספים, והכריז באוזני נציג הדיירים כי אם חברת נווה תסרב לשתף פעולה — יעכב את הוצאת הרישיונות הדרושים. הדיירים שקנו, או עומדים לק־נות, דירות בבתי נווה היקרתיים, יוזהרו כי הם קונים דירות בבתים שטרם קיבלו רישיון־בנייה.

אלא שאנשי נווה לא נבהלו, כנראה, גם מכך.

ביום שני, ה־4 בחודש, גילו פקחי העי־ריה כי החומה, שבבנייתה עוסקים אנשי נווה במרץ רב, פולשת לשטח שלגביו אין לה עדיין רישיון־בנייה. אחרי שראש העיר שלמה להט וסגנו, גריפל, ביקרו במקום והזינו עיניהם בנוף, הוציאה העירייה סוף־סוף צו להפסקת העבודה, ב־בית־המישפט העירוני. המישפט ייערך ב־יום החמישי השבוע.

אלא שזוהי רק תחילת הפרשה.

הדיירים עצמם אובדי־עצות, ומצפים שיוציאו את הערמונים מן ה־אש. הם מעיינים בהוצאת צו־מניעה נגד נווה, בטענה של מיטרד היחיד, אך מפ־חידים אותם בצורך להפקיד סכומי־ערבות עצומים (יחסיים לנזק העלול להיגרם ל־נווה) שכמים שקיים סיכון להפסידם. ה־פנסיונרים, המתקשים לשלם אפילו כמה עשרות לירות לוועד הבית, אינם יכדעים מניין יגייסו את הכסף לשכירת עורך־דין.

למזלם, נתלצו למאבק גם צעירי הדיירים, שמקרוב באו. זוגות צעירים, שהשתכנו בדירות אלכסנדר ינאי, הזולות יחסית ואשר ידם איננה משגת לקנות את דירת היוקרה של נווה שהזולה בהן מחירה כ־1.5 מיל־יון לירות. הצעירים טוענים שצריך ללכת עד הסוף, שאין כבר מה להפסיד משום שהצדק איתם — והקיר יעיד.

„השלום אינו חלום!"

(המשך מעמוד 41)

שאנחנו נושאים עימנו היא של הרבה יותר."

לגרי ברנר בן ה־28, מקיבוץ חצור, היה בשבועות האחרונים מגע עם רבים מאנשי הקיבוץ־המאוחד ואיחוד־הקיבוצים והקבוצות. גרי, יליד ארצות־הברית שעלה לפני שבע שנים לארץ ועובד במיפעל־המתכת של קיבוצו, הוא מהפעילים הראשונים של תנועת שלום עכשיו. כמי ששירת בצה"ל כשיריונאי ומוסיף לעשות זאת במילואים, התגייס גם לאירגון ה־עצרת באזור הדרום. סבב ביישובי הדרום לשכנע רבים ככל האפשר לבוא למיצעד. „אמרתי להם: ‚מוטב להפגין לפני המח־

מעצר איש „שלום בטוח"

„הפגנה בלתי־חוקית!"

דל ולא אחריו." לדבריו נתקל בהיענות גלהבת בקיבוצי המאוחד והאיחוד. „בגב־עת־ברנר בלבד חתמו עכשיו 450 איש על עצומת שלום עכשיו. רבים מתנועות אלה, במיוחד הצעירים, הגיעו למיצעד למרות שעשו שטות במזכירויות התנועות הקיבוציות שלהם. רק מעטים נמנעו מלבוא בגלל ההחלטה הזאת."

„אהוב פרחים — לא מלחמה"

ב תוך ים השיטים, ניתן היה להב־חין גם בשלט אחד כתוב ביפאנית. נשא אותו מוריס טקאי אקי (23) מטוקיו. מוריס, נמוך הקומה ומלוכסן העיניים, הוא סטודנט שנה שלישית להנדסה במר־לדתו. לארץ הגיע לפני כחודשיים כמת־נדב לקיבוץ בית־זרע. להפגנה בא עם עוד כ־30 חברים מהקיבוץ ומיספר זהה של מתנדבים.

למרות שאינו אזרח המדינה הרגיש חו־בה להצטרף להפגנה. „באתי לכאן להפ־גין למען השלום," סיפר. „אם לא יהיה שלום במזרח־התיכון בכל מחיר שהוא, תפרוץ ביום מן הימים מילחמת־עולם שלי־שית. כיפאני אני יודע היטב מה הרסנית היא פצצת־האטום. איני רוצה שהדבר יק־רה שנית. לכן אני סבור שעל שני הצ־דדים לעשות ויתורים מקסימליים כדי להגיע לשלום."

דידי גורן בת ה־21, סטודנטית למש־פטים מתל־אביב, ישבה על הארץ בכיכר מלכי־ישראל, כשלצידה כלב וידיד. היא לא הוטרדה מההמון שהסתופף סביבה, האזינה לנאומים ולשירי השלום שהדהים הגיעו אליה דרך הרמקולים. לפני כשנה סיימה את שירותה בצה"ל. מאז היא פעי־לת שלום עכשיו באוניברסיטת תל־אביב. אין לה ספקות באשר לחיוניות נוכחותה בהפגנה. „הכי חשוב זה להיות פה עכשיו," אמרה, „לא הייתי שלמה עם עצמי אם לא הייתי באה."

רשל קיי בת ה־18, בעלת תווי־הפנים העדינים והשיער הבלונדי הגולש, צעדה לאורך כל מסלול המיצעד יחפה, לבושה במכנסי ג'ינס וחולצת תכלת. בפה קמוץ אמרה בטון קשוח: „אני עומדת בפני גיוס. למרות שאני לא רוצה להתגייס, אני לא אצהיר על דתיות. אני מתנגדת למילחמות. כל דבר אפשר לפתור אם יודעים קצת לוותר. גם זוג נשוי חייב לדעת לוותר האחד לשני, אז למה שאנח־נו הישראלים לא נוותר על כמה מהש־טחים למען השלום?"

רשל עלתה מניו־זילנד לארץ **עם הוריה** לפני 15 שנה. הוריה מתגוררים במושב דה־ניצן ועוסקים שם בחקלאות. רשל עצ־מה נמצאת כיום בקיבוץ כרם־שלום, שם היא עובדת בגינות־הנוי, נאמנה לסיסמה „אהוב פרחים — לא מילחמה." מלבד זאת היא גם שחקנית כדורסל מצטיינת. „שמע־תי על תנועת שלום עכשיו," סיפרה ומאז אני משתתפת בכל ההפגנות שהיא מאר־גנת. אולי ההפגנה שנערכת היום תוציא כמה אנשים בארץ מאדישותם והם יבינו שלא מספיק לרצות שלום. צריך רק לע־שות משהו כדי לקרב אותו."

שמעון דייל (30) עלה לארץ לפני עש־רים שנה מאפגניסטן. הוא הגיע להפגנה בלוויית שתי אחיותיו וכלבתו לייזה, שעל צווארה היה מוצמד קולר עם הסיסמה שלום עכשיו. דייל, המתמחה בראיית־חש־בון, סבור שיותר מאשר לצרכי־פנים חשובה ההפגנה לצרכי־חוץ: „כדי שתדמי־תנו בעולם תשתפר. בגין יסתדר יפה מאד בקמפ־דייוויד. אבל השאלה היא מה הוא יוכל לתרום למען השלום. אם אני רוצה להגיד לו את דעתי בנידון, אינני יכול לעשות זאת באופן אישי. אני עושה זאת באמצעות הפגנות שלום עכשיו."

האמא של המפגינים

ה יו גם קבוצות של ערבים מהמשולש שהגיעו להפגנה, אלה נעצרו כשש פעמים בידי משמרות מישטרה שבדקו את זהותם עד שהניחו להם לעבור כדי להש־תתף בעצרת. לעומת זאת מנעו השוטרים ניסיונות פרובוקציה מכיוון אחר. כאשר התקרבה קבוצה גדולה של ביריונים ובי־דיהם ערימות של כרוזי תנועת שלום בטוח לכיכר, הסתערו עליהם עשרות שוטרים ואנשי מישמר־הגבול הרחיקו אותם ממקום העצרת, החרימו את כרוזיהם ועצרו כמה מהם.

„מה יש? אסור כבר לחלק כרוזים?" התממו אנשי שלום בטוח.

אבל לשוטרים היתה עילה לעוצרם. כיוון שבאו במאורגן ובקבוצה הם לא היו עוד מחלקי כרוזים תמימים אלא „הפגנה בלתי חוקית." זו פורקה לפני שהחלה.

יותר ברי־מזל היו מחלקי־כרוזים עליהם הודפסו שירי לעג לאנשי שלום עכשיו בנוסח: יש לי שתי וילות — אחת בבת־ים / עם ירידה ישר אל הים. / שניה עם בריכת־שחיה בסביון / אבל — אין לי שלום. / שלום שלום, שלום, שלום עכשיו; / שלום, פלסטין ואש"ף!

מפיצי כרוזים אלה הפכו נלעגים בעצמם נוכח ההרכב האנושי של באי העצרת. לא היה זה מיפגן של יפי־נפש. אם היו מתוך המאה אלף, שישים אלף צעירים, היו אלה שישים אלף לוחמים — הציבור הנותן את החלק הארי למסגרות־השחורות לנופלים המופיעות בעתונים. אמר אחד המשתתפים במיפגן: „בשקט אפשר היה להרכיב כאן עשר חטיבות של שיריונאים וצנחנים."

ומי שהיו נרגשים יותר מכל היו ותיקי מחנה השלום, שסקרו את ההמון העצום של אנשי ארץ־ישראל היפה שהתקהל בכיכר. אמרה ניבה לניר, לשעבר חברת קי־בוץ עין־החורש, ומפעילות מחנה השלום: „אני נזכרת בימים שלהפגנות כאלה היו באים בקושי עשרים איש. עכשיו אני מרגישה את עצמי כמו האמא של כל אלה שבאו לכאן היום להפגין."

ספורט

כדורגל

מילחמת הרופאים

קבוצת הכדורגל של מכבי נתניה שבה ביום השלישי בשבוע שעבר ממחנה אי־מונים ברומניה. בנמל־התעופה בן־גורין הקבילו את פני השבים מאמן נבחרת הכדורגל, עמנואל שפר, והמנהל יוסי דגן. הם באו לבשר לחמישה משחקני האלופה, מחזיקת הגביע ומנצחת משחקי האינטר־טוטו, כי למחרת בבוקר יהיה עליהם לארוז פעם נוספת את המיזוודות ולהמ־ריא למחנה אימונים בהולנד.

הנסיעה לחו"ל היא לכאורה בבחינת חלום להמוני בית־ישראל, אך לא כאשר המדובר בכדורגלנים בין־לאומיים, עמוסי ביקורים בחו"ל, המחפשים דווקא את ה־שלווה בבית. מלכתחילה חשד המאמן שפר, שיהיו כמה מכוכבי מכבי נתניה שיחפשו את הדרך להתחמק מהיציאה להולנד. לכן העדיף לחכות להם בנמל־התעופה, עם בואם, הישר מהמטוס.

שפר קבע סגל בן 20 שחקנים שיתאמן בהולנד. קודם לכן הוא שיחרר ממחנה האימונים — בגלל פציעה, ומסיבות אי־שיות — את שחקני מכבי תל־אביב יהודה גרגיר, בני טבק ואבי ירושלמי ואת שחקן הפועל תל־אביב, גיל לנדאו. היה ברור לו, לשפר, כי אם לא ימריאו כל חמישה השחקנים של מכבי נתניה למחנה, יאבד כל העניין מערכו.

אבל המציאות היתה שונה. חיים בר וגד מכנס, שני שחקני ההגנה של מכבי נתניה, אישרו מייד את יציאתם עם הנב־חרת, בעוד שכל שלושת שחקני ההתק־פה, עודד מכנס, דויד לביא ומשה גריאני התלוננו על פציעות קשות ופסקו: „אנחנו נשארים בבית." שפר נדהם לרגע, אך עד מהרה פסק, שרופא ההתאחדות לכדור־רגל יבדוק בצורה קפדנית את שלושה השחקנים ויקבע אם יוכלו לצאת לאימונים.

וכך, באותו הערב, יצא ד"ר ויקטור ארז, רופא ההתאחדות, לנתניה, כדי לע־בור מבית לבית ולבדוק את עודד מכנס, דויד לביא ומשה גריאני. עד מהרה פסק הרופא, שעלה לפני שנים מעטות מברית־המועצות ומפעיל בין היתר את המכון הרפואי של ההתאחדות לכדורגל, כי משה גריאני פצוע, דויד לביא פצוע, אבל עודד מכנס כשיר לצאת למחנה האימונים. יתרה מזאת: הרופא הבהיר למכנס, כי עליו להתייצב בשעה חמש לפנות בוקר בנמל־התעופה כדי להמריא להולנד.

עונה זלא כוכב. ד"ר ארז, בעל מיב־נה הגוף המוצק וארשת הפנים הרציניות, היה מראשוני הבאים בבוקר היום הרביעי לנמל־התעופה. הוא ציפה לעמנואל שפר

כדורגלן גדי מכנס

כן פצוע!

כדי למסור לו את מימצאי הבדיקות. שפר האזין — לביא פצוע, גריאני פצוע ו... מכנס בריא. המאמן נמוך הקומה, בעל המזג החם, העיף מבט ימינה, מבט נוסף שמאלה, וכאשר היה ברור לו מעל לכל ספק, כי למרות הכל עודד מכנס לא בא, אמר: „אני אדאג לכך שהוא ייענש." תקנון ההתאחדות לכדורגל מאפשר למאמן הלאומי לדרוש להעמיד שחקנים מפרי־מישמעת לדין. בדרך כלל הם צפויים לעונשי הרחקה ממשחקי קבוצותיהם.

הרמן שבדבריו של שפר היה ברור מאד למנהלי מכבי נתניה. הם הבינו שעם שוב הנבחרת ארצה, בסוף השבוע, יידרוש שפר את העמדתו של עודד מכנס לדין ולא מן הנמנע שיהיה עליהם להתחיל את משחקי הליגה של העונה החדשה ללא כוכב ההתקפה שלהם. מה עושים?

עד מהרה הוקפץ עודד ממיטתו ובלוויית חברי הנהלת קבוצתו יצא לתל־אביב, כדי להיבדק אצל רופא נוסף, ד"ר אהרן פרנק. זה האחרון משמש בשנים האחרונות כרוי־פא קבוצת הכדורגל של בית"ר תל־אביב, ובמקביל הוא משתלם בצורה יסו־דית ברפואה ספורטיבית. בשלהי העונה החולפת טיפל ד"ר פרנק בעודד מכנס והכשיר אותו למשחקי חצי הגמר והגמר על גביע המדינה.

דין מישמעתי. ואומנם, פחות מימ־מה לאחר שד"ר ויקטור ארז קבע שעודד מכנס כשיר לשחק, איבחן ד"ר אהרן פרנק פציעה בירך השמאלית של הכדור־גלן וציווה עליו מנוחה מוחלטת למשך עשרה ימים. „עודד פצוע ואיני מבין מה רוצים ממנו," אמר הרופא. החרה החזיק אחריו הכדורגלן: „אני נשבע שאני פצוע. למה עושים לי את כל זה?"

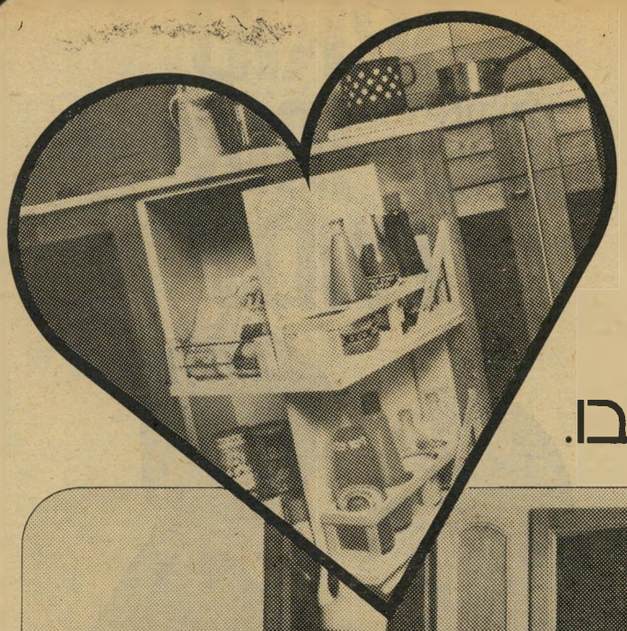
מאמן עמנואל שפר

לא פצוע!

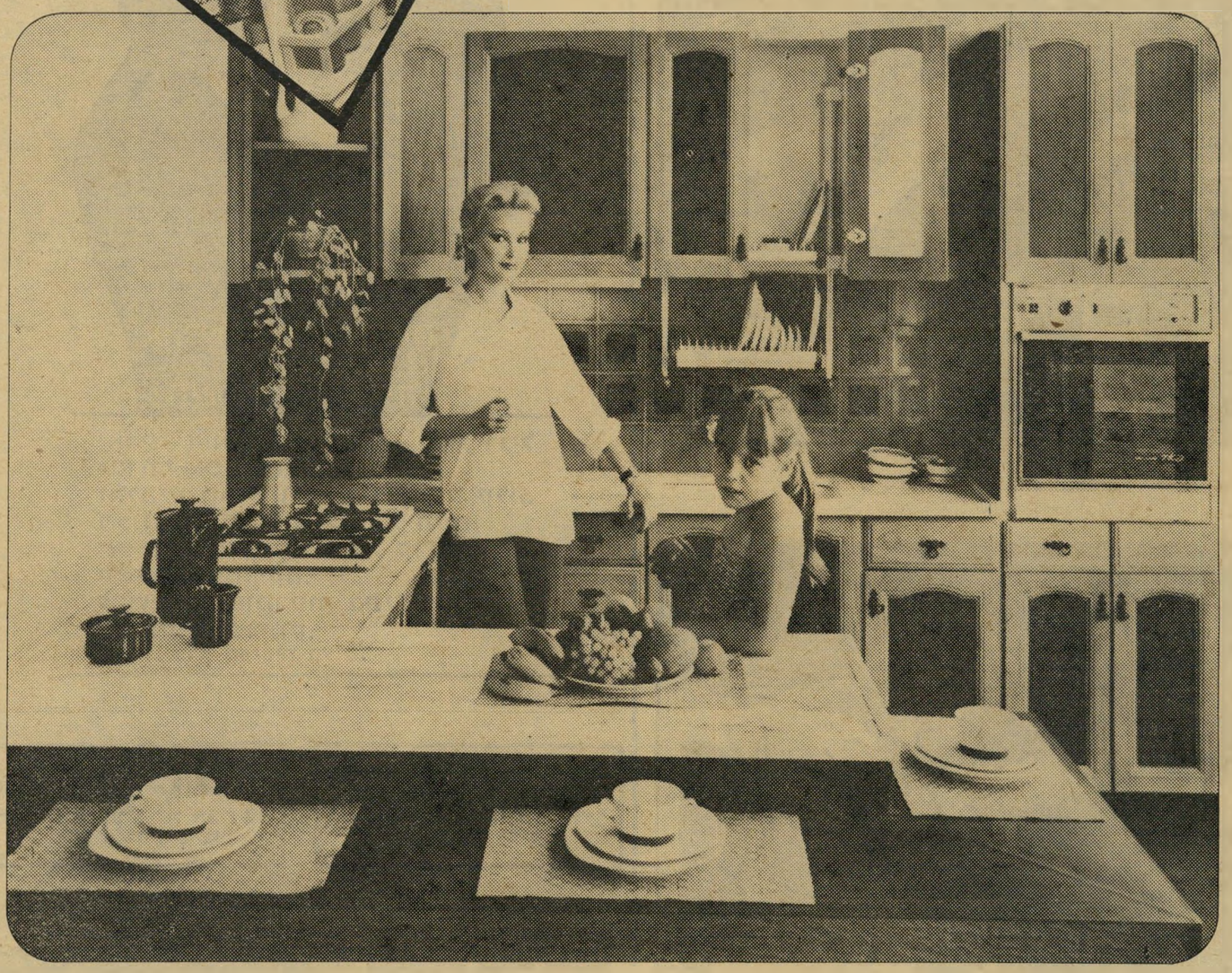
כיצד פסקו שני רופאים דברים שונים בפרק זמן כה קצר?

בעוד ד"ר ויקטור ארז שוהה עם הנב־חרת הלאומית בהולנד, וייתכן גם שאינו יודע מה התרחש לאחר הבדיקה שערך לכדורגלן, טוען ד"ר אהרן פרנק, כי ייתכן שהגישה המיקצועית שלו שונה מזו של ד"ר ארז. עוד הסביר ד"ר פרנק, כי אין זה מוזר שלשני רופאים יש שתי החלטות שונות.

עודד מכנס נשאר בבית, הנבחרת הלאו־מית מתאמנת בהולנד, אבל עם שובו של המאמן עמנואל שפר ארצה יהיו בוודאי הדים לכל הפרשה. שפר ידרוש, ככל הנראה, להעמיד את עודד מכנס לדין, בהתבססו על קביעת רופא ההתאחדות. אבל השאלה הגדולה היא — האם יוכלו דייניי בית־הדין המישמעתי של ההתאח־דות לכדורגל להתעלם מקביעתו של ד"ר אהרן פרנק?

במטבחי "מבט" את קובעת את מיקום הפינה המסתובבת ועגלת הכל-בו.

אנו ב"מבט" חושבים שאין אשה דומה לרעותה ולכן, אין מטבח אחד דומה למשנהו. כך הגענו לייצור עשרות חלקים ופריטים למטבח (לוח עבודה, מגירת לחם, מעמד למיקסר, סלי ירקות ועוד), ומתוכם את תבחרי את המתאים לך.

במטבחי "מבט" הבנויים מחומרים מעולים ובאיכות גבוהה, תמצאי שיפורים, יתרונות ופטנטים לניצול מכסימלי של שטח המטבח ולנוחות מירבית בעבודה. שטחי איחסון נשלפים - לגישה קלה ונוחה; ארון פינתי - לניצול מלא של שטח הארונות; עגלת כל-בו - על גלגלים, משמשת לאיחסון קופסאות ובקבוקים, כעגלת עזר לבישול ואפילו..... כעגלת תה לכיבוד האורחים בסלון; יועצת עיצוב בביתך - העוזרת לך לבחור מטבח לטעמך ולפי צרכייך.

אלה הם רק חלק מהיתרונות ומהפטנטים ההופכים את המטבח ה"סטנדרטי" של "מבט" - למטבח אישי, המעוצב ומותאם לדרישותיה של כל אשה בנפרד.
"מבט" - מהגדולים שביצרני מטבחים וחדרי שינה - מציע לך מטבחים במבחר דגמים בלעדיים המעוצבים בשילוב של עץ מלא, אלון, טיק-אפורמוזיה ופורניר בציפוי מגן מיוחד.
ולעולות החדשות - הפתעה אמיתית! הנחה ממשית של 32% בקניית מטבחים וחדרי שינה "מבט".

מְעַגֵּר מכל הלב
מטבחים וחדרי שינה

רהיטי מבט

נקודות מכירה:
תל-אביב: אבן-גבירול 18; חשמונאים 91; בן-יהודה 118; ככר המדינה 64; עמק יזרעאל 44; **חיפה:** הרצל 13; **ירושלים:** יפו 30; **באר-שבע:** קק"ל 106; **רמת-גן:** הרצל 55; קריניצי 59; **פתח-תקוה:** מוהליבר 2; **כפר-סבא:** טשרניחובסקי 28; ויצמן 58; **נתניה:** שמואל הנציב 13; **אשקלון:** רח' ההסתדרות; **נהריה:** רח' הרצל

ARRID®
אותך הדיאודורנט האהוב על האמריקנים
יבוש!

"אריד" דיאודורנט ריחני - יבש, רגיל וכדורי (ROLL-ON).
והלהיט האחרון - אריד אבקה קלה.
רעננות ריחנית למשך כל היום!
"אריד" מוצר יוקרה של קרטר וואלאס, אמריקה.
להשיג בפרפומריות, בתי־מרקחת וברשתות השיווק.
הפצה: ברק מפיצים בע"מ.

„רובקס"
הגיע מלאי חדש של הצלחות הנפלאות של „רובקס"

טפט „מורלה"
קיים רק קטלוג אחד של מורלה היזהרו מחיקויים.

קורסים לצלילה
בים התיכון ובים סוף
סנפיר
03-36179
נביעות
059 6191/2-345

קול השלום -
הקול שלך!

קולנוע

סרטים

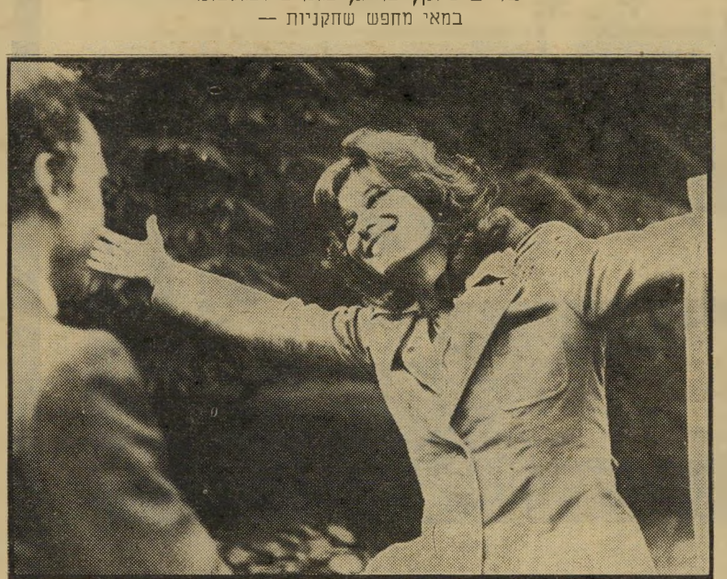
3 המקסימות

ויכוח ישן־נושן ניטש בתעשיית הקולנוע, בכל הארצות הקטנות מכדי להיות עצמאיות במלוא מובן המילה. מצד אחד, יש הטוענים שהדרך הטובה ביותר היא לחקות את הגדולים והחזקים, להשתדל לעשות סרטים בדיוק כפי שהם עושים ואפילו להשיג מהם את המימון לכך. מצד שני, יש הטוענים כי מאחר שאין כל סיכוי שתעשייה צעירה והססנית תוכל להתחרות במכונות המשוכללות והמנוסות של בתי־החרושת לסרטים בעולם, מוטב להשתדל ולחפש את המקורי, את המיוחד למקום, רונות. כל עוד ניסו השווייצים לחקות אחרים לא ידע איש שיש שם בכלל תעשיית קולנוע שיש לה מה לומר. למן הרגע שבו החלו השווייצים להתבונן בעצמם, ולהציג את תוצאות ההתבוננות על הבד, התרחשה התחייה של המדיום. סרטים שוויציים מוצגים היום, לעיתים בהצלחה גדולה, בכל רחבי העולם (גם אם לישראל הם מגיעים רק בקושי רב).

דוגמה מאלפת לדרך ההתבוננות של היוצרים השווייציים בעצמם, גם כאשר כל מרכיבי הסרט שלהם מושאלים לכאורה, אפשר היה לראות באחרונה בפסטיבל הסרטים בלוקארנו, שם הוצג במיסגרת אינפורמאטיווית סרט שהספיק כבר לזכות בהפצה רחבה בעולם. שמו, בעיברית, אילו

טריטיניאן, סריג, מארס ומאסארי
במאי מחפש שחקניות —

דיפין סריג ב„איתור מקומות"
— ומוצא עולם שלם

וחדירה לעומק בכיוון זה תתן סיכוי להגיע לעצמאות של ממש.

בשפה ישראלית פשוטה אפשר לתרגם זאת בערך כך: מצד אחד — מיבצע יונתן, אסקימו לימון או הלהקה (כדי להיאחז ב־דוגמות שהוכיחו את עצמן, לפחות בארץ), זמולם לאן נעלם דניאל וקס, מסע אלונקות או סוסעץ. מי שעוסק בתעשייה מעדיף, כמובן, את הגישה הראשונה, כי זו נאחזת בנוסחות ברורות מראש, ואז התעשיין יודע בדיוק עם מה יש לו עסק. מי שמתעניין בקולנוע כחלק מהתפתחות התרבות, נוטה לרוב אל הגישה השנייה, שאומנם מניחה כי כל פרוייקט הוא מיבצע בפני עצמו ולא המשך של משהו בדוק, אבל בכך גם ייחודו.

חיתולים שווייציים. ההקדמה הארוכה הזאת באה כדי להראות, שאחד הלקחים המעניינים ביותר המוצעים לקולנוע בחיתוליו, כמו הקולנוע הישראלי, הוא דרכו של הקולנוע השווייצי בשנים האחתורגם מילולית: איתור מקומות. כוונתו הכללית יותר היא מציאת הדרך, התוויית קווי היסוד ועיצוב החזרות לפני התחלה בעשיית סרט.

הבמאי, מישל סוטר, מרוחק בנושאו מכל מה שיכול להיות שווייצי. הוא מספר על בימאי־סרטים צרפתי (ז'אן־לואי טריטיניאן) העומד לביים גירסה חדשה לשלוש אחיות של צ'כוב. כדי לעבוד בנחת על החזרות לסרט הוא מזמין את שלוש השחקניות הראשיות לאתר־קייט שווייצי, ליד הגבול הצרפתי. שתיים מן השחקניות הן צרפתיות, דלפין סריג שצריכה לשחק את האחות המבוגרת וואלרי מארס, המגלמת את האחות הצעירה. השחקנית השלישית היא איטלקיה, לאה מאסארי.

כמו אצל צ'כוב. מה יכול להיות פחות שווייצי מכל אלה? אלא שסוטר משתמש בכולם כדי לדבר על שווייץ עצמה. רגיסיה המתנוונת, הכפרית והרדומה, שאש המהפכה לוחשת בה מבלי שתחוש בה

כלל מוצאת, בעיניו של סוטר, את התגלמותה המחודשת במולדתו שלו. כמו אצל צ'כוב, גם כאן האתמול זהה להיום והיום זהה למחר. גם כאן יש מעין שיתוק ריגשי וגם כאן הולכת בדידותם של האנשים ומתמירה בתוך נופים מוריקים מקסימים.

סוטר מרבה לשאול מן המחזה של צ'כוב ומצ'כוב בכלל, אך מלביש הכל בבגדים ההולמים את צרכיו שלו. שלוש אחיות מתחיל בזיכרונות מן ההלוויה של אבי השלוש. איתורים מתחיל בבמאי המדמיין לעצמו את סצנת ההלווייה של צ'כוב עצמו, בעיירת־קייט גרמנית, והעמסת הארון על רכבת חזרה לרוסיה. זאת, כאשר מי שעתידה להיות האחות הבכירה בהמשך, דלפין סריג, מגלמת את דמות אשתו של צ'כוב (במקרה, או שלא במקרה, שם אשתו של צ'כוב אולגה, היה זהה לשם האחות הגדולה במחזה שלו).

בשיחות הארוכות המתנהלות בין השחקניות והבמאי, בהמשך, הנושאים העיקריים הם — כמו אצל צ'כוב — הזמן החולף והסימנים שהוא מותיר בבני־אדם, התמדדות עם עולם של זיכרונות, שאיפות מול מציאות, מעבר מגיל של תיקוות לגיל של ייאוש או השלמה.

זאה מאסארי ב„איתור"
איזה עולם מקסים!

אפילו האווירה מתעגלת, כמו אצל צ'כוב, בעזרת פסנתרן הפורט כל העת באולם־הכניסה של המלון שבו מתאכסנת הלהקה הקטנה, כשצלילי שוברט וקולה של לאה מאסארי משלימים את התמונה.

תרגיל אינטלקטואלי. אולם לא הכל שכלתנות, והכישרון להתאים את צ'כוב ובעיותיו לעולם רחוק מאמא־רוסיה ומתחילת המאה, הם שמעניקים לסרט הזה סגולות מיוחדות. מובן שזהו תרגיל אינטלקטואלי מעניין, אבל מעבר לזה מגלה סוטר רגישות גדולה כל־כך בחדירה לתוך נשמת דמויותיו, ובשילוב בעיותיהן הפנימיות עם אותם רגעים ניצחיים במחזה של צ'כוב, עד שתוך ראיית הסרט שוכח הצופה שעליו לחפש כל העת מניין לקוח כל משפט, והוא מתייחס לדרמה שלפניו כאל שלמות בפני עצמה.

סוטר הוא אחד מאותם במאים המסוגלים להפיק פיוט מתמונה כמעט דוממת, מהרכב פיוט מתמונה של ציבעי־סבע ותאורה בתוך חדר־מלון, ממבט של אושר על פניה של דלפין סריג החולף במהירות הבזק, מהתפרצות של שירה הבוקעת מפי לאה מאסאדי המדקלמת לעצים שבגן, או מניסיונותיו הנואשים של שחקן אלמוני לזכות בתפקיד צ'בוטיקין, הרופא, בסרט המיועד.

קוסמופוליטי להפליא. הופעתו של שחקן זה (שאותו מגלם השווייצי רוז'ה יאנדלי) לקראת סוף הסרט, מספקת גם מן הרגעים המרגשים ביותר, כאשר המיזוג בין צ'כוב וסוטר מושלם. פעם, הוא יוצא מבית־קפה ומדקלם בפני הזבנית ההמומה כמה שורות משלוש אחיות המתאימות להפליא לריגשותיו ולגישת הסרט: „איננו מאושרים, איננו יכולים להיות מאושרים, אבל אנחנו מחפשים את האושר". ברגע שני, כאשר הוא משחק את דמות הרופא הישיש בפני הבמאי, והחיים מתמזגים בהצגה ואין לדעת עוד מהו מה.

וכל זה בעל גוונים בינלאומיים, סרט קוסמופוליטי להפליא. אבל מי שיודע מה מעסיק את הקולנוע השווייצי, מי שמכיר את הקצב האופייני לסרטים אלה ואת צורתם החיצונית, לא יטעה אף לרגע. הסרט עוסק בשווייץ, מתרחש בתוך שווייץ ולא חשוב מניין באה ההשראה. הלוואי שיימצא מי שיביא את הסרט לארץ, כדי שישמש לקח גם לאלה שעושים סרטים בישראל.

כוכבים

הנרקומן הזוהר

מיגל פיניירו הוא נרקומן, סוחר־סמים וביריון־רחוב לשעבר. שבע מתוך 31 שנות חייו עשה מאחרי סורג ובריח, וגם עכשיו הוא נאבק עם בתי־המישפט האמריקאיים וטוען לחפותו מאשמה של שוד מזויין.

אבל מיגל פיניירו, בן פורטו־ריקו שהגיע לארצות־הברית כשהיה בן ארבע וגדל כשהוא גונב כדי להשביע רעבונו, שעה שאמו מנקה חדרי־מדרגות ובתי־שימוש והעזרה הסוציאלית ממלאת את החסר, נחשב היום אחד הסופרים והמחזאים המבטיחים ביותר של ארצות־הברית. מחזה בשם עניים קצרות (שם־גנאי שניתן על־ידי אסירים לסוטי־מין תוקפי ילדים, הנחשבים בעיניהם בתחתית הסולם האנושי), זיכה אותו לפני ארבע שנים בפרס המחזה הסוב ביותר של השנה בניו־יורק.

תוך שנתיים הוא עיבד בעצמו את המחזה לתסריט, ואף הופיע בסרט בתפקיד קטן (הוא נאשם בתקיפת נהג מונית ושדידת הכסף שברשותו, שעה שהשתתף בצילומי הסרט). הסרט היה, בשנה שעברה, לאחת הסנסציות של פסטיבל ניו־יורק, ושעה שפינייריו הלך להופיע בפני בתי־המישפט, ליוותה אותו מקהלה של ביקורות נלהבות ותדמית של התגלמות אחד החלומות האמריקאיים הטיפוסיים ביותר: האיש שהחל מלא־כלום, ובכוחות עצמו הגיע לפיסגה. כאשר יוצג הסרט, בקרוב בישראל, יש להניח שהוא יעורר גם בארץ אותו הלם שהיכה את צופיו מעבר לאוקיינוס. זעם כה גדול על העולם כפי שהוא, וסירוב להיכנע, בדראמה המתרחשת כולה בין כותלי בית־סוהר, אפשר למצוא רק אצל אדם שמכיר את העניינים היטב, ומבפנים.

(המשך בעמוד 46)

קאראדין ושילדס — מוסר הפוך

איזה מין מוזר

ילדה יפה (גת, תל־אביב, ארגון־הברית) — הבמאי הצרפתי לואי מאל מנסה, מאז שהוא עושה סרטים, לתאר את העולם מנקודות־מבט המנוגדות לנורמה. למשל, דרך עיניו של שודד הכלוא בתוך מעלית, או מתאבד שאינו מניח לדבר להסיח את דעתו ממישאלות־המוות שלו. מינהג מוזר זה גרם שרבים מסרטיו נחשבים שערורייתיים. וכי כיצד אפשר להגדיר, אחרת, את ההבנה המלאה שהיתה לו לאם המלמדת את בנה פרק ראשון בחיי המין (הלחישה שבלב), או לאשה המתנה ליל־אהבים ארוך ומפורט עם מאהב מקרי, מתחת לאפו של בעלה?

אם אפשר להשוות העזה להעזה, כמעט שניתן לומר שהפעם התעלה מאל מעל עצמו. הוא נטל מתוך הספר סטוריוויל, ניו־אורלינס, על תולדות איזור־החטא של עיר זו, סיפור על ילדה שנולדה בבית־בושת לאם שאף היא היתה ילידת אותו בית־בושת, ועל היחסים המוזרים הנרקמים בינה לבין בלוק, צלם שבא להנציח את פני הרובע ונופל בשבי האשה־ילדה.

בעזרת סוון ניקוויסט (הצלם של אינגמר ברגמן) והתפורן טרוור ויליאמס, מצליח מאל להגיש את אחד הסרטים היפים ביותר של השנה (הסרט זכה בפרס בפסטיבל קאן). מדובר כאן לא רק ביופי לשמו, אלא ביופי נכון, כלומר, במציאת הערכים האסתטיים שבמלמלה מעוכה במיקצת, בעיניים נפוחות של יצאניות המתעוררות בשעת צהריים, בסלון מרופט במקצת המתהדר ככל שהאורות אפלים יותר, או בגן שצמח פרא. על רקע זה, נע עולם שבו המושגים של מותר ואסור, טוב ורע, שונים לחלוטין מן המקובל בעולם הרגיל, ולמרות זאת הוא מתפקד, ויש בו חן משלו וסדר פנימי מוגדרים לא פחות מאלה השוררים בעולם ה„נורמלי". ובמרכז העולם, הקלף שבלעדיו כל הסרט לא היה יכול לעמוד, דמותה של ברוק שילדס, ששמרה על כל גינוני הילדות למרות שכל חטאי חווה אמנו מסוגלים להצטייר על פניה בן־רגע.

כל עוד שומר מאל על נקודת־המבט שלו מתוך המוסד הסגור החוצה, הסרט מרשים, אפילו כאשר הוא נגרר מזמן לזמן לקריקטורות של המבקרים הליליים. אולם למן הרגע שבו הוא מתמקד בצלם ובקטינה, עובר מאל להתבונן מצופה מן הצד, ולפרקים נדמה שהוא מבין היטב מה מתרחש לפני המצלמה, אבל גם הוא מתקשה להבין מדוע. ומשלב זה ואילך מתחילה האחידות להתפורר, מה־גם שלקראת הסוף באה סידרה של השוואות בין העולם ההפוך של הסרט לעולם הרגיל שמחוצה לו, שהן לא רק צפויות, אלא גם שיטחיות במידה רבה. כיוון שברור, בשלב זה, כי הצופה שבילה שעתיים במחיצת היצאניות ימצא בהן הרבה יותר אנושיות וחום מאשר בבובות שפירנסו אותן עד אז, והמגרשות אותן מן המקום בחמת־זעם צידקנית.

קלייבורג וכריסטופרסון — בחיבה משולשת

מצחיקון לכל

גם קשוחים אוהבים (סינמה 1, תל־אביב, ארצות־הברית) — מאחרי השם השדוף והעייף הזה, מסתתרת קומדיה קלילה, שיטחית ועליזה, על שני שחקני־כדורגל אמריקאים מקצועיים (ברט ריינולדס וכריס כריסטופרסון) ועל הנערה החולקת איתם את דירת־הפאר שלהם (ג'יל קלייבורג), שהיא במיקרה גם בתו של בעל קבוצת־הכדורגל.

שני גברים ואשה, ואין צורך לפרט מה בדיוק יכול לקרות בסרט כזה. נותר לברר רק איך, וכאן לא יהיה כל קושי. לריינולדס ולכריסטופרסון יש כבר אישיות מוגדרת מאד על הבד, וכל מה שעליהם לעשות הוא להוציא בקלילות את בדיחותיהם העוקצניות (במיקרה של ריינולדס) או את הרצינות של המחפש את עצמו (במיקרה של כריסטופרסון), להקנות לגברת קלייבורג דמות „זרוקה" במידה מספקת, והרי זה מצחיקון לכל.

למען האמת, הבמאי מייקל ריצ'י (שסירטו הראשון, לבבות המערב לא הוצג משום מה בישראל, וחבל) אינו משתדל להגיע להרבה יותר מזה. מי שיתחיל לשאול שאלות בסרט זה, בנוסח: „איך חיו השלושה יחד זמן רב כל־כך בלי שנוצר ביניהם משהו לפני תחילת הסרט?" יקלקל לעצמו את כל ההנאה. ומי שינסה לרדת לעומק תורתו של הגורו התורן, פרדריק ביסמארק, על הסיפוק העצמי שפותר את כל הבעיות, לא ירחיק לכת. אלא שלא למען אלה, נוצר הסרט.

זהו מוצר־צריכה מן הסוג הבדוק, שנועד למעריצים ולמעריצות של ריינולדס וכריסטופרסון, והם מחליפים ביניהם בדיחות, עקיצות והברקות בדרך שאינה יכולה לאכזב את הצרכן — המוזהר מראש.

קולנוע

(המשך מעמוד 45)

לימוד ברחוב. אין צורך להסביר מדוע נער ממוצאו של פיניירו ומשיכבה חברתית כשלו, התגלגל ברחוב מילדותו הרכה. מה שצריך בכל־זאת להסביר הוא העובדה שברגש נמוך־קומה (כ־1.65 מ') וצנום, הפך מנהיג של כנופיות שהתמחו בקטטות, גניבת מכוניות ומעשי־שוד. לפיניירו יש הסבר משלו: „עשיתי את כל זה כדי להתבלט. במובן מסויים, זה כבר היה תיאטרון. יצרתי הצגה שבה רציתי לגלם את התפקיד הראשי". מה שלא השכיל ללמוד ברחוב, המשיך והשלים בין כותלי בתי־הסוהר, במוסדות לטיפול בנוער עבריין ובשאר המוסדות המחנכים לפשע באיצטלה של הגנה על הציבור מפניו.

בין שאר הדברים שבהם התמחה היה גם השימוש בהרואין, ובגיל 19 היה כבר מכור לסם במלוא מובן המילה. הוא ניסה להסיח את דעתו מכך בלימוד קאראטה, בהצטרפות לתוכניות גמילה ואפילו בהש־

מחזאי פיניירו
מאשפתות ירים אביון

תייכות לכנופיית רחוב פורטו־ריקאית שנלחמה בסמים, אבל דבר לא עזר. אחרי ששדד כסף וסמים מאחד הסוחרים, נלכד ונשלח לסינג־סינג. שם הוא גילה בעצמו, לראשונה, כישרון מיוחד. הוא כתב מיכתבי אהבה עבור אסירים אחרים, תמורת שכר, ובערבים הופיע בחוג הדראמתי שאורגן במקום.

מדריכיו נדהמו למן הרגע הראשון, למראה העוצמה הריגשית האדירה שהיתה כלואה בתוך הגוף הקטן ומאחריו החיצוניות הקשוחה. אחד המדריכים הבחין בשיר שכתב פיניירו, בשם „אשה שחורה עם פיאה בלונדית", ושלח אותו לתחרות. השיר זכה במקום השני ופיניירו זכה בחמישים דולר, הכסף הקל ביותר שהרוויח בחייו. מבלי להרהר פעם נוספת התיישב, כתב מחזה בן מערכה אחת (בפעם הראשונה בחייו), ושלח אותו לתחרות אחרת. התוצאה: פרס ראשון ו־700 דולר. „בהשוואה לעמל של שעות שנדרש כדי לפרוץ לביתו של מישהו עבור כמה עשרות דולרים, או העבודה השחורה שתמורתה משלמים בפרוטות, הכסף בא לי מן השמים", טען פיניירו.

כשקיבל חנינה אחרי שנת מאסר אחת, ידע כבר בדיוק מה ברצונו לעשות. הוא הרכיב להקת תיאטרון־חובבים מאסירים ונרקומנים לשעבר, והעלה איתם הצגה שכתב, בעיקבות חוויותיו בסינג־סינג. שם המחזה: עיניים קצרות. וכאשר ג'וף פאס, מי שהיה מנהל התיאטרון של מרכז לינקולן, הניח עיניו על ההצגה, נתן לה מייד את כל התמיכה והתנופה הדרושות. ההצלחה היתה מיידית.

מאגר האנרגיה. הכסף החל זורם לעבר המחבר הצעיר ויחד עימו השבחים, הזמנות להרצאות בפני מוסדות מלומדים על כתיבת דראמה, חוזים לכתיבת מחזות נוספים, הצעה להפוך את המחזה לסרט (הצעה שסירב לה בתחילה, כאשר נאמר לו כי דאסטין הופמן צריך לגלם דמות של פורטו־ריקאי, וקיבלה את אישורו רק כשהתפקיד נמסר לבן־עמו, האלמוני יותר, חוזה פרז).

אבל ההצלחה לא הפרידה בינו לבין מידרכותיהן של שכונות העוני. „אני חייב להיות חלק מן הרחוב כדי לשמור על מאגר האנרגיה שלי." הוא מסביר, והוא אישרחוב אמיתי, ללא בית, ללא מכונית, ללא כל רכוש פרטי משלו. עם כמה צעירים פורטו־ריקאים ניסה להקים קומונה תיאטרונית, ומצא עצמו בתפקיד של מנהיג רעיוני שהכביד עליו מעל ומעבר ליכולתו. הוא היה תקופה מסויימת שחקן מיקצועי ואחר־כך, בעזרת סוכנת זריזה, הזדמן לו לכתוב ולשחק באחד מפירקי הסדרה בארטה (דווקא כשוטר־סמים), נוסף על הופעה אחרת שלו, בקוג'אק. השנה הועלתה הצגה חדשה משלו, שירת הלל לגנב קטן, ויש בידיו חוזה לכתיבת שלושה תסריטים נוספים' השאלה היא אם יעשה זאת מחוץ לכותלי הכלא, או בתוכם.

ולבסוף, אזהרה. מאחר שעיניים קצרות הוא מונח פנימי של בתי־הכלא האמריקאים, יש להניח שהסרט ייקרא בארץ בשם אחר, אולי אות הקלון, אולי בעיניים מושפלות.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — פרובידנס, אשה לא־נשואה, ג'וליה.
ירושלים — ג'וליה.
חיפה — תמימים ופראים, אחדים באו במרוצה, רחוב הסטר.

תל־אביב

★★★★ **פריבידנס** (מוזיאון, צרפת) — סיוטי לילה של סופר ישיש הפוחד מן המוות ורדוף ריגשי אשם וזעם, מול המציאות של יום המחרת. סרט מורכב, מסובך ומרתק. במאי: אלן רנה. עם ג'ון גילגוד, דירק בוגארד, דייוויד וורנר, איליין סטריץ' ואלן בורסטיין.

★★★ **אישה לא־נשואה** (פאר, ארצות־הברית) — אשה לומדת לעמוד על רגלי עצמה אחרי שבעלה נוטש אותה לאחר 17 שנות נישואין. סרט רגיש, הומוריסטי ומפוכח של פול מאזורסקי, עם ג'יל קלייבורג (פרס המישחק בקאן) בתפקיד הראשי.

★★ **סוסעץ** (פארים, ישראל) — הצגה מחודשת של סרט ישראלי שעבר בכל הפסטיבלים, ומנסה להציג, באמצעים צנועים, את חיפושיו של היוצר הישראלי אחר המקורות שמהם ישאב את עוצמתו. עם שמוליק קראוס בתפקיד הראשי. במאי: יקי יושע.

★★ **קח את הכסף וברח** (לימור, ארצות־הברית) — סירטו הראשון של וודי אלן. עדיין סידרה של מערכונים נפרדים על שודד לא־יוצלח, אבל בכל זאת מצחיק מאד ושופע המצאות.

ירושלים

★★ **הפירחה ובת השריף** (עדן, ארצות־הברית) — מירדף־מכוניות מטורף ריאינסופי, הנשען בעיקר על כישרונו של הבמאי האל ניהאם לביים פעלולי קולנוע (המיקצוע האמיתי שלו), ועל קיסמו הרב של ברט ריינולדס, שהפך את הסרט ללהיט.

חיפה

★★★½ **רחוב הסטר** (שביט, ארצות־הברית) — שיחזור השכונה היהודית בניו־יורק של תחילת המאה, על חוויותיהם של היהודים שהיגרו אז מרוסיה הרחוקה ותקשו להחליט אם יהדותם עדיפה על אמריקאיותם או להיפך.

★★★ **אחדים באו כמרוצה** (אבא חושי, ארצות־הברית) — וינסנט מינלי עם בד ספר של ג'יימס ג'ונס, על סופר צעיר שמשתחרר מן הצבא וחוזר לעיר־מולדתו, ועל חוויותיו שם. רומן שמקבל ממדים טראגיים עם פראנק סינאטרה, דין מרטין ושיר־לי מקליין.

טפט „מורלה"
קיים רק קטלוג אחד של מורלה
היזהרו מחיקויים.

„רובקס"
הגיע מלאי חדש של הצלחות
הנפלאות של „רובקס"

הזמן כבר עתה מקום
למודעות בגיליון
ראש השנה
של הענק
השולם הזה
שיופיע ב־27.9.87

במדינה

מישטרה

מידע מאלמוני

עורך־הדין העדה טיעון מקורי, והחשוד שוחרר בערבות

בליל־שבת לפני כשבועיים הורידה מונית נוסע ליד סטייקיה בתל־אביב. האיש, מנהם לוי, חיכה לתורו לקבל את הסטייק בפיתה, כשלפתע הגיח אלמוני, דקר אותו בסכין בביטנו והסתלק מן המקום כלעומת שבא.

לוי הועבר לבית־החולים, ושם ניסו חשוטרים לחקרו — אך לשווא. הוא לא ידע, או לא רצה, למסור כל פרטים על המיקרה. „איני יודע מדוע קרה הדבר," אמר, „איני יודע מי התוקף, ובכלל, אני מרגיש רע מכדי לדבר."

בידי המישטרה היתה רק עדותו של נהג המונית. הוא סיפר כי התוקף והנתקף נמצאו שניהם במונית לפני שנעצר ליד הסטייקיה. לדבריו רבו השניים על מקום ישיבה במונית, ומשירד לוי לקנות את הסטייק שלו, מיהר אחריו הנוסע השני, דקר אותו ונעלם.

אך גם עדות זו לא קירבה את המישטרה כהוא־זה לזהותו של התוקף, כיוון שנהג המונית לא יכול לזהותו.

מידע עיום שם. מידע אלמוני שהגיע מאוחר יותר למישטרה מסר, כי התוקף היה יוסף לב, בעל סירת־דייג. ביום שישי בערב הגיעה המישטרה לביתו, ועצרה אותו על סמך המידע עלום־השם, כחשוד בתקיפה ובגרימת חבלה חמורה למנחם לוי. למרות שללב היה אליבי, ולדבריו בילה את כל שעות הערב בביתו, ואף יוכל לחזור על פרטי כל תוכניות הטלוויזיה ששודרו, מחזיקה בו המישטרה, והביאה אותו ביום הראשון שעבר לפני השופט יוסף מגורי־כהן, לארכת מעצרו.

עורך־הדין אברהם ריכטמן, פרקליטו של לב, התלונן בפני השופט כי מאז מעצרו של שולחו לא נערך מיסדר זיהוי, וכי אין ברשות המישטרה כל חומר המקשר אותו לעבירה, מלבד אותו מקור מידע אלמוני.

„אם המשטרה פועלת לפי כל מידע אנונימי המגיע אליה, ועוצרת אנשים אך ורק על סמך זה, הרי כל אזרח במדינה יכול למצוא עצמו בבית־המעצר ללא כל סיבה. „הרי אותו מקור היה יכול למסור לכם, כי אני אברהם ריכטמן, דקרתי את לוי, ובאותה מידה של הצדקה יכולתי אני להיות עצור כאן," טען עורך־הדין הצעיר בלהט.

השופט שוכנע, וציווה לשחרר את לב בערבות עצמית של 3,000 לירות.

מיפלגות

המאוחדים והמפולגים

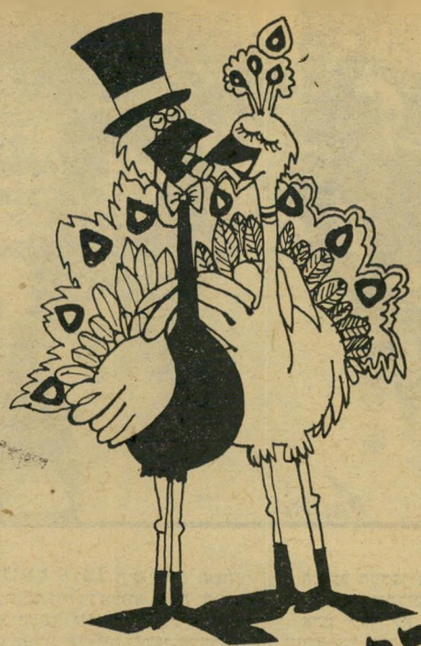
העסקנים חתמו מכלי להיוועץ במועצת גדולי התורה, ועתה צפוי פילוג

אגודת ישראל עומדת בפני פילוג. הרקע לכך הוא הבחירות לרשויות המקומיות, וההסכם שנחתם בין המפד"ל, אגודת ישראל ופועלי אגודת ישראל בדבר הליכה לבחירות לרשויות המקומיות ברשימות משותפות.

עסקני האגודה חתמו על ההסכם ללא התייעצות עם המוסד היחידי המחליט על כל עקרונותיה, מועצת גדולי התורה, ו־הדבר עורר את זעמם של אנשי סיעת בני תורה בגוש ציות והגשמה, ישבראשם עומד הרב חיים שאול קרליץ, ראש ישיבת בית מאיר ומי שידוע בקנאותו הרבה.

הרב קרליץ כינס, מייד עם היוודע דבר חתימת ההסכם, את ששת ראשי הישיבה האחרים המרכיבים את הנהלת סיעת בני תורה, ואשר לטענתם הם שולטים על כשליש מציבור בוחרי אגודת ישראל, ו־הורה להם להחרים את הבחירות לרשויות שכן יש בהן משום ה„מוקצה". בגילוי־דעת שהפיצו אנשיו של הרב קרליץ, הביעו את פליאתם הרבה על שנחתך דבר עקרוני באגודה מבלי לשאול את פיהם של גדולי ישראל (מועצת גדולי התורה), על עצם

(המשך בעמוד 50)

בואו לרוקיאדה '78

אירוע חברתי ברמה בינלאומית שיתקיים 10-17 בספטמבר במלון "BLUE BAY" נתניה

רווקים ורווקות – בואו לבילוי שבוע חופשה מהנה המלווה באירועים NON-STOP במלון "BLUE BAY" בנתניה.

- מלון ברמה של 4 כוכבים
- מטבח ברמה בינלאומית כשר.
- אירוח 7 ימים מלאים
- 3 ארוחות ליום
- פרסים יקרי ערך
- כל ערב מופעי אמנים ורקודים לצלילי תזמורת
- משחקי חברה שונים, בינגו, פרסים והפתעות
- בריכת שחיה וחוף ים
- קומזיצים
- תצוגות אפנה.

וכל זאת במחיר של 3,850.— לירות בלבד ליחיד בחדר כפול.
(לא כולל מע"מ)

ביום ו' נשף סיום ובחירת מלכת ומלך הרווקיאדה

הזוג הראשון שיתחתן כתוצאה מההיכרות ברווקיאדה יקבל סוף שבוע זוגי חינם במלון "BLUE BAY" נתניה.

שימו לב: לרווקיאדה 78' יכולים להרשם רק רווקים ורווקות הרשומים כך בתעודת הזהות שלהם.

פרטים והרשמה:
„חן" – שרותי חופש ונופש חיפה, רח' הרצליה 21 טלפון 04-529823
„נאור" – שרותי אירוח ונופש ת"א רח' פרוג 5 טל. 03-232013·244844

כלי־נגינה
גיטרות — אקורדיונים
פסנתרים — אורגנים
מיתרים — חלקים
- השאלה
- תיקונים
- מכירה

א. גינצבורג אלנבי 48 ת"א
פינת רח' נאולה, טל. 03-57773

האופנה לצעירות!!!
טוניקות, חצאיות ומכנסיים
או..לה..לה.. דיזנגוף 146, ת"א

„רובקם"
חגיע מדאי חדש של הצלחות הנפלאות של „רובקם"

סטודיו לאמנות חזותית בהדרכת יפה פלד
חוגים לילדים, נוער ומבוגרים, הכוללים: ציור, עבודה בחומרים שונים, שיחות, ביקורות, ניתוחים והתוודעות לתולדות האמנות
להרשמה ופרטים להתקשר בשעות: 15.00—21.00 ● טל. 228382

פינתי קם לתחייה

חודשים אחרי שנשרף מרכז האומנים, הוא נפתח שוב - ומכל קצות השולם התקבצו ניחחי ישראל

ה־8 בינואר 1978 היה היום השחור של הבוהמה הישראלית. קפה פינתי, מיפגש האמנים של אמצע השבוע ובורסת המסיבות והרכילות של יום שישי בצהריים, עלה באש ולא נותר ממנו אלא תימרות עשן ושרידים מפוחמים.

אמנים שבאו כדרכם, לשבת בצהרי יום ולהתבטל ליד שולחנות בשמש, עמדו המומים נוכח המחסומים שהוקמו מול בית־הקפה המפוייח. מר כגן, בעל הקפה, ואשתו הנאמנה, ניצבו במקום כמסרבים להאמין למראה עיניהם. המלצרית הוותיקה לאה, שיגאל בשן כתב לכבודה שיר, זו שידעה את כל הסודות של מי הולך עם מי ומי לא מדבר עם מי ולמי מותר להגיד מה, זו שהיתה מוסרת הודעות בטלפון ומקבלת הזמנות לכל הצגות הבכורה, מחתה בשקט דימעה.

הפועל הערבי בעל השם העברי, אברהם, לא האמין שמקום־עבודתו הפך עפר ואפר.

אדון כגן לא ידע להשיב אם אומנם יחדש את בית־הקפה שלו או ימכור אותו. הוא היה המום מכדי להגיב. קפה פינתי, השוכן בפינת הרחובות פרישמן־דיזנגוף, אחד מבתי־הקפה הראשונים של תל־אביב, ששמו ניתן לו על־ידי חיים נחמן ביאליק ושממנו יצאו חיילי הפלמ"ח ללוות שיירות לירושלים, נסגר לכמה חודשים.

המציתים לא נמצאו עד היום אך חברת־הביטוח פיצתה את בעל־המקום, וביום ה־ שישי האחרון, אורה ושימחה, נפתח קפה פינתי באופן חגיגי מחדש.

אותו קהל מילא אותו: אמהות עם עגלות ותינוקות, זקנים וזקנות, ייקים בצהריים והבוהמה. אמנים, זמרים, שחקנים, אמרגנים וחתיכות, בלי אלה אי־אפשר.

מסביב לשולחן בקפה **פינתי** המחודש, שזכה בטפטים מעץ, צבעים חדשים ושולחנות פורמייקה, יושבת מיקי אמדורסקי בחברת הרקדן רובר פומפר. על הקירות ניתלו רפרודוקציות, וארון־העוגות המפורסם נעלם. גם המלצרית הוותיקה לאה לא נראתה, ואת מקומה תפסה מלצרית צעירה וניפה.

הבורסאי השחקן אילי גורליצקי, שבחר השנה לעסוק בבורסה, עם עירית לוי, אשתו של הזמר אושיק לוי.

מיקי וקובי אמדורסקי האופנאית ואושרת המלחין, נפגשו מחדש ביום ששי, שני תושבים קבועים של **פינתי** בעבר, מיקי סיפרה כי התגעגעה ל**פינתי**.

השליט נחום שליט, מזוקן לצורך תפקיד בסרט, חגג ב**פינתי** את יום־הולדתו הארבעים ושתיים. זקנו האפור הסגיר את גילו.

המגמרת אופלייה שטרהל, כוכבת **אסקימו לי**־מון, חזרה מברלין ישר לקפה **פינתי**.

החוזרת מרגלית אנקורי, ששהתה בשנים האחרונות בניו־יורק, חזרה ארצה ומיהרה להפגין נוכחות.

הזמרת והכלב ריקי גל, כוכבת **בני בום**, באה עם כלב הספניייל שלה.

האיילונים חיים פולני, לשעבר חבר להקת איילון ששהתה בחמש־עשרה השנים האחרונות בניו־יורק, הגיע גם הוא ל**פינתי**. למטה הוותיקים: משה גולדמן ויהלומי.

רוך בו את ברית־המילה של בנו אורי ומרבית האמנים, כמו יהודה ברקן, יגאל בשן, טוביה צפיר, דובי גל העוד רבים אחרים נעדרו הפעם מהמקום.

חופשת מולדת

בפינת פרישמן

מי כן היה? הזמר צביקה פיק ואשתו, מירית ישם־אור, התמלילן אילן גולדהירש והזמרת רותי הולצמן. היו גם עיתונאי בידור כמו דודו אורן ונעמי רון, שקפה **פינתי** היה מאז ומעולם מקור ה־מידע העיקרי שלהם. היו השחקנים יוסי גרבר ונחום שליט, דודיק סמדר ואופליה שטרהל, שמאז שגימרה בסרט אסקימו לימון הפכה כוכבת מפורסמת ומבוקשת על־ידי חוטפי האוטוגרפים.

היתה עירית לוי היפה, אשתו של הזמר אושיק לוי השחוה עתה בצרפת. והיתה הזמרת ריקי גל, ברעמה ג'ינג'ית ועם קוקר־ספנייל צמוד. גם אמרגנים היו, כמו יצחק גיורי, שמואל צמח והאמרגן האמ־ריקאי צ'ארלי פישמן, שלמד במהירות היכן מבלים עמיתיו בארץ הקודש.

אך מרבית היושבים בבית־הקפה המחו־דש היו, הפלא ופלא, לא תושבי הקבו־עים כי אם אורחים לרגע, כאלה שבחרו לחיות בחוצלארץ ובאו ארצה לקיץ ל־חופשת מולדת. כך אפשר היה לפגוש שם בציירת יוש בן־אשתמוע, היושבת בשנים האחרונות בניו־יורק, שוש, צנומה מתמיד, שפעה סיפורים על מעלליה ב־מטרופולין האמריקאית. היה שם גם ה־צייר מנחם גפן, שבחר להתגורר בלונדון וישהשנים כאילו אינן נותנות בו את אותו־תיהן למרות שסגר מזמן על הארבעים. והיתה הזמרת מרגלית אנקורי, מי ש־זכתה בפרס כינור דוד על הופעתה ב־אלא שאת הפתיחה החגיגית של פינתי פינצ'ר איש־הטלוויזיה מני פאר. הוא בחר דווקא ביום השישי האחרון בצהריים לע־

השלט החדש **פינתי** זכה בשלט חדש ומצוחצח. גם לוח המחירים המפורסם, שנשרף בדליקה, חודש כשהמחירים הפעם גבוהים יותר. ברקע נראה הרקדן אילן בכור־אביב, חבר להקת **בת דור** וחדש ב**פינתי**.

מחזמר שיער ונעלמה, איש לא ידע לאן, עד שחזרה ל**פינתי** וסיפרה כי התגוררה בשנתיים האחרונות בניו־יורק, שם הופיעה במועדוני־לילה ישראליים. ליד אחד ה־שולחנות ישב נער־הששושועים הניצחי שמ־עון עדן, שבא בפעם המי־יודע־כמה מעיר מגוריו, ברלין, לבקר את בתו ונכדו בארץ.

פרצוף מוכר לישראלים היושבים בניו־יורק היה חיים פולני, שתושבי **פינתי** הקבו־עים לא זיהו אותו. למי שהתעניין, סיפר כי הוא חבר להקת איילון, ששרה בשעתו „פלאפל, פלאפל" ואחר־כך ירדה ניו־יורקה והעדיפה את הסטייק האמריקאי על ה־פלאפל הישראלי. האיילונים, כך סיפר פולני, נמצאים כרגע בארץ ומבררים אפ־שרות של שיבה הביתה.

וכך, על כוס קפה קר או אספרסו, חזר בית־הקפה אל נוף דיזנגוף.

אשה ואם בישראל הפכה ה־שחקנית הסוערת אמירה פולן, שהשתתפה בהצגה **אקווס**.

במדינה

(המשך מעמוד 47)

הקמת החזית הדתית המאוחדת.

כתב הרב חיים שאול קרליץ בגילוי־הדעת: „מה כואב הלב לשמוע שהחזית הזאת העמוד על מישמר ענייני הדת ו־שמירת קודשי ישראל, כאשר בהרבה ענייניים עקרוניים הנוגעים לעיקרי היהדות, דעתנו ודרכנו מנוגדת לחלוטין, כגון שירות לאומי שאצלנו הוא בבחינת ייהרג ובל יעבור, ואצלם הרי זה נחשב למיצווה גדולה. במינוי רב, קובעת אצלנו גדלותו בתורה וביראת־שמיים ואצלם אחד המכריעים הוא היותו ,יוצא צבא'. ובכלל, הקובע בענייני דת והלכה, אצל המפד״ל, הוא זה שכל גדולי ישראל גילו דעתם עליו, שפסקיו בטלים ומבוטלים.״

יחסה של אגו״י למפד״ל היה, מתמיד יחס של זילזול הגובל בשינאה, שכן הם ראו באנשי המפד״ל דתיים־למחצה.

הרשימות המשותפות לרשויות המקומיות בעבר בין אגודת ישראל ובין המפד״ל, היו תוצאה של אילוצים, שכן היה ברור לאנשי אגודת ישראל שאם־לא־כן אף אחת מהרשימות הדתיות לא תעבור את אחוז החסימה. כתב הרב קרליץ: „אבל מי התיר לעשות הסכם ארצי כללי, המהווה ברית וקשר בין אגודת־ישראל, שהקימות ארזי הלבנון, ובין אלה הנסיפחים לציונים? והלא זוהי חזית דתית מאוחדת, שמרן הרב מבריסק זצלל״ה אסר בכל תוקף להקימה?״

במפד״ל צופים, כי אחרי שפורסם גילוי־הדעת צפויים שינויים במיבנה הרשימות לרשויות המקומיות והזזתם של מעמדי אגודת־ישראל לאחור. כיום ברור שחלק ניכר מציבור המצביעים הפוטנציאליים של אגו״י לא יצביע עבור הרשימה המאוחדת.

בשבוע האחרון נוצרה מתיחות רבה בשכונות הדתיות ברחבי הארץ, בין המתנגדים לחתימת ההסכם לבין אלה המתומכים בו. בבני־ברק הגיע המצב עד לכדי תיגרת־ידיים בין אנשי שני המחנות. טענתם העיקרית של ראשי הישיבות המרכיבות את סיעת בני תורה, היא שהאחראים לכל מעשה ההסכם הם חברי־הכנסת של אגו״י יפאג״י שלמה לורינץ, מנחם פרוש, שלמה יעקב גרוס ויהודה מאיר אברמוביץ, שהכריעו בעניין שהוא מחוץ לסמכותם, שכן הם אינם אלא עסקנים של מועצת גדולי התורה.

את תגובתו של ח״כ הרב שלמה לורינץ, הנחשב כנציגם של אנשי סיעת בני תורה, אי־אפשר היה לקבל השבוע, שכן הוא שוהה בחופשה בשווייץ. אם אכן יחליטו ראשי הישיבות לפרוש מאגו״י כפי שאיים אחד מהם, עלולות להיות לכך השלכות מרחיקות־לכת גם על הקואליציה הממשלתית.

ישראלים בחו״ל

אימפרוביזציה

שחקן תיאטרון, שהפך לנהג מונית, מתעתד להיות סופר ולהופיע בטלוויזיה

הרבה קורה ליוסי קיפניס: הוא ישראלי הנוהג מונית בניו־יורק, הוא מאוהב באשה המבוגרת ממנו ביותר מעשרים שנה, הוא היה נשוי פעמיים, והיתה לו תאונת־דרכים קשה מאד שריתקה אותו למיטה, לכיסא גלגלים ולקביים למשך שנה שלמה.

הוא נולד בתל־אביב לפני 40 שנה, לאב סוחר קרקעות. כשהיה תיכוניסט עזב לפתע את בית־הספר והצטרף לתיאטרון נוער תל־אביבי קלעים. מאוחר יותר הצטרף לתיאטרון זוטות ז״ל ועבד עם הפנטומימאי הישראלי סמי מולכו. השילוב של משחק ותנועה עניין אותו מאד, ובדיוק באותה עת ביקרה בישראל הרקדנית והכוריאוגרפית האמריקאית הידועה אנה סוקולוב. יום אחד, בעמדו ברחוב עם חבר, ראה את אנה בוחנת בעניין חלון־ראווה של חנות נעליים. מבלי שאף אחד יציגו בפניה, ניגש אליה ובאנגלית רצוצה של אותם ימים סיפר לה שהוא מאד מתעניין בריקוד. היא הזמינה אותו שיבוא איתה, לקנות נעליים, ומאותו הרגע החל ביניהם רומן שהעסיק הרבה את הבוהימה התל־אביבית. יוסי היה בן 23 ואנה בערך כפליים.

עם קביים. „מצאתי באנה את כל מה שחיפשתי,״ סיפר קיפניס השבוע. „אשה

(המשך בעמוד 64)

עם נעלי אספדריל א. ילך לך בקלות

נעלי אספדריל א, המילה האחרונה בנוחות ההליכה - מעתה גם בישראל.

המבנה של הנעל, העשויה מכותנה עם סולית יוטה מיוחדת, מקנה לרגל גמישות ואוריריות, שטרם חשתם כמותם.

עם נעלי אספדריל ילך לך בקלות ובנוחות בכל שעה משעות היום ובכל מקום...בבית, בעבודה, במסיבה או בדרך לים.

את נעלי אספדריל בדגמי נשים וגברים בגדלים 28 עד 46 ובמבחר גוונים אופנתיים, ניתן להשיג בחנויות הנעלים הנבחרות;

היצרן בישראל: אספדריל א, נתניה, טלפון: 92406 (053) .ת.ד. 229, נתניה.

ניו-מן- רח' דיזנגוף 108, תל־אביב. אלקסנדר - רח' ויצמן 40, כפר סבא. אלסקה - רח' צה״ל 8, אשקלון. אברהם - רח' רמב״ם 8, אשדוד. עזוז - רח' אלנבי 29, תל־אביב. בינגו - נווה אביבים, מרכז מסחרי, דרוגסטור אגזוטיס - כפר שמריהו. דנינו - פתח תקוה ותל אביב, רח' דיזנגוף 141. פריימן - רח' יפו, ירושלים. פירנצה - רח' ז' הופיין 18, טבריה. גלית - רח' סירקין 12, גבעתיים. גבי - שד' ויצמן, רמת השרון. נעלי גיל - מרכז מסחרי א' 172, אשדוד. נעלי חן - תחנה מרכזית אגד, ראשון לציון. מק דג'נס - מרכז מסחרי, סביון. קפלן - רח' חובבי ציון 15, פתח תקוה. כרמן - רח' נווה שאנן 9, תל־אביב. ליליאן - מרכז מסחרי ב' 29, אשדוד. לדר - רח' רוטשילד 27, בת־ים. בוטיק לאון - רח' ירושלים 48, יפו. מקסים - רח' ביאליק 27, רמת־גן. באום - רח' הרצל 166, רחובות. נוביס - רח' הרצל 19, חיפה. נעלי נוה - רח' בן־יהודה 7, ירושלים. נזרית - רח' מורדי הגיטאות 40, באר־שבע. פרפר - רח' הרצל 32, חיפה. נעלי שינמן - רח' אלנבי 36, סלון - רח' שאול המלך 4, תל־אביב. ווייל - רח' יפו, פינת מלך ג'ורג', ירושלים. מלכה - רח' רוטשילד 46, חדרה. אביב - רח' שער הגיא, נתניה. נעלי עופר - רח' בן יהודה 228, תל־אביב. נעלי אונין - מרכז מסחרי 2, ערד. כהן - מרכז מסחרי רסקו 201, קרית־גת. ארבע עונות - שד' ארלזורוב 16, עפולה. בתי מלון וחנויות נעליים - אילת.

צימס

הד"ר יעקוב רז טוען לפילוסופיה מיזרחית בחור „עוד זוג משקפיים לראות בעדם את העולם"

„ש? נעדיך מע? רגליך", מבקש יעקוב רז, לשעבר רזון, מכל אורח. יעקוב, ששהה ביפאן ארבע שנים, עדיין דבק במינהגים היפאניים שרכש, חולץ נעליו בכניסה, ונועל את נעלי־הבית היפאניות. בסלון דירתו יושבים על הריצפה, או על כריות יפאניות כתומות. מי שקשה לו לשבת על הריצפה יושב על אחד משני הכיסאות שבחדר. האורחים מוזמנים לארוחה בסיגנון יפאני־תימני שמבשלת אשתו שולה. הכל מוגש בכלים יפאניים. יעקוב ואשתו אוכלים, בדרך כלל, בעזרת המקלות היפאניים. לצלילי מוסיקה עממית יפאנית. אורחים שבאים ללון מקבלים מחצלות יפאניות לשינה.

השיטה היפאנית

יעקוב בן ה־34, גבה־קומה, שערו חום ופניו עדינים, חיוורים, נולד בתל־אביב. למרות מוצאו היוצי (היוונים מרבים ב־אכילת בשר) הפך יעקוב צימחוני כבר בגיל העשרה, „מסיבות מצפון", לדבריו. „הייתי צימחוני מוחלט." הוא מספר, „מסיבות מוסריות — התנגדות להריגה, ואני חושב שבשילוב עם סיבות אינטלקטואליות מוסריות יש לי דחייה פיסית מפני בשר."

את שירותו הצבאי עשה בנח"ל כמרכז גרעין, שוחרר שיחרור מוקדם מסיבות מחלה, ובגר ארבע שנים בקיבוץ חצרים. התחתן, התגרש ועזב את הקיבוץ. בגיל 24 התחיל ללמוד תיאטרון ופילוסופיה ב־תל־אביב. מספר יעקוב: „התרכזתי בעיקר בפילוסופיה מיזרחית, בבודהיזם ובייחוד בפילוסופיה סינית. למדתי סינית שנתיים, והיום אני מסוגל לקרוא — אבל לא לדבר, בשפה זו."

את עבודת המ"א עשה על תיאטרון הנו היפאני, וכעבור שלוש שנים הקימו הוא וחברים קבוצת תיאטרון. הגרעין שלה היו יוצאי החוג לתיאטרון, שהיום חלקם ה־גדול שחקנים או במאים. בהם: דודו יר־דני, נטע פלונצקי, נדב לווייתן, רפי גולד־ווסר, ריצ'רד פרבר, אלכס קלצ'קין, אבי פניני ואחרים.

„זו היתה להקה ניסיונית," מספר יעקוב, „אני תירגמתי ובייתי את אסקוריאל, ו־עיבדתי את הנסיך הקטן והצגות אחרות שלא הרשלו בפני הציבור, כי הקבוצה היתה ניסיונית."

המטרה — בתהליך עצמו

ב אותה תקופה התחיל יעקוב ב־מדיטציה של הזן, בהשפעתה של מו־רתו באוניברסיטה. הוא מספר: „היתה לי מורה ליפאנית, אשה מיוחדת במינה בשם היינה פייאטלי, שהתאבדה לפני חו־דש בגרמניה. היא התפרסמה לפני עשרים שנה כשנרצח בעלה, המהנדס, בקולנוע צפון בתל־אביב, והיא אימצה את רוצח בעלה, גידלה אותו ולימדה אותו מוסיקה. היא שלימדה אותי את המדיטציה של הזן."

יעקוב מתרווח על הכרית, משכל את רגליו הנתונות במיכנסי־ג'ינס על הריצפה, ומדגים ישיבת זן. „זהי ישיבת לוטוס, כמו ביוגה," הוא אומר, „אלא שאת הידיים יש לשלב ולהחזיק במקביל לגוף, לשם הריכוז. העיניים פקוחות־למחצה, ומסתכ־לים קדימה על נקודה שבוחרים, מתחילים לנשום בשימות עמוקות, ושוקעים פנימה. אפשר גם להתרכז בדיבורי חכמים, או ב־ספירה מיוחדת."

„הזן היא מדיטציה קשה," הוא מודה. „אני מרכז את כל הכוחות הנפשיים שלי על עצם מסויים. הפילוסופיה של הזן שוללת כל פילוסופיה ומנסה, על־ידי אמ־צעים שליליים כמו שלילת מילים, שלילת היגיון, שלילת קלישאות של ההכרה להגיע אל ההכרה שמעבר לדברים ולמילים ה־מקובלות.

„עושים זאת על־ידי שוקים לוגיים וגו־פניים שגותנים לתלמידים — כל מיני חידות שאי־אפשר לפתור אותן בצורה הגיונית, או ג'סטות שמהממות את התלמיד וגורמות הלם לצורת המחשבה הרגילה שלו.

„עד היום אני עוסק במדיטציה, אבל עברתי לטרנסנדנטלית, כי אינני יכול לאמץ את הזן כאורח־חיים. כשהייתי ביפאן כי־קרתי בכמה מינזרים של הזן, וקיבלתי הדרכה, אך המחקר שבו עסקתי לא איפשר לי להקדיש את עצמי לזן. לחיות על־פי הזן זה אומר לגור תקופה במינזר, לקום ב־4 בבוקר, ולעשות מדיטציה, אחר־כך עובדים עבודה פיסית קשה, בשדה או בניקיון. הארוחות פשוטות וגסות, על טהרת הצימחונות. במשך היום נערכת פגישה עם המורה הרוחני, שבוחן את התקדמות ה־תלמיד ונותן לו חידה מסויימת שעליו לפתור.

„למרות שלא יכולתי להתפנות למדי־טציית הזן, מצאתי את התהליך בתיאטרון הנו שבו אני עוסק, כי הנו הוא כמו מדי־טציה בתנועה. הזן, לגבי, הוא עוד זוג משקפיים לראות בעדם את העולם. התי־גבשה אצלי תפיסת־חיים הרואה את הפי־לוסופיה המיזרחית כאופציה לחיים. למשל, התפיסה שצריך להיאבק שהעולם האי־רופי חי לפיה, לאורווקא במובן של לדחוף באוטובוס, אלא לדחוף כדי להתקדם ב־חיים. התפיסה שהחיים הם סידרה של מאבקים וקונפליקטים שבאמצעותם ה א ג י מאשר את קיומו.

„תפיסה זו זרה לתפיסה המיזרחית. ה־מטרה היא לא בראש ההר, אלא בתהליך עצמו. האינטלקט הוא כלי שימושי, אך לא הכל. בעולם המיזרחי יש הכרה במוג־בלותן של המילים. הן אומנם פונקציה פראקטית לקשר בין אנשים, אבל אם אנו מעמיסים עליהן את כל המשמעות שאנו רוצים לתפוס בעולם, זה קוצר משמעות.

„למשל, אם אני שואל מה טעמו של הלימון, חמוץ אינה התשובה. צריך לט־עום, ואז יודעים. זה קרוב מאד לקבלה היהודית שאני עוסק בה היום. אני חי אומנם בחברה מערבית, ולכן אני חייב לשחק את המישחק של המילים, אבל אני יודע כמה הוא מוגבל."

יעקוב ושולה רז בדירתם, ליד המחיצה היפאנית
יווני + תימניה־יפאנית

מצח כמו הר פוג'י

„ל יפאן נסעתי בשנת 1972. קיבל־תי מילגה מטעם ממשלת יפאן. עשיתי שם את הדוקטוראט בתיאטרון קלא־סי, למדתי יפאנית, והיום אני שולט ב־שפה היטב, קורא, כותב ומדבר כלי בעיות." (הטלפון מצלצל לפתע, וכאילו כדי לאמת את דבריו מתחיל יעקוב לדבר יפאנית שוטפת).

„לפני שנסעתי ליפאן הכרתי את שולה," (מביט בחיבה באשתו הגבוהה, שחומת־העור. שערה שחור ארוך) ועיניה משוקדות ותווי־פניה מיזרחיים. שולה בת ה־36, ממוצא תימני, נסעה עם יעקוב ליפאן והם התחתנו בטוקיו. „גרנו בבית מעץ," הוא מספר. בתוך הבית היו מחיצות מנייר, ו־הריצפה היתה עשויה קש או אורז."

ביפאן למדה שולה ריקוד קלאסי, ו־לפרנסתה שימשה יועצת־יופי של חברת אייבון לייד, חברה אמריקאית לתמרוקים. מספרת שולה: „לא היו לי כלל קשיי הס־תגלות. אחרי שלמדתי את השפה, הס־תדרתי מצויין עם היפאנים. הם העניקו לי את המחמאה שלא כל יפאנית זוכה בה — אמרו שיש לי מצח כמו הר פוג'י, דבר נדיר מאד אצל היפאניות. אחרי ש־שלטתי כבר ביפאנית, עסקתי בהוראת העיברית בקהילה היהודית בטוקיו."

יעקוב, נוסף על עבודתו האוניברסיטאית, למד אצל שחקן נו מישחק באופן מעשי, והוא מספר: תיאטרון הנו צמח, במו־בנים מסויימים, מהאסתטיקה של הזן, כשהזן השפיע ביותר על תרבות יפאן ב־מאה ה־14. זהו תיאטרון נזירי מאד מבחי־האמצעים שבהם הוא משתמש: מ

תלי ביינר: „לי כתר מלכת המים – ול,וולה

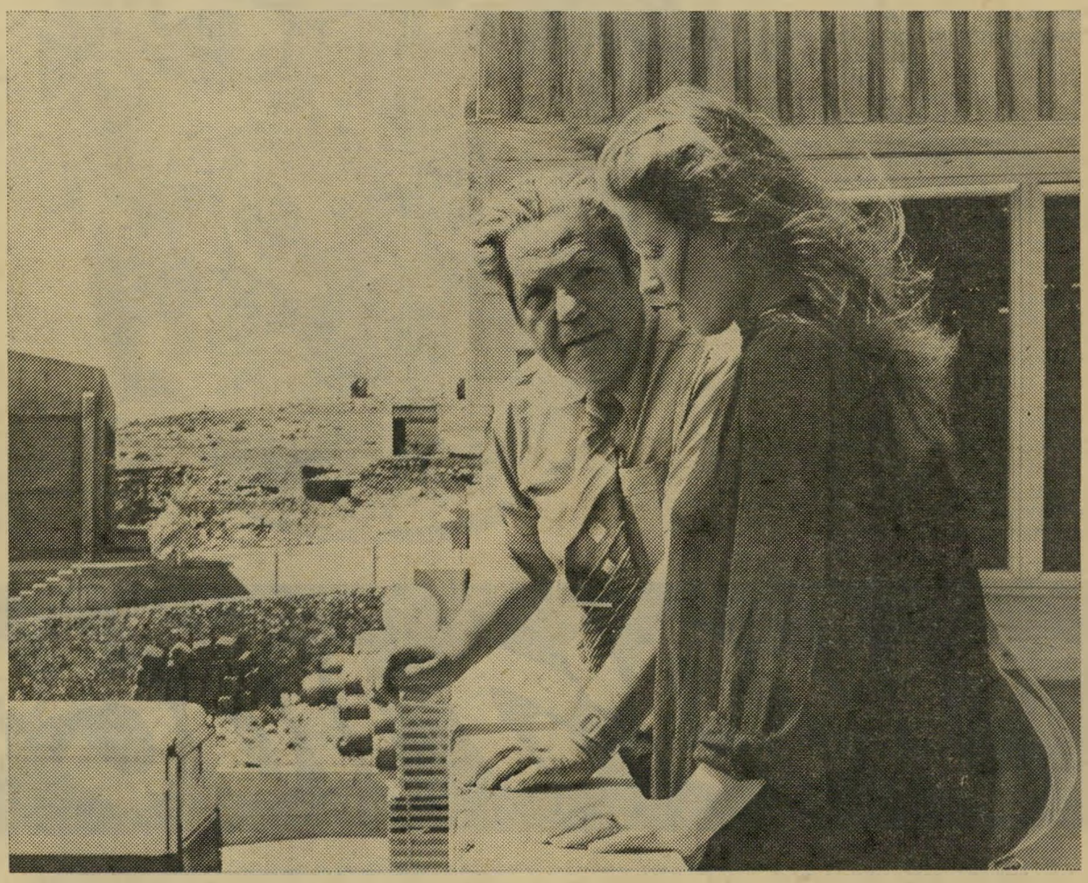
„כתר מלכת המים 1977 בו זכיתי לאחר תחרות קשה עם מאות מועמדות יפהפיות, בא לא במעט הודות לתכשירי השיער הנודעים של חברת ,וולה', בהם אני משתמשת באופן קבוע לטיפוח השיער שלי. כמלכת המים של ישראל המרבה לשחות בים ובבריכה ולהשתזף בשימשה של ארצנו – אני ממליצה לכל הנשים בישראל להשתמש אך ורק בתכשירי השיער של חברת „וולה".

מדעני „וולה" השכילו לפתח שורה של תכשירים להגנת השיער ולטיפוחו המותאמים במיוחד לקיץ הישראלי המאופיין בלחות גבוהה (בעיקר במישור החוף) והגברת עוצמת קרינתה של השמש.

החשיפה היתרה לגורמי אקלים אלה, בעיקר בעת הבילוי על חוף הים, בבריכות השחייה ובפיקניקים בחיק הטבע – עלולים לגרום נזקים חמורים לשיער ולעור הראש.

בגלל ערנותי לסכנות אלה חיפשתי את התכשירים המתאימים ביותר לטיפוח ושמירת שיערי ואכן מצאתי אותם במוצרי „וולה". והנה עתה ניתנה לי הזכות לבקר במפעל החדש בעטרות לראות במו עיני את תהליכי הייצור המשוכללים, ובעיקר להודות למנכ"ל ,וולה' ולעובדי המפעל השוקדים לייצר ולפתח תכשירי שיער מעולים המתאימים במיוחד לנשים הישראליות," ציינה תלי ביינר, מלכת המים 1977, בעת ביקור שערכה לאחרונה במפעל „וולה".

מר מיכאל בראון, המנכ"ל, ליווה אותה בעת סיורה במפעל,

תלי ביינר, מלכת המים 1977, עם מנכ"ל „וולה" מיכאל בראון, בעת ביקורה במפעל החדש בעטרות.

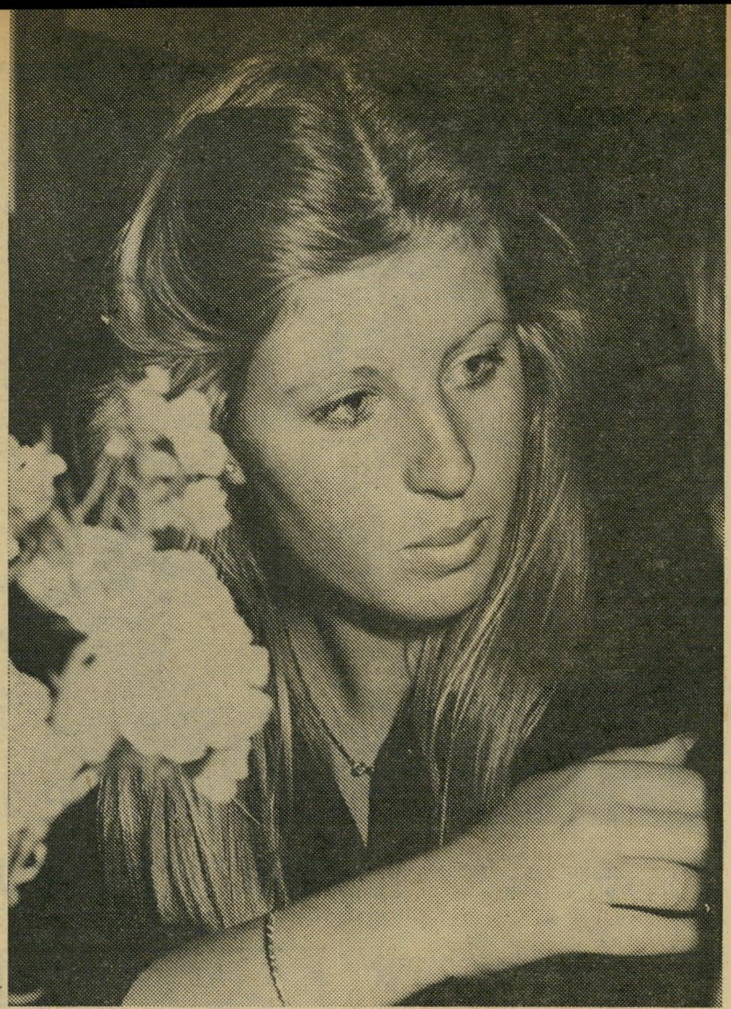
תלי, בוחנת את התכשירים הנודעים של „וולה", המותאמים לטיפוח השיער, בעת הבילוי בים ובבריכה.

בתוך המערבל המיוחד בו מכינים את ה„לייפטקס בלזם".

כתר מלכת השיער"

סיור מלכות'י במפעל „וולה" בירושלים למלכת המים 1977 תלי ביינר

המצוי בבנין רחב ממדים בן 3 קומות באיזור התעשייה של עטרות בירושלים. המפעל משמש דוגמא מוחשית לארגון מופתי של העבודה. בסיורה במפעל ראתה תלי ביינר מקרוב את שלבי הייצור השונים, כולל המעבדה לבדיקת חומרים, ביקורת וארזה ועד המחלקה המיוחדת לתיקון ושיפוץ מכונות ייבוש השיער הנודעות של „וולה", המבוקשות מאד בשל איכותן המעולה ועיצובן הנאה.

תלי ביינר התעניינה במיוחד בסידרת ה„לייפטקס בלזם" של „וולה" שבה מספר תכשירים שכל אחד מהם הותאם במיוחד לטיפול באחת מבעיות השיער ועור הראש הנפוצות בישראל — בעיקר בשל תנאי האקלים הקשים של הקיץ. ה„לייפ טקס בלזם" נועד להבראת שיער מחוספס דהוי וחסר ברק ובעל קצוות שרופים. ה„לייפ טקס בלזם AF" נועד לשיער שמנוני בעל קצוות פגומים המלווה בהופעת קשקשים שמנים ובנשירת שיער.

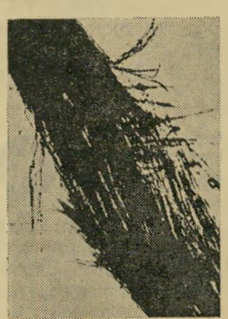
ה„לייפטקס בלזם AS" נועד לעור פגום, לשיער עייף, שביר ודק ובעל קצוות פגומים ושרופים.

מלכת המים התעכבה גם ליד תכשיר החפיפה המעולה של „וולה", „נאופון" המכיל תמציות מצמחי הקרויטר „ואשר הודות לו שערי שומר על ברקו הטבעי והיפה כבר לאחר החפיפה הראשונה," הפטירה תלי בחיוך בעת שראתה את העובדות האורזות בזריזות את הבקבוקים שעליהם מתנוססות התווית של ה„נאופון".

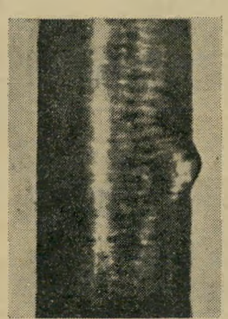
בתום הביקור במפעל „וולה", הודתה מלכת המים 1978 למארחיה ובמיוחד למנכ"ל מר מיכאל בראון, כששיערה המטופח מעיד יותר מאלף עדים על כושרם המיוחד של מוצרי „וולה" להגן וליפות שיערה של יפהפיה המרבה לשהות בשמש וליהנות משחיה בים ובבריכה.

כפי שאמרה תלי בעת הפרידה: „לי כתר מלכת המים — ול„וולה' כתר מלכת השיער".

המיקרוסקופ האלקטרוני ממחיש יעילותו של ה"לייפ־טקס בלזם"

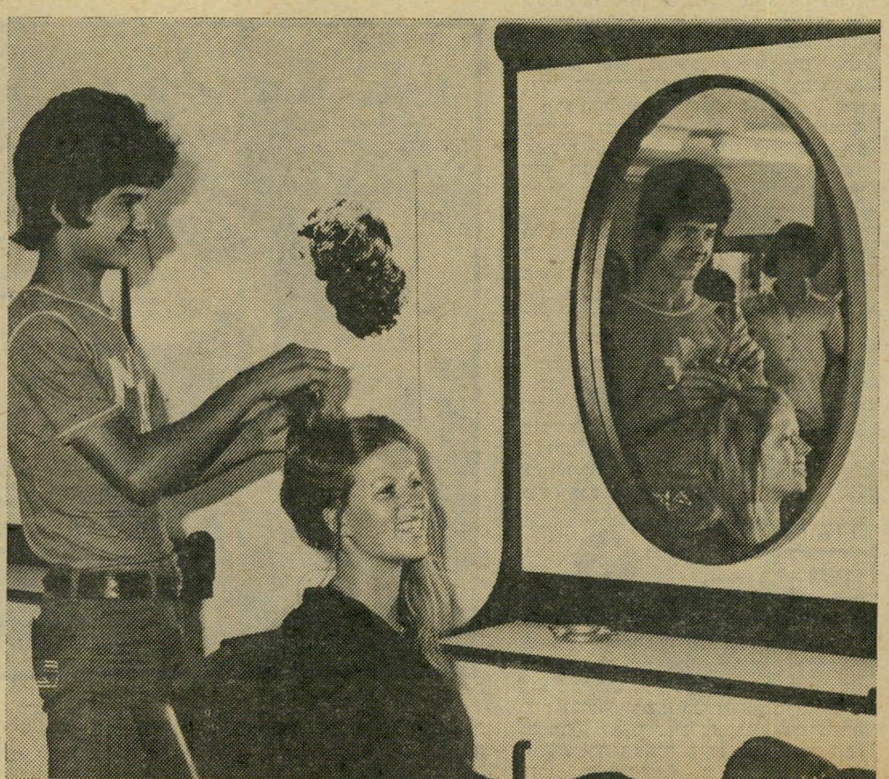

לפני הטיפול: שערה שרופה, דהוייה חסרת ברק ומתפצלת, שהיא בעלת רגישות מיוחדת לפגעי הקיץ הישראלי.

אחרי הטיפול: שערה רעננה בריאה וגמישה, בעלת ברק זוהר ומחוסנת בפני הקיץ הישראלי, מליחות הים והכלור שבברכות.

תלי זוכה בתסרוקת מיוחדת בסטודיו של „וולה".

בוורלי מהרצליה היא המהדורה הניקבית

שיגעון המוסיקה

הצעת כבורה

שקועה בחוך עצמה

יושבת בב בנד לפני ההופעה, ומתרכזת. היא מופיעה בכל רחבי הארץ במיסגרת להקתו של ג'וקי ארקין, המונה שבע בנות. בין בנות הלהקה יש, לדבריה, תחרות טבעית.

אי־דו־היו מסריטים את שיגעון המוסיקה בישראל, אולי קשה היה למצוא תחליף לג'ון טראוולטה. אך קרוב לוודאי שניתן היה למצוא לו בנקל בת־זוג נהדרת כמו בב (מתחרז עם „לב") בנד. ספק אם בב היתה עומדת בצילו של טראוולטה, כפי שקרה בסרט.

השם בב אינו ראשי תיבות של ברי־ג'יט ברדו, אלא קיצור של בוורלי, והיא בסך־הכל בת 20 ונולדה במזל דלי, ב־שנת 1958.

כושר גופני

בביקיני, במארינה של תל־אביב (גם משמאל). בבקריה החופשיים מבלה בב בבריכת גורדון, מקפידה לשחות הרבה „כדי לשמור על כושר גופני טוב". אחרי־הצהריים היא רוקדת כמה שעות, בסטודיו של ארקין.

אהבה — ושמה ג'אז

בב היא בעלת גוף מיניאטורי, מקסים במידות מדוייקות להפליא, שיער ספק־זהוב ספק־אדמדם, רושפת אש ולהבה מעיניה החומות, ומגופה התוסס כימעט ללא הרף.

היא נולדה בחווה שבדרום־אפריקה, בעיירה הנקראת ליכטנברג. אביה היה חקלאי, ומה שזכור לה הוא שגידל כלבי בוקסר בחווה.

בב היא בת יחידה בין שלושה בנים — שניים בוגרים ממנה, ואחד צעיר יותר. הגדול, בן 25, עובד ביהלומים. הבינוני, בן 23, מסתובב בעולם הגדול ועובד לפרנסתו בעבודות־עץ. ואילו הקטן התגייס לא מכבר לצבא, ונמצא כעת בטירונות.

בב אינה בעלת־מיקצוע, אלא בעלת אובססיה — הג'אז. וזה בדיוק הדבר שיהפוך אותה לרקדנית מעולה. אפשרות־דת פשוט אינה נראית לה.

בהיותה בת שנתיים העביר אביה את המישפחה מדרום־אפריקה לישראל. הוא עשה זאת מתוך ציונות לשמה. את החווה שבליכטנברג המירו בקיבוץ צורעה, אך ההשתלה לא עלתה יפה, ומקץ שנתיים פנו למושב שורש. גם משם נדדו כעבור שנתיים, והפעם לנס־ציונה.

מסע־התלאות לא הסתיים גם שם. פרץ המיתון ומישפחת בנד היתה במצוקה ממשית. בב זוכרת בפרוש ימים בהם לא היה הגרוש מצוי בבית, ואמה נאלצה ללוות כסף כדי לקנות כיכר־לחם. כאן נגמרה, לפי שעה, הציונות של בנד. המישפחה בדרום־אפריקה שלחה כסף לחזור, ומישפחת בנד התמקמה שוב בארץ מוצאה, הפעם בבוקסנברג, ולא להרבה זמן. באותה תקופה היה האב מוכר־שטיחים וכלי־מיטבח, נוסע מעיר לעיר ובא הביתה רק בסופי־שבוע.

מקץ חמש שנים חזרו ארצה והתיישבו בהרצליה. כיום מנהל האב מלון־דירות בהרצליה, והאם עובדת במקום, כמזכירה ומנהלת־חשבונות. יש לחם דירה משלהם במלון. „אם זה היה תלוי באבא," אומרת בוורלי, „היינו עוברים גם היום לקיבוץ. אבל אימי מסרבת."

כישרון ריקוד — בירושה

בב טוענת שמעולם לא פונקה במיוחד, להיפך. בהיותה קטנה חיה בסיכסוך מתמיד עם אחיה. „הייתי כלבתא," היא מחייכת, „על כל דבר קטן הייתי צורחת ובוכה, ותמיד רציתי את הדרך שלי. גם מכות לא היו חסרות. בגיל שש־עשרה שבע־עשרה השתנה היחס לגמרי. הם התבגרו, וגם אני."

המישפחה

בהיותה בת חמש־עשרה הצטלמה בב בהרצליה בין שלושת אחיה, בחגיגת בר־המיצווה של אחד מהם. מימין: בב בת ה־18, בחדר־האוכל בבסיס־הטירונות. בצבא שירתה בלהקת צוות הווי סדנאי־השיריון.

העולה

בב בת השנתיים עם בני משפחתה, לפני שעזבו את דרום־אפריקה בדרכם לישראל.

הישראלית של ג'ון טראוולטה, המטורף לדיסקו של

בחיצוניותה היא דומה לאמה. גם היא נאה וקטנה. אבל מה שהוריש לה אביה לא יסולא בפז — הלא הוא כישרון הריקוד. „אבא מספר תמיד שהוא היה הרקדן של החברה. את זה ירשת ממני", הוא משנן באוזני, שלא אשכח חלילה."

תקופת הלימודים בבית־הספר ארכה שאל אותי המורה להתעמלות למה אני לא הולכת לרקוד בסטודיו של ג'וקי ארקין.

„הייתי שמנמונת קטנה, עם רגליים הנוטות כלפי פנים. הלכתי להתעניין ונרשמתי לסטודיו. הייתי בת חמש־עשרה ונתפסתי בשיגעון.

„גרתי חמש דקות מהסטודיו, והייתי

החלמידה של ג'וקי

ברירה, וכתוצאה ממופע שהשתתפה בו בבית־הספר. כעבור שלוש שנים התקבלה ללהקתו.

בגיל חמש־עשרה התחילה בב רוקדת בסטודיו של ג'וקי „פעם אחת בשבוע," כדבריה, וכתוצאה ממופע שהשתתפה בו בבית־הספר. כעבור שלוש שנים התקבלה ללהקתו.

מגיעה לשם שעה לפני השיעור. כל שבוע חיכיתי ליום השישי, כדי לבוא לרקוד. זה נתן לי חיים חדשים. הייתי מכינה יומיים מראש את בגדי הריקוד.

„אחרי חצי שנה בא אלי ג'וקי, ושאל אותי אם אני רוצה להופיע איתו בטלוויזיה. ג'וקי הכין אז להופעה ריקוד בסיגנון קאראטה, והכניס אותי לחזרות. לילות לא ישנתי מהתרגשות. אחר־כך היו עוד כמה הופעות בטלוויזיה, ואז הציע לי ג'וקי לבוא לרקוד בצורה סדירה יותר בסטודיו.

„רקדתי פעמיים בשבוע, כל פעם אחר־בע שעות, עד שהוקמה להקת בנות־הג'אז. זה התרחש לפני שלוש שנים. הופענו פעם עם ריקוד אחד והתפתחנו ללהקה.

„ג'וקי דרש עבודה קשה ותמיד היה זה לטובה. מסתבר שעבודה מפרכת לפני הופע היא ערובה להצלחתו. בהתחלה רצינו להיות יפות, ולהתאפר בקפדנות לפני ההופעות. לא הבנו אותו. כיום הגעתי למצב כזה, שלרקוד טוב חשוב לי הרבה יותר מאשר להיראות טוב. אחרי כמה דקות על הבמה רוצים לראות אותי רוקדת, לא חשוב עד כמה יפה אראה."

בצבא שירתה בוורלי בלהקת צוות הווי סדנאי־השירות, ומזלה בחר לה דווקא את ג'וקי לביים את התוכנית. התוכנית היתה מבוססת על מבט־ספורט ומורכבת מג'אז וממישחק קומי. אחרי שנה התפרקה הלהקה, מסיבות של מישמעת, ובוורלי הוצעה למישרד־מילואים של חיל־רפואה. „הייתי פקידה, וזה לא בדיוק התאים לי. לא יכולתי לשבת במישרד. למזלי באו לקראתי והמשכתי לרקוד בסטודיו."

הליצנית

בעתיד מתכוונת בב להתנסות בסוגים שונים של ריקוד, נוסף על הג'אז. כל זאת, עם קריצה לכיוון של פאנטומימה ומישחק.

ורק מעירה: „קודם הקאריירה, אחר־כך אתקשר בצורה רצינית למישהו. אני לא ממהרת להתחתן. אני רוצה לפקוח יותר את העיניים ולהתנסות בסוגי־ריקוד אחרים, כמו בלט קלאסי, למשל. זהו הבסיס לכל ריקוד."

עדינות, חוזק וחדות

כיום מלמדת בוורלי ג'אז בחולון ובבת־ים, ומקווה לפתוח סטודיו גם בהרצליה. קוראים לה ג'וקי קטן, משום שהיא דורשת עבודה קשה, ואף לא חורכת טונים גבוהים בשעת הצורך. מיספר תלמידיה מגיע ל־80. הגילאים הם מגוונים — מגיל 5 עד 35.

היא מלמדת פעמיים בשבוע, בכל פעם ארבע שעות, נוסף לארבע שעות־ריקוד שיגרתיות ויומיומיות בסטודיו של ג'וקי. בב מוצאת בהוראה סיפוק רב, וטוענת שהדרך אליה לא היתה סוגה בשושנים: „לא רצו לתת לי צ'אנס, בהתחלה. ראו ילדונת. ג'וקי היה מוכן לעזור לי, והציע מייד שאני והוא נלמד לסרוגין. אחרי תקופה קצרה ראו שאני טובה, וקיבלו אותי."

עבודה קשה — ערובה להצלחה

איך הגיעה לג'אז?

„בסוף כיתה ח' היתה הופעת סיום ורקדתי עם חברות מהכיתה. המופע היה כנראה מוצלח במיוחד, ובתום ההופעה

תשע שנים, „משתי סיבות," מנמקת בוורלי, „גם הייתי עצלה וגם בעיקבות הנדודים מעולם לא יכולתי להשתלט לחלוטין על השפה האנגלית או העברית. מאוחר יותר ניסיתי לעשות בגרות. בארבעה החודשים הראשונים ישבתי ולמדתי, וזה הלך לא רע, אבל לא יכולתי לשבת במקום אחד יותר מזמן קצר. זה פשוט לא הסיגנון שלי."

אין פלא, לכן, שבהיותה כל חייה בתנועה מתמדת, מצאה יום אחד את עצמה עמוק בריקוד־הג'אז. מאז היא זזה כל הזמן באותו השטח.

בקדחת הריקוד

היא שרויה בשעת הופעה עם הלהקה. בדיסקוטקים אין היא מרבה לבלות, כיוון שבמקומות כאלה אינה מצליחה להשתחרר. על הבמה, לעומת זאת, היא מסוגלת להיסחף ולשכוח את עצמה.

על דרך ההוראה שלה היא מספרת: „קורה שאני מפסיקה את התלמידים באמצע הריקוד ומתחילה להרצות על רגש, מישחק והבעת־פנים. אחר־כך אני משמיעה להם שוב את המוסיקה, ואז הם מתחילים לרקוד באמת."

המוסיקה הקלאסית, שהיא מאזינה לה במיוחד, היא של בטהובן וצ'ייקובסקי, אבל המוסיקה האהובה עליה באמת היא ג'אז ודיסקו: „אני אוהבת מוסיקה חזקה. אני רוצה לשמוע כל צליל. זה נותן לי מרץ. יש שלב בריקוד, שזה סוחף אותי עד כדי־כך שאני לא נמצאת עם הלהקה. אני שוכחת את עצמי, והגוף מגיב בצורה לגמרי ספונטנית."

קדחת הריקוד דבקה בה עוד בהיותה ילדה קטנה: „הייתי הולכת לסלון, מניחה תקליט של הביטלס, מתחילה לאלתר ריקוד ומדמיינת את עצמי לפני קהל. הייתי שומעת את המוסיקה והוזה. חלמתי שאני רקדנית מפורסמת, ולפעמים גם הייתי זמרת ושחקנית."

היום היא בדרך להגשמה, וזאת היא כובשת בעבודה קשה ומייגעת.

בב מטיילת עם ג'וקי ארקין והלהקה בכל רחבי הארץ, בעיקר בימי שישי ושבת.

„אנחנו שבע בנות," היא מספרת, „יש ביניהן תחרות טבעית, המדרבנת אותנו להיות טובות. לכל קהל יש הפייבוריט שלו. הקהל שלי אומר לי שאני זוהרת, יודעת מה זאת במה, ומשלבת בריקוד שלי עדינות בצד חוזק וחדות."

בדיסקוטקים אין היא מבקרת הרבה, משום שאינה מצליחה להשתחרר כמו בסטודיו. הרבה יותר מסקרן אותה להסתכל על הרוקדים, על הבעות־הפנים שלהם, ולראות איך הם מגיבים זה על זה.

על חייה הפרטיים היא ממעטת לדבר,

נמר של עיר

אהבתה החשאית של המשוררת רחל ✶ ברנר: „אנו איננו עם המכבד את משורריו" ✶ עצותיו של י. ח. ברנר לסופר צעיר ✶ אגדת איש האיריסים שנפל בדרכו לגוש־עציון

החוויה הישראלית

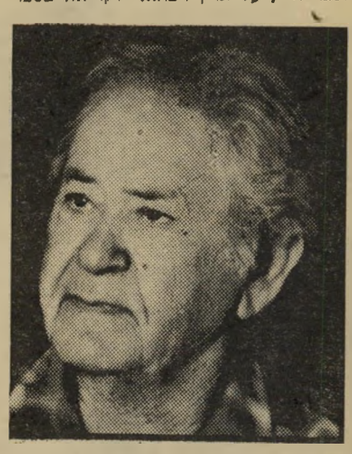
„...והנפילים היו בארץ בימים ההם"

תהליך הניוון ההדרגתי, המקיף את חברה הישראלית במשך 30 שנות המדינה, משכיח את רצף הדורות המייסדים והמחדשים של היישוב היהודי בארץ־ישראל. אותם דורות מייסדים זכו למיעוט של תיאורים סיפרותיים הממחישים לדורות הנוכחיים את תמונת המצב הבראשיתית כאשר „הנפילים היו בארץ בימים ההם" (בראשית 6, 4).

סידרת ספרים שראתה אור במהלך 15 השנים האחרונות, ולא זכתה כלל במקום הראוי לה במדף הספרים הישראלי, היא סידרת המונוגרפיות מאת שמעון קושניר, העוסקת באנשי העלייה השנייה ובילדיהם שנפלו חלל במלחמת תש"ח, כשהם מוּרים חלל שנבצר משרידי דור תש"ח למלא. רצ"ב סיקור על כמה מספריו של שמעון קושניר:

„אנשי נבו" *

דמות יוצאת דופן בגלריית הנפילים של העלייה השנייה היא זו של נח נפתולסקי, שהיה גם אחד מאחרוני הדור הזה שכלה מעל פני הארץ בעשורי השנים של המדינה. נפתולסקי הוא הדמות המרכזית, שבה מתגלמת החיות והטרגדיה של בני דורו ועל כן יש בסיפור חייו עוצמת ההמחשה, כפי שהיא מגיעה לידי ביטוי בספר אנשי נבו. כותרת הספר לקוחה משירה של המשוררת רחל (בלובשטיין): **„פרש כסיים. ראה מנגד. / שמה — אין בא. / איש ונבו לו / על ארץ רבה...**" וקריאה בספר מעידה על כך שעבור הדורות שלא ידעו, דמות האמת של נפתולסקי, היא מפתח לפיענוח העבר הנפילי של הארץ הזאת.

שמעון קושניר
דור שהיה ולא ישוב עוד לעולם

שמעון קושניר פותח את המונוגרפיה בהצגת הרקע הגלותי של הנפשות הפועלות; בתיאור אותן עיירות נידחות ברוסיה שהציונות פיעפעה בהן מתחת לקרקע מחד, ובהצגת עדת הנשים והגברים שהשקפות עולמם היו מזיגה של להט ציוני ורומנטיות אנרכיסטית. נח נפתולסקי חילק את בחרותו ברוסיה, בין לימוד גמרא, ושירי פושקין ולרמונטוב, י"ל גורדון וח"נ ביאליק, רקע שהוא דיוקנו של חלוץ כמשכיל צעיר המתמודד בהצלחה מדהימה עם העיברית והעבריות. מסע

משוררת רחל
מבריקה רעיונות על שירת האדם

הנמשך לאורך כיתביהם של אחד־העם, ברדיצ'בסקי, פיירברג ויוסף־חיים ברנר. כאשר מגיע נפתולסקי במהלך חינוכו ה־עצמי לכדי קריאת שפינוזה, שבחר להתקיים ממלאכת ליטוש זכוכיות ולא לעשות את תורתו קרדום לחפור בו, התרצאה היא שהמשורר הצעיר והתמיר מחליט להתפרנס מעבודת האדמה, הופך צמחוני אחרי קריאת העגל של פיירברג ותורתו של טולסטוי. תהליך זה מסתיים בהחלטה לפרוש מן העושר של בית הוריו, ולעלות לארץ־ישראל.

„רחל היתה מתרפקת עליו נח".

במוצאי־שבת, נר שני של חנוכה, שנת תרס"ו (1906) הגיע נפתולסקי לנמל יפו, וכבר בבית המלון המפורסם של חיים־ברוך מצא את הדמות האגדית של מיכאל הלפרין, שהתחיל מדקלם בקולו הרועם את שירי פרוג ברוסית, ומחרוזות של שירי מהפכה רוסיים.

את תקופתו הראשונה של נפתולסקי בארץ עשה כשכיר־יום בפתח־תיקווה, שם פגש בא"ד גורדון, שהזכיר לו עד למאד את דמותו של טולסטוי. כעבור כמה ימים עברו השניים להתגורר יחד באותו החדר, לבחון ולחלוק את רעיונותיהם הטולסטויים ואופני המחשתם בארץ.

כאשר החליט נפתולסקי להגשים בפועל את תורתו, החליט לעבור הגלילה: **„באוניית־משא הפליגו מיפו לחיפה, ובי־רכבת חיפה—צמח הגיעו לעמק־הירדן ובאו לחצרה של כינרת...".** שם פגש נח ביוסף לישנסקי, יחזקאל חנקין ושאר דמויות שהשפיעו על אורחותיו. מכינרת הוא יצא למסע־נדודים עם שניים מחבריו על פני מושבות הגליל. יום אחד, בהיותו מתגורר במושבה סג'רה, נשמעה דפיקה בדלת חדרו: **„פתח את הדלת וראה איש צעיר, עמוד זקן שחור קמן..." שהביא ד"ש מא"ד גורדון.** אותו צעיר היה ברל כצנלסון, מאוחר יותר מחוללה של מפא"י ההיסטורית. השניים ניהלו שיחה אל תוך הלילה.

כעבור זמן תקפה הקדחת את נפתולסקי, ואחרי החלמתו נסע להבריא במושבה רחובות. שם הוא פגש במשוררת רחל, שהיתה צעירה לימים והתגוררה עם אחותה. בין השניים החלה פורחת אהבה, שהשפיעה עד מאד על עולמו החווייתי והרגשי של נפתולסקי: **„רחל היתה מתרפקת על נח, מבקשת לדוכא אותו, מבריקה רעיונות על שירת האדם עלי אדמות..."** נח, שהיה משורר בסתר, הראה לה את שיריו, ריגשה, ואחר שיכנעה בדבר עיקרי אמנותו בדת העבודה, עד שהמשוררת לעתיד לבוא החליטה לבקש לה הכשרה כפועלת חקלאית. תוך גישושיהם המשותפים של נח ורחל, הוא עבר להתגורר באחד הפרדסים: **„בפינקסו היה נח מעלה הגיגים בחרוזים, ותרגומי ניכים שהיה דולה משירת היינה, לרמונטוב ופושקין, וקטעי מחשבה שמצאם ראויים..."** יום אחד הגיע לפרדס, במיצוות א"ד גורדון, הסופר י"ח ברנר אל נפתולסקי. בעוד שניהם משוחחים, שאל נח את ברנר מדוע נשכחה שירת י"ל. תשובתו של ברנר היתה: **„מפני שאנו איננו עם המכבד את משורריו..."**

„ארץ־ישראל המשתנה סוגרת עליו." בינתיים התמסר נפתולסקי להגשמת אמונותיו, תוך שטיפח את ידיעותיו בחקלאות עיונית ומעשית, והקים את חלקת הניסיונות החקלאיים המפורסמת ב־כינרת. לגדות האגם המשיכו ונרקמו יחסיו עם המשוררת רחל. במקביל לדמותה של משוררת היגון, עולה בין דפי סיפור חייו של נפתולסקי גלריית דמויות נשיות של העלייה השנייה כבתיה שיין, שושנה בוגן, שרה שמוקלר (חברתו של ברל כצנלסון), ונשים אחרות שמתו או התאבדו באותה עת. הספר אינו מסתיר כלל את נושא ההתאבדות שהיה, נפוץ למדי בארץ בין הצעירים החלוצים של אותם ימים. אמר על כך נפתולסקי: **„וכאלה נשרפים כלהט נפשם באיבם..."**

במהלך מילחמת־העולם הראשונה התגלה נפתולסקי כאחד המומחים לחקלאות ולמשתלות. במקביל החליט, עקרונית, שלא להקים כל מישפחה, החלטה שלא היתה יוצאת־דופן בין בני־דורו שהקדישו את חייהם למען החברה. בסופה של המילחמה העולמית עסק נפתולסקי בהקמת תחנות ניסיון חקלאיות ומשתלות בכל רחבי הארץ, ובחסכונותיו רכש חלקת קרקע, בשממה, שעליה ניצבת כיום העיר גיבעתיים. שם הקים, במו־ידיו ובהתאם לתוֹרתו ואמונתו, את צריף־העץ המפורסם שלו, כאשר מסביבו המשתלה הפרטית שלו ואחד מאוספי הצמחים העשירים ביותר של ארץ־ישראל.

שם הוא גם יצר קשר עם שניים מהחשובים שבין חוקרי הטבע והצמחייה של ארץ־ישראל, אליעזר פקטורי ואלכסנדר אייג. יחד איתם יצא לטיולים ברחבי הארץ. שלושתם גילו בגליל־העליון את השושן הצחור ועוד סוגי פרחים וצמחים, שלא נודעו עד אז. עוד שנים רבות המשיך נפתולסקי בניסיונותיו ובעבודותיו כאשר הוא חי נגד הזרם, ובעוד חבריו וידידיו, בני דור הנפילים, מתים בזה אחר זה וארץ־ישראל המשתנה סוגרת עליו: **„והנה העיר רודפת אחר המתבודד, להסיג גבולו ולהעיק עליו בכתי־אבן בעלי קומות וחנויות..."**

עם התפתחותה והתרחבותה של החברה הארצישראלית, הסתגר נפתולסקי בתוך משתלתו וצריפו. צרכיו היו מועטים, והכנסתו הספיקה לו למזונותיו הטיבעוניים. אחותו ואמו שהתגורר עימו מתו, והותירו אותו גלמוד. אחרי קום המדינה מסר נפתולסקי, שהפך דמות יותר ויותר שונה בנוף החברתי הסובב אותו, את זכות־הבעלות על חלקת־הקרקע שלו, כעיזבון־בחיים לקרן־הקיימת — מסירה הממחישה את הפער שבין דור־הנפילים לדור הספקולנטים שירש אותם. גם מסירה זו מעידה, כמאמר הספר, על פער תהומי זה: **„חודשים אחדים לאחר חתימת ההסכם (עם הקרן הקיימת) נודע, כי חלקת־אדמתו של נח הוחכרה לקבלנים, למטרות בניין שיכון... וביום קיץ אחד באו מכוניות, ופועלים החלו בהריסת הגדר. באו טרקטורים שהרשו וגרפו את האדמה..."**

מישבצת אחת ובודדת מחלקתו הותירה הקרן הקיימת לנפתולסקי, כאשר מסביבו 11 בתים רבי־מידות שהוקמו על עזבונו־בחיים. הוא חי בחלקתו עד לפני כמה שנים, כמו היה רובינזון קרוזו אגדי מדור הנפילים, החי ומתגורר באי של שפיות, כאשר מסביבו לוחכים גלי ים השיכונים את חלקתו יוצאת־הדופן. את עשייתו הוא מסר לאוניברסיטה העיברית בירושלים. את אוסף החבצלות, הגלוקסיניות, האמריליסים, הבלאדונות, הקרימים והשחבים ורבבות הפקעות שאסף משך חיי דור מסר לכינרת, ואת ספרייתו המיקצועית הקדיש לאוהלו ולבית־ירח שעל שפת הכינרת.

כאשר מת נח נפתולסקי, מת אחרון הנפילים. סיפורו של נפתולסקי, אנשי נבו, מהווה תיזכורת מרגשת ואותנטית על אורדות דור שהיה ולא ישוב עוד לעולם.

אגדת האיריסים

ספר שהוא בחינת יהלום בנזר החוויה הישראלית הינו האיריסים עודם פורחים*, בו מספר קושניר האב על תולדות מיש־

האיריסים עודם פורחים
עיצוב העטיפה: גד אולמן

נה מסר נפתולסקי, שהפך דמות יותר ויותר שונה בנוף החברתי הסובב אותו, את זכות־הבעלות על חלקת־הקרקע שלו, כעיזבון־בחיים לקרן־הקיימת — מסירה הממחישה את הפער שבין דור־הנפילים לדור הספקולנטים שירש אותם. גם מסירה זו מעידה, כמאמר הספר, על פער תהומי זה: **„חודשים אחדים לאחר חתימת ההסכם (עם הקרן הקיימת) נודע, כי חלקת־אדמתו של נח הוחכרה לקבלנים, למטרות בניין שיכון... וביום קיץ אחד באו מכוניות, ופועלים החלו בהריסת הגדר. באו טרקטורים שהרשו וגרפו את האדמה..."**

מישבצת אחת ובודדת מחלקתו הותירה הקרן הקיימת לנפתולסקי, כאשר מסביבו 11 בתים רבי־מידות שהוקמו על עזבונו־בחיים. הוא חי בחלקתו עד לפני כמה שנים, כמו היה רובינזון קרוזו אגדי מדור הנפילים, החי ומתגורר באי של שפיות, כאשר מסביבו לוחכים גלי ים השיכונים את חלקתו יוצאת־הדופן. את עשייתו הוא מסר לאוניברסיטה העיברית בירושלים. את אוסף החבצלות, הגלוקסיניות, האמריליסים, הבלאדונות, הקרימים והשחבים ורבבות הפקעות שאסף משך חיי דור מסר לכינרת, ואת ספרייתו המיקצועית הקדיש לאוהלו ולבית־ירח שעל שפת הכינרת.

כאשר מת נח נפתולסקי, מת אחרון הנפילים. סיפורו של נפתולסקי, אנשי נבו, מהווה תיזכורת מרגשת ואותנטית על אורדות דור שהיה ולא ישוב עוד לעולם.

אגדת האיריסים

ספר שהוא בחינת יהלום בנזר החוויה הישראלית הינו האיריסים עודם פורחים*, בו מספר קושניר האב על תולדות מיש־

האיריסים עודם פורחים
עיצוב העטיפה: גד אולמן

פתחו והשתרשותה בארץ. הציר המרכזי בסיפור הוא הבן טוביה, שהיה אחד מאנשי ,מחלקת ההר' הידועה יותר תחת השם הל"ה, שנפלו בדרכם לגוש־עציון. בסיפורו זה מצליח קושניר האב, להעלות תמונה תיאורית רב־ממדית של דור־הנפילים מחד, ודור הבנים מאידך, כאשר השני

* שמעון קושניר, „האיריסים עודם פורחים", הוצאת „עם עובד", 237 עמודים (כריכה קשה).

* שמעון קושניר, „אנשי נבו — פירקי עלילה של אנשי העלייה השנייה," הוצאת „עם עובד", 237 עמודים (כריכה קשה).

ציטטון

טיול לחרמון

בסיפרו האיריסים עודם פורחים מגולל שמעון קושניר, בין השאר, את סיפור טיולו של טוביה בנו אל פיסגת החרמון:

"בראשית אפריל שנת 1942 יצא טוביה עם חברו יגאל תלמי, בנם של מנהל בית־הספר בכפר ושל המחנכת לאה *, שהיה חברו היחיד בכפר. יחדיו יצאו להר החרמון. ברשיון מותיו של טוביה על טיוליו במחברתו נמצא קטע מרשימה שלא הושלמה על טיולו הראשון להר החרמון. מסופר שם שיצאו לכפר־גילעדי, ולאחר לינת־לילה הקדימו לבקר ב'תנור', ובחמש בבוקר יצאו לתל דן (תל אל־קאדי), ושם נפגשו עם שלושה בחורים בני כפר יהושע, ועמהם אה"ה, בת המושב בית־הילל אשר בגליל העליון. גם הם היו בדרכם להר חרמון. טוביה מציין שלארבעת המטיילים הנוספים לא היו סוודרים ולא שמיכות, ובלעדיהם עלולים המטיילים לקפוא ב־קור הלילה על ההר. ברשימתו הוא מתאר את הדרך ואת הכפרים, את ה־צמחיה, ובעיקר את עצי החורש וכרמי הזיתים.

במורדות ואדי עסל (נחל הדבש) מציין טוביה: „מכאן מתגלה מראה מרהיב־עין. כל עמק החולה פרוש כעל כף־היד וביקעה נפלאה ומקסימה משתרעת בין החרמון לגולן. את הביקעה הזאת חוצה הבניאס ויוצר בדרכו מפלים נפלאים. צפונה לו הכפר בניאס ודרומה — בריכה נפלאה, קילומטר אורכה, בריכת חידה. מכאן התחילה הצמחיה לעניין. בייחוד נפוצים כאן מינים של מצליבים. כעבור חצי שעה הגענו לקבר חליל איברהים. מקום זה הוא אחד המקסימים ביותר. יערות־עד משתרעים ואלונים עבותים חלולי־גזע מסתירים בצמרתם את עין השמש. ברשימה הבלתי־גמורה מסופר על לינתם במישטרת הכפר שבעה. הקור שם איום, אפילו בבתים."

על טיול נפלא זה לא השלים טוביה את רשמיו. בסיום טיולם נאספו המטיילים בצידון כחשודים בריגול. א—ה סיפרה שהבחורים היו קודרים ומיואשים, ורק טוביה היה זוהר ומעודד באמונתו. בטיול זה נקשרה נפשה של בת הגליל בנפשו של טוביה. אהבה עמוקה שהיה בה מאור המאושרים על פני האדמה."

* יגאל תלמי, כיום אחד מהמדענים הבולטים של מכון וייצמן. אביו היה ר' בנימין, חברו הקרוב של י"ח ברנר ומייסד התנועה „ברית שלום".

חלקו השני של הספר מוקדש לטוביה קושניר, שנולד בירושלים וילדותו עברה עליו בכפר־יחזקאל שבעמק יזרעאל. טוביה מעיד מראשית ילדותו על ייחודו. כמעט מינקות קרא הרבה ואהב תנ"ך ושירה, שוטט פרא על מורדות הגלבוע, כשהוא מטפח את אהבתו לצמחים ולבעלי־חיים. במסעותיו ונדודיו בנוף הקסום משך עימו את חבריו, אסף כף, יצחק זמיר וחיים בן־דור, שלושתם מן האבידות הבולטות של דור תש"ח. בבית־הספר העממי האזורי, שבקיבוץ יגור, הם ייסדו וטיפחו את חדר הטבע, ונמלטו משעורים על־מנת לשעוט בין הרי הכרמל, בעיקבות סלמנדרות או החומט חסר־העפעפיים.

אחרי לימודיו בבית־הספר האיזורי, כאשר שמו כבר נודע בקרב קהיליית הבוטנאים שבארץ, עבר טוביה להתגורר וללמוד בגימנסיה העיברית בירושלים, כי שהוא מתגורר בביתו של חוקר הבוטניקה הד"ר זהרי וממשיך להדהים את מארחו ועמיתיו האקדמאים. עם תום לימודיו ב־תיכון, עיכב לשנה את כניסתו לאוניברסיטה, והקדיש את זמנו לחובת שירות באימוני התגוננות בחי"ש ** עם כני־סתו ללמוד באוניברסיטה שעל הר־הצופים בחר לעצמו מגורים בכפר הערבי עיסוייה, השוכן ליד האוניברסיטה. במיסגרת לימודיו התמסר לחקר התורשה והביוכימיה והכליא צמחים, בעיקר איריסים. במהלך עבודותיו ייסד את ערוגות המחקר הבוטניות הנודעות שלו בהר־הצופים. בחנוכה 1947 התחתן עם אביגה *** כאשר אין עוד כל ספק בכך שכבר טבע את חותמו על הבוטניקה הארצישראלית, ויחד עם זאת עשוי להפוך איש־מדע בעל שם עולמי ב־שטח זה. אלא ששנה מאוחר יותר נפל ב־קרב כאשר, יחד עם חבריו אנשי הפלמ"ח, יצא בדרך־לא־דרך לסייע בהגנת גוש־עציון.

האיריסים עודם פורחים, מעבר לעוצמת הדמות הגדלה, מתפתחת ונגדעת באיבה, הוא סיפור לידתה של אגדה ארצישראלית. אגדת ערוגת האיריסים של טוביה קושניר. ערוגות שנשמרו משך 20 שנה, ביובש המדברי של הר־הצופים. 45 ערוגות הנחשבות מן המעולות שבעולם. ערוגות ש־בצליחן הועברו אחרי מילחמת 67' ונשתלו בגן־הבוטני שבגבעת־רם, וכשמו של הספר — האיריסים עודם פורחים.

סיפור צמיחתו של טוביה קושניר הוא המשך סיפור שיבת היהודים אל הסבע, סיפור שראשיתו בנח נפתולסקי ורעיו, ושגדע במותם של טוביה וחבריו.

„אנשי בזלת" *

אם יש בנמצא סיפור שורשים ישראלי, הרי הוא סיפורה של משפחת שטורמן, שהוא סיפור היגון של החיים והחוויה הישראליים. שלושה דורות של שכול, אבות, בנים ונכדים, שנתנו את חייהם על הגנת הארץ.

בספר אנשי בזלת מצליח שמעון קושניר לטוות את פלא השורשים של בני מישפחה זו מאז ימי יסוד השומר, הקולקטיב ב־סג'רה, דגניה, כינרת, מרחביה, תל־עדשים ועין־חרוד. זהו סיפורם של חיים שטורמן האב, משה הבן, חיים ואמיר הנכדים שנפלו, וסיפורה של עטרה שטורמן, הרעיה, האם והסבתא, שדמותה מרתפת בשכול של חייה, על כל היפה שבארץ הזאת.

אנשי בזלת הוא ספר היסטוריה של אומה חדשה, אומה שהאמינה בדברים ובערכים שטרם זכו להתגשם. שום היסטוריון עדיין לא זכה למצות את העומק והטראגיות שנתקפלו במותו שהפך רבאמנים גם כאן. שימעון קושניר מצליח לקרום עור וגידים למיתוס הישראלי של מישפחת שטורמן, שגדולתו היא בתיקוניה ובאמונה הרבה שהביעו שלושת הדורות הנופלים ממישפחה זו כלפי הערבים.

אנשי בזלת הוא ספר החיים והמוות של חלום. ספר של עולם רפאים השופכים דמם ומחברים שירה. ספר של גורל משולל שיבה כלשהי, כמאמר השיר שיבה

* שמעון קושניר, „אנשי בזלת", הוצאת „עם עובד", 198 עמודים (כריכה קשה).

** חיל שדה, אימונים טרום־צבאיים, שחלק מבני היישוב בימים שקדמו לקום המדינה התנדבו אליו.

*** אשת־נעוריו של טוביה קושניר נודעה, מאוחר יותר, כאלמנתו של הסופר חיים הזז.

בחטף

מנויי תיאטרון „חתול בשק" *

„הבימהאידיש" * א. ב. יהושע נגד הסוכנות היהודית * סופסטיבל ישראלי

● מאה אלף פרוספקטים שחילק מנהל תיאטרון ירושלים **אביטל מזמינזון**, לתושבי הבירה, במטרה להגדיל את המיספר הזועם של מנויי תיאטרון ירושלים, לא הביאו את התוצאות המקוות. רבים מאזרחי הבירה נוהגים לכנות את עונת המנויים של התיאטרון הירושלמי „חתול בשק". הסיבה: התיאטרון אינו מפרסם את רשימת ההצגות שבכוונתו להביא מתל־אביב. ● תיאטרון הבימה, בשיתוף עם המועצה העולמית של תרבות אידיש, עומדים להקים תיאטרון אמנותי בשפת האידיש. מחזאי ידוע, שהבימה מסרבת מזה שנים להעלות את מחזותיו על קרשיה, כינה את התיאטרון העתיד לקום: הבימהאידיש ● מסתבר שבסיפרות העיברית זוכים אישים, שידעו בחייהם מאיזה צד של היצירה מרוחות טובות ההנאה מהשילטון, בטובות־הנאה ובכיבודים גם אחרי מותם. בכבוד שלא זכו לו סופרים מנוחים מהשנים האחרונות **כאברהם שלונסקי, ש"י עגנון ונתן אלתרמן**, זכה הסופר־העסקן **חיים הזז**, שבימים אלה פירסמה אגודת הסופרים מאסף לזכרו ● הצייר והמחנך **יאיר גרבוז**, שרק לפני כמה חודשים מונה כחבר בקרן תל־אביב, שלח מיכתב התפטרות ממוסדות הקרן לקרן ולראש העיר **שלמה להט**. הסיבה: המאבק שמנהל ראש־העיר נגד חיי־הלילה בתל־אביב. במיכתבו כותב גרבוז: „אינני מעוניין לקשט את העיר, שעה שהמישטרה והעירייה מכערות את העיר בלילות..." ●

חיים הזז
טובות הנאה וכיבודים אחרי מותם

ההסברה של הסוכנות היהודית אינה באחרונה את שירותיו של הסופר **א. ב. יהושע**, בזכות כישוריו המעולים של איש ד"ש בהנהלת הסוכנות, העיתונאי לשעבר **אלי אייר**. ומעשה שהיה, כך היה: המעשה הראשון של אייל עם קבלת תיק ההסברה בסוכנות היהודית לידיו, היה פיטוריו של **יהודה עדין**, עורך הרבעון בתפוצות הגולה, שהיה עד כה מכשיר התעמולה האידיאולוגי היחידי בשירות הסוכנות. בתפוצות הגולה נהג להתפלסם, בכישרון רב, עם מערכות הטיעונים של השמאל היהודי במערב בזכות עורכו, שהשכיל לנצל את שירותיהם של סופרים, היסטוריונים ופילוסופים ישראליים. אלי אייל פיטר את עדין בסיגנון הפיטורים של קומיסארים סובייטים. כתוצאה מכך הוא קיבל מיכתב זועם מאת א.ב. יהושע, שהעתקים ממנו נשלחו לחברי הכנסת של הסיעות הדימוקרטית ושיניצי שהוא שלוחן בסוכנות היהודית ● בניגוד לידיעה קודמת שפורסמה במדור זה, השנתון מולד שבעריכת **אפרים ברויזה** לא חדל להופיע, אלא היה נתון בקשיים כספיים שמנעו את הופעתו. מענק המרעצה־לתרבות־ולאמנות בסך 105 אלף ל"י, נועד לאפשר את המשך הוצאתו של מולד לאור ● לרגל כישלונו חסר־התקדים של הפסטיבל־הישראלי 78', שוקל עתה מישרד־החינוך את ביטולו ● כניסתם של השחקנים **טובה פרדו, ישראל בקר ואברהם רונאי** יחד עם מנהלו האירגוני של התיאטרון הלאומי הבימה, לחברי הנאמנים של התיאטרון, הומשל בפי אחד מבקרי התיאטרון כהכנסת נציגות של עובדי המדינה לתוך הממשלה ● מורה הסיפרות הירושלמי, המפרסם לעיתים בעיתונות רשימות על ספרים, **אלכס זהבי**, שהוא אחיו של העיתונאי בעבר והדייג בהווה **נתן זהבי**, הוגדר על־ידי אחד מעורכי כיתבי־העת הספרותיים, בעיקבות רשימה שפירסם על שנתוני־הספרות, כ„גזם זהבי באף חזיר" ● שמועה שטנית המהלכת בחוגי הסיפרות טוענת בעקשנות, שסופר צעיר שהתמחה בכתיבת סיפורים העוסקים בבעיותיו של מיעוט מיני מסויים, הוא קרוב־משפחתו של המשורר־הלאומני **אורי צבי גרינברג** ● הסופר **יצחק בשוויס־זינגר** אמר בשבוע אחרונה כי „סופר, בדומה לאשה, לעולם אינו יודע מתי האנשים עשויים לאהוב אותו, או לשנוא את יצירתו" ● ברשימה שפירסמה העיתונאית **רות בונדי** בדבר השבוע על אודות הספר נושאי המטרה, המתאר את חמישה העריקים הפוליטיים הראשונים מבריתהמועצות בשנות ה־20' שפירסם בלונדון **גורדון ברוק־שפרד**, קובעת כי **גנראל אורלוב** מהנ"ק־וד היה דודנו של **ברל כצנלסון**. מי שהביא לנפילתו של אורלוב היה דודן אחר שלו, גם הוא איש הנ"ק־וד, **זינובי כצנלסון** ● מילחמת ציירות מתנהלת בימים אלה בצורת אשגרים לעיתונות, בין הציירות **מרים שרון וחניתה בן־ז'אן**, כאשר האחרונה כתבה על הראשונה: „טוב אם מרים שרון תלמד מאיתם גברים, שוביניסטים' כיצד להתייחס לאמן. סוד הכוהנת הגדולה ניגלה במערומיו, והמבין יבין..."

א. ב. יהושע
מיכתב זועם

שחיבר יוסף שריג, חברו של חיים שטורמן הנכד שנפל בפשיטה באי גרין ב־1969: „לא צמאי מילחמה / אל הקרב הלכנו. / אהבנו תמיד את הכית, / השמש, שדה הנפתח בנשמה / ושכנו עתה אליכם / פשוטים כתמיד / ורוח אין בנו. / התיכלו, רעים, / לחזק את אמא / במקומנו?" יוסף שריג עצמו, בן בית־השיטה נפל ב־מילחמת יום־הכיפורים ברמת־הגולן. אנשי בזלת הוא ספר אודות ארץ שבה אמהות קוברות את ילדיהן, נשים את בעליהן, וסבתות את צאצאיהן.

מאת בן אשר

השיגעון היפאני

(המשך מעמוד 51)

קנים, מעט תפאורה. מסיכות. תיאטרון של אי־עשיה. משתמש הרבה מאד בחלל. יש הרבה איזורים שבהם הפעולה כמעט מוקפאת. יש פעילות־גומלין בין השחקן ובין הקהל. צריך קהל מיוחד כדי להבין את הנו. הנו נמצא על הגבול שבין המישחק לריקוד.

„באופן מודע," הוא ממשיך, „השתדלנו להיפגש יותר עם יפאנים ופחות עם ג׳ י־ז׳ ן׳ (זרים). בהתחלה היה קשה להתחבר אל היפאנים, אבל אחרי שמתחברים איתם זה שווה הכל. היפאנים סגורים מאד. יש להם יחס מיוחד אל זרים, שילוב של עליונות ורגש נחיתות, הערצה וחשד. כמו שאומרים עלינו ,עם לבדד ישכון.׳ כשהיינו בחברת מבוגרים, היתה הסתייגות מיציאה משותפת של גשים וגברים. ה־חברה המבוגרת היפאנית היא חברת גברים, למרות שאני חושב שהאשה היפאנית הרבה יותר חזקה, נפשית, מהגבר. היא יותר פתוחה ורגישה, וגם חכמה יותר. התגובה לשיחרור האשה חזקה מאד שם.

„פעם קראנו שעורכת־דין, החברה ב־תנועה, הרסה, בעורת חברותיה, מישרד שלא קיבל אותה לעבודה. עד כדי כך מגיע עניין שיחרור האשה. אני זוכר, פעם, היכרנו זוג צעיר חביב. האשה היתה תמיד מסתכלת כיצד אני פותח לאשתי את דלת המכונית ואיך אני עוזר לה לסחוב סלים כבדים. אצל היפאנים זה לא נהוג כלל. באחד הימים יצאנו לבילוי משותף, והנה אנחנו רואים שהאשה לוחשת משהו ל־בעלה והוא, כמו ילד טוב, לוקח ממנה את הארנק ונושא אותו. היא העיפה כלפינו מבט של גאווה.

ככה צועקים בארץ

„ב משך ארבע שנות שהותנו ב־יפאן נפגשנו עם אנשים רבים מיו־חדים, החל בנזירים וכתגי־דת וכלה בגייי־שות. הגיישה היפאנית אינה מה שחושבים עליה. הזונה ביפאן אינה נחשבת גיישה. הגיישה האמיתית מחונכת מגיל צעיר בנגינה, שירה, אירוח, שעשוע חב־רתי, האינה מתקשרת אל כל אחד. כיום לא כל אחד יכול להתרשם לעצמו את ה־גיישה, כי היא יקרה מאד. לתיירים ול־אנשים שאינם מביגים, נותנים סתם נערת־שעשועים שאינה גיישה.

„נפגשתי עם אמנים, צעירים וזקנים, מהדור הישן והחדש. זכור לי אדם שי־ריאיינתי לשם עבודתי. היה זה רופא וצייר יפאני בן 80 שהיה מצייר בשעות ההצגות. הוא היה מוציא תחת ידו ציור אחרי ציור, כל הצגה כ־400 דפים, ואשתו היתה לוקחת ממנו את הדפים כדי שלא יאבד זמן.

„כשחזרנו לתל־אביב, הכל היה מוזר בהתחלה. היה קשה להסתגל לאווירה. היינו רגילים להרבה מאד טיכסיות וגימוסים. היינו קדים כשנפגשנו עם אנשים חדשים. זה הפך אצלנו רפלכס מותנה. אשתי סבלה יותר ממני. היא לא היתה רגילה שצועקים ודוחפים בתור לאוטובוס ובסופרמרקט. ב־יפאן כולם מהברים בלחש. הרבה חברות יפאניות שבאו לבקר אצלנו היו בוכות. הן חשבו שצועקים עליהן, והיה צריך להס־ביר להן שכך מדברים בארץ."

מספרת שולה: „שלושת החודשים הרא־שונים בארץ היו בשבילי סיוט. אחרי־כך אמרתי לעצמי: ,תירגעי, את בישראל, לא ביפאן.׳ לאט־לאט הסתגלנו. היום אני לא עובדת, בגלל ההריון, אבל לא הייתי מוכנה לעבוד כיועצת־יופי בארץ, כי אני רגילה לנשים היפאניות שהן אדיבות ולא מתווכחות, ויש להן עור נוח מאד לטיפול. יעקוב מרצה היום בחוג לתיאטרון באוני־ברסיטה והלמד יפאנית בחוג לשפות ואח־ראי על תיאטרון הבובות."

את ביתם הם ריהטו כולו בסיגנון יפא־ני. קירות הסלון מכוסים בתמונות מהתי־אטרון הקלאסי, מניפות, שימשיות, מחיצת־עץ עם ציורים יפאניים, פסלים יפאניים. תיבת־עישון עשויה עץ־דובדבן. בחדר־עבודתו של יעקוב מכוסים הקירות ב־תמונות יפאניות, ועשרות ספרים ביפאנית מקשטים את המדפים. את כולם כבר קרא.

יעקוב ושולה עדיין חולמים על יפאן. הם רוצים לחזור ולבקר שם. לחזור לצמי־תות אינם יכולים, בגלל עבודתו של יעקוב, אך חייהם מלאים זיכרונות. יש גם חברים רבים מיפאן שבאים לבקר, וכך שומרים על

מקרר NO FROST

המקרר של ג׳נרל אל־קטריק הוא הטוב ב־עולם, (את זה יודעים הכל!)
10 דגמים: מ־14 עד 24 קוב, עם או בלי מתקן לקוביות־קרח ולמים קרים.
5 צבעים: לבן, שקד, צהוב, אבוקדו, חום.
תא הקפאה עליון – TOP FREEZER,
או שתי דלתות לארון SIDE-BY-SIDE.
גלגלים אינטגרליים.
מירב חידושי הנוחות האמריקניים.

מדיח כלים

הפנים כולו מנירוס־טה.
4 תוכניות ניקוי: כולל תוכנית לסירים ולמחבתות.
קיבולת – 15 מערכות שולחן.
פעולה שקטה.

מכונת כביסה

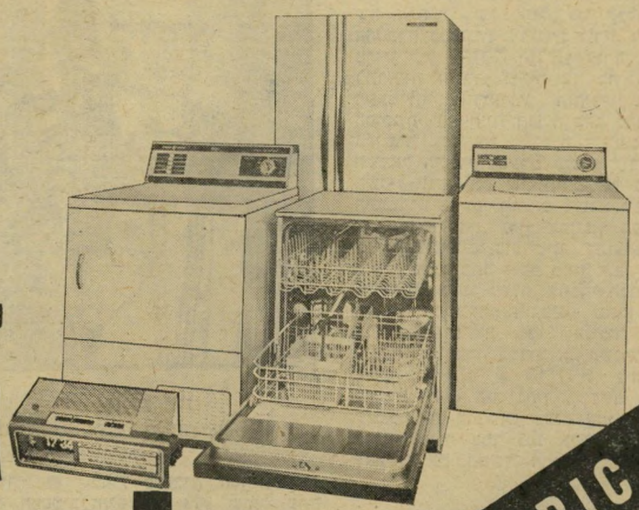
קיבולת עד 8 ק״ג, או אפילו 1/2 ק״ג (במיני־בסקט הבל־עדי שמשמש לכביסה קטנה ולפריטים עדי־נים).
4 רמות מים – בהת־אם לכמות הכביסה.
כניסות נפרדות למים חמים וקרים.
תוכניות כביסה בלתי מוגבלות.
שתי מהירויות.

מייבש כביסה

אוטומטי וחסכוני.
מופעל בגז.
תוכנית מיוחדת לכ־ביסה ללא גהוץ.
רַגָש אלקטרוני מפ־סיק את הפעולה כשהכביסה יבשה.

שעון רדיו

מגוון רחב של מכשי־רים חדישים – דיגי־טליים ואלקטרוניים.
חדש בישראל!

עליונות מוחלטת:

ג׳נרל אלקטריק ארה״ב

מכירה גם לעולים ולפטורי מס של מוצרי ״ג׳נרל אלקטריק״ ו״מג׳יק שף״ מקוריים מארה״ב

GENERAL ELECTRIC

יבוא אחראות ושרות ישירים של
ג׳נרל מהנדסים בע״מ
נציגים בינלאומיים משנת 1951
אולמי תצוגה:
תל־אביב, רח׳ אחד העם 10, טל. 53143
ירושלים, רח׳ הנר 24, טל. 227381

להשיג אצל הסוחרים המורשים: **אזור תל־אביב והמרכז:** סלון אלנבי 113, רח׳ אלנבי 113, ת״א. מ.ש.י., רח׳ בן יהודה 3, תל־אביב. סלון להיט, רחוב אבן גבירול 20, תל־אביב. מ. פרידמן, רחוב גורדון 39, תל־אביב סלון אירופה, רחוב גאולה 40, ת״א שיטה בע״מ, רחוב הגליל 1, תל־אביב. חשמל שירני, החשמונאים 105, תל־אביב. כל־בו ליפשיץ, רחוב בלפור 33, בת־ים. סלון סבוי, רחוב סוקולוב 77, חולון. כל־אלקטריק, סוקולוב 75, חולון. לבל, שד׳ ירושלים 24, יפו. הרצל ברוק, רחוב רזיאל 11, יפו. סלון שביט, רחוב כצנלסון 145, גבעתיים. סלון שביט, רחוב ביאליק 30, רמת־גן. סנסור, רחוב ז׳בוטינסקי 91, רמת־גן. סלון בן־עמי, רח׳ חובבי ציון 29 פתח־תקוה. הגל ה־120, ההגנה 16, פ״ת. מאיר, רח׳ רבי עקיבא 41, בני־ברק. ברנפלד, רח׳ רוטשילד 39, ראשל״צ. החשמל כהן, מרכז מסחרי ד׳, חנות 24, אשדוד. סנסור, רח׳ סוקולוב 70, רמת השרון. סלון אפי, רח׳ אחוזה 109, רעננה. שטראוס אברהם, רח׳ סוקולוב 18, הרצליה. הגל ה־120, סוקולוב 11, הרצליה, רדיו T.V., סוקולוב 53, הרצליה. סלון צמרת, שד׳ בנימין 18, נתניה. סלון קסם, רח׳ הרצל 30, נתניה. אחים פיקס, רח׳ הרצל 51, נתניה. מטבחי רגבה, רח׳ שמואל הנציב 12, נתניה. רדיו הכט, רח׳ רוטשילד 38, חדרה. **אזור חיפה והצפון:** טרקלין חשמל, רח׳ הנביאים 25, חיפה. עמית, שד׳ הנשיא 124, חיפה. פינת האושר, רחוב ירושלים 5, עפולה. חיים קזז, רחוב הגליל, טבריה. סרוג׳י בישארה ויוסף, רח׳ פאולוס השישי 56, נצרת. **ירושלים:** סביטאני, רח׳ סלח א־דין, סנסור, יפו 68, ירושלים. אחים לוי, רח׳ שלומציון המלכה 18. **באר־שבע:** קורמוטור, קרית יהודית, אזור התעשיה, ביתן 211/5, באר־שבע. סלון צמרת, החלוץ 114, באר־שבע.

קוסמטיקה טבעונית

אינך יכולה כמובן לעצור את השנים, אך את בהחלט יכולה להיראות צעירה מכפי גילך — כך קובעת הקוסמטיקה הטבעונית.

בתחומים רבים אנו חוזרים אל היסודות הטבעיים ובעיקר בתחום הקוסמטיקה — אותם תכשירי „סבתא" שהיו כה יעילים במשך דורות כמו: שמן נבט חיטה, סובין, קלנדולה, שמן קרוטן, שעוות דבורים ועוד, שוב זוכים בכבוד המגיע להם כתכשירי קוסמטיקה מעולים.

סדרת מוצרי ה„פרפר" באה לשלב את המודרני עם הישן וליצור תכשירים קוסמטיים שימזגו את הטוב שבשניהם. מוצרי ה„פרפר" מאפשרים לכל אשה לטפח את עצמה וכל זאת בטיפול יומי ופשוט.

השימוש במוצרי הפרפר מותנה גם באימוץ מיספר כללים שהם מיסודות הקוסמטיקה הטבעונית המושתתת על בריאות פנימית וחיצונית כאחת. מומלץ להישמר מפני חשיפה לקרני השמש בשעות הצהריים. השמש הינה אחד מאויביו הטבעיים של העור — היא מיבשת וסוחטת את הלחות הטבעית מן העור וגורמת להתקמטותו המוקדמת. חובה להקפיד על שתייה מרובה — הגוף צורך נוזלים רבים לפעילותו היומית וכשמתהווה מחסור בנוזלים, הוא „גונב" אותם מן העור. עור חסר לחות הינו עייף, אפור, נוטה להתקמט וחסר גמישות.

הטיפול העצמי במוצרי ה„פרפר" הוא פשוט וקל. לפני השינה — ניקוי הפנים במי צמחים. שטיפה במי ברז קרים, אין צורך לנגב את הפנים לאחר השטיפה במים, העור זקוק להם. התחילי את היום שוב במים קרים על פניך וזכרי לא לנגב! — עיסוי העור בשמן הזנה העשוי מצמחים ושוב שטיפה במים קרים. פעמיים בשבוע מומלץ הטיפול ב„פילינג" העשוי משמרים ושעוות דבורים. ה„פילינג" הופך את העור לקטיפתי וחלק ומחזיר לו בוהק ורעננות טבעית. ולבסוף — המסכה, מזינה ומעדנת את העור.

ציינו בקצרה את עיקרי הטיפול במוצרי ה„פרפר" — פשוט, לא כן?

יודעות דבר טוענות שהתוצאות מדהימות.

מוצרי ה„פרפר" כוללים: שמן על בסיס צמחי, מי פנים העשויים מצמחים, לחויות בצורת קרם ונוזל, מסכות בצורות של אבקת ויטמינים שמכינים בבית או מסכות מוכנות.

מוצרים אלה מותאמים לארבעת סוגי העור הבסיסיים: שמן, נורמאלי, יבש ורגיש.

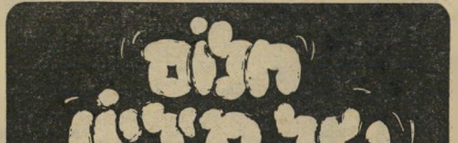
ברובע ה"אורות האדומים"
של ניו-אורליאנס קראו לה:

ילדה יפה
"PRETTY BABY"
סרטו של לואי מאל (הנאהבים)

קית קאראדין
סוזאן סאראנדון (מעבר לחצות)
וברוק שילדס
- התגלית המרעישה של השנה.

בכורה ארצית
„גת", ת"א
4.30 — 7.15 — 9.30

השבוע בהגרלת הפיס
חלום שיכול להפוך למציאות
פרס ראשון
מיליון לירות
סך כל הפרסים
7.212.000 ל"י
הערב גם החלום שלך יכול להפוך למציאות
מפעל הפיס

בעיות ולבטים
בחיי המין

מ א ת

חד"ר מרדכי זידמן

הוצאת רשפים

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל-אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

כמה פעמים
נסית להפטר מהם-
ולא הצלחת??

אנחנו נחסל את הז'וקים!
נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה
להשמדת הז'וקים
לאחר חיטוי שלנו (שאורך כ-½ שעה) את מקבלת
תעודת אחריות לשנה. לא יהיו ז'וקים בביתך!
ר"ג, מדיעין 18, טל. 6-790114-5 * אילת: טל. 059-3012
היתר משרד הבריאות: 21, רשיון עסק 481/75.

אין עוד כמוני
הדברת מזיקים

הזמן כבר עתה מקום למודעות בגיליון

ראש השנה הענק של

השולם הזה

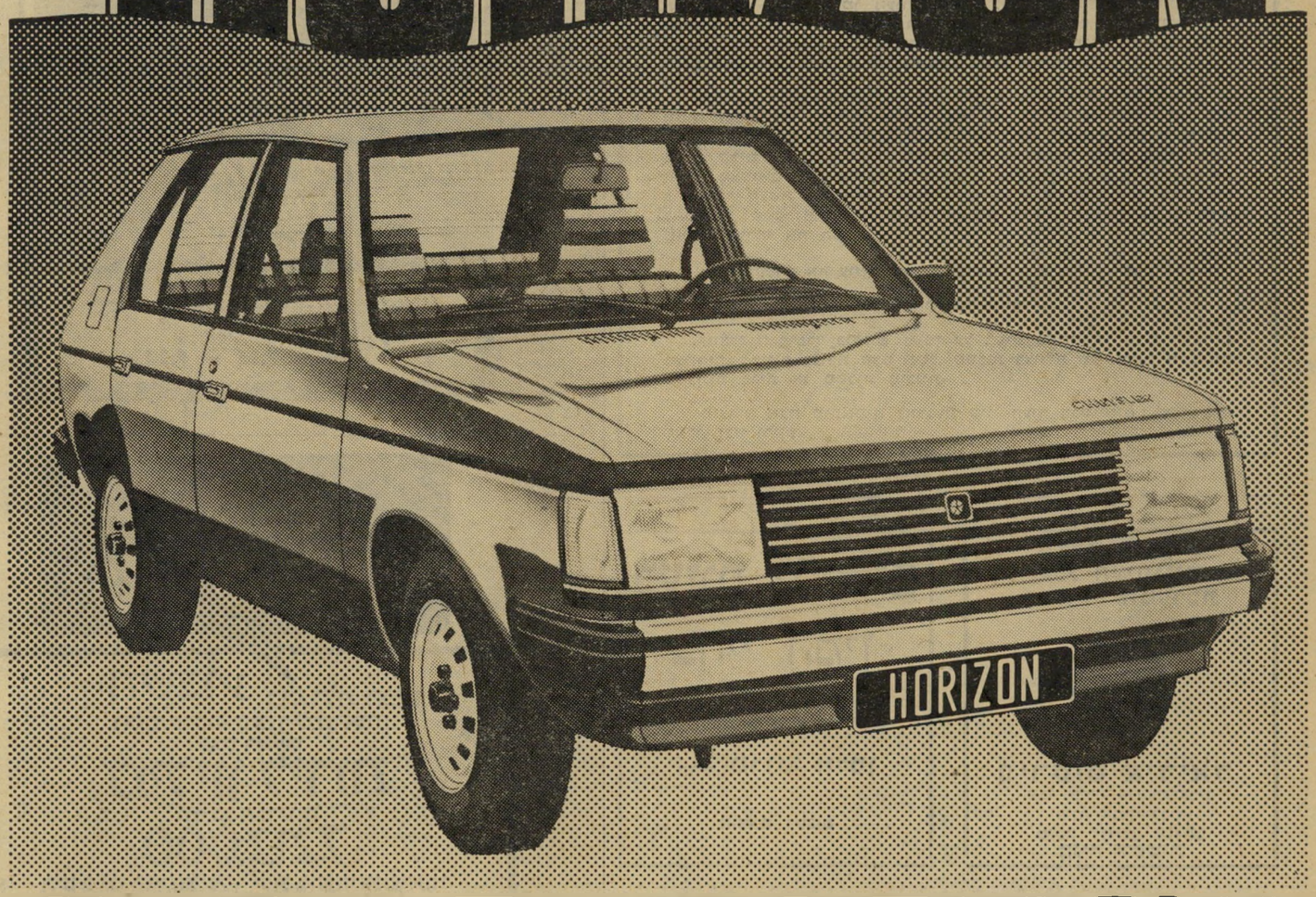
שיופיע ב-27.9.78

„רובקס"
הגיע מלאי חדש של חצלחות
הנפלאות של „רובקס"

טפט „מורלה"
קיים רק קטלוג אחד של מורלה
היזהרו מחיקויים.

CHRYSLER

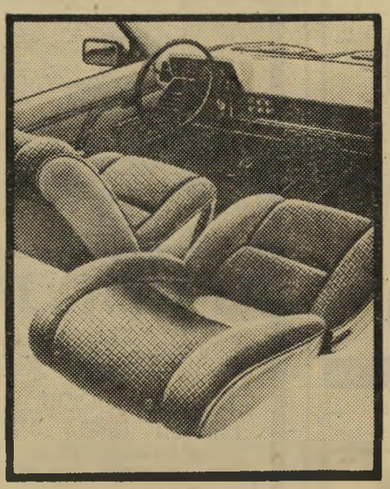
HORIZON

אופקים חדשים בנהיגה

בית קרייזלר מכשירי תנועה גאה להציג בפניך מכונית חדשה — עם אופקים חדשים. מנוע 1118 סמ"ק, הנעה קדמית, מתלה נפרד לכל גלגל, בלמי דיסק, 5 דלתות — וזה בהחלט לא הכל. מה עוד? הסטנדארד של Chrysler Horizon-GL כולל פריטים שהם בגדר תוספות במכוניות אחרות: הצתה אלקטרונית, ראי־צד מתכוונן מתוך המכונית, לוח מחוונים עם מערכת התראות מפורטת ומדוייקת.

וכל זאת — עוד לפני שיזזת מן המקום!
כי בנהיגה — תמצא תפישה חדשה של טכנולוגיה מתקדמת, של רמת בטיחות גבוהה, של נוחות ואיכות מהנה, כפי שאתה מצפה ממפעלי קרייזלר.
לנהוג Chrysler Horizon פירושו נהיגה חדשה — באופקים חדשים.
נסיעת מבחן תוכיח לך זאת.
האופק עכשיו הוא שלך.

מכונית טובה מבית טוב
בית קרייזלר
מכשירי תנועה בע"מ

● **ת"א** — מכשירי תנועה בע"מ, דרך פתח־תקוה 74, טל. 36115. ● **חיפה** — דרך העצמאות 104, טל 04-524475 ● **ירושלים** — שייקביץ, תלפיות, מול משרד הרישוי, טל. 02-719404 ● **נתניה** — לוינקופף, הרצל 44, טל. 053-25307. ● **באר שבע** — יוזמה ואתגר בע"מ, רח' פועלי בנין 8 בתחנת "פז", טל. 057-73757 ● **רמתיים** — אלעזר לב, רח' השקמים 44, הוד השרון, טל. 052-34218 ● **בני ברק** — דבש, סחר מכוניות בע"מ, דרך ז'בוטינסקי 162, טל. 704646. ● **עפולה** — שחף, רח' שרת 10, טל. 065-23875. ● **נצרת** — אל־ארז, מול מגרש הכדורגל, טל. 065-54633 ●

CHRYSLER INTERNATIONAL

שידור

בגין לא ספורטיבי

בעיקבות קריאתו של ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, למדינות העולם להחרים את אולימפיאדת מוסקווה, בגלל היחס ליהודים בברית־המועצות, ביקש מנהל מחלקת־הספורט, **אלכם גילעדי**, לראיין את בגין למבט ספורט. דוברו של ראש־הממשלה, **שלמה** („נקדי") **נקדימון** נעלב מעצם הבקשה, לראיין את ראש־הממשלה לתוכנית של ספורט, והפנה את גילעדי לשר **חיים זנדאו**, הממונה מטעם הממשלה על נושא יהודי ברית־המועצות.

אשת השר רוצה תוכנית

התוכנית מצב מישפחתי, שהוקרנה בטלוויזיה וירדה מהמסך, תתחדש. התוכנית הופקה על־ידי הטלוויזיה הלימודית, השייכת למישרד־החינוך, וזכתה להצלחה מרובה, בעיקר בקרב הורים לילדים בגיל בית־ספר. על פי הוראת שר־החינוך והתרבות, **זבולון המר**, החלו בצילומי סידרה מס' 2 מצב מישפחתי. שר־החינוך סיפר, כי אשתו, **מנחמית**, אהבה את התוכנית.

יהדות הדממה הקרה

במחיר של כמה מיליוני לירות נרכש לפני למעלה משנה משדר ענק, שנועד להגביר את שידורי־ישראל ליהודי ברית־המועצות. שעות השידור לברית־המועצות הן בדרך כלל בלילה, וטכנאי הרדיו דרשו מהנהלת רשות־השידור תוספת־שכר עבור עבודת לילה.

סמנכ"ל הרשות, **שלמה עבאדי**, נמנע מלהיפגש עם העובדים כדי לשמוע את דרישותיהם והמשדר מושבת בינתיים. הסכום המוצא לאחזקתו מגיע לכמה אלפי לירות כל חודש.

נביעות טבעה בים

בעייה אחרת שהתעוררה בגלל סנקציות הסכנאים היא בעיית שני הסרטים שהופקו במיסגרת פסטיבל נביעות. שלושה צוותים יצאו לים־סוף: שניים בפיקוחו של **חיים גיי** („קיימול") **גיי**, שהכין סרט ארוך ומלא

מנחל גורן
לא מורשה

אוירה על הפסטיבל, והשלישי בפיקוחו של **אורי גינדשטיין**, שהכין כתבה לשבוע, שהיתה מתוכננת ליום הששי האחרון.

הטכנאים הודיעו כי מאחר והסרטים צולמו, בין היתר, גם לאחר שעת חצות, אין הם מוכנים לפתח את הפילם, עד שסמנכ"ל הרשות, **שלמה עבאדי**, יאזין לסחות לתביעותיהם.

במאי בלי תואר

ביחס לסרט הארוך על פסטיבל נביעות התעוררה בעייה נוספת: הבמאי־קריין **אריה אורגד** הפנה את תשומת־ליבו של מנהל המבאים, **יצחק** („ג'קי") **גורן**, לכך שמי שנשלח לעשות את הסרט המלא, **חיים** („קיימול") **גיי**, אינו נושא בתואר „מורשה בימוי", וזאת למרות שגיל ערך כבר סרטים רבים וכתבות ארוכות רבות בשנים שבהן הוא עובד בטלוויזיה.

גורן, הרגיש ביותר לנושא „מורשי הבימוי" בטלוויזיה, דרש לערוך בירור מקיף בעניין הסרט של גיל, לפני השידור, כדי שבעתיד לא יצאו לצילומים במאים שאינם מורשים.

גורדוס הודיע על ההתקפה

עמוס גורן, המנהל החדש של החדשות ברדיו, כבר התחיל לחשוב על מועמדים לפרס־רשות־השידור. המועמד של גורן, ששמו הועלה בישיבת סגל הרדיו בשבוע שעבר, הוא הקשב **מיכאי** („מיקי") **גורדוס**. לאחרונה התפרסם גורדוס כאשר קלט שידור על התקפת הטרור על אוטובוס אל־על בלונדון, והוא גם זה שהודיע על כך לשלטונות בארץ. גורדוס היה בין הראשונים שבישרו לעולם על בחירת האפיפיור החדש, לאחר שקלט ידיעה על כך במכשירי הרדיו הרגישים שלו.

יותר פיקוח - ללא אחריות

בישיבה האחרונה של פורום־החדשות נדון־נה בעיית הפיקוח על השידורים, בעיקבות הראיון עם **אורי דיויוס**. המלצתו של מנכ"ל רשות־השידור, **יצחק ליבני**, שיש להגביר את הפיקוח והבקרה על כתבות שונות ברדיו ובטלוויזיה, התקבלה על־ידי פורום־החדשות.

דמות כפולה בספורט

יושב־ראש הוועד המנהל, הפרופסור **ראובן ירון**, גילה כי אחד מכתבי הטלוויזיה הערבית, **זוהיר כהלון**, משמש גם ככתב יומון הספורט חדשות הספורט, וחמתו עלתה.

היה זה אחרי שבהלול מחדשות הספורט ביקר את החלטת הוועד־המנהל שלא להתחיל השנה בשידורי שידים ושערים בערבית, שאותה היה צריך להפיק זוהיר בהלול מהטלוויזיה. ירון הורה לבדוק את הצד החוקי של העבודה הכפולה של בהלול, כדי להפסיק אחת משתי משרותיו.

מי לא יחה ?

עדיין לא ידוע מי יתפוס את מקומו של הד"ר **ירמיהו יובל** כמגיש הגירסה ה־חדשה והמקוצרת של השעה השלישית. אולם כבר ידוע מי ל א יגיש את התוכנית.

הנושא של התוכנית המחודשת יהיה נסיעת ישראלים לחו"ל, ויישתמשו בו ב־סרט שצולם על־ידי סירטי־קסטל. אולם המגחה לא יהיה אף אחד משני המועמדים שיעברו בחינות־מסך: **שלמה פרץ**, מי שנודע מהתוכנית מצב מישפחתי ו**חזי כרמל**, כתב שבועון צרפתי בארץ, שניהם נכשלו במיבחנים.

חלטורות רישמיות

דרך נוספת להרוויח כסף גילו קריניי ועובדי הרשות, בדמותה של עובדת מחלקת הדובר הרשות **שושנה קוז'יק**. קוז'יק ממונה על אירגון הופעות עובדי הרשות בקיבוצים, במושבים ובתי־ספר, והיא המתאמת בין הקריינים או השדרים הפופולאריים לבין האחראים על התרבות במוסדות ובקיבוצים.

עבור כל הרצאה מקבל המרצה 450 לירות, ועוד כ־100 לירות דמי נסיעה. רבים מעובדי הרשות קופצים על הכנסה נוספת זו, אולם רבים אחרים „נעלמים" כאשר פונה אל קוז'יק גוף פילאנטרופי, ומבקש את ההרצאות בחינם.

המאבק על המיסחור

הצעת החוק לגבי טלוויזיה מסחרית, שהגיש ח"כ **יצחק ברמן**, נתקלת בעיכובים מכוונים. המפד"ל בראשות שר החי־

יאן הולם זדייויד וורנר
מלון קודר

האריס (ברטה וייס) וודס (קארל וייס) סטריפ (אינגה) וייוור (ד"ר וייס)
פינה עליזה

תדריך לשואה

● ד"ר אריך וייס — רופא יהודי בברלין, בעל נשמה אצילית, המגורש מגרמניה לאחר ליל־הבדולח. את תפקידו מגלם השחקן **פריץ וייוור**, המוכר לצופי הטלוויזיה בארץ מהפינה העליזה במיסגרת הסיפור האמריקאי הקצר. וייוור הופיע בסרטי הקולנוע יום הראשון השחור ואיש המרתון וזכה בפרס על הופעתו במחזה מחזה לילדים.

● ברטה וייס — אשתו של הרופא, אשר למרות סימני־האזהרה אינה מוכנה להפסיק ולהיות גרמנית, פסנתרנית המוצאת לה יעוד בחינוך ילדי הגיטו. את תפקידה מגלמת השחקנית האנגליה **רוזי מארי האריס**, שהופיעה באריה בחורף ובמחזות קלאסיים על הבמה האמריקאית והאנגלית.

● קארל וייס — הבן הבכור של מישפחת וייס, שנשלח כבר עם תחילת הסידרה למחנה־הריכוז בוכנוואלד, שם הוא מוכיח, בין היתר, את כישרונות הציור שלו. את תפקיד קארל מגלם השחקן **ג'יימס וודס**, שכיכב בגירסה הטלוויזיונית של הפשיטה לאנטבה, ושזכה בפרס תיאטרון על מישחקו בילדי הירח.

● אינגה וייס — אשתו הנוצריה של קארל, העושה כל מאמץ כדי להקל על חיי בעלה בבוכנוואלד. את תפקידה מגלמת השחקנית **מריל סטריפ**, כוכבת המחזמר הפי אנד, ומי שמשחקת בתפקיד מישני בסרט ג'וליה, המוקרן עתה בארץ. סטריפ הופיעה גם במחזות גן הדובדבנים, הנרי החמישי, מידה תחת מידה ובסרט צייד הצבאים.

● רודי וייס — האח הצעיר והמרדן של מישפחת וייס, שברח מייד לצ'כוסלובקיה ומשם התחילה דרך־התלאות הפרטית שלו. את התפקיד מגלם **ג'וזף בוטומס**, וידע המישחק הקודם שלו מסתכם בהופעה אחת על הבמה במחזה וינסברג אוהיו.

● הלנה סלומובה — אהובתו של רודי וייס, צעירה צ'כית ציונית, המצטרפת אליו בבריחתו מפני השואה, כשהיא אורגת איתו חלומות על הארץ־של־הרצל. את תפקידה מגלמת השחקנית **טובה פלדשו**, שזכתה להצלחה רבה במחזה יענטל ש־הועלה בברודווי, וששיחקה גם בשלוש אחיות, כטוב בעיניכם וסיראנו. מאז הקרנת הסידרה הפכה פלדשו לאשת־יחסי־הציבור הטובה ביותר של שואה, ומופיעה באירועים עם ציבוריים רבים כמסבירת השואה.

● אריק דורף — הגרמני ההופך למכונה נאצית מיפלצתית, הוא **מייק מוריאטי**, שהופיע בסרט הפרט האחרון ובסרטי הטלוויזיה העונה המתה וביבר הזכוכית.

● הייידריך — התפקיד מגולם על־ידי השחקן הבריטי הידוע **דייויד וורנר**, המוכר לצופים בישראל מהמלון הקודר, במיסגרת הסיפור האמריקאי הקצר.

● החברה המפיקה — לא יכלה למצוא לעצמה שם מתאים יותר: הפקות טיטוס.

● התסריטאי — סופר רבי־מכר רבים ותסריטאי־מפיק במחלקת החדשות של האן־בי־סי, **ג'ראלד גרין**, שכתב את האדם הזועם האחרון.

● המפיקים — **הרברט ברודקין** ו**רוברט ברגר**, שהפיקו בין היתר את הסידרה הטלוויזיונית הסניגורים ואת תוכניות הטלוויזיה העונה המתה, 9, סקוט פיצ'ג'ראלד בהוליווד וארץ התיקווה.

● הבמאי — **מרווין צ'זמקי**, אשר ביים את שורשים, הפשיטה לאנטבה, ופרקים מקולומבו, קוג'אק ומניקס.

נוך **זבולון המר** אינה מעוניינת בטלוויזיה נוספת בארץ, ואנשיה עושים הכל כדי למנוע את אישור החוק. עתה מונח החוק בפני ועדת מומחים, שבראשה עומד מנכ"ל מישרד־הפנים **חיים קוברסקי**, אולם להפתעת הכל קוברסקי דווקא בעד טלוויזיה מסחרית בארץ, ודעתו אינה עוה לה בקנה אחד עם דעת ראשי מיפלגתו.

עם תחילת מושב הכנסת החדש יועלה הנושא בפני ועדת־החינוך של הכנסת, ושם צפויים עיכובים נוספים. המערך אינו מעוניין שטלוויזיה מיסחרית תופעל דווקא בתקופת שילטון הליכוד, ויש להניח כי יושבת־ראש הוועדה מטעם המערך, ח"כ **אורה נמיר**, תנסה אף היא לעכב את אישור החוק.

החרשים רוצים את בגין ✱ מין ותאונת עבודה ✱ קול המזל של אשת המנהל ✱ איך הובא פרקש לאולפן ✱ אשתו של יבין

● דו"שיח של חרשים

אל לישכת ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, הגיע מיכתב־בקשה של אגודת החרשים אילמים, לשדר את נאומו של ראש־הממשלה לאומה, במוצאי השבת האחרונה, עם תירגום סימולטני בשפת החרשים־אילמים.

עוריו של ראש־הממשלה טוענים כי העבירו את הדרישה לטלוויזיה, אולם איש ברשות־השידור, כולל המנכ"ל **יצחק ליבני**, לא שמעו על פנייה כזו. ראש־הממשלה יגאם רק לשומעים.

● אי אפשר לצלם

במחלקת־החדשות הוחלט לערוך סרט להשבוע יומן אירועים, שיספר על תלאות־הם של בני־המיעוטים והערבים מעוה ומהגדה, העובדים בתל־אביב ולנים על שפת־הים.

אולם בינתיים אי אפשר לצלם סרט זה: טכנאי הטלוויזיה אינם מוכנים לעבוד לאחר חצות. הטכנאים דורשים מהנהלת רשות־השידור פיצוי כספי על עבודה לאחר חצות, אולם סמנכ"ל הרשות, **שלמה עבאדי**, אינו מוכן לדון איתם בנושא.

● הדו"ח נגנז

דין־וחשבון שהוכן על־ידי לישכת דובר רשות־השידור, **משה עמירב**, על מיכתבי צופי הטל־וויזיה, קבע כי הצופים מרוצים ביותר מעלי כותרת בהנחייתו של **מני פאר**, ובמידה פחותה גם מזו של **יעקוב** („יענקלה") **אנגמן**. מיספר הצופים שאינם מרוצים מדן **מרגלית** עולה על מיספר הצופים המרוצים ממנו. עמירב, שלא רצה להתערב בתחרות שבין השלושה, החליט לגנוז את הדו"ח.

● העלים מתמוטטים

צוות עלי כותרת עומד בפני התמוטטות. ההתחבות הראשונית, לאחר **שירון לונדון** עזב, נמוגה, ועתה מתברר לצוות כי כוח־האדם אינו מספיק וכי העבודה מרובה מדי.

בין המתלוננים על מצב כוח־האדם של עלי כותרת, המפיק **חנינא אמוץ** ורכזת המערכת **יעל ורד**.

● אפשר גם באידיש

המפיקה **דליה גומפן** מתחילה השבוע ב־הפקת תוכנית מעניינת במיוחד: שירי אהבה יהו־

שדרית אימבר
ידין כועס

דיים המתורגמים מאידיש. **ניסים אדוני** ו**נעמי שמר** תירגמו את השירים, והזמרים שיבצעו אותם יהיו **נורית גלרון**, **ישראל גוריון**, **עליזה רוזן**, **דורון תבורי** ו**מיקי קם**. קם חזרה לא מכבר לארץ והחלה להשתתף בהפקות שונות ובתוכניות טלוויזיה.

● תאונת עבודה

ראשי רשות־השידור ניצבים עתה בפני בעייה מישפטית מעניינת. אחת מעובדות המחלקה הערבית הרתה לאחד העובדים הבכירים של המחלקה, מבלי שתהיה נשואה לו. העובדת, שלא היתה קבועה, פוטרה מייד, והחלה במערכה מישפטית נגד הרשות, בטענה כי ההריון והלידה הינם תוצאה של „תאונת עבודה".

● קול המזל

הקול מביא המזל — כך מכונה **אילנה צוקרמן**, קריינית העובדת ותיקה ברדיו שהיא גם אשתו של מנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן**.

אילנה, אשה בלונדית נאה, היא המשדרת שעמיים בשבוע בתשדירי השרות את המיספרים הזוכים בהגרלות מיפעל לפיס ובהגרלת הלוטו.

● טלוויזיה בכל מחיר

הדוגמנית **עדנה רותם** החליטה להופיע בטלוויזיה ויהי מה. היא ניגשה לבחינות כמגישת מבט ספורט, אולם לאחר לבטים רבים החליטו שלא לקבלה.

אולם עדנה, אשת טייס בחיל־האוויר וצעירה אמביציוזית, לא ויתרה. בשבוע שעבר אפשר היה לראות אותה כשהיא מכוכבת במישדר־שירות חדש, מטומטם לא פחות מקודמיו, למען תשלום במועד של אגרת הרדיו והטלוויזיה.

● זהו זה ממשיך

המאגזין זהו זה, ששודר בימי החופש־הגדול שלוש פעמים בשבוע, בשעות הבוקר, בשידור חי, לא ייפסק, כפי שתוכנן מראש, אלא ימשך גם בתקופת הלימודים, אם כי היקפו יצומצם. זהו זה ישודר רק פעם אחת בשבוע, בשעות אחר־הצהריים.

● מקלטונים

להביא את **נחמן פרקש** אל בימת עלי כותרת היה מיבצע לא קל של מפיק התוכנית, **חנינא אמוץ** ושל מפיק הסרט על חייו של פרקש, **מיכה שרפשטיין**. מפיק הסרט דרש וקיבל מכונית, כדי לנסוע למושב אמירים, שבקירבתו, בחושה, מתגורר פרקש. לשרפשטיין היה מזל רב והוא מצא את פרקש, שכן אלוף הבריחות מבתי־הכלא בישראל נוהג לצאת למסעות צייד ממושכים מבלי לשוב לחושה־בית שלו. ✱✱✱ כוכב אחר בעלי כותרת של השבוע שעבר היה זמר שנות החמישים **ישראל יצחקי**. הטלפונים הרבים שהגיעו לאולפן בעת השידור, שיכנעו את חנינא אמוץ להזמין בשנית את יצחק לעלי כותרת, והוא עומד לעשות זאת בימים הקרובים. ✱✱✱ רק עתה נודע כיצד נקשרה השיחה הפוליטית בין ראש־הממשלה **מנחם בגין** לבין המאפרת **שרה ברזילי**, לפני תוכנית מוקד המפורסמת שלו בחודש שעבר. בואו של בגין לאולפן ותהליך הכנתו למוקד הונצחו בסרט שצילם על־ידי **יואל אסתרון** ושודרו במהדורת כמעט חצות של אותו היום. סיפרה השבוע שרה: „אסתרון אמר לי מה לשאול את בגין כאשר אני מאפרת אותו, ואז ידעתי מה לשאול." ✱✱✱ הבמאית **ורדינה ארז** הפכה להיות אישיות חשובה מאז שגבחר **יצחק נבון** כנשיא המדינה. הסיבה פשוטה: ורדינה היא אחותו של רעיית הנשיא, **אופירה נבון**. הטלפון בביתה של ארז מצלצל יותר מאשר אי פעם בעבר, מאז הבחירה של נבון, היא החליטה שלא להחמיץ שיחה כלשהי ורכשה מזכירה אלקטרונית. ✱✱✱ מדוע **יוספה יבין**, אשתו של מנהל מחלקת־החדשות, **חיים יבין**, אינה משתייכת לאגודת הנשים הפמיניסטיות? הסבירה השבוע יוספה: „עם ארבעה ילדים זה פשוט לא כדאי לי." ✱✱✱ כשנשאל מגיש עלי כותרת של היום השלישי, **מני פאר**, איך הוא מרגיש להיות אבא לשלושה ילדים, השיב: „זה כמו להיות אבא לפלוגת צנחנים." ובתגובה לתמיהה שעוררו דבריו הסביר: „אני מתכוון לפלוגת צנחנים אחרי הקרב." ✱✱✱ בארץ מבקרת עתה צעירה בשם **שיש**, שהיתה מזכירת צוות הטלוויזיה שכיסה את אולימפיאדת מונטריאול. שוש, המתגוררת בקנדה, מטופלת בביקורה בארץ על־ידי מנהל מדור הספורט **אלכס געלעדי**. הוא הבטיח לה, שאם אמנם תצא מישלחת של ספורטאים ישראליים לאולימפיאדת מוסקווה, ב־1980, היא תקבל את התפקיד של מזכירת צוות ההפקה של הטלוויזיה. ✱✱✱ סגן ראש־הממשלה, **יגאל ידין**, כועס על השדרנית **שמירה אימבר**. לדבריו לא שמעו מאזינים רבים את בקשתו, בשידור חי, ללכת להשתין והפירסום לדבר נעשה על־ידי הקריינית.

6.9 יום רביעי

● **מאחרי הקלעים (6.35)**. לא רק את לונדון, גם את בית המכירות־הפומביות המפורסם סותבי כבשו שייכים ערביים, בעיקר סעודיים. אולם מטרוניטות אנגליות קשישות, הנהנות ללכת למכירות הפומביות בסותבי מזה שנים רבות, לא ויתרו לאבירי הנפט הסעודים, והן, יחד עם הצוות המועלה של מאחרי הקלעים, מביאים את הסיפור האמיתי של המקום הנודע הזה.

● **ידידי האדם (7.00)**. הסידרה הגיעה סוף־סוף לבעל־

הידד אחרון: אוקונור
שעה 10.05

החיים שהוא ידידו הטוב ביותר של האדם — החתול.

מלבד ההתרפקות של החתול בחיק בעליו, היושב בכורסא נוחה, יש המעריכים את התועלת שבחתול, כמשמיד עכברים ושומר יבולי־שדה. בתוכנית מוצגת גם תיאוריה, כיצד הצילו החתולים את התרבות המערבית מפני כיליון.

● **האחים (8.00)**. הפרק השני של סידרת האחים השבעית. בפרק שעבר נישאו פול מרוני ואפריל ווינטר. זה היה אחד הפרקים האמיתיים בסידרה. השחקן קולין בייקר, המגלם בהצלחה רבה את תפקידו של מרוני, והשחקנית ליזה גודארד, המגלמת את תפקידה של אשתו, אפריל, הכירו על בימת הצילומים של האחים ד־

מרוני ואפריל

התחתנו במציאות

מהר מאוד נישאו גם בחיים. נודע שהשניים חיים באושר רב. בפרק של היום הוריעה מחדשת של אן האמונד, היא השחקנית הילארי טינדל, הזכורה כגרושתו של בריאן.

● **מוקד (9.35)**. תהיה זו, כפי הנראה, הופעת הבכורה של סוביה סער כעורך הראשי של מוקד. סער, מי שהיה עד לפני כמה שנים שדרן פופולארי בטלוויזיה, חזר בתחילת החודש משהות ממושכת בניו־יורק, שבה כיהן כדובר מישלחת ישראל לאו"ם, וזכה שם להצלחה מרובה. תהיה זו הפעם הראשונה שלמוקד יהיה עורך ראשי, שישתתף גם במרבית הצוותים־המראיינים.

● **הידד אחרון (10.05)**. סרט על פי ספרו של אדוין אוקונור, על פוליטיקאי כאריזמאטי שאינו בוחל בשום אמצעי כדי להגיע לפיסגה. הפתעה נעימה בסרט: השחקן קארול אוקונור, שאין לו, אגב, כל קירבה למחבר הספר, הזכור כארצ'י באנקר.

7.9 יום חמישי

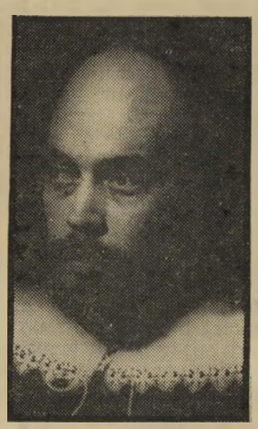
● **מה העניינים (6.00)**. תוכנית החדשות המעולה ליל־דים חוזרת מן החופש־הגדול, ובה סקירה על בילויי ילדים יהודים וערבים בחופש.

● **בין האזרח לרשות (7.00)**. בעיית ספרי הילדים המיושנים היא לא רק בעיית התלמיד היהודי בצפון תל־אביב, אלא גם בעייתו של התלמיד הערבי. תוכנית הילמידים של ערביי ישראל כוללת מסתמכות על ספרים שנכתבו בתחילת שנות החמישים, זמן־הל המחלקה הערבית במישרד־החינוך, עמנואל קופלוביץ, מתקשה לתרץ זאת.

● **ויל שיקספיר (10.15)**. האשה המרכזית בחייו של שיקספיר היתה, ללא ספק, אר־

התסריטאי לועג לשופטים

תה „גברת כהה" המוזכרת ב־סונטות שלו, ואולי אף ההשראה לדמותה של רוזאלינד ב־לטוב בעיניכם. אולם מספר חגירסות המנסות לפענח את

שיקספיר: קורי
שעה 10.15

זהותה של אהובת שיקספיר שוות למספר מעלי הגירסות. התסריטאי של הסידרה גון מורטימר, החליט, לצורך הסידרה, כי שמה הוא מארי פלמינג וכי היא אשת שופט. זו בדיוקה פרטית של מורטימר, עורך־דין במקצועו, שמעולם לא הסתיר את שינאתו לשופטים. על־ידי קביעתו, כי אהובת שיקספיר היתה אשת של שופט, הוא מצמיח קרניים לכל ציבור השופטים השנוא עליו. קיימת גם אפשרות, עליה רומז מורטימר בגירסתו הטלוויזיונית, כי הגברת הכהה לא היתה אלא נער, יוזה עולה בקנה אחד עם השערה שהידידות בין שיקספיר, שדמותו מגולמת על־ידי טים קורי, לרוזן מסאוטהמפטון לא היתה אפלטונית בלבד. את תפקיד פלמינג מגלמת השחקנית ג'נט ספנסר טרנר, המוכרת מהסידרה הטלוויזיונית הירדנית לונדון של דיקנס. ספנסר־טרנר הופיעה על הבמה האנגלית בכמה תפקידים שיקספיריים קלאסיים ומשום כך נבחרה לתפקיד. בפרק מילחמה עצובה של הרוזן מסאוטהמפטון לשמור את שיקספיר רק לעצמו. סאוטהמפטון רצה בשיקספיר, בין היתר, כדי שהמשורר יניציח אותו בסונטות שלו, לכן היה עליו להרחיק את ויל מאהובתו. הוא עושה זאת בדרך האופיינית לו, כשהוא חיזר אחרי אשת השופט והצמיח קרניים לויל.

8. 9

יום שישי

● **האיש השווה מיליונים (3.00).** הופעת פרידה של סטיב אוסטין, לי מייג'ורס. החל מהשבוע הבא תתחיל הקרנת סידרת־מתח חדשה לילדים — מסע בין כוכבים. הסידרה מספרת על ספינת־חלל המשייטת

הסוף של

סטיב אוסטין

טת בין כוכבים בעוד כמה מאות שנים, העל חווייתה הצוות שלה. בתפקיד הקברניט של ספינת־החלל משחק ויליאם שטנר, הזכור לצופי הטלוויזיה מהסידרה על פי שנייס יקום דבר.

● **באה שבת (8.05).** חגיגה לבאי החאן ויתר מועדני ירושלים. את הרב שמואל אבידור הכהן מלווה הזמרת הצעלגלה, ציפי זרנקין.

● **מארי קירי (9.20).** לא רק סטיב אוסטין נפרד מהצופים הערב, גם מארי קירי. הפרק האחרון של הסידרה מוקדש לשערורייה הפוליטית הפורצת בגלל היחסים בין המדענית לבין פול הלמותה של מארי בשנת 1934. כדאי לשים־לב בפרק זה ל־מאפרת המופלאת של הסידרה, שהצליחה להזקין את השחקנית המגלמת את מארי, ג'ין לאפוטייר, מבלי לפגוע בדמות. מפיק הסידרה, פיטר גודצ'לייד, ציין את עבודת האיפור כמפתח להצלחת הסידרה. במקום מארי קירי תשדר הטלוויזיה סידרה של סיפורים רומנטיים. ששה הסיפורים, שאין קשר ביניהם, נכתבו על־ידי נשים החל מ־1878 עד ל־1975. הסיפור הראשון ייקרא

מדאם קירי: דהפיטייר
שעה 9.20

העש והוורד. הוא עובד לשידור על־ידי היוג' ווינמור ומתאר את אירופה העשירה והמושחתת לפני כמאתיים שנה, כשבמרכזה עומדת ליידי דולי וונדרדקן ובתה ורה, צעירה יפהפיה בת 16. עוד מובטח בסידרה זו הסיפור שלושה שבועות של אלינור גליין, הסרג השחור של אתל דל, צהריים גבוהים של רובי אייס, בית הגברים של קתרין מרצ'נט ואמילי של ג'ילי קופר.

● **קונצרט (10.10).** הפסנתרנית העולה־החדשה נטשה טדסון כתבשת את הטלוויזיה. בביצוחו של רודולף ברשאי, ועם התימורת הקאמרית הישראלית, מגישה טדסון את הקונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת מס' 22 482 ברשימת קכל של מוצארט. הבימוי לקונצרט, שנערך בירושלים, הוא של פול סלינג'ר המנוח.

9. 9

שבת

● **חידושים והמצאות (6.25).** כתבה אקטואלית לנוסעים בדרך לירושלים, על מכשירים חדישים הבוחנים עצי־יער, עוקבים אחר צמיחתם ומגלים את מחלותיהם. מעניין לדעת אם מכשירים אלה הובאו לארץ, כדי לנסות ולעצור את המגיפה המכלה את יער שער־הגיא. עוד בתוכנית: תפקידן של הפטריות. מתברר שפטריות נבחנות לא רק בכל הנוגע לרעילותן ולטעמן. ישנם סוגי פטריות המסייעים לעצים לקלוט מזון.

● **בצאת השבת (8.00).** הבמאית ורדינה ארז והמפיק חיים הויזמן מגלים לנו כי האב הרוחני של אנשי גוש אמונים, הרב אברהם יצחק קוק (הראי"ה), אביו של הרב צבי יהודה קוק, היה גם משורר. הרב קוק כתב אמנם לא בחרוזים, אולם כשהיתה נחה עליו הרוח הפיוטית היה כותב שירי אהבה — לא אהבת גבר לאשה, חס־וחלילה, אלא אהבת אדם לאלוהים ואהבת ההוויה. גבריאל גרד, מיכאל דויד לוי ד"ר הרופא־המלחין־הזמר גידי קורן

הרב קוק

ושירי אהבה

כתבו לחנים ליצירות הרב קוק, שיבוצעו על־ידי הזמרים עוזי המאירי ואבי אלברכט ושלישיית הודיה, שלושה צעירים שפרשו מלהקת הרבנות הצבאית והקימו להקה אזרחית.

● **לונדון של דיקנס (ירדן, ערוץ 6, שעה 9.10).** ג'נט ספנסר טרנר ממשיכה להקסים בסידרה מוצויינת של דיקנס ולונדון.

● **אדום כדם (10.05).** סרט מתח מהסידרה המצויינת טרייגר. השחקן נורמן אשלי כרוצח כפייתי שנודע בשם „הרוצח עם הציפורן", משום שנהג לענוד ציפורן אדומה בידו בגדו בכל פעם שיצא למסע רצח אכזרי של אשה צעירה. הרוצח נתפס, אולם במכונית בה הוא מובל לבית־חולים לחולי־נפש אירעה תאונה והוא מצליח להימלט. בתחנת הרכבת פונה אליו צעירה יפה, שאת תפקידה מגלמת השחקנית קתרין סקופילד. הצעירה, העובדת במישרד עורכי־דין, קבעה בו־

בצאת השבת: ארז
שעה 8.00

אותו מקום פגישה עם לקוח לא מוכר, שהבטיח כי סימן ההיכר שלו יהיה ציפורן בדוש החליפה, ומכאן מקור הטעות. הרוצח ממהר להיכנס לתפקיד הלקוח החשוני נוסעים ברכבת לבית שבו עלול הרוצח לקטול את הקורבן שנפל לידיו כמתת שמיים.

10. 9

יום ראשון

● **סרט מצוייר (5.50).** מגהלת מחלקת שידורי־הילדים, אסתר סופר, מחזרת היום לתפקיד הראשון שאותו מילאה בזמנו ברדיו. סופר מקריינת את הסרט המצוייר מר בירבור, ששמו מעיד על תוכנו.

● **חדשות בצרפתית (ירדן, ערוץ 6, שעה 7.00).** מתברר כי לא רק הטלוויזיה הישראלית גונבת מהירדנית, אלא גם הירדנית מהישראלית. אות־הפתיחה החדש של מהדורת החדשות היומית

הירדנים גנבו

מכמעט חצות

בצרפתית בתחנה השכנה, דומה כשתי טיפות מים לאות הפתיחה של כימעט חצות אצלנו.

● **הזוג המוזר (8.00).** ג'ק קלוגמן הוא השחקן הזר המופיע ביותר בסביבה בשבועות האחרונים. קלוגמן, הממלא את תפקידו של אוסקאר בזוג המוזר, הוא גם גיבור הסידרה קווינסי, שמדי פעם מרצים פרקים שלה כפילרים בתחנה הירדנית. סידרה זו, שהיא הרבה פחות מוצלחת מהגירסה הקולנועית של הזוג המוזר, עם ולתר מתאו וג'ק למון, עלולה להימשך עוד שנים חבות, מאחר שאת רוב האפיזודות שלה כותבים גארי מארשל וג'רי בלסון, שהם גם המפיקים בפועל של הסידרה. היום משכנע פליכס את אוסקאר שהוא בכושר ירוד ושולח אותו לחוות־בריאות למשך שבועיים. אוסקאר מתענה ללא מזון מתובל, דברי־מתיקה וסיגרים, עוכר על חוקי המקום ומוסגר על־ידי פליכס לשומרי החוה.

השכמה מאוחרת: ניקולס
שעה 9.30

● **עוד לחיים (8.30).** דורי בן־זאב וגן בירון תפסו את הפטנט של שידורים־חוזרים (לפני שבועיים היתה הופעת הבכורה של השידור החוזר של עוד לחיים). אולם במיקרה שלהם זה מבורך. הרבה פחות מרגיז לראות תוכנית מרגיזה בפעם השניה מאשר תוכנית מרגיזה חדשה.

● **השכמה מאוחרת (9.30).** לאחר שעונתה על־ידי בעלה, בנה והסביבה החדשה שה אליה עברה, ניצלה סילביה קאלברט, שאת תפקידה מגלמת השחקנית דנדי ניקולס, הדמה דמיון מפתיע לאדית, אשתו של ארצ'י באנקר, מהשיעמום הנורא. היא מצילה ילדה שנילכדה בסערה, ואת טעם חייה.

11. 9

יום שני

● **סרט קונגו (5.00).** מחלקת הילדים הקדימה את שביתת המורים. השביתה, שנועדה להתחיל היום, שיכבעה את המחלקה להמשיך בשידור סרטי קולנוע ארוכים לילדים. הסרט של הערב הוא בים הדמחור הקטן, על פי ז'אק פרוור.

● **מורשה (8.00).** התשובה הדתית לסערה בדבר אי־גיוס בנות לצה"ל. אגודה דתית מארגנת בנות דתיות, הפטורות משירות צבאי, לשירות לאומי בבתי־חולים ובישובי ספר. את התוכנית מנחה

הדתיים מארגנים

שרות לאומי

הכתב הפרלמנטרי של הצופה, יונה כהן, ומשתתפים בה יושבת־ראש האגודה, מרים מאיר, שהיא גם מנהלת הסינמטק לדתיים, נהורה, שאול יהלום, מזכיר האגודה, והרב של קריית־שמונה, המטפל בצעירות הדתיות, צפניה דרורי.

● **שואה (9.30).** תחילת הסידרה שהפרק הבא שלה ישודר ביום הרביעי השבוע (ראה מיסגרת במדור שידור). הפרק הארוך ביותר, שנמשך

השואה: וורנר
שעה 9.30

שעתיים ושרים דקות. סיפור העלילה מתחיל בברלין, 1935, בחתונתם של היהודי קארל וייס. עם הנוצריה אינגה הלמס. חתונה זו מסמלת מעגל מישפחתי אחד. הסיפור השני על מישפחת דורף הנאצית, נפתח בנסיונות של מרתה, אשתו של אריך דורף, לבקש מישרה באס־אס. בפרק הראשון המוקרן הערב תיאור מפורט, אם כי מערבוני מדי, של ליל הבדולח, מרבית צילומי הסידרה נערכו בווינה, כימעט בהסתר, מחשש להתנכלות מצד הנאצים. ואמנם התחשש היה מוצדק. כאשר צולמה אחת הסצנות ליד תגבול הצ'כי, נכנס אדם לתוך התמונה כשהוא צועק: „כבר הרגתי אתכם פעם, יהודים!" גם הקרנת הסרט לא עברה ללא שיערוריה. הפגנות של נאצים וניאו־נאצים נערכו ליד תחנות אן־בי־סי, כשהמפגינים טוענים כי השואה מעולם לא התרחשה. גם רבים אחרים טענו זאת, לאחר שצפו בסידרה מרתקת זו. הסרט הוקרן ביניתיים רק בארצות־הברית, שם צפר בו למעלה מ־120 מיליון איש, אולם הרבה מדיינות כבר הזמינו אותו להקרנה. לטלוויזיה הישראלית הוא עלה כ־300 אלף לירות, אולם מנהלי רשות־השידור טוענים כי מהבחינה הזו היה העסק כדאי: הסידרה שודרשים עלתה 335 אלף לירות!

12. 9

יום שלישי

● **טלפלא (5.30).** מוקדש לטלפונים ומשעשע במיוחד. רוחלה הפלר ואושיק קור, זו בכישרון רב וזה ללא כישרון, מכינים טלפון מגביעי גבינה. ישראל (פוצ'צ) ויסלר כותב את התסריט ואת השיר הטלפון שלנו.

● **חזזה פיליפיאנו (9.30).** הופעה באדמונטון, קנדה, במקום שבו הופיעה רוברטה פלאק בשידור לפני שבועיים. מלווה אותו התיזמורת הסימפונית של אדמונטון.

● **ברטה (10.20).** מי שלא ראה את הפרק איש גדול קטן, בשבוע שעבר בירדן, מוזמן לצפות בו הערב. מיסטר

טלפלא: הפלר
שעה 5.30

ק. בברטה אינו הנרי קיסינג'ר, אלא סוחר־נשק המסתבך עם ברטה ועם ילד קטן, שעוסק אף הוא בנביבות משום שאמו היא מהמרת כפייתית. ברטה מתגלה שוב לא רק כבעלים של תוכי וכשוטר, אלא גם כאומנת. בראיון לעיתונות הצהיר לא מכבר רוברט בלייק, כי המישחק בסידרה ברטה גרם לו למאוס במיקצוע, ומי שצפה בכמה אפיזודות מסידרה זו מבין היטב לליבו.

● **כריבוידטק (8.30).** שוב עלתה השאלה מי יירש את גדעון לב־ארי, אם זה יפסיק להפיק את התוכנית. השאלה עלתה מפני ששמו של בן־ארי הועלה כממלא־מקום אפשרי לכהונת מנהל הרדיו, עם פרישתו של חגי פינסקר. הרעיונות שהועלו עד כה אינם

החפקיד הכפול

של דני פאר

מגובשים כמובן, ועדיין לא ברור אם לב־ארי אמנם יקבל את התפקיד. בין השאר הועלתה ההצעה, שמגיש התוכנית, דניאל („דני") פאר, יתפנה מכל עיסוקיו האחרים, צעד שהוא כשלעצמו מבורך, וייתמסר גם להפקת כל־בו־טק.

● **שביל אורגון (ירדן, ערוץ 6, שעה 6.10).** המערבון היחידי המוקרן בתקופה זו בתחנות הטלוויזיה באיזור. מעתבון לילדים שהופק ב־1963.

● **מישפטי הכתר (ירדן, ערוץ 6, 10.10).** מחרימי ברטה נימנים על חסידי הסידרה המצויינת, המוקרנת מדי שבוע בירדן, על מישפטים מפורסמים באנגליה. כל המישפטים המוצגים בסידרה התנהלו במציאות ותומחזו לטלוויזיה על־ידי ג'ון לייק.

במדינה

(המשך מעמוד 50)

עם שילוב של תיאטרון, מוסיקה ותנועה. עד היום אני מעריץ אותה כאמן, כאשה וכאדם. היא עדיין קרובה לי יותר מכל אחד אחר."

אנה לקחה אותו תחת חסותה, שיתפה אותו בעבודות שלה בישראל ומחוצה לה. בשנת 1961 נסעו יחדיו לארצות־הברית ושם למד קיפניס במשך שנתיים וחצי מישחק באחד מבתי־הספר המעולים בניו־יורק. בד בבד עם לימודיו, פתח גם מיסעדה לאמנים שנקראה אימפרוביזציה. כשהוזמנה אנה סוקולוב לישראל, על־ידי להקת־מחול, חזר יוסי בעיקבותיה לארץ. שוב עבדו השניים בצוותא והעלו על הבמה את הריקוד מעשה בחייל, לפי המוסיקה של סטראבינסקי ובבימויה של סוקולוב.

עם תום ההופעות חזרו השניים לניו־יורק. בשנת 1964, כאשר הצטנן הרומן עם אנה, חזר יוסי ארצה והצטרף לתיאטרון חיפה. לא הלך לו בתיאטרון, וזה דיכא אותו מאד. ואז, בנובמבר 65', כאשר היה בדרכו מחיפה לתל־אביב, התנגשה המכונית שבה נסע בעמוד חשמל ויוסי נפצע

נהג קיפניס
אין גיל לאהבה

אנושות. שבעה חודשים שכב בבית־החולים תל־השומר, כשגופו מכוסה בגבס עד החזה. אחרי בית־החולים היה מרותק לכיסא גלגלים ולאחר מכן היה צריך להיעזר בקביים כדי להלך.

זו היתה תקופה קשה מאד. אז הכיר ציירת בשם מרים, ואחרי רומן קצר הם נישאו. במשך שש השנים שבהם היה נשוי למרים הפך אב לשני ילדים, נדד מתיאטרון לתיאטרון, פתח מועדון בתל־אביב, כמו שהיה לו בניו־יורק, בשם אימפרוביזציה, וסגר אותו אחרי שנה.

מייד לאחר גירושיו ממרים הכיר אר־כיטקטית צעירה בשם טל גוטליב. הם נסעו יחדיו לשיקאגו ושם התחתנו. בשי־קאגו התנסה במיקצועות שונים — עבד כסוחר מכוניות, כמנהל בוטיק וכנהג מו־נית. אחרי שנתיים של חיים בצוותא נפרד גם מטל, עבר להתגורר בניו־יורק ועבד כנהג מונית. העבודה היתה קשה, מעייפת ולעתים מסוכנת, אך הפיצוי הכספי הש־תלם.

אחרי שלוש וחצי שנים של נהיגה ברחו־בות מנהטן הצליח לרכוש שתי מוניות, העסיק בהן נהגים ישראלים ושיפר את מצבו הכלכלי. כל אותן שנים שלח קיפניס כסף לגרושתו ולילדיו ושמר על קשריו עם אנה סוקולוב, שביקשה חזור ובקש שלא ישתתף במירוץ אחרי הכסף אלא יתמסר יותר לאמנות.

עם עירוד. רק עכשיו, כשהוא בן 40 ולא נשוי, מרגיש קיפניס שהוא בעצם רק בתחילת הדרך, והוא קורא דרור לשאיפות האמנותיות שלו, שהיו מדוכאות בתוכו כל אותן שנים בהן נהג במונית. הוא כותב עתה אוטוביוגרפיה באנגלית, ומתכנן הופעות בטלוויזיה האמריקאית. כל זאת בעידודה של אנה, כמובן. לארץ הוא מגיע פעמיים בשנה, לימי־ההולדת של בניו.

למה הוא חי בניו־יורק ולא פה? כרגע הפרנסה שלו שם והתוכניות שלו שם. אך יחזור? אולי כן, אין לדעת. „אני יש־ראלי שיושב בניו־יורק," הוא אומר, „ולא יורד."

חדש!!

אריזה
חסכונית של
80
טמפוני o.b.
או־בה
נורמל

מעתה תוכלי להשיג את
טמפוני או־בה נורמל
באריזה חסכונית של 80 טמפונים ולחסוך
כ־20% בהשוואה למחירי אריזות או־בה
של 10 טמפונים

טמפון או־בה, הטמפון הקטן, הנוח והבטוח ביותר בעולם,
נותן לך הרגשה חופשית ומשוחררת 365 ימים בשנה.

אפשר... לשחות אתו... לרקוד אתו...
לרכב אתו... להתעמל אתו... לרוץ אתו...

שי — ארנקון פלסטי לנשיאת 3 טמפונים באורנק

o.b.
הטמפון הקטן
שכבש את העולם

אנגנור ואחי, פרסומאים בע"מ

שימוש בראש דורש ידע!

ל שמיר 24 שנות ניסיון וותק
בהדברת מזיקים

בפיקוח אגרונום. רשיונות; 88 , 15 , 152

תל אביב; 450264, 449554 חיפה; 04·712342

אשקלון; 051·23019 באר-שבע; 057·30192

טבריה; 067·50488 ירושלים; 02·226618

רחל מרחלת על כל העולם

יניב המניב

החברות שלי שואלות אותי היכן כל הבחורים היפים שאני מספרת להן עליהם. „עד שאנחנו מגיעות אליו, הוא כבר תפוס,“ הן מתלוננות. ובכן, חברותי היקרות, אני רוצה לספר לכן שיש — יש!! אחד שגם נאה, גם עשיר, גם נבון, והכי חשוב — רווק לא־תפוס.

רגע, רגע, אל תרוצו, יש מקום לכולכן.

ובכן, לבחור קוראים **ניסים יניב**, הוא בן 26 ועוסק בהמון תחומים. אז ראשית, יש לו בית־אופנה מצליח והוא אוהב להלביש את היפות של העיר. וזה לא מספיק לו, כמובן. בית אופנה זה כסף קטן, יש לו גם עסק למימכר גלידות באילת, ואם כל החתיכות באילת היו יודעות שהן מלקקות את הגלידות של ניסים יניב, היו עוברות תיכף ומיד לדיאטת גלידות.

וגם זה לא מספיק. לרווק העליז, שמסתובב עם מכונית וואליאנט גדולה ושאומרים עליו שבכל מקום שהוא שם את ידו יש ברכה, נעשה שותף סמוי של האמרגן **טלית**, והביא אלינו לסיבוב הופעות את **אסתר עופרים**. ובאחרונה גם את להקת בוני־אם.

א־פרופו בוני־אם, אספר לכם על הזמרת הכושית הקטנה. היא התאהבה בניסים יניב, ולמעריצותיו שליבן דילג על פעימה מחשש לאבדן, אספר שלמרות שהם הסתובבו צמוד צמוד במשך כל חודש שהיית הלהקה בארץ, לא הסתחרר הבחור. הוא סיפר לי בסוד שהוא עדיין מחפש את חמדת לבבו.

בוני־אם חזרו לארצם, ולמרות כל הצילצולים של הזמרת הקטנה לא שעה אליה ליבו והוא ממתין לכן.

אבל לא להסתער! אתן עוד תבריחו אותו בטעות.

הוא סיפר לי באוזן שיש לו הפתעות. אולי הוא יביא ארצה לסיבוב הופעות את **ג'ון טראוולטה** משיגעון המוסיקה. אז אם לא ניסים יניב, טראוולטה בטח יספיק לכן בהחלט.

אהבה סודית

את הדוגמנית **איילה יוסף** קשה למצוא בימים אלה. היא פשוט נעלמת לה. השמועות אומרות כי היא התמכרה באחרונה לאהבה־סודית־ביותר, שעליה היא מדברת בלי־סוף ובהתלהבות, מבלי להזכיר שמות. כנראה שהמדובר הוא בבן־אדם מאד מפורסם. עד כדי כך מפורסם, שמאז שפרצה האהבה לא רואים את איילה מדגמנת.

כשפגשתי אותה, הבטיחה כי בבוא העת תגלה את זהותו של המפורסם האהוב. עד אז היא זקוקה, לדבריה, למנוחה גמורה.

איילה יוסף
מישהו מפורסם מאד

חתן בשביל בת הדוד

אלינור מלצקי ואלישע פלג
„לא נעים“

מסתובבות פה בארץ, באופן חופשי, שתי חתיכות שלא רק שיש להן יופי, והלשונות הרעים טוענים שיש להן גם כסף, אלא שיש להן יחוס. היחוס של **אלינור מלצקי** בת ה־19 ואחותה **אוריליה** בת ה־20 הוא זה שהן בנות דודות של ח"כ **רוני מילוא**, וזה גם הופך אותן לקרובות מישפחה של ראש־הממשלה, **מנחם בגין**. כי, כידוע, אחיו של רוני נשוי ל**חסיה מילוא**, הבת של ראש־הממשלה.

השתיים הגיעו לפני כמה חודשים מארצות־הברית הרחוקה, וצ'ק צ'ק כבר ניסו לחטוף אותן. נסיון אחד הצליח. המדובר הוא בבכירה, אוריליה, שהולכת צמוד צמוד עם **ברוך גוטליב**, שהוא מנהל צעיר ומבטיח בחברת ביטוח בתל־אביב. השנייה עדיין עורכת גישושים ובמיסגרת הגישושים האלה היא עתה בזרועותיו של **אלישע פלג**, מי שהיה עוזרו של שר־התעשייה **יגאל הורביץ**, עד שחתול שחור עבר ביניהם ועתה הוא עובד במרכז־ההסברה. אולם בעוד שהקשר של אוריליה עם גוטליב אמיץ, מוכנה אלינור להצעות טובות יותר.

אך השתיים לא באו לארץ רק כדי למצוא חתנים, אלא גם כדי ללמוד משהו באוניברסיטה. אלינור רצתה ללמוד רפואה, אבל זה לא כל־כך הלך לה, אז היא הסתפקה בביולוגיה. אוריליה עומדת ללמוד פסיכולוגיה באוניברסיטת תל־אביב.

השתיים מתגוררות בינתיים אצל הדודה שלהן, האמא של רוני מילוא, עד שיתפנו החדרים שהובטחו להן במעונות הסטודנטים. גם ברוך וגם אלישע ממתינים לרגע זה, כי לא כל כך נעים לסגור את הדלת של החדר בפני אמא של חבר־כנסת, כאשר רוצים להתבודד.

החתונות של ידין

אני כבר לא יכולה לעקוב אחרי החתונות והגרושין הקשורים במישפחתו של הפרופסור **יגאל ידין**. אני מתחילה לחשוב שבעניין הזה המישפחה של סגן־ראש־הממשלה מפתיעה יותר מאשר בעניינים של ד"ש־דמוקרטים־שינוי ואני לא יודעת מה.

או בהתחלה היו שמועות על כך שידין עומד להינשא לאלמנה העשירה מירושלים, **גיטה שרובר**. בינתיים נודע כי ידין עומד להינשא לרופאה ירושלמית ידועה, שהיו לה כבר שני בעלים קודם לכן. ידין אינו גומר להפתיע ולבמת הנישואין נכנסת בתו הבכורה, **אורלי**, שהתגרשה מהפרופסור **גידעון עופרת**, בגלל צעיר אנגלי עימו היא חיה, מתגוררת ואוהבת בלונדון הקרה. גידעון לא המתין הרבה ומייד נשא לו לאשה את צלמת העיתונות **עליזה אוורבוך**. ראתה זאת אורלי, או, יותר נכון, שמעה זאת בשיחת טלפון בינלאומית, והיא החליטה שלא לפגר אחרי האכס שלה. למרות שהיא לא־כל־כך בעד נישואין, אלא בעד שיחרור האשה, הן בארץ והן בלונדון, בישרה אורלי לאביה המאושר כי החליטה להפסיק ולחיות חיי־חטא עם האנגלי שלה בלונדון, ולהיכנס איתו לאיזה מישרד שרושם נישואין ולקבל טבעת.

מזל טוב.

הבלתי מוכתרת

אני פשוט מתה לספר לכם כמה סיפורים מעולם האופנה. אז ככה. כולם מכירים את מנחת תצוגות־האופנה הבלתי־מוכתרת, שרק פצצת־אטום תוכל להזיז אותה ממקומה מול הרמקול בראש המסלול, **דליה שפלן**. פשוט תענוג לראות את דליה לוקחת את שרביט־ההנחייה בידה ומשגעת באימרות־כנף כל סוג קהל.

דליה, שנוסף להנחייה עוסקת בבימוי, עוזבת אותנו בקרוב לטובת המיזרח הרחוק, אבל לא לתקופה ארוכה, ואני משתוקקת לדעת מי תנסה להיכנס לנעליה.

דוגמנית־הצמרת **קארן דונסקי**, שכולם חשבו שהנה או־טו־טו היא פורשת, הפתיעה וחזרה, ומוכיחה שגם כאם לאכל־כך צעירה אפשר להישאר בצמרת.

ובראש דוגמניות־המסלול צועדת הדוגמנית גבוהת־הקומה **תמי בן־עמי**, מלכת־המים לשעבר, שמאז פרידתה מ**אוליפרי** מיואשת מחוסר בחורים גבוהים. היא תמיד עם תיק ובו כל האביזרים לתצוגות, אפילו במקומות בילוי, אולי יבקשו ממנה תצוגה במפתיע. אם מיקצועיות — או עד הסוף.

הדוגמנית הכושית **זויס** עזבה אותנו אחרי שלוש שנות הצלחה מסחררת בארץ, לטובת המוסיקה בחו"ל, יחד עם בעלה הקיבוצניק מבית־אלפא. הזוג, ששחה בים הזמנות למופעים, החליט כנראה שזה לא מספיק.

למי שיראה אותה, אבקש להזכיר לה שבאמריקה הגדולה יש אלפי זמרות ודוגמניות כושיות, ובארץ רק אחת. אבל כמו שאני מכירה את עולם האופנה הישראלי, יימצא לה במהרה תחליף.

עבודת בניין במקום עסקים

את **שלמה פז** זוכרים עדיין? ובכן, לאחר שניכווה עם הדוגמנית **ענת גזיט**, נסע לו הבחור להירגע קצת במרחקים ולמצוא את מזלו. הוא נסע לארצות־הברית וציפור קטנה לחשה לי שהוא עובד שם כפועל בניין דווקא — מיקצוע מרגיע, לכל הדעות.

שלא כמו פועלי הבניין האמריקאים, עמיתיו מן הפיגומים, אין שלמה מתעניין בבחורות האמריקאיות. הוא פשוט ממתין ל**לבה**, חברתו הישראלית, העומדת לי־הצטרף אליו בימים הקרובים.

בלי פשרות

והרי לכם סיפור על מישהו עצוב, שקוראים לו **אבי קליין**, שהגיע לישראל לפני שבע שנים, לאחר קאריירה מזהירה כצלם בעירומון פלייבוי.

שאלתי אותו למה הוא עצוב והוא ענה: „שבע שנים אני בארץ ועדיין לא מצאתי מישהי מתאימה לצילומים בפלייבוי.“

סיבה בהחלט טובה להיות עצוב, לא? ולמי שלא יודע עדיין, הפלייבוי אינו מבשר רעות לחתיכות שמצטלמות למענו. קחו, לדוגמה, את **רחל וולש**, או את **ארסולה אנדרס**, או את **קתרין דנב**. כל אלה החלו את הקאריירה בעזרת תמונותיהן שפורסמו בפלייבוי.

בנות ישראל, קחו זאת לתשומת־ליבכן, אבל דעו לכן שלאבי, המחכה בסבלנות כבר שבע שנים, יש דרישות רבות מן המועמדות. ועל כך הוא עומד, ללא פשרות.

לה ולי - הדיאודורנט לאוהבים להיות יחד

משהו חדש לאוהבים להיות יחד.
דיאודורנט "לה ולי" בניחוח האהוב על שניכם.
לאחר הרחצה בסבון "לה ולי" - תנו לגופכם
את הדיאודורנט החדש. "לה ולי" ישמור על רעננות
ועל ריח נעים ואחיד בכל שעות היום.
בכל פעילות, בכל תנועה.

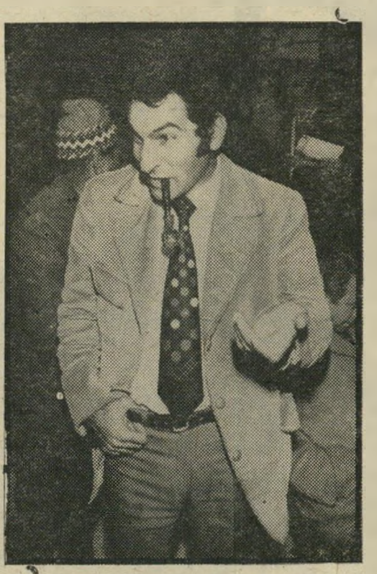
"לה ולי" - סבון וגם דיאודורנט
לאוהבים להיות יחד.

כ חדש מעץ הזית

רחל מרחלת על כל העולם

מסיבה שיגעון

תמיד אמרתי שכסף נדבק לכסף, וכדי שתדעו עד כמה אני צודקת, קחו, למשל, את בני הזוג שזה אך נחתם, כדת וכדין, ברבנות: **יונה יהודאי**, בתו של מנכ"ל חברת עץ־לבוד, וחתנה השחרחר והגבוה **סמי טוויג**, מי שהיה עוזרו של שר האוצר, **שימחה ארלייך**, וכיום יושב על תקן של מנהל רשות נאות־מרפא. בקיצור, הצמד־חמד הזה הכירו לא לפני הרבה זמן, והאהבה שהתלקחה ביניהם הרקיעה לשחקים. וכיאה למעמדם היתה החתונה על תקן של מסיבה־שיגעון, עם בריכה ורחצה ואוכל ושתייה, כיד המלך.

חתן טוויג
נאות מרפא

האמיצה שסירבה

רוברטו קאבאלי הוא אופנאי איטלקי, שידוע כאוהב־ישראל־מושבע. בשבילו לקפוץ לארץ לביקור זה כמו בשביל ישראלי רגיל לקפוץ לבקר בפתח־תיקווה, למשל. בקיצור, רוברטו זה הגיע שוב, והפעם עם אשת יחסי־הציבור שלו והסוכנת שלו באמריקה, הישראלית הגיזענית **עדנה שנקמן**, המוכרת בחוג ידידיה ברחבי העולם, כמי שנשואה לרופא בשם **לואים** ויושבת דרך קבע בניו־יורק.

ביום בהיר אחד ישב רוברטו זה במלונו בתל־אביב, וסקר את הסביבה. לפתע צדו עיניו מלצרית קטנה וחמודה, בת מושב אליצור, שעובדת לפרנסתה במלון וגרה לה בדירה שכורה בעיר. רוברטו ראה, נגנה והחליט שזהו זה. אבל עם כל פירסומו וכישרונו באופנה, נראה שהבחור ביישן. לקחה עדנה את העניינים לידיים, ניגשה אל הבחורה ואמרה לה, חד וחלק: „את רואה את הגבר הזה, שם, זה רוברטו קאבאלי, והוא היה חבר של **חוה לוי**, והוא אופנאי איטלקי ידוע, והוא רוצה אותך."

הצעירה, שלא רגילה שאנשי העולם הגדול יחזרו אחריה, התבלבלה לרגע, אבל מייד חזרה לאיתנה והשיבה: „לא מעוניינת!" עדנה, שלא רגילה שיגידו לה לא, ניסתה שוב, אבל לשווא. וכך, רבותי, סוף־סוף קמה האמיצה שאמרה לא לרוברטו. והוא, עם הזנב בין הרגליים, קם לו ונסע למקום שממנו בא.

כל הכבוד למושבניקית, שעמדה על שלה.

רוברטו קאבאלי
פשוט לא מעוניינת

הרומן החדש של ירדנה

ירדנה ארזי ונתן רותם
הכל בגלל המחשב

על **ירדנה ארזי** כולם מסתכלים כמו על נרות חנוכה. אין לגעת בהם אלא לראותם בלבד. כזאת אחת, מרוחקת וקרירה שחיה על מי־מנוחות את החיים שלה, וחוץ מאשר לעשות לכולם שמח באוזניים כשהיא שרה ושמח בעיניים כשהיא נראית טוב, אין ממנה דרישות. לעיתים רחוקות שומעים עליה רכילות, ולעיתים עוד יותר רחוקות הרכילות נכונה.

אבל הפעם, רבותי, יש לי בשבילכם דובשן של רכילות. סוף־סוף מצאתי את בחיר־ליבה האנונימי, אחד שידעתי שהוא קיים, אבל מעולם לא ראיתיו, וכולם מסביב דאגו שאפילו את שמו לא אשמע.

או רק לידיעתכם, הוא קיים באמת. שמו **נתן רותם** והוא צעיר, יפה, חתיך ומתולתל, ואפילו גרוש. נכון שהוא גרוש רק שבוע, אבל הסטאטוס הוא העיקר. הבחור הוא עובד־מחשבים, ושמו יצא בתור גאון תל־אביבי מוכר. השניים צמודים חזק־חזק־חזק, ואירגנו לעצמם חופשה באילת לפני כשבועיים ואת כל שאר החברים להצטרף למסע. אבל קרה מה שקרה. וממש ברגע האחרון נבצר מירדנה לנסוע ונתן נסע בדד.

תאמינו או לא, הבחור הנאמן היה צמוד לחבריו, וחוץ מאשר להסתובב עם **אילנית** ובעלה **נחום רז**, שגם הם היו בין החברים המבלים, הוא לא עשה כלום ושמר לירדנה אמונים באוזה.

לזה אני קוראת אהבה אמיתית. כי מי שמכיר את אילת ואת האווירה המיוחדת שלה, מבין ויודע שלרדת לשם ולהישאר נאמן למה שנשאר בבית, בלי סטוצים ועניינים, הוא מאוהב אמיתי.

מה יהיה גורלו של הרומן המתפתח אין איש יודע עדיין, אבל לשניהם אני מאחלת כל טוב מכל הלב.

מיסתורין באמבטיה

סיפור שקורה רק בסרטים. ואם אי־פעם יצא לכם לחשוב או לדמיין לעצמכם אתכם במצב הנ"ל, אני בטוחה שמייד החלטתם שהייתם מעדיפים להמשיך לחיות בלי לעבור את האוואנטורה הזאת. כי לא כל אחד יכול לעמוד בלחץ, ויש סיכוי רב להתקפי־לב בעניין. אבל ל־**איקס** שעבר את החווייה הנוראה הזאת הרי קורה הכל, ויצא לו כבר שם בעיר של אחד כזה שלו הכל יכול לקרות. אבל תאמינו לי, כמו שהוא נכנס לצרות הוא יוצא מהן בלי פגיעה, רק עם עוד כמה קילוגרמים לאגו הגברי שלו.

הסיפור שהיה, כך היה. הכל החל בחופשה, ולא חס־וחלילה שהנ"ל עובד כל־כך קשה. להיפך, הוא מסודר בחיים, ואם הוא מתעסק בעבודתו הנוכחית הרי זה רק בגלל הכיף. האיקס, שכך נמשיך ונקרא לו, הוא גבר חתיך גבה־קומה וקצת מלא־איברים, ונשוי ל**אשה** מבינה וסימפטית שעושה לו טוב על הנשמה ומגדלת לו את שלושת צאצאיו לתפארת. הנ"ל גר לו בשכינת־פאר בסביבות תל־אביב, נוהג פונטיאק ועושה חיים משוגעים, ותמיד צמודים אליו כל מיני סיפורי רכילות לטוב ולרע.

בקיצור, לאיקס שלנו, חוץ מאשה יש גם מאהבת קנאית, והרומן ביניהם נמשך לו כבר יותר משנתיים ימים. לא האמינו שהעניין רציני וימשך זמן רב. אבל הצעירה לא ותרנית. אלא מאי? נראה שלו נמאס קצת מהלחץ, ואולי גם קצת מזה שהתחילה שנת הלימודים והתכונה בבית עלתה לו על העצבים. קם, ונסע לו להירגע באחת מערי־הקיט בארץ. נסע בסך־הכל ליומיים, והתפלל שינוח וייהנה. אבל לא כך חשבה אהובתו הצעירה, שלצורך זה עניין נקרא לה **האיקסית**.

הוא התמקם במלון 4 כוכבים, הביט ימינה ושמאלה, עשה חושבים, מצא את בחירתו לאותו לילה והחל מחזר באינטנסיוויות. סעדו, רקדו, ו**האובייקט** ניראה לו יותר ויותר. אולי גם הלב עשה את שלו ותרם להצלחת המיבצע, כי כמו שאתם רואים אותו כזה גברי וקשוח, הוא מתאהב בקלות. הציע לבחורונת ללון בחדרו, אמרה ההיא למה לא, וכך מצאו שניהם את השלווה זה בזרועות זה.

אבל כאן רק מתחיל הסיפור. האיקסית, שנשארה בתל־אביב עם קינאה וחשדות, ניסתה להשיגו טלפונית אבל לא הצליחה, כי הציפור־דרור עשה חיים משוגעים. קמה לה זו, לקחה את מכונית **בעלה**, ומכאן תבינו שגם היא נשואה, וגם מגדלת שני ילדים, עזבה את תל־אביב ב־3 לפנות־בוקר והגיעה בשבע וחצי בבוקר לחדרו של האיקס שלה במלון, ניגשה ישר לחדרו ודפקה בדלת דפיקות חזקות וקשות.

האיקס התעורר בבהלה, התרגז וצעק מי שם, והאיקסית ענתה לו בלי להתבלבל.

מייד העיר האיקס את הצעירונת ששכבה במיטתו, והסביר לה בעדינות את המצב, מפחד פן תיכנס לשוק. הקטנה התגלתה כגיזענית ומבינה עניין, קמה, אספה את בגדיה המפוזרים ונכנסה לחדר האמבטיה, ושם לתוך האמבטיה עצמה, עשתה קול של שטיח וצורה של אין, ועקבה בנשימה עצורה אחר המתרחש מאחרי הדלת.

הגבר שפתח את הדלת עשה פרצוף של מתעורר מחלום רע, הצהיל פנים לתל־אביבית שלו שממנה לקח חופש, וחשב: „כאשר נפלתי — נפלתי." תוך כדי לבישת מיכנסיו עקב אחריה כשהלכה למירפסת, משכה את הווילון וחיפשה את השובבה. אחרי ששם לא מצאה אותה החלה פונה לכיוון האמבטיה הסגורה, אבל פה החליט האיקס שזה יותר מדי, ובקול תקיף הודיע שהמצוד נגמר, ואם זו הסיבה שהביאה אותה מתל־אביב, היא יכולה לחזור.

האיקסית החליטה שלא כדאי להסתכן עם זה הגבר וויתרה על האמבטיה. עכשיו נותר רק לארגן כך ששניהם ייצאו מהחדר כדי שהקטנה שבתוך האמבטיה תוכל להתנדף.

קפה, כמובן, היה הפתרון וכך, רבותי, נגמר הסיפור. השניים שתו קפה, הצעירה עשתה ויברה, וכך עבר לו עוד יום של חופש, אבל מובן שזה כבר לא היה אותו הדבר.

כשסיפר לי האיקס את קורותיו, צליל מוזר של השלמה עם הגורל נשמע בקולו. הוא ביכה את מר גורלו, ומילות הסיום שלו היו: „למה רק לי קורים דברים כאלה? למה זה לא יכול להישאר כתוב בספרים או מוצג בקולנוע? לא מגיע חופש לבנאדם?"

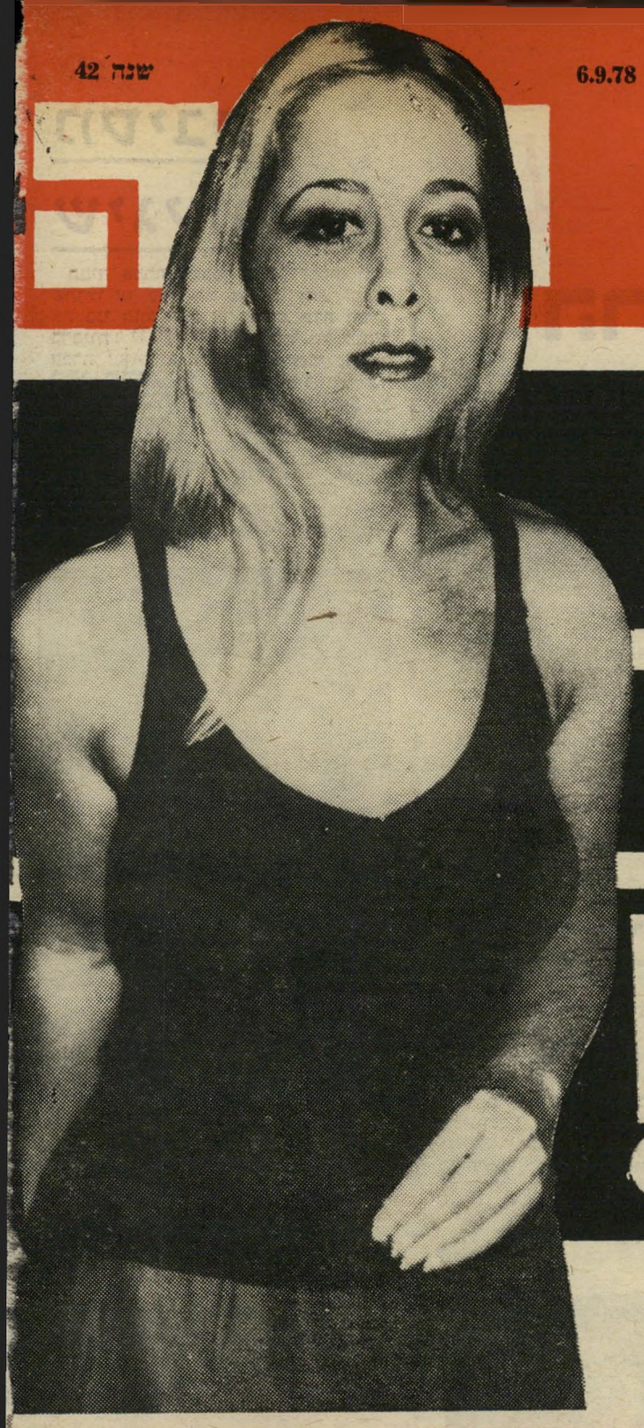
ספר לדיילת הפצועה

על יגאל גלאי שמעתם? במקרה שלא, חובתי להציגו בפניכם: סופר ועיתונאי. המוכשר הזה הוציא לאור בימים אלה ספר חדש, ששמו סתיו 1969 היה גשום. הגיבורה הראשית של הספר נקראת יולי, שם הקיצור של יעל כהן, דיילת „אל־על" שנפצעה בהתקפת הפלסטינים בלונדון. אבל הרבה הרבה קודם לכן, כשהחיים היו עדיין יפים והכל שט על מי־מנוחות, היה ליעל וליגאל סיפור אהבה יפה מאד, ולזכרו נכתב הספר החדש.

אבל זה עדיין לא כל מה שמתחדש בחייו של גלאי זה. הוא עומד לשאת אשה ביום רביעי הבא עלינו לטובה. החתונה תהיה אומנם צנועה, בבית הוריו שבצפת, אבל לחאפלה יש לצפות. המאושרת היא צילה, שגמרה השנה את לימודי המישחק שלה בבית־צבי שברמת־גן, גילו את עצמם ואת אהבתם בדרך שבין צפת לרמת־גן, והחליטו שזהו זה.

המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2140 ד' אלול תשל"ח, 6.9.78 שנה 42

השולם

שולי חנני:

עורך-הדין חיים מישגב

הדיח אותי!

אירית דותן:

אושפזתי

לפי בקשתי